

Utvalg: Kontrollutvalet
Møtestad: Møterom, Turbinen og Folkebadet
Dato: 15.05.2018
Tidspunkt: 15:00

Møteplan:

Kl. 15.00 – 16.00	Orientering og omvising i Turbinen
Kl. 16.00 – 16.15	Presentasjon av årsrekneskap og årsmelding 2017 for Vaksdal AOS KF
Kl. 16.15 – 16.45	Presentasjon av årsrekneskap og årsmelding 2017 for Vaksdal kommune
Kl. 16.45 – 17.15	Presentasjon av og orientering frå rådmannen i Vaksdal kommune
Kl. 17.15 -	Sakshandsaming

Dersom nokon av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er ved **å ringa** til Kari Marie Nygard tlf. 55 23 94 06 / 916 64 183 eller til Hogne Haktorson, tlf. 55 23 94 53 / 911 05 982.

Til varamedlemar er denne innkallinga å sjå på som ei orientering.
Dersom det vert aktuelt at varamedlemar må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.

Terje Davidsen har meldt forfall til dette møtet. Roald Brekke er innkalla og vil møte i staden.

Det er planlagt at Kari Marie Nygard møter frå sekretariatet, på dette møtet.

Boris Groth
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Kopi: Vararepresentantar til kontrollutvalet
Ordførar
Revisor
Rådmann

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
PS 23/18	Godkjenning av innkalling og sakliste		
PS 24/18	Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte		
PS 25/18	Årsrekneskap og årsmelding 2017 for Vaksdal kommunale Arbeids- og Opplæringssenter KF - Uttale frå kontrollutvalet		2017/28
PS 26/18	Årsrekneskap og årsmelding 2017 for Vaksdal kommune - Uttale frå kontrollutvalet		2017/28
PS 27/18	Presentasjon av og orientering frå rådmannen i Vaksdal kommune		2017/40
PS 28/18	Oppfølging av selskapskontroll om eigarskapskontroll frå 2015 - orientering frå rådmann		2017/52
PS 29/18	Vurdering av om Deloitte er uavhengig i høve til Vaksdal kommune		2017/46
PS 30/18	Revisjonsplan for Vaksdal kommune 2018		2017/28
PS 31/18	Forvaltningsrevisjon av sakshandsaming, arkivering og journalføring - løypemelding ved Deloitte		2017/105
PS 32/18	Gjennomgang av møteprotokollar		2017/47
PS 33/18	Referatsaker		
RS 5/18	Forum for Kontroll og Tilsyn - medlemsinfo mai 2018		2017/94
PS 34/18	Eventuelt		

PS 23/18 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 24/18 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 216
Arkivnr: 2017/28-41
Sakshandsamar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	25/18	15.05.2018

Årsrekneskap og årsmelding 2017 for Vaksdal kommunale Arbeids- og Opplæringscenter KF - Uttale frå kontrollutvalet

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet er etter "Forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale føretak "ikkje pliktig til å gje uttale til denne rekneskapen slik som for kommunerekneskapen, jf. "Forskrift om årsregnskap og årsberetning". I kommunane som sekretariatet dekkar, er det likevel lagt opp til at desse rekneskapa også vert handsama i kontrollutvalet, på lik linje med kommunerekneskapen. Det er heller ikkje krav om at kontrollutvalet handsamar årsmeldinga, men denne skal følgja som saksopplysning til saka. Det skal merkast om det er vesentlege avvik mellom årsmeldinga og rekneskapen.

Det er så formannskapet som innstiller overfor kommunestyret, i saka om rekneskapen. Kommunestyret skal handsama både årsrekneskap og årsmelding i same møte. Dette følgjer av kommunelova §48, jf. "Forskrift om årsregnskap og årsberetning" §10.

Årsrekneskapen for Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF er å betrakte som ein del av årsrekneskapen for Vaksdal kommune. Rekneskapen bør difor handsamast før kommunerekneskapen vert handsama, men gjerne i same møte.

Drøfting:

Årsrekneskapen er lagt fram av styret i Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF, og inneheld driftsrekneskap, investeringsrekneskap, balanserekneskap, og noteopplysningar. I tillegg har styret levert årsmelding.

Deloitte har gjennom revisjonsmeldinga dagsett 13.04.2018 gjeve sin uttale om den økonomiske situasjonen for Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF. Sekretariatet har merka seg at det i revisjonsmeldinga er medteke at det for rekneskapsåret syner eit netto driftsresultat på kr. 447 441 og eit

rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 183 826. Det kjem ikkje fram spesielle forhold som blir omtala i revisjonsmeldinga, og den vert å sjå på som "ei rein" revisjonsmelding. Vi har forøvrig merka oss at revisjonsmeldinga ikkje er skriven på nynorsk. Det same var også tilfelle i 2017.

Av rekneskapen for 2017 har sekretariatet merka seg sum driftsinntekter på kr. 4 361 756 og positivt netto driftsresultat på kr. 447 441. Det gjev eit driftsresultat på 10,26 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Heile kommunesektoren hadde i følgje opplysningar frå SSB til samanlikning netto resultatgrad på 3,8 prosent i 2017. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 3 prosent fram til 2014 for å ha ei forsvarleg økonomisk drift. Frå 2014 er dette talet nedjustert til 1,75%. For Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF var netto resultatgrad i 2014 (+ 1,29 %), 2015 (+ 1,65 %), 2016 (+ 4,53 %) og 2017 (+ 10,26 %) . Vi ser av dette at Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF i 2017 ligg monaleg over både resultatet i heile kommunesektoren og tilrådinga til TBU.

Netto driftsresultat viser kva ein har att etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekkja. Driftsresultatet påverkar i stor grad kommune sin handlefridom og evne til å tåle svingingar i økonomien.

Sekretariatet merkar seg m.a. følgjande frå styret si årsmelding når det gjeld satsingar framover:

«Dagsenter for utviklingshemma i Vaksdal kommune er lokalisert saman med AO senteret KF. Framover ser det ut som at ein har behov for fleire dagsenterplassar fordi fleire av dei tilsette har høg alder og får eit større hjelpebehov, nokon nærmar seg pensjonsalder, som gjer at dei misser retten til VTA plass. Det er og fleire unge som snart er ferdig med skule og har behov for eit tilbod, enten VTA eller dagsenter. Det er visse utfordringar med samdrift mellom dagsenter og arbeidsdrift VTA . Brukarar på dagsenter har større behov for skjerming og rolegare lokale enn det ein får på ein arbeidsplass. Saka vart oversendt til rådmann og kommunalsjef i 2014. I 2017 låg det inne som mål for Heimetenesa i budsjettdokumentet til Vaksdal kommune, at dagsenter for psykisk utviklingshemma skal flyttast til andre lokale i samarbeid med AO senteret KF. Dette målet vart ikkje nådd. AO senteret KF vil i 2018 jobba vidare med saka i samarbeid med Vaksdal kommune.»

«Vaksdal kommune er kome til at det pr 31.12.2017 ikkje vert etablert noko nytt vaskeri i Vaksdal kommune. Men AO senteret KF er framleis i dialog med Vaksdal Kommune ang eventuelt framtidig vaskeriteneste.»

«Starta i 2017 opp med bilpleie av nokre kommunale bilar, dvs vask, dekkskifte, dekkhotell, levering/henting til service.»

Kontrollutvalet har som oppgåve å gje uttale til Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter sin årsrekneskap. Uttalen vert gjeve med bakgrunn i framlagd årsrekneskap og årsmelding frå styret og revisjonsmelding frå Deloitte. Kontrollutvalet tek sjølv stilling til kva forhold som skal omtalast i uttalen. Det vil vera naturleg å ta med spesielle forhold som blir omtala i revisjonsmeldinga og eventuelle revisjonsrapportar og nummererte brev. Uttalen skal sendast til kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Konklusjon:

Det vert tilrådd at kontrollutvalet denne gongen omtaler følgjande i uttalen om Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF sin årsrekneskap for 2017:

- Rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 183 826
- Netto driftsresultat på + 10,26 %

Kontrollutvalet sin uttale og revisjonsmeldinga er to sjølvstendige dokument, som følgjer saka vidare via formannskapet til kommunestyret.

Forslag til uttale

1. Kontrollutvalet registrerer at Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF i 2017 hadde eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 183 826 og eit netto driftsresultat på + 10,26 %, noko som er monaleg over både resultatet i heile kommunesektoren og tilrådinga til TBU..
2. Kontrollutvalet støttar seg elles til Deloitte sin uttale om den økonomiske situasjonen for Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF for året 2017, og har ikkje øvrige merknader til denne.
3. Uttalen vert send kommunestyret via formannskapet.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Årsrekneskap Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter 2017
- 2 Årsmelding Vaksdal AO-senter
- 3 Beretning AO-senteret

ÅRSREKNESKAP 2017

**VAKSDAL KOM. ARBEIDS- OG
OPPLÆRINGSSENTER**

ÅRSREKNESKAP 2017

INNHALD

1.	Økonomisk oversikt – drift	s. 2
2.	Økonomisk oversikt – investering	s. 3
3.	Oversikt balanse	s. 4
4.	Note 1, endring i arbeidskapital	s. 5
5.	Note 2, pensjonsforplikting	s. 6
6.	Note 3, varige driftsmidler	s. 7
7.	Note 4, avsetjingar og bruk av avsetjingar	s. 8
8.	Note 5, opplysningar om eigenkapitalkontoene	s. 9
9.	Note 6, kapitalkontoen	s. 10
10.	Note 7, mellomverande med kommunen	s. 11
11.	Detaljert driftsrekneskap	s. 12
12.	Detaljert investeringsrekneskap	s. 16
13.	Detaljert balanse	s. 18

Økonomisk oversikt - drift

2 gammel-AO-Senteret KF - 2017

13.04.2018

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre salgs- og leieinntekter	707.695,02	623.200,00	623.200,00	593.951,65
Overføringer med krav til motytelse	3.654.061,00	3.687.418,00	3.687.418,00	3.669.536,00
Rammetilskudd	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Skatt på inntekt og formue	0,00	0,00	0,00	0,00
Eiendomsskatt	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	4.361.756,02	4.310.618,00	4.310.618,00	4.263.487,65
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	2.558.511,54	2.776.508,00	2.776.508,00	2.577.905,92
Sosiale utgifter	770.680,23	796.790,00	796.790,00	865.985,82
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	585.961,13	736.320,00	736.320,00	626.495,90
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer	0,00	1.000,00	1.000,00	0,00
Avskrivninger	85.982,00	0,00	0,00	85.982,00
Fordelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsutgifter	4.001.134,90	4.310.618,00	4.310.618,00	4.156.369,64
Brutto driftsresultat	360.621,12	0,00	0,00	107.118,01
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	925,48	0,00	0,00	766,00
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansinntekter	925,48	0,00	0,00	766,00
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	87,50	0,00	0,00	802,00
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansutgifter	87,50	0,00	0,00	802,00
Resultat eksterne finanstransaksjoner	837,98	0,00	0,00	-36,00
Motpost avskrivninger	85.982,00	0,00	0,00	85.982,00
Netto driftsresultat	447.441,10	0,00	0,00	193.064,01
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	180.177,01	0,00	0,00	60.003,88
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne fond	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum bruk av avsetninger	180.177,01	0,00	0,00	60.003,88
Overført til investeringsregnskapet	263.615,00	0,00	0,00	12.887,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	180.177,01	0,00	0,00	60.003,88
Avsatt til bundne fond	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum avsetninger	443.792,01	0,00	0,00	72.890,88
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	183.826,10	0,00	0,00	180.177,01

Økonomisk oversikt - investering

03

2 gammel-AO-Senteret KF - 2017

13.04.2018

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre salgsinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer med krav til motytelse	0,00	0,00	0,00	0,00
Kompensasjon for merverdiavgift	0,00	0,00	0,00	0,00
Statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Renteinntekter og utbytte	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum inntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
Utgifter				
Lønnsutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sosiale utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	250.000,00	0,00	0,00	0,00
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Renteutgifter og omkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	250.000,00	0,00	0,00	0,00
Finansstransaksjoner				
Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Kjøp av aksjer og andeler	13.615,00	0,00	0,00	12.887,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansieringstransaksjoner	13.615,00	0,00	0,00	12.887,00
Finansieringsbehov	263.615,00	0,00	0,00	12.887,00
Dekket slik:				
Bruk av lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Salg av aksjer og andeler	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Overført fra driftsregnskapet	263.615,00	0,00	0,00	12.887,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering	263.615,00	0,00	0,00	12.887,00
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

BALANSEN

Kap.		Saldo 31.12	Saldo 01.01
	Eiendeler	7 987 791	7 238 664
2.2	Anleggsmidler	6 347 279	5 672 475
2.27-2.29	Faste eiendommer og anlegg	484 068	517 692
2.24-2.26	Utstyr, maskiner og transportmidler	302 359	104 717
2.22-2.23	Utlån		
2.21	Aksjer og andeler	120 405	106 790
	Pensjonsmidler	5 440 447	4 943 276
2.1	Omløpsmidler	1 640 511	1 566 189
2.13-2.17	Kortsiktige fordringer	332 576	179 144
2.18	Premieavvik	279 883	287 101
2.12	Aksjer og andeler		
2.11	Øbligasjoner		
2.10	Kasse/bank/post	1 028 052	1 099 943
	Egenkapital og Gjeld		
2.5	Egenkapital	1 756 403	732 766
2.56-2.58	Disposisjonsfond	898 491	718 314
2.51-2.52	Bundne driftsfond		
2.53-2.54	Ubundne invest.fond		
2.55	Bundne invest.fond		
	Endring regnskapsprinsipp AK drift		
	Endring regnskapsprinsipp AK investering		
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk	183 826	180 177
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk		
2.5900	Udsponert i investeringsregnskap		
2.5980	Likviditetsreserve		
2.5990	Kapitalkonto	674 086	(165 724)
	Gjeld		
2.4	Langsiktig gjeld	5 673 193	5 838 199
2.41-2.42	Pensjonsforpliktelser	5 673 193	5 838 199
2.43-2.44	Sertifikatlån		
2.45-2.49	Andre lån		
2.3	Kortsiktig gjeld	558 195	667 698
2.31	Kassekreditt		
2.32-2.39	Annen kortsiktig gjeld	558 195	667 698
	Sum EK og gjeld	7 987 791	7 238 664
	Memoriakonti		
2.9	Memoriakonto		
2.9100	Ubrukte lånemidler		
2.9200-2.9899	Andre memoriakonti		
2.9999	Motkonto for memoriakontiene		

(negativt tall)

Dale 31.12.17/13.04.18

Styreleiar

Løiar

1. Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen til kommunen viser kor likvid kommunen er. Vidare uttrykkjer endringa i arbeidskapital

Konto	Balanserekneskap	31.12.2015	31.12.2016	Endring
x.x	Omløpsmidlar	1 566 189	1 640 511	74 323
x.x	Kortsiktig gjeld	667 698	558 195	-109 503
	Arbeidskapital	898 491	1 082 317	183 826

Drifts- og investeringsrekneskap år 2015		Beløp	Sum
<i>Anskaffing av midlar</i>			
	Inntekter driftsrekneskap	4 361 756	
	Inntekter investeringsrekneskap	-	
	Innbetaling ved eksterne finanstransaksjonar	925	
	Sum anskaffing av midlar	4 362 682	4 362 682
<i>Bruk av midlar</i>			
	Utgifter driftsrekneskap	4 001 135	
	Utgifter investeringsrekneskap	250 000	
	Utbetalingar ved eksterne finanstransaksjonar	13 703	
	Avskrivinger		
	Sum bruk av midlar	4 264 837	4 264 837
	Avskrivninger	85 982	85 982
Anskaffing - bruk av midlar			183 826 *)

<i>Endring ubrukte lånemidlar</i>			
x.x	IB konto	-	
x.x	UB konto	-	
	Endring ubrukte lånemidlar	-	-

*) Auking framgår som (+), og reduksjon framgår som (-).

Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsrekneskap	183 826
Differanse endring arbeidskapital balanse og drifts-/investeringsrekneskap	-0

2. Pensjonsforplikting

Pensjonsforplikting-, midlar og utgifter vert rekneskapsført i tråd med forskrift om årsrekneskap og årsberetning for kommunar § 13. Kommunen si

Netto pensjonskostnad

Under framkjem berekna pensjonskostnader i året. Pensjonskostnad i året er endringa i forplikting frå byrjinga til slutten av året.

Netto pensjonskostnad i året	Beløp
Nåverdi pensjonsopptening i året	363 698
Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting	222 959
Forventa avkasting på pensjonsmidlane	-232 495
Netto pensjonskostnad	354 162
Premieavvik	
Pensjonspremie til betaling i året	409 322
Administrasjonskostnad	-21 494
Avregning frå tidlegare år	-354 162
Premieavvik i året	33 666
Arbeidsgjevaravgift premieavvik	4 747
Premieavvik inkl. arbeidsgjevaravgift i året	38 413

Pensjonsmidlar, pensjonsforplikting og berekna akkumulert premieavvik

Under framkjem balanseført premieavvik til framtidig amortisering. I tråd med endringane i rekneskapsforskrifta frå 2011,

Amortisering av premieavvik tidlegare år	Premieavvik 7 år	Premieavvik 10 år	Premieavvik 15 år	Sum
Akkumulert premieavvik per 31.12. i fjor	-12 990	-255 722		17 086
Tidlegare amortisert premieavvik				

Premieavvik per 01.01. i år	-12 990	-255 722	17 086	-251 626
Premieavvik i året	-33 666			-33 666
Amortisering i året av premieavvik tidligere år	2 785	40 820	-3 615	39 990
Premieavvik per 31.12. i år	-43 871	-214 902	13 471	-245 302
Arbeidsgevaravgift premieavvik	-6 186	-30 301	1 899	-34 588
Premieavvik inkl. arbeidsgevaravgift	-50 057	-245 203	15 370	-279 890

Under framkjem balanseførte pensjonsforpliktingar og pensjonsmidlar. Pensjonsforpliktinga er berekna ut frå langsiktige forutsetjingar om avkasting,

	2017	2016	2015	2014	2013
Balanse 31.12					
Brutto bokført pensjonsforplikting	-5 644 432	-5 727 609	-5 658 534	-5 254 799	-3 816 490
Bokførte pensjonsmidlar	5 440 447	4 943 276	4 351 987	3 986 606	3 603 305
Netto pensjonsmidlar	-203 985	-784 333	-1 306 547	-1 268 193	-213 185
Arb.gevaravg. av netto pensjonsforplikting	-28 762	-110 591	-184 223	-178 815	-30 059

Berekningsforutsetjingar

Berekningsforutsetjingane er regulert i rekneskapsforskrifta § 13.5

Selskap	Diskonteringsrente	Lønsvekst	G-regulering	Avkasting
KLP	4 %		2,97 %	4,50 %

3. Varige driftsmidler (anleggsmidler)

Anleggsmidler vert vurdert i tråd med rekneskapsforskrifta § 8. Følgjande anleggsmiddelgrupper vert nytta for avskriving:

Anleggsmiddel-gruppe	Avskrivings-plan	Eigedelar
Gruppe 1	5 år	Edb-utstyr, kontormaskiner og liknande.
Gruppe 2	10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr,
Gruppe 3	20 år	Brannbilar, parkeringsplassar, trafikklys, tekniske
Gruppe 4	40 år	Bustader, skular, barnehagar, idrettshallar, vegar
Gruppe 5	50 år	Forretningsbygg, lagerbygg,

Anleggsmidler

Konto XXX-XXX	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5
Anskaffingskost 01.01		622 409,13			
Tilganger ila. året		250 000,00			
Avganger ila. året					
Anskaffingskost 31.12	-	872 409,13	-	-	-
Akk. avskriving per 01.01					
Avskriving i året		85 982,00			
Nedskriving					
Akk. avskriving per 31.12	-	85 982,00	-	-	-
Bokført verdi per 31.12.	-	786 427,13	-	-	-

4. Avsetjingar og bruk av avsetjingar

I tråd med rekneskapsforskrifta § 5 punkt 6 framgår det nedanfor ei oversikt over samla avsetjingar og bruk av avsetjingar i rekneskapsåret, både for kommunen og for den enkelte fondstype.

Vi skil mellom samla avsetjingar og bruk av avsetjingar i kommunen i året, og inngåande og utgåande balanse samt samla avsetjingar og bruk av avsetjingar per fondstype.

Avsetjingar og bruk av avsetjingar	Beløp	Henvisning note
<i>Avsetjingar:</i>		
Avsetjingar til disposisjonsfond	180 177	
Avsetjingar til bundne driftsfond	-	
Avsetjingar til ubundne investeringsfond	-	
Avsetjingar til bundne investeringsfond	-	
Sum avsetjing til fond	180 177	
Dekking av tidlegare års rekneskapsmessige meirforbruk		
Rekneskapsmessig mindreforbruk		
Sum avsetjing til fond	180 177	
<i>Bruk av avsetjing:</i>		
Bruk av disposisjonsfond	-	
Bruk av bundne driftsfond	-	
Bruk av ubundne investeringsfond	-	
Bruk av bundne investeringsfond	-	
Sum bruk av avsetjingar	-	
<i>Til avsetjing neste år:</i>		
Rekneskapsmessig meirforbruk		
Netto avsetjingar	180 177	

	Pr. 01.01.	Avsetjing	Bruk	Pr. 31.12.
Disposisjonsfond	718 314	180 177	0	898 491
Bundne driftsfond		0	0	0
Ubundne investeringsfond		0	0	0
Bundne investeringsfond		0	0	0
Sum fond	718 314	180 177	0	898 491

5. Opplysninger om egenkapitalkontoene

Gjeld andre egenkapitalkontoar enn det som framkjem av avsetjingar over. Opplysningane som skal gjevast er:

- a. Endring rekneskapsprinsipp
- b. Rekneskapsmessig meirforbruk, herunder oversikt over inndekking

FRA BALANSEN:

	Kapittel	Saldo 01.01	Saldo 31.12	Endring
Egenkapital	2.5	732 766	1 756 403	1 023 636
Kapitalkonto	2.5990	(165 724)	674 086	839 810
Sum endring for avstemming mot drifts og kapitalregnskapet				183 826

FRA DRIFTSREGNSKAPET

	ARTER	Fra drift	
Sum bruk av avsetninger	930-960	180 177	
Årets regnsk.m. merforbruk	980	-	
Avsetninger	530-570	443 792	
Årets regnsk.m. mindreforbruk	580	183 826	
Overføring til investeringsregnskapet	570	263 615	
SUM DIFF. DRIFT		183 826	183 826

FRA INVESTERINGSREGNSKAPET

Sum finansiering	910-970	263 615	
Overført fra drift	970	263 615	
Bruk av lån	910	-	
Aksjesalg og mottatte avdrag	920,929	-	
Sum finansieringstrans.	510-560	13 615	
Avdrag på lån	510	-	
Utlån/kjøp av aksjer	520,529	13 615	
Udisponert i investering	580	-	
SUM DIFF. INVESTERING		-	-

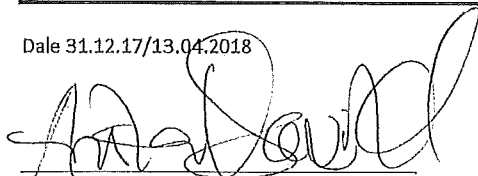
Differanse endring arbeidskapital balanse og drifts-/investeringsrekneskap	-0
--	----

6. Kapitalkontoen

Kapitalkontoen skildrar kor mykje kommunen har brukt av sin eigenkapital til å finansiera anleggsmidlar. Dette framkjem som differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidlar og langsiktig gjeld justert for ubrukte lånemidlar.

Saldo 01.01.2017	165 724,26
<i>Auking av kapitalkonto (kreditposteringsar)</i>	
Aktivering av fast eigedom og anlegg	
Reversert nedskriving av fast eigedom og anlegg	
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidlar	-250 000,00
Kjøp av aksjar og andelar	
Reversert nedskriving av aksjar og andelar	
Utlån	
Aktivert eigenkapitalinnskott pensjonskasse	-13 615,00
Avdrag på eksterne lån	
Auking pensjonsmidlar	-802 194,00
Reduksjon pensjonsforpliktingar	-751 662,70
<i>Reduksjon av kapitalkonto (debitposteringsar)</i>	
Avgang fast eigedom og anlegg	
Av- og nedskriving av fast eigedom og anlegg	33 624,00
Avgang utstyr, maskiner og transportmidlar	
Av- og nedskriving av utstyr, maskiner og transportmidlar	52 358,00
Avgang aksjar og andelar	
Nedskriving av aksjar og andelar	
Avdrag på utlån	
Avskriving utlån	
Reduksjon eigenkapitalinnskott pensjonskasse	
Bruk av midlar frå eksterne lån	
Reduksjon pensjonsmidlar	305 023,00
Auking pensjonsforpliktingar	586 657,00
Urealisert kurstap utenlandslån	
Saldo 31.12.2017	-674 085,44

Dale 31.12.17/13.04.2018

Styreleiar

Konsulent rekneskap

7. Mellomverande med kommunen

Overføring fra Vaksdal kommune i 2017 er på **kr. 1.798.700,-**.

Kommunen er skuldig AO-senteret pr. 31.12.17 nto. **kr. 56.946,-**.

DRIFTSREKNESKAP 2017

2 gammel-AO-Senteret KF (2017) - År/Periode 2017 1 - 12

13.04.2018

	Regnskap 2017	Buds(end) 2017	Regnskap 2016
Ansvar: 3870 AO - SENTERET KF DAGSENTER			
3010 FAST LØN	622.094,09	652.508,00	632
3016 FAST LØN REINHALDSPERSONALE	42.627,19	23.500,00	34
3021 VIKARLØN V/SJUKDOM	1.084,65	15.000,00	8
3025 VIKARLØN V/FERIE	2.024,68	20.000,00	0
3061 ANNA LØN/HONORAR	14.647,50	20.000,00	21
3068 SENIORBONUS	8.000,00	9.000,00	8
3090 AVSKRIVING PÅ PREMIEAVVIK	14.044,00	0,00	29
3091 PENSJONSPREMIE - FELLESORDNING	103.585,17	84.000,00	109
3095 PREMIEAVVIK PENSJON	-9.344,53	0,00	-9
3096 KOLLEKTIV GRUPPELIVSFORSIKRING	1.098,02	3.000,00	1
3099 ARBEIDSGJEVARAVGIFT	108.442,93	101.000,00	128
3100 KONTORMATERIELL	845,80	1.000,00	1
3115 MATVARER	416,54	1.500,00	1
3121 VELFERDSTILTAK	8.700,00	5.000,00	8
3122 MOTIVASJONSKOSTNADER	2.556,80	2.000,00	1
3123 ARBEIDSTØY	0,00	2.000,00	0
3124 PRODUKSJONSMATERIELL - RÅVARER	0,00	3.000,00	0
3126 REINGJERINSMATERIELL	2.602,46	3.000,00	11
3129 ANDRE DRIFTSUTGIFTER	-216,00	2.000,00	4
3130 POST OG BANKTENESTE	4.764,70	500,00	2
3133 PORTO	0,00	100,00	0
3135 ABONNEMENTSAVGIFT OG TELJARSTEG	0,00	2.000,00	2
3141 STILLINGSANNONSER	7.576,80	1.000,00	0
3146 GÅVER OG REPRESENTASJONER	0,00	500,00	0
3153 KURSAVGIFT	0,00	12.000,00	0
3162 KØYREGODTGJERSLE	0,00	1.500,00	0
3165 ANDRE OPPGAVEPLIKTIGE GODTGJERSLE	2.957,00	4.000,00	3
3170 TRANSPORT	370,90	0,00	0
3171 ÅRSAVGIFTER, FORSIKRING TRANSPORTMIDL	1.957,00	4.500,00	4
3172 DRIVSTOFF OG REKVISITA	1.201,00	5.000,00	2
3173 VEDLIKEHALD/SERVICE AV TRANSPORTMIDL	850,00	4.000,00	0
3180 ENERGI	25.194,04	25.000,00	13
3186 REISEFORSIKRING	0,00	200,00	0
3188 YRKESSKADEFORSIKRING	6.201,00	2.000,00	6
3190 HUSLEIGE	77.360,00	77.360,00	31
3196 KONTIGENTAR	185,40	0,00	0
3197 LISENSER/AVGIFTER	0,00	3.500,00	1
3200 INNVENTAR OG UTSTYR	1.457,20	10.000,00	0
3220 KJØP OG LEIGE AV MASKINER	0,00	1.000,00	0
3230 VEDLIKEHALD OG BYGGTENESTE	0,00	600,00	0
3240 VEDLIKEHOLD OG DRIFT AV MASKINER	0,00	2.000,00	0
3245 DRIFT-/SERVICEAVTALER DATASENTRALAR	0,00	1.000,00	1
3247 DRIFTS-/SERVICEAVTALAR KONTORMASKINER	296,00	1.000,00	0
3270 KONSULENTTENESTER	0,00	11.000,00	0
3500 Renteutgifter	87,50	0,00	1
3540 Avsetjing til driftsfond	180.177,01	0,00	60
3570 OVERFØRING TIL INVESTERINGSREKNESKAP	13.615,00	0,00	13
3590 AVSKIVNINGAR	85.982,00	0,00	0
Sum utgifter	1.333.441,85	1.117.268,00	1.125
3628 PURREGEBYR OG ØREDIFF	1.195,35	0,00	2
3650 SAL AV VARER OG TJENESTER M/AVGIFT	0,00	-3.000,00	-7
3651 VED	-288,00	0,00	0
3655 SAL AV TENESTER UTFØRT FOR KOMMUNEN	0,00	-10.000,00	0
3711 REFUSJON SJUKEPENGAR	0,00	-20.000,00	-4

2 gammel-AO-Senteret KF (2017) - År/Periode 2017 1 - 12

13.04.2018

	Regnskap 2017	Buds(end) 2017	Regnskap 2016
3780 REFUSJON FRÅ EIGEN KOMMUNE	-1.084.264,00	-1.084.268,00	-1.053
3900 RENTER	-925,48	0,00	-1
3930 BRUK AV TIDLEGARE ÅRS OVERSKOT	-180.177,01	0,00	-60
3990 MOTPOST AVSKIVNINGAR	-85.982,00	0,00	0
Sum inntekter	-1.350.441,14	-1.117.268,00	-1.123
Sum ansvar: 3870 AO - SENTERET KF DAGSENTER	-16.999,29	0,00	2
Ansvar: 3880 VARIG TILRETTELagt ARBEIT (VTA)			
3010 FAST LØN	1.711.734,95	1.818.700,00	1.703
3016 FAST LØN REINHOLDSPERSONALE	10.605,21	23.500,00	16
3021 VIKARLØN V/SJUKDOM	29.481,08	50.000,00	57
3025 VIKARLØN V/FERIE	23.911,79	30.000,00	0
3061 ANNA LØN/HONORAR	78.234,00	92.000,00	80
3068 SENIORBONUS	8.000,00	9.000,00	8
3086 MØTEGODTGJERSLE	0,00	1.300,00	1
3087 TAPT ARBEIDSFORTJENESTE	0,00	1.000,00	0
3090 AVSKRIVING PÅ PREMIEAVVIK	25.946,00	0,00	18
3091 PENSJONSPREMIE - FELLESDORDNING	260.844,69	289.310,00	287
3095 PREMIEAVVIK PENSJON	-24.321,47	0,00	-24
3096 KOLLEKTIV GRUPPELIVSFORSIKRING	2.509,39	5.000,00	2
3099 ARBEIDSGJEVARAVGIFT	287.876,03	314.480,00	324
3100 KONTORMATERIELL	1.472,00	2.500,00	3
3115 MATVARER	36.910,28	25.000,00	34
3121 VELFERDSTILTAK	2.254,80	5.000,00	8
3122 MOTIVASJONSKOSTNADER	4.702,60	2.000,00	1
3123 ARBEIDSTØY	12.604,10	10.000,00	3
3124 PRODUKSJONSMATERIELL - RÅVARER	116.752,54	160.000,00	130
3126 REINGJERINSMATERIELL	14.695,60	5.000,00	5
3129 ANDRE DRIFTSUTGIFTER	25.212,10	3.000,00	6
3130 POST OG BANKTENESTE	1.750,62	500,00	0
3133 PORTO	80,00	500,00	0
3135 ABONNEMENTSAVGIFT OG TELJARSTEG	2.696,58	3.000,00	2
3141 STILLINGSANNONSER	7.836,60	1.000,00	0
3144 REKLAME/INFORMASJONSMATERIELL	0,00	10.000,00	0
3146 GÅVER OG REPRESENTASJONER	0,00	500,00	0
3153 KURSAVGIFT	0,00	30.000,00	7
3160 SKYSS OG KOSTGODTGJERSLE	0,00	0,00	0
3162 KØYREGODTGJERSLE	942,40	1.500,00	0
3165 ANDRE OPPGAVEPLIKTIGE GODTGJERSLE	2.167,00	4.000,00	7
3170 TRANSPORT	0,00	0,00	0
3171 ÅRSAVGIFTER, FORSIKRING TRANSPORTMIDL/	5.702,00	4.500,00	4
3172 DRIVSTOFF OG REKVISITA	16.995,09	15.000,00	22
3173 VEDLIKEHALD/SERVICE AV TRANSPORTMIDLAI	12.437,00	7.000,00	0
3180 ENERGI	36.010,33	30.000,00	53
3186 REISEFORSIKRING	122,00	200,00	0
3188 YRKESKADEFORSIKRING	0,00	4.000,00	0
3190 HUSLEIGE	74.831,00	77.360,00	116
3196 KONTIGENTAR	0,00	20.000,00	19
3197 LISENER/AVGIFTER	0,00	3.500,00	29
3200 INNVENTAR OG UTSTYR	36.226,87	50.000,00	13
3203 REIDSKAP OG VERKTØY	2.320,00	0,00	7
3220 KJØP OG LEIGE AV MASKINER	0,00	50.000,00	53
3230 VEDLIKEHALD OG BYGGTENESTE	22.096,18	10.000,00	11
3240 VEDLIKEHOLD OG DRIFT AV MASKINER	7.867,60	10.000,00	12
3245 DRIFT-/SERVICEAVTALER DATASENTRALAR	0,00	1.000,00	1

2 gammel-AO-Senteret KF (2017) - År/Periode 2017 1 - 12

13.04.2018

	Regnskap 2017	Buds(end) 2017	Regnskap 2016
3247 DRIFTS-/SERVICEAVTALAR KONTORMASKINER	2.065,60	1.000,00	0
3270 KONSULENTTENESTER	0,00	11.000,00	0
3471 Tap på krav	0,00	1.000,00	0
3570 OVERFØRING TIL INVESTERINGSREKNESKAP	250.000,00	0,00	0
3590 AVSKIVNINGAR	0,00	0,00	86
Sum utgifter	3.111.572,56	3.193.350,00	3.105
3628 PURREGEBYR OG ØREDIFF	3,83	0,00	0
3650 SAL AV VARER OG TJENESTER M/AVGIFT	-4.665,60	-550.000,00	-584
3651 VED	-379.420,00	0,00	-5
3652 PLENKLYPPIN	-23.858,00	0,00	0
3653 PORTOINTEKTER M. MVA	-136,00	-200,00	-0
3654 ARBEID FOR ANDRE	-101.288,70	0,00	0
3655 SAL AV TENESTER UTFØRT FOR KOMMUNEN	-114.850,33	-60.000,00	0
3656 TEKSTIL	-36.573,64	0,00	0
3657 MATLEVERING	-28.099,93	0,00	0
3658 TREARBEID	-10.390,00	0,00	0
3659 HAGERYGGING	-9.324,00	0,00	0
3701 REFUSJON FRÅ ARBEIDSMARKNADSETATEN	-1.855.370,00	-1.798.700,00	-1.809
3711 REFUSJON SJUKEPENGAR	9,00	-50.000,00	-45
3712 FØDSELSPEGAR	0,00	0,00	-0
3730 REFUSJON FRÅ FYLKESKOMMUNAR	0,00	0,00	-46
3780 REFUSJON FRÅ EIGEN KOMMUNE	-714.436,00	-734.450,00	-713
3990 MOTPOST AVSKIVNINGAR	0,00	0,00	-86
Sum inntekter	-3.278.399,37	-3.193.350,00	-3.287
Sum ansvar: 3880 VARIG TILRETTELagt ARBEID (VTA)	-166.826,81	0,00	-182
Ansvar: 3999 MEIR-/MINDREFORBRUK I ÅRET			
3580 REKNESKAPSMESSIG MINDREFORBRUK	183.826,10	0,00	180
Sum utgifter	183.826,10	0,00	180
Sum ansvar: 3999 MEIR-/MINDREFORBRUK I ÅRET	183.826,10	0,00	180
TOTALT	0,00	0,00	0

INVESTERINGSREKNESKAP 2017

2 gammel-AO-Senteret KF (2017) - År/Periode 2017 1 - 12

13.04.2018

	Regnskap 2017	Buds(end) 2017	Regnskap 2016
Ansvar: 3870 AO - SENTERET KF DAGSENER			
4529 AKSJELJØP	13.615,00	0,00	13
Sum utgifter	13.615,00	0,00	13
4970 OVERFØRING FRÅ DRIFT	-13.615,00	0,00	-13
Sum inntekter	-13.615,00	0,00	-13
Sum ansvar: 3870 AO - SENTERET KF DAGSENER	0,00	0,00	0
Ansvar: 3880 VARIG TILRETTELagt ARBEIT (VTA)			
4210 KJØP AV TRANSPORTMIDDEL	250.000,00	0,00	0
Sum utgifter	250.000,00	0,00	0
4970 OVERFØRING FRÅ DRIFT	-250.000,00	0,00	0
Sum inntekter	-250.000,00	0,00	0
Sum ansvar: 3880 VARIG TILRETTELagt ARBEIT (VTA)	0,00	0,00	0
TOTALT	0,00	0,00	0

BALANSEREKNESKAP 2017

Oversikt - balanse

2 gammel-AO-Senteret KF - 2017

13.04.2018

	Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER		
Anleggsmidler	6.347.279,13	5.672.475,13
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	484.068,13	517.692,13
2270000 PRODUKSJONSLOKALE - VEDBU	284.424,72	304.739,72
2271000 PRODUKSJONSLOKALE - VEDBU 2012	199.643,41	212.952,41
Utstyr, maskiner og transportmidler	302.359,00	104.717,00
2243701 SU 57925	52.359,00	104.717,00
2243702 EK40541	250.000,00	0,00
Utlån	0,00	0,00
Konserninterne langsiktige fordringer	0,00	0,00
Aksjer og andeler	120.405,00	106.790,00
2214100 KLP-EK-TILSKUDD	120.405,00	106.790,00
Pensjonsmidler	5.440.447,00	4.943.276,00
2204100 PENSJONSMIDLAR	5.440.447,00	4.943.276,00
Omløpsmidler	1.640.511,45	1.566.188,73
Herav:		
Kortsiktige fordringer	332.575,96	179.144,17
2131000 KORTSIKTIG FORDRING STAT OG TRYK	154.111,00	0,00
2131001 REFUSJON SJUKEPENGER/FØDSELSP	-8.470,00	6.328,00
2135000 FORDRING PÅ EIGEN KOMMUNE	0,00	12.682,00
2137002 Periodisering - inng fakturarør	1.920,00	-28.947,43
2137502 FORSKOT LØN	732,60	10.732,60
2177559 KUNDER	184.282,36	178.349,00
Konserninterne kortsiktige fordringer	0,00	0,00
Premieavvik	279.883,24	287.101,33
2191400 ARB.GJ. AVGIFT PREMIEAVVIK	34.583,45	35.477,54
2194100 PREMIEAVVIK PENSJON	245.299,79	251.623,79
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Derivater	0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd	1.028.052,25	1.099.943,23
2100000 KONTANTKASSE	528,50	528,50
2102000 SPAREBANKEN VEST KTO. 3530 22 461	910.210,02	997.936,00
2102010 SPAREBANKEN VEST KTO. 3530.22583	15.685,73	15.580,73
2109800 SKATTETREKK KTO. 3530 22 46333	101.628,00	85.898,00
SUM EIENDELER	7.987.790,58	7.238.663,86
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	1.756.402,52	732.766,35
Herav:		
Disposisjonsfond	898.490,61	718.313,60
2569900 Ubundne driftsfond	594.471,73	414.294,72
2569910 AMORTISERINGSFOND	304.018,88	304.018,88
Bundne driftsfond	0,00	0,00
Ubundne investeringsfond	0,00	0,00
Bundne investeringsfond	0,00	0,00
Regnskapsmessig mindreforbruk	183.826,10	180.177,01
2595099 REKNESKAPSMESSIG MINDREFORBRL	183.826,10	180.177,01
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	674.085,81	-165.724,26
2599000 KAPITALKONTO	674.085,81	-165.724,26
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves)	0,00	0,00
Langsiktig gjeld	5.673.193,32	5.838.199,39
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	5.673.193,32	5.838.199,39
2401400 ARB.GJ.AVGIFT PÅ PENSJONSFORPLIK	28.761,32	110.590,39
2404100 PENSJONSFORPLIKTELSE	5.644.432,00	5.727.609,00
Ihendehaverobligasjonslån	0,00	0,00

Oversikt - balanse**2 gammel-AO-Senteret KF - 2017****13.04.2018**

Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	0,00	0,00
Konsernintern langsiktig gjeld	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld	558.194,74	667.698,12
Herav:		
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	558.194,74	665.422,86
2321400 SKATTETREKK I LØN	98.337,00	84.049,00
2321420 ARB.GJ.AVGIFT 1. - 6. TR.	58.303,97	75.252,28
2321421 MVA-OPPGJER FYLKESKATTESJEFER	29.492,76	36.214,76
2321490 ARB.G.AVG. FERIEPENGER 2010	41.628,65	40.247,47
2324110 FORSIKRINGSTREKK I LØN	-5.360,46	-4.179,87
2327590 AVSETTE FERIEPENGEGEAR I 2014	580.680,75	285.443,27
2327599 PÅLØPTE FERIEPENGER 2013	-285.443,10	0,08
2329930 UTGIFTSF. KRAV Å BET. ETTER 31/12.	21.117,76	0,00
2329990 REMITTERING/LEVERANDØRGJELD	19.437,41	148.395,87
Derivater	0,00	2.275,26
2347500 KONTIGENTTREKK FAGFORBUNDET	0,00	2.275,26
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	0,00	0,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	7.987.790,58	7.238.663,86
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	0,00	0,00
Herav:		
Ubrukte lånemidler	0,00	0,00
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto for memoriakontiene	0,00	0,00

Årsmelding 2017

Vaksdal kommunale Arbeids og opplæringscenter KF

Vaksdal kommunale Arbeids og opplæringscenter KF
Dalegarden
5722 Dalekvam

org.nr: 987 503 365
tlf: 56596778

e-post:
stefano.giusti@vaksdal.kommune.no
AO-senter@vaksdal.kommune.no

Bedriftas art/bransje

AO senteret KF er eit kommunalt føretak. Føretaket har eige styre som er oppnemnt av Vaksdal kommunestyre samt ein representant frå dei tilsette.

AO senteret KF har 5 ordinært tilsette + dagleg leiar. Frå desember 2017 vart det tilsett ny dagleg leiar.

For ein av dei ordinært tilsette får AO senteret KF lønnstilskot frå NAV og Vaksdal kommune.

AO senteret KF er tiltaksarrangør for NAV arbeid og Vaksdal kommune.

AO senteret hadde ved utgangen av 2017: 10 VTA plassar og 4 kommunale plassar (dagsenterplassar) . 2 personar har vore utplassert frå NAV i arbeidspraksis.

Bedrifta er organisert i ASVL (Arbeidssamvirkenes Landsforening)
Equass sertifisert i 2016 (internasjonal kvalitetssikring.)

AO senteret KF hadde denne bemanninga i 2017.

Dagleg leiar	100%
Miljøterapeut	80%
Assistent	200%
Fagarbeidar	200%

Styre for AO senteret KF:

Medlemmer:

Anita Sævild (styreleiar)
Magne Hestad (nestleiar)
Evelyn Boge
Roald Hesjedal
Mai Britt Risnes Iversen

Varamedlemmer

Ann Marit Mehus Lie
Jan Hansen
Eirik Haga
Line Eide Vik
Daniel Nilsen

Dagleg leiar har møte, tale og forslagsrett.

Likestilling:

Føretaket tilstrebar full likestilling mellom kjønna. Styret av føretaket består av 3 kvinner og 2 menn. Dagleg leiar er mann.

Av dei ordinært tilsette er 2 kvinner og 3 menn.

Styret finner det ikkje naudsynt å sette i gang særskilte tiltak på området

Produktområde:

Vedproduksjon: Sal og produksjon av ved i heile mål og/ eller i sekk.

Tekstilarb: Eigenproduksjon innan maskinsaum, vev, strikkemaskin o.a. som vert selt i eigen butikk og hjå Petersens handleri på Dale

Trearb: Produksjon av treartiklar på bestilling. Då det ikkje er kapasitet til å opptretthalda kontinuerleg produksjon.

Catering: Baking og levering av div gjærbakst, kaker og frukt..

Utegruppa: Slår plenar, ryddar busker og kratt o.l

Arbeid for andre: Pakking av kvalpepakker for Felleskjøpet, Monteringsarbeid for DoN. Postteneste for Vaksdal kommune.

Varig tilrettelagt arbeid:

Ved utgangen av 2017 var det ingen ledige plassar på VTA, 1 person på venteliste. 2 personar på praksisplass.

Kommunale plassar (dagsenter): I løpet av 2017 var det ein brukar som slutta, ved utgangen av 2017 var det 3 brukarar og ein ledig plass.

Visjon:

AO senteret har ein visjon om å skapa trygge og gode arbeidsplassar som gjev

- auka livskvalitet
- vekst
- utvikling
- vedlikehald av personlege ressursar

Virkemidla er produksjon av varer og tjenester.

Målsetjing for bedrifta:

- Effektiv kostnadsstyring og budsjettbalanse
- Fokus på miljøarbeid og kvalitetspolitikk
- Oppretthalda fokus på den enkelte arbeidstakar slik at han opplever aksept, meistring, utvikling og inkludering.
- Fornøyde kundar/samarbeidspartar. Me strekkjer oss så langt som mulig for å imøtekoma krav og forventningar som våre kundar/samarbeidspartar måtte ha. Samtidig som våre arbeidarar skal ivaretakast slik at dei trivest og har det bra, og får brukt si arbeidsevne.
- Innvolvera dei tilsette aktivt i planlegging og evaluering av tenester.

Bedrifta har nært samarbeid med NAV, bueining for funksjonshemma, psykiatritenesta i kommunen, vaksenopplæringa , det private næringslivet i kommunen og andre relevante samarbeidspartar.

Satsingar framover:

Oppretting av dagsenter for psykisk utviklingshemma

Vidareføra arbeidet med planar for utvikling av AO senteret.

Dagsenter for utviklingshemma i Vaksdal kommune er lokalisert saman med AO senteret KF. Framover ser det ut som at ein har behov for fleire dagsenterplassar fordi fleire av dei tilsette har høg alder og får eit større hjelpebehov, nokon nærmar seg pensjonsalder, som gjer at dei misser retten til VTA plass. Det er og fleire unge som snart er ferdig med skule og har behov for eit tilbod, enten VTA eller dagsenter. Det er visse utfordringar med samdrift mellom dagsenter og arbeidsdrift VTA . Brukarar på dagsenter har større behov for skjerming og rolegare lokale enn det ein får på ein arbeidsplass. Saka vart oversendt til rådmann og kommunalsjef i 2014.

I 2017 låg det inne som mål for Heimetenesta i budsjettdokumentet til Vaksdal kommune, at dagsenter for psykisk utviklingshemma skal flyttast til andre lokale i samarbeid med AO senteret KF. Dette målet vart ikkje nådd. AO senteret KF vil i 2018 jobba vidare med saka i samarbeid med Vaksdal kommune.

Oppretting av vaskeri

I budsjett for 2017 vedtok kommunestyret at ein skulle vurdere framtidig organisering av vaskeritenestene.

Fleire alternativ vart utgreidd av ei arbeidsgruppe med tilsette (miks av leiarar, tilsette og tillitsvalde frå Kommunalteknisk drift, Heimetenesta, Sjukeheimstenesta og AO senteret). Arbeidsgruppe vart leia av einingsleiar for Samfunnsutvikling.

Vaksdal kommune er kome til at det pr 31.12. 2017 ikkje vert etablert noko nytt vaskeri i Vaksdal kommune. Men AO senteret KF er framleis i dialog med Vaksdal Kommune ang eventuelt framtidig vaskeriteneste.

Bilpleie av kommunale bilar:

Starta i 2017 opp med bilpleie av nokre kommunale bilar, dvs vask, dekkskifte, dekkhotell, levering/henting til service.

Investeringar:

Det vart i 2017 kjøpt inn ny elbil til AO senteret KF. Bilen vart finansiert via driftsbudsjettet ved auka inntekter.

Økonomisk resultat for 2017:

Føretaket hadde eit godt driftsresultat for 2017. Inntektene kjem i hovudsak frå tilskot frå NAV og Vaksdal kommune, men føretaket har og inntekter frå sal av eigenproduserte varer og tenester.

I 2017 fekk føretaket fylgjande tilskot:

NAV gav AO senteret KF tilskot på kr 1.855.370,- og Vaksdal kommune gav tilskot på kr 714.436,- for gjennomføring av 10 plassar på tiltaket Varig tilrettelagd arbeid i skjerna virksomheit og lønnstilskot for ein arbeidsleiar.

Vaksdal kommune gav kr 1.084.264,- i tilskot til gjennomføring av kommunale plassar. (dagsenterplassar) .

Eigne inntekter vart på kr 708.471,20- som er ein auke frå 2016.

Eigenkapitalinnskot i KLP på kr 13.615,- er dekkja ved overføring frå drift til investering.

Ao senteret har kjøpt ein bil i 2017, denne vart finansiert med overføring fra drift.

Drifta viser eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 183.826,10, som vert overført til disposisjonsfond 2569900

Premieavvik pr 31.12.2017 er kr 279.883,24 medan avsett til amortiseringsfond er kr 304.018,88. Det er difor meir avsett enn forpliktingar til premieavvik.

Vidare drift:

Det ligg til rette for vidare drift av verksemda.

Helse, miljø og tryggleik:

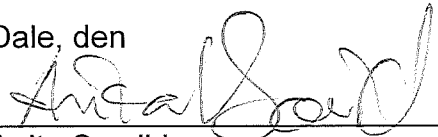
Det er faste rutinar på vernerundar og kontroll av brann og elektriske anlegg. Me er tilslutta IA-avtalen.

Det har i rekneskapsåret ikkje vore skadar eller ulukker.

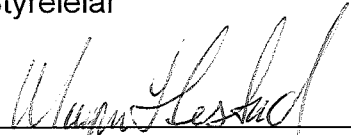
Bedrifta forureinar ikkje det ytre miljø.

Sjukefråværet var i 2017 på 2,5% mot 7,1% i 2016. Nedgangen skuldast redusert langtidssjukefråvær.

Dale, den

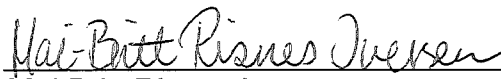
Anita Sævild
Styreleiar

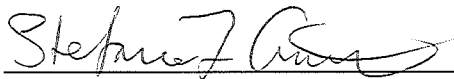
Magne Hestad
Styremedlem

Roald Hesjedal
Styremedlem

Evelyn Boge
Styremedlem

Mai Britt Risnes Iversen
Styremedlem

Stefano Giusti
dagleg leiar

Til kommunestyret i Vaksdal kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av særregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert særregnskapet for Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF som viser et netto driftsresultat på kr 447.441 og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 183.826. Særregnskapet består av balanse per 31. desember 2017 og driftsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til særregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende særregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av særregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i foretakets årsberetning, men inkluderer ikke særregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for særregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide særregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et særregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av særregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at særregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert

som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på særregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskaps-estimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og administrasjonen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om særbudsjett

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for særregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i særregnskapet stemmer med regulert særbudsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om særregnskapet er konsistente med særregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 13. april 2018
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalget
Rådmann

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 216
Arkivnr: 2017/28-42
Sakshandsamar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	26/18	15.05.2018

Årsrekneskap og årsmelding 2017 for Vaksdal kommune - Uttale frå kontrollutvalet

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet skal gje uttale til årsrekneskapen, jf. "Forskrift om årsrekneskap og årsberetning". Rådmannen si årsmelding skal følgja som sakstilfang til saka, og det skal merkast om det er vesentlege avvik mellom årsmeldinga og årsrekneskapen.

Det er så formannskapet som innstiller overfor kommunestyret, i saka om rekneskapen. Kommunestyret skal handsama både årsrekneskap og årsmelding i same møte. Dette følgjer av kommunelova §48, jf. "Forskrift om årsregnskap og årsberetning" §10.

Drøfting:

Årsrekneskapen er lagt fram av rådmannen, og inneheld driftsrekneskap, investeringsrekneskap, balanserekneskap, økonomiske oversiktar og noteopplysningar.

Kommunen sin revisor, Deloitte, har lagt fram revisjonsmelding. Her er medteke at driftsrekneskapen viser kr. 284 755 960 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 8 384 955. Under andre tilhøve på slutten av revisjonsmeldinga skriv Deloitte dette:

«Kommunen sin årsrekneskap er avlagt etter utløpet av frist i loven for avlegging av årsrekneskap.»

Med denne kommentaren under andre tilhøve er revisjonsmeldinga for 2017 ikkje å betrakte som «ei rein» revisjonsmelding.

Vi fekk også kopi av revisjonsrapport nr. 5 for 2017 frå Deloitte til kommunen. Denne revisjonsrapporten inngår også som ein del av sakshandsaminga til rekneskapssaka i kontrollutvalet. Revisjonsrapporten beskriv resultatet av ei kartlegging og vurdering av dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane i kommunen, for å identifisere kor det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa. På bakgrunn av denne gjennomgangen har Deloitte gjeve nokre tilrådingar til kommunen på forhold som bør og kan betrast.

Besøksadresse: Agnes Mowinckelsgt. 5 - Postadresse: Postboks 7900. 5020 Bergen - Telefon 55 23 90 00

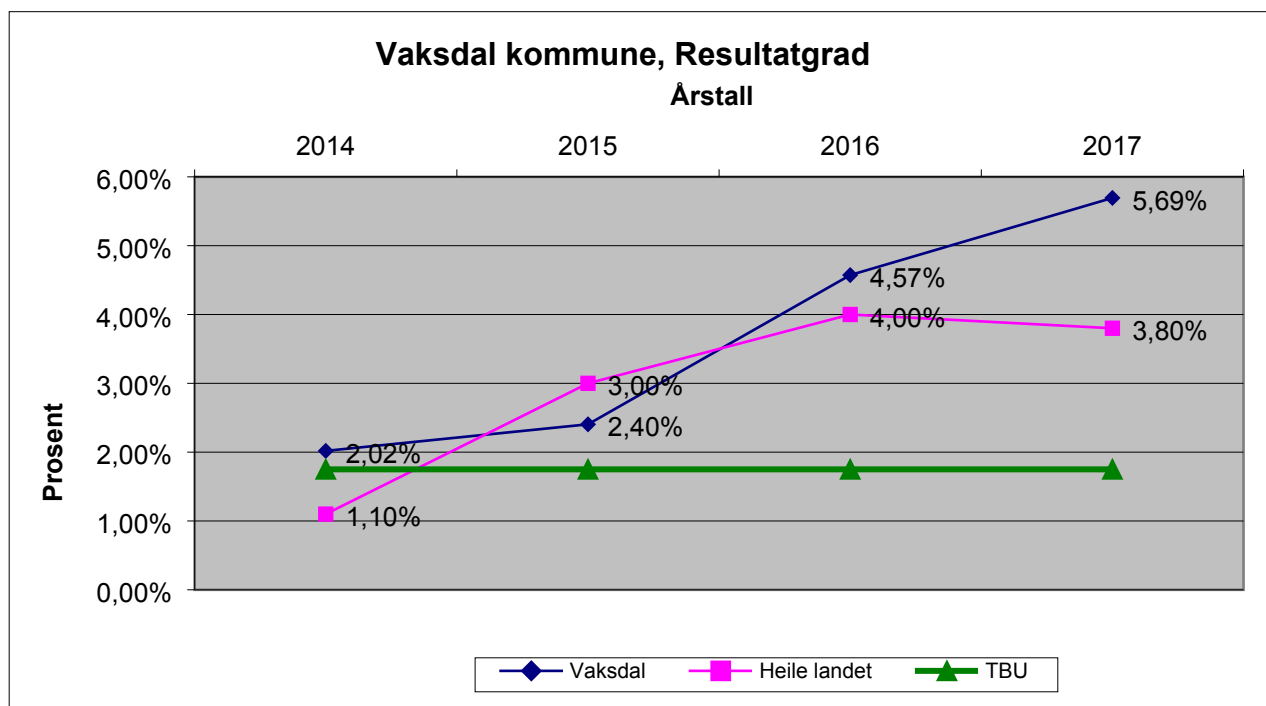
Direkte telefon 55239447 – Mobil 97505152 - E-postadresse: roald.breistein@hfk.no eller kontrollutvalet@hfk.no

Bankgironr. 5201 06 74239 - Foretaksnr. NO 938 626 367 mva.

Fleire av desse tilhøva vart også omtala i tilsvarende revisjonsrapport både for 2014, 2015 og 2016. På bakgrunn av dette bør kontrollutvalet be rådmannen om å komme inn i første møte til hausten for å gjera greie for kva som er/vil verta gjort for å rette opp i desse tilrådingane.

Av rekneskapen for 2017 har sekretariatet merka seg at netto driftsrekneskap er positivt med kr. 24 614 333, dvs. netto resultatgrad på 5,69 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Gjennomsnitt for alle kommunane i Noreg (utanom Oslo) ligg ifølgje opplysningar frå SSB på netto resultatgrad på 3,8 % i 2017. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 3 prosent fram til 2014 for å ha ei forsvarleg økonomisk drift. Frå 2014 er dette talet nedjustert til 1,75%.

For Vaksdal kommune har netto resultatgrad vore slik dei siste 4 åra: 2014 (+ 2,02 %), 2015 (+ 2,40 %), 2016 (4,57 %) og 2017 (+ 5,69 %), sjå graf nedanfor. Som vi ser av desse tala har kommunen eit resultat som også i 2017 er monaleg betre enn tilrådinga frå TBU og over snittet i kommunane. Netto driftsresultat viser kva ein har att etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekkja. Driftsresultatet påverkar i stor grad kommunen sin handlefridom og evne til å tåle svingingar i økonomien.

Riksrevisjonen la 16.02.2015 fram Dokument 3:5 (2014 – 2015) «Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning». Her er det undersøkt sammenhengen mellom høg lånegjeld i kommunane, sum driftsinntekter og disposisjonsfond. Riksrevisjonen tilrår at kommunane ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Ved å nytte Riksrevisjonen si tilnærming kjem ein fram til at Vaksdal kommune har ei lånegjeld tilsvarende 46,7 % av sum driftsinntekter, altså godt innfor tilrådinga frå Riksrevisjonen. Tilsvarende er disposisjonsfondet på 19,2 % av driftsinntektene. Riksrevisjonen tilrår her minst 5 %. Vaksdal kommune har på bakgrunn av dette både tilfredsstillande lånegjeld, driftsresultat og disposisjonsfond for 2017.

Sekretariatet merkar seg m.a. følgjande frå rådmannen sin uttale i årsmeldinga:

«Året 2017, har som 2016, vore prega av store, viktige saker for kommunen. Statleg plan for ny veg og bane har skapt optimisme og framtidstru. Tryggare veg og bane saman med kortare reisetid kan gjera

kommunen vår meir attraktiv å bu og leve i. Sjølv om utbygginga er i statleg regi medfører den store planleggingsoppgåver og høg aktivitet for den kommunale organisasjonen. Arbeidet med områdeplanar for «stasjonsbyane» Vaksdal og Stanghelle er starta opp og vil følgje statleg plan framover. Mange innbyggjarar har engasjert seg i arbeidet med å skape framtidsbilder for bygda si.

Kommunestyret har gjort vedtak om omfattande rehabilitering og nybygg av skulebygga som vil innebere byggeaktivitet på alle skular unntatt Eksingedalen i åra frametter. Ny skule med kultursal og basseng på Dale i 2020, rehabilitering/nybygg Vaksdal, oppveksttun på Stamnes i 2019 og oppsett og mellombels drift av modulbygg på Stanghelle i fleire år. Mange og store prosjekt over kort tid stiller store krav til planlegging og prosjektleiing. Samla er aktiviteten knytt til vedtatte investeringsprosjekt større enn nokon gong før i kommunen.

Kommunen fekk eit positivt økonomisk resultat med 8,3 millionar i overskot. Dette skuldast i hovudsak utjamningsmidlar til kommunen mot slutten av regnskapsåret, i tillegg til ei positiv avkastning på aksjar og obligasjonar. Sidan 2013 har kommunen gradvis effektivisert og tilpassa drifta til endra rammevilkår. I tillegg er det tatt grep for å redusere vedlikehaldsetterslepet på kommunale eigedomar framover. I 2017 har kommunen nådd sine mål for sunn økonomi og har klart å finansiere ein del investeringar med løpande inntekter i staden for låneopptak. Vedtatt «handlingsregel» om å ikkje bruke variable inntekter frå sal av konsesjonskraft i den løpande drifta er i så måte svært positivt.»

Kontrollutvalet har som oppgåve å gje uttale til kommunen sin årsrekneskap. Uttalen vert gjeve med bakgrunn i framlagd årsrekneskap og årsmelding frå administrasjonen og revisjonsmeldinga og revisjonsrapport nr. 5 frå revisor. Kontrollutvalet tek sjølv stilling til kva forhold som skal omtalast i uttalen. Det vil vera naturleg å ta med spesielle forhold som blir omtala i revisjonsmeldinga og eventuelle revisjonsrapportar og nummererte brev. Dessutan samanheng mellom netto driftsresultat, langsiktig gjeld og disposisjonsfond. Uttalen skal sendast til kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Rådmann har lagt fram ei god årsmelding, som gjev ei god skildring av drifta av kommunen i 2017. Årsmeldinga frå administrasjonen skal utformast i tråd med Kommuneloven § 48 nr. 5, som lyder:

«I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven, samt for å fremme formålene i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.»

Sekretariatet har merka seg at forhold som gjeld internkontroll, etikk, likestilling og diskriminering er omtalt i årsmeldinga for 2017 på ein grei måte.

Det er nasjonal frist 15.02. for at årsrekneskapen skal vera ferdig avlagt. For årsmeldinga er denne fristen sett til 31.03. Sekretariatet har merka seg at årsrekneskap og årsmelding for 2017 ikkje vart levert innan desse fristane.

Det vert tilrådd at kontrollutvalet denne gongen innarbeider følgjande i uttalen sin:

- Rekneskapsmessig mindreforbruk
- netto driftsresultat
- Lånegjeld
- Disposisjonsfond
- At årsrekneskap og årsmelding ikkje vart levert innan dei nasjonale fristane
- Talmateriale og uttale frå revisjonsmeldinga og revisjonsrapport.

Konklusjon:

Vaksdal kommune har i 2017 tilfredsstillende lånegjeld, driftsresultat og disposisjonsfond i høve tilrådingane frå Riksrevisjonen. På bakgrunn av det som kjem fram i revisjonsrapport nr. 5 for 2017 frå Deloitte meiner sekretariatet at kontrollutvalet bør be rådmannen om å komme inn i første møte til hausten for å gjera greie for kva som er/vil verta gjort i høve tilrådingane i rapporten. Sekretariatet har vidare merka seg at årsrekneskap og årsmelding ikkje vart levert innan dei nasjonale fristane.

Kontrollutvalet sin uttale og revisjonsmeldinga er to sjølvstendige dokument, som følgjer saka vidare via formannskapet til kommunestyret.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Vaksdal kommune sin årsrekneskap for 2017.
2. På bakgrunn av det som kjem fram i revisjonsrapport nr. 5 for 2017 frå Deloitte ber kontrollutvalet om at rådmannen kjem i møte 05.09.2018 for å gjera greie for kva som er/vil verta gjort i høve tilrådingane i rapporten.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Forslag til uttale frå kontrollutvalet for årsrekneskapen for Vaksdal kommune for 2017
- 2 Årsrekneskap og årsmelding 2017
- 3 Melding frå uavhenging revisor Vaksdal Kommune 2017
- 4 Revisjonsrapport Vaksdal Kommune 2017

TIL VAKSDAL KOMMUNE V/ KOMMUNESTYRET.

ÅRSREKNESKAPEN 2017 FOR VAKSDAL KOMMUNE, UTTALE FRÅ KONTROLLUTVALET.

Kontrollutvalet har i møte 15.05.2018 handsama Vaksdal kommune sin årsrekneskap for 2017.

Representantar frå administrasjonen og ansvarleg revisor var til stades i møtet og presenterte årsrekneskapen og svarte på spørsmål.

Av rekneskapen for 2017 har kontrollutvalet merka seg at netto driftsrekneskap er positivt med kr. 24 614 333, dvs. netto resultatgrad på 5,69 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Gjennomsnitt for alle kommunane i Noreg (utanom Oslo) ligg ifølgje opplysningar frå SSB på netto resultatgrad på 3,8 % i 2017. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 3 prosent fram til 2014 for å ha ei forsvarleg økonomisk drift. Frå 2014 er dette talet nedjustert til 1,75%.

Riksrevisjonen la 16.02.2015 fram Dokument 3:5 (2014 – 2015) «Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning». Her er det undersøkt sammenhengen mellom høg lånegjeld i kommunane, sum driftsinntekter og disposisjonsfond. Riksrevisjonen tilrår at kommunane ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Ved å nytte Riksrevisjonen si tilnærming kjem ein fram til at Vaksdal kommune har ei lånegjeld tilsvarende 46,7 % av sum driftsinntekter, altså godt innafor tilrådinga frå Riksrevisjonen. Tilsvarende er disposisjonsfondet på 19,2 % av driftsinntektene. Riksrevisjonen tilrår her minst 5 %. Vaksdal kommune har på bakgrunn av dette både tilfredsstillande lånegjeld, driftsresultat og disposisjonsfond for 2017.

Kontrollutvalet merkar seg m.a. følgjande frå rådmannen sin uttale i årsmeldinga:

«Året 2017, har som 2016, vore prega av store, viktige saker for kommunen. Statleg plan for ny veg og bane har skapt optimisme og framtidstru. Tryggare veg og bane saman med kortare reisetid kan gjera kommunen vår meir attraktiv å bu og leve i. Sjølv om utbygginga er i statleg regi medfører den store planleggingsoppgåver og høg aktivitet for den kommunale organisasjonen. Arbeidet med områdeplanar for «stasjonsbyane» Vaksdal og Stanghelle er starta opp og vil følgje statleg plan framover. Mange innbyggjarar har engasjert seg i arbeidet med å skape framtidsbilder for bygda si.

Kommunestyret har gjort vedtak om omfattande rehabilitering og nybygg av skulebygga som vil innebere byggeaktivitet på alle skular unntatt Eksingedalen i åra frametter. Ny skule med kultursal og basseng på Dale i 2020, rehabilitering/nybygg Vaksdal, oppvekstun på Stamnes i 2019 og oppsett og mellombels drift av modulbygg på Stanghelle i fleire år. Mange og store prosjekt over kort tid stiller store krav til planlegging og prosjektleiing. Samla er aktiviteten knytt til vedtatte investeringsprosjekt større enn nokon gong før i kommunen.

Kommunen fekk eit positivt økonomisk resultat med 8,3 millionar i overskot. Dette skuldast i hovudsak utjamningsmidlar til kommunen mot slutten av regnskapsåret, i tillegg til ei positiv avkastning på aksjar og obligasjonar. Sidan 2013 har kommunen gradvis effektivisert og tilpassa drifta til endra rammevilkår. I tillegg er det tatt grep for å redusere vedlikehaldsetterlepet på kommunale eigedomar framover. I 2017 har kommunen nådd sine mål for sunn økonomi og har klart å finansiere ein del investeringar med løpande inntekter i staden for låneopptak. Vedtatt «handlingsregel» om å ikkje bruke variable inntekter frå sal av konsesjonskraft i den løpande drifta er i så måte svært positivt.»

Det er nasjonal frist 15.02. for at årsrekneskapen skal vera ferdig avlagt. For årsmeldinga er denne fristen sett til 31.03. Kontrollutvalet har merka seg at årsrekneskap og årsmelding for 2017 ikkje vart levert innan desse fristane.

Kontrollutvalet har som oppgåve å gje uttale til kommunen sin årsrekneskap. Uttalen vert gjeve med bakgrunn i framlagd årsrekneskap, årsmelding frå administrasjonen og revisjonsmeldinga frå revisor. Kontrollutvalet tek sjølv stilling til kva forhold som skal omtalast i uttalen. Det vil vera naturleg å ta med spesielle forhold som blir omtala i revisjonsmeldinga, eventuelle revisjonsrapportar og nummererte brev. Uttalen skal sendast til kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Oppsummering/tilrådingar frå kontrollutvalet:

- Vaksdal kommune har i 2017 tilfredsstillande lånegjeld, driftsresultat og disposisjonsfond i høve tilrådingane frå Riksrevisjonen.
- Kontrollutvalet har merka seg at årsrekneskap og årsmelding ikkje vart levert innan dei nasjonale fristane, hhv. 15.02. og 31.03. Utvalet oppmodar kommunen om å syta for at desse fristane vert haldne neste år.
- På bakgrunn av det som kjem fram i revisjonsrapport nr. 5 for 2017 frå Deloitte ber kontrollutvalet om at rådmannen kjem i møte 05.09.2018 for å gjera greie for kva som er/vil verta gjort i høve tilrådingane i rapporten.

Ut over det som nemnd over, og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalet i rekneskapssaka samt revisjonsmeldinga av 23.04.2018 og revisjonsrapport 2017 nr. 5 dagsett 23.04.2018, har kontrollutvalet ikkje merknader til Vaksdal kommune sin årsrekneskap for 2017.

15.05.2018

Boris Groth
kontrollutvalsleiar

Kari Nygard
utvalssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Kopi: Vaksdal kommune, formannskapet

Vaksdal kommune

Årsrekneskap og årsmelding 2017

Innhald

Innhald.....	2
Politisk organisering	3
Forord frå rådmann	5
Økonomi	6
Resultat rekneskap og måltal	6
Inntekter og utgifter	8
Skjema	13
Investeringar.....	14
Hovudtal drift	16
Organisasjon	17
Vedlegg 1: Tenestekområde og einingar	23
Tenestekområde oppvekst.....	23
Tenestekområde helse og omsorg.....	28
Tenestekområde samfunnsutvikling	33
Felles økonomi.....	40
Vedlegg 2. Økonomisk oversyn	41
Vedlegg 3. Noter Rekneskap	46
Vedlegg 4: Kommunestyret 2017 –saker	59
Vedlegg 5. KOSTRA 2017 – førebels tal	61
Vedlegg 6. Meldingar.....	62

Foto på førstesida: Eksingedalen skule vann «Nyskjerrigper-pris» i 2017

Politisk organisering

Vaksdal kommune er organisert med:

Kommunestyre

Formannskap/plan- og økonomiutval

Levekårsutval

Kontrollutval

Administrasjonsutval og arbeidsmiljøutval

Eldreråd, ungdomsråd og råd for menneske med nedsett funksjonsevne

Eirik Haga, ordfører

Kommunestyret er det øvste politiske organet i kommunen.

Det vert vald direkte av innbyggjarane for fire år om gongen. Kommunestyret gjer vedtak på vegne av kommunen i alle saker der vedtaksmyndet ikkje er delegert vidare til andre. Kommunestyret vert leia av ordføraren, med varaordføraren som stadfortredar.

Kommunestyret vel formannskap og mellom medlemmene i formannskapet, ordfører og varaordfører. Kommunestyre kan opprette og legge ned faste utval og fastset sjølv arbeids- og ansvarsområde for slike utval. Alle saker som er av prinsipiell natur skal avgjerast av kommunestyret sjølv. Dette gjeld m.a. budsjett, økonomiplan og overordna planar for den kommunale verksemda.

Kommunestyre 2015 – 2019

Eirik Haga (Ap), ordfører

Anne Christin Eide (Ap) Anders Jin Risnes

(Ap) Magne Hestad (Ap)

Bjørn Øyvind Krogsrud (Ap) Heidi

Rongved (Ap)

Brita Hesjedal Lunde (Ap)

Jan Hansen (Ap) Arne Normann (Krf)

Jan Erik Bernes Roe (Krf) Sigmund

Simmenes (Sp)

Hege Eide Vik (Sp) Jarle Audestad (Sp) Line Eide Vik (Sp)

Boris Groth (Frp)

Anneli Vatlø Lilltvedt (H) Bjørn Roald (H)

Kjartan Haugsnes (Sv)

Evelyn Boge (Sv) Line Kydland (Sv)

Tom Charles Johnsen (MDG)

Kontrollutval 2015 - 2019

Boris Groth (leiar)
Bente Jorunn H. Sundheim, nestleiar Bjørg Aase N. Hop
Odd Jøran Oldervik
Terje Davidsen

Formannskapet er på vegne av kommunestyret kommunen sitt sentrale styringsorgan, med eit særleg ansvar for økonomi- og plansaker. Det gjer i tillegg vedtak i ei rekkje saker etter fullmakt frå kommunestyret. Formannskapet har også mynde å gjera vedtak i saker som skulle vore avgjort av anna kommunalt organ, når det ikkje er tid til å innkalla dette, jf. kommunelova § 13.

Formannskap/plan/økonomiutval 2015-2019

Eirik Haga (Ap)	Jan Erik Bernes Roe (Krf)
Heidi Rongved (Ap)	Kjartan Haugsnes (SV)
Anne Christin Eide (Ap)	Bjørn Roald (H)
Sigmund Simmenes (Sp)	

Levekårsutvalet har 7 medlemmer, kommunestyret vel leiar og nestleiar. Levekårsutvalet sitt arbeids- og ansvarsområde er helse og omsorg, folkehelse, oppvekst og opplæring og andre saker som naturleg fell innfor utvalet sitt ansvarsområde.

Levekårsutvalet 2015 - 2019

Magne Hestad (Ap) (leiar)	Anneli Vatlø Lillsetvedt (H)
nestleiar Brita Hesjedal Lunde (Ap)	Evelyn Boge (SV)
Anders Jin Risnes (Ap)	Tom Charles Johnsen (MDG)
Hege Eide Vik (SP),	

Administrasjonsutval: Formannskapet sine 7 medlemmar frå arbeidsgjevarsida og 3 medlemmer frå arbeidstakarorganisasjonane

Arbeidsmiljøutvalet: 4 frå arbeidsgjevarsida (2 politikarar, rådmann og HR)
4 frå arbeidstakarsida (HVO, 3 frå fagforeiningane)

Forord frå rådmann

Året 2017, har som 2016, vore prega av store, viktige saker for kommunen. Statleg plan for ny veg og bane har skapt optimisme og framtidstru. Tryggare veg og bane saman med kortare reisetid kan gjera kommunen vår meir attraktiv å bu og leve i. Sjølv om utbygginga er i statleg regi medfører den store planleggingsoppgåver og høg aktivitet for den kommunale organisasjonen. Arbeidet med områdeplanar for «stasjonsbyane» Vaksdal og Stanghelle er starta opp og vil følgje statleg plan framover. Mange innbyggjarar har engasjert seg i arbeidet med å skape framtidsbilder for bygda si.

Ny Kommuneplan, som strategisk plan fram mot 2030, vart vedtatt tidleg i 2017. Samfunnsdelen skal handsame langsiktige utfordringar og vise mål og strategiar for kommunen dei neste ti åra. Arbeidet med kommuneplanen sin arealdel vart starta opp og skal etter planen ferdigstillast i 2018. Planlegginga av bustadområdet på Tettaneset er no kome så langt at første del kan leggest ut for sal tidleg i 2018. Folketilvekst er eit overordna mål for å sikre ei positiv samfunnsutvikling og gode tenester til innbyggjarane også i framtida.

Kommunestyret har gjort vedtak om omfattande rehabilitering og nybygg av skulebygga som vil innebere byggeaktivitet på alle skular unntatt Eksingedalen i åra frametter. Ny skule med kultursal og basseng på Dale i 2020, rehabilitering/nybygg Vaksdal, oppveksttun på Stamnes i 2019 og oppsett og mellombels drift av modulbygg på Stanghelle i fleire år. Mange og store prosjekt over kort tid stiller store krav til planlegging og prosjektleiing. Samla er aktiviteten knytt til vedtatte investeringsprosjekt større enn nokon gong før i kommunen.

Barnehagane auka kapasiteten frå hausten 2017. Utvida rett til plass, større småbarnskull og fleire 1-2 åringer i barnehage medførte nye avdelingar dette året. Helse og omsorg har også opplevd svingingar i behovet med auka pågang vinteren 2016/2017. Gjennom året og inn i 2018 har situasjonen normalisert seg.

Oppvekst og helse og omsorg driv omfattande kompetanse-, innovasjon og utviklingsarbeid innafor fleire områder. Utviklingsprogramma er både i eigen regi, gjennom samarbeid med andre kommunar og med ulike FoU miljø. I eit stadig meir digitalisert samfunn er forventningane til kommunane å halde tritt med utviklinga elles også på dette området. Vaksdal har tatt store steg dei siste åra og har fått på plass mange nye løysingar. Utviklingsarbeid og digitalisering må prioriterast høgt også i åra som kjem.

Kommunen fekk eit positivt økonomisk resultat med 8,3 millionar i overskot. Dette skuldast i hovudsak utjamningsmidlar til kommunen mot slutten av regnskapsåret, i tillegg til ei positiv avkastning på aksjar og obligasjonar. Sidan 2013 har kommunen gradvis effektivisert og tilpassa drifta til endra rammevilkår. I tillegg er det tatt grep for å redusere vedlikehaldsetterslepet på kommunale eigedomar framover. I 2017 har kommunen nådd sine mål for sunn økonomi og har klart å finansiere ein del investeringar med løpande inntekter i staden for låneopptak. Vedtatt «handlingsregel» om å ikkje bruke variable inntekter frå sal av konsesjonskraft i den løpande drifta er i så måte svært positivt.

Presset på økonomien vil auke framover. Reduserte inntekter og høge investeringar vil svekke handlingsrommet og krevje raskare omstillingar. Planlegging og tilrettelegging for auka busetnad i «stasjonsbyane» vert sentralt for å skape vekst fram mot 2030. Nasjonalt har folkeveksten avtatt og prognosane er svakare vekst framover.

Kommunesektoren skal møte framtidas behov og endringane som skjer i samfunnet. Dette krev ein nyskapande og endringsdyktig organisasjon med gjennomføringskraft til å utvikle tenester og arbeidsformer. For å lukkast er det avgjerande å ha motiverte og engasjerte medarbeidarar med riktig kompetanse. Eg vil rose våre dyktige tilsette og takke alle for godt arbeid og stor vilje til utvikling til beste for våre innbyggjarar! Takk og til ordførar og andre folkevalde for godt samarbeid gjennom året!

Åse Elin Myking, konstituert rådmann

Økonomi

Den økonomiske situasjonen i kommunen er samla sett god og resultatet i 2017 er positivt. Kommunen har effektivisert drifta for å tilpassa seg endra rammevilkår dei siste åra.

Større utfordringar ligg framfor oss i planperioden og utover. Reduserte inntekter og høge investeringar vil svekke handlingsrommet og krevje raskare omstillingar. Endrings- og utviklingsarbeidet må styrkast for å sikre kompetanse, kvalitet og kostnadseffektiv drift. Planlegging og tilrettelegging for auka busetnad i «stasjonsbyane» vert sentralt for å skape vekst fram mot 2030.

Resultat rekneskap og måltal

Driftsrekneskapen viser eit overskot på kr 8 384 955.

Brutto driftsresultat viser eit overskot på kr 19.703.140,06. *Brutto driftsresultat er driftsinntekter minus driftsutgifter (inkl avskrivningar), og viser kommunens ordinære driftsresultat inkl kapitalkostnader, før ein tek omsyn til finanspostar.* I 2016 var brutto driftsresultat eit overskot på kr 13.009.918.

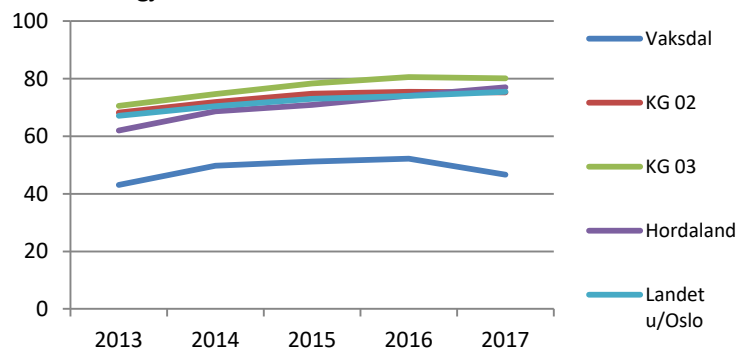
Vaksdal kommune har langsiktige mål for sunn økonomi, tabellen viser resultat i 2016 og 2017.

Økonomiske mål	Langsiktig mål	Resultat 2016	Resultat 2017
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,75%	4,6%	5,7%
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	Under 50%	52%	47%
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (u/amort.fond)	Minst 10%	17,1% (6,3)	19,2 % (8,9%)

Netto driftsresultat viser eit overskot på kr 24.614.333. *Netto driftsresultat er brutto driftsresultat korrigert for finanstransaksjonar (rente og avdrag), samt at ein korrigerer for «motpost avskrivningar».* Netto driftsresultatet er 5,7% av brutto driftsinntekter, mot 4,6% i 2016. I planperioden 2017-2020 er dette målet sett til 1,75%, som er i samsvar med statlege tilrådingar for kommunane. KS

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter pr 31.12.2017 er 47 %, medan landet, fylket og kommunegruppa ligg høgare. Snitt for landet u/Oslo er 75,4 % (data henta frå KOSTRA pr 15.03 – førebelse tal). *Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fråtrekt utlån og unyttta lånemidlar.* Langsiktig gjeld pr 31.12.2017 er kr 308 152 591.

Vedtatte investeringar i budsjett 2018 og planlagde investeringar i økonomiplanperioden vil medføre stor auke i lånegjelda i kommunen.

Rune Bye, sjefsøkonom KS om Kommuneresultatet 2017:

Skatteveksten er en viktig forklaring til de gode resultatene. Samtidig er dette engangsinntekter som ikke videreføres til kommende budsjettår, og som dermed ikke bør brukes til varig økning av aktivitetsnivået..

Høy investeringsaktivitet innebærer også økt behov for lånefinansiering. Både brutto og netto lånegjeld vokser mer enn inntektsveksten i både kommuner og fylkeskommuner. Økt lånegjeld gjør at kommunesektoren er mer følsom for renteendringer. Det er derfor gledelig at kommuner gjennom 2017 har styrket sine frie fondsreserver. Dette gjør at sektoren er bedre rustet til å møte så vel økning i rentenivået som andre uforutsette hendelser uten at dette får umiddelbare konsekvenser for tjenestene.

Pr 31.12.2017 var disposisjonsfond kr 82.864.459, dette er 19,2 % av brutto driftsinntekter, og er rekna som eit sunt nivå. Grunna eit stort oppsamla premieavvik er det i seinare år sett av midlar tilsvarende premieavviket til eit amortiseringsfond for å dekke negativt premieavvik, avskrivning og ev tap på verdipapir. Dette fondet utgjør ein stor del av disposisjonsfondet vårt. Ser vi bort frå amortiseringsfondet er disposisjonsfondet 8,9 % av brutto driftsinntekter.

Lavt rentenivå medfører at kommunen betaler relativt låge renter for låneporteføljen. Det har vore aktiv refinansiering av låneporteføljen, noko som har gitt reduserte renteutgifter i høve budsjett.

Avsetjingar og bruk av fond

Frå årsoverskot 2016 er det sett av kr 9 195 437 til disposisjonsfond for bruk til investeringar i 2018. I samsvar med budsjettvedtak for 2017 er det sett av kr 2,2 mill av inntektene frå sal av konsesjonskraft til disposisjonsfond.

Til bundne driftsfond er det avsett kr 1,1 mill til sjølvkostfond for VAR, kr 0,6 mill av bundne tilskot til delprosjekt i Lev Vel, og 1,1 mill for unytta opplæringsmidlar til Vaksdal Introduksjonssenter (VIS). Frå introduksjonstilskot er det sett av kr 5,1 mill til bruk i introperioden. Det er avsett kr 0,659 til kalkingsprosjekt Ekso. Restmidler til bruk t.d til miljøfond, aksjon sjukefråvær mfl. er sett av driftsfond for bruk i 2018.

Det er avsett 3,3 mill frå konsesjonsavgifter. Av dette vart 1 mill overført til Næringssselskapet, 0,33 mill vart nytta til renter/avdrag Daletunet og 0,412 mill vart nytta til stimuleringstilskot. Deler av inntektene skal tilførast ulike fond for vilt, fiske og landbruk.

Det er brukt 0,57 mill av tidlegare avsett tilskot til Vaksdal Aktiv, kr 2,1 mill i tidlegare avsette tilskot til Lev Vel prosjektet og til psykiatri/rus. Frå disposisjonsfond er det nytta kr 1,25 til egenkapitalinnskot i KLP.

I samsvar med budsjettvedtak er det overført 7,3 mill frå drift til kapitalbudsjettet og brukt 2,4 mill frå næringsfondet til investeringstiltak i områderegeringsplanar og mulighetsstudie Bergsdalen. Løyvde midlar frå årsoverskotet kr 0,5 mill til skule er brukt i året til investering i digitale verktøy i ungdomsskulen. Av tidlegare avsette midlar till jobbprosjekt er det brukt kr 0,292 mill til investering i bil til bruk for Vaksdal Aktiv.

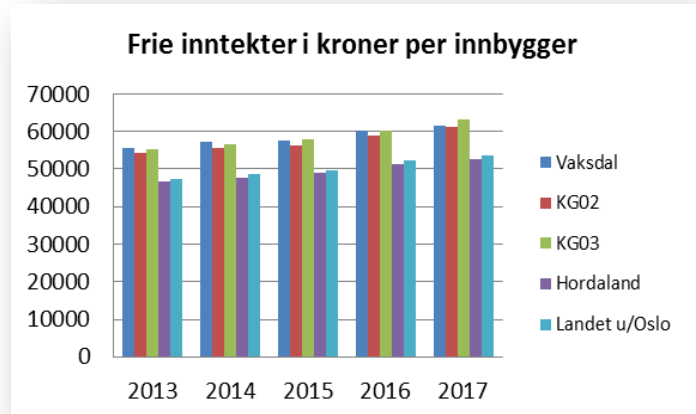
Fondstype	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017
Disposisjonsfond	56 539 011	67 533 681	67 423 402	70 648 429	80 664 459
Bundne driftsfond- k.to 2.51	28 350 136	37 198 718	37 079 499	40 262 063	38 389 169
Ubundne investeringsfond – k.to 2,53	42 143 911	39 786 674	39 561 643	41 932 470	41 614 791
Bundne investeringsfond – k.to 2.55	8 488 193	4 007 774	4 629 879	5 786 471	4 797 626
Totalt fond pr. 31/12	135 521 251	148 526 846	148 694 423	158 629 433	165 466 045

Inntekter og utgifter

Inntektssystemet for kommunar vart lagt om frå 2017. Vaksdal vert i mindre grad kompensert for «smådriftsulempen». Demografiske endringar og endring i egne inntekter frå vasskraft har gitt kommunen eit inntektsbortfall i seinare tid.

Frie inntekter - rammetilskot og skatt

Frie inntekter er rammetilskot og skatteinntekter på inntekt og formue. Desse inntektene disponerer kommunen fritt til både lovpålagte og andre oppgåver. Rammetilskotet består av innbyggjartilskot, utgiftsutjamning, distriktstilskot og skjønsmidlar. I tillegg vert det gjennom rammetilskotsordninga gjort ei inntektsutjamning.

Veksten i frie inntekter for Vaksdal kommune frå 2016 til 2017 var 2,1 %, mot 2,8% for Landet u/Oslo. Til samanlikning er veksten i Kommunegruppe 2 og 3 vesentleg høgare med forholdsvis 3,9% og 4,8%. Samla lønsvekst i KS området i 2017 var 2,5 % i 2017 (TBU).

Vaksdal kommune er i Kommunegruppe 3, som er små kommunar med middels bundne kostnader per innbyggjar, høge frie disponible inntekter. I samanlikning mot andre kommunar er det naturleg og også vurdere opp mot Kommunegruppe 2, som er små kommunar med middels bundne kostnader per innbyggjar, middels frie disponible inntekter.

I 2016 var det ekstraordinær god skatteinnngang, både lokalt og nasjonalt. Gjennom første halvår 2017 var skatteinngangen høgare enn antatt i statsbudsjettet og prognosen vart revidert i kommuneproposisjonen i mai. Som følgje av dette justerte vi prognosen for skatt og inntektsutjamning pr 2.tertial. Endelege skattetal for Vaksdal enda 2,5 mill over budsjett. Høgare skatteinnngang for landet samla gav grunnlag for inntektsutjamning ved årslutt. Dette er ei omfordeling til skattesvake kommunar som vert gitt etter ei nasjonal berekning på nyåret og etterbetalt som del av rammetilskotet. Med ein skatteandel på 84,1 av landet fekk Vaksdal tildelt vel 3 mill i inntektsutjamning, samla rammetilskot for året vart 3,6 over budsjett.

Folketal

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pr 01.01 i året	4106	4110	4107	4153	4138	4132	4140	4096	4125	4123	4127
Endring frå året før	12	4	-3	46	-15	-6	8	-44	29	-2	4
Endring i %	0,30 %	0,10 %	-0,10 %	1,10 %	-0,40 %	-0,10 %	0,20 %	-1,10 %	0,70 %	-0,05 %	0,10 %

Siste 10 år har det vore liten endring i det totale folketalet i kommunen og fordelinga mellom kvinner og menn er tilnærma lik i pr. 01.01.2018. Sidan 2009 har kommunen busett flyktningar etter nasjonalt introduksjonsprogram. I 2017 er det busett 37 personar inkludert innvilga familiegienforening. Kommunen er ikkje tildelt busetting i 2018.

Det har vore større endringar når ein ser på fordeling av aldersgruppene frå året 2000 til 2018. Det har vore reduksjonar både i talet på born/unge og eldre.

Aldersgruppe	År 2000		År 2018		Endring	
	Folketal	Fordeling	Folketal	Fordeling	Folketal	Endring i %
0-5 år	305	7,3 %	292	7,1 %	-13	-4,3 %
6-15 år	550	13,1 %	488	11,8 %	-62	-11,3 %
16-19 år	217	5,2 %	204	4,9 %	-13	-6,0 %
20-66 år	2234	53,3 %	2360	57,2 %	126	5,6 %
67 år eller eldre	886	21,1 %	783	19,0 %	-103	-11,6 %
Sum	4192		4127			

Folketal og inntekter er knytt nært saman. Dei største delane av rammeoverføringane er innbyggjartilskot og utgiftsutjamning. Innbyggjartilskotet er det same pr innbyggjar for alle kommunar.

Gjennom utgiftsutjamninga vert innbyggjartilskotet omfordelt mellom kommunane ved bruk av behovsindeksen. Midlar vert omfordelt frå kommunar med lavt berekna utgiftsbehov til kommunar med høgt berekna utgiftsbehov. Utgiftsutjamningen skal gje kompensasjon for ulikheiter i utgiftsbehov som kommunane ikkje kan påverke sjølv.

Behovsindeksen fortel noko om kor dyr ein kommune er å drive i forhold til landsgjennom-snittet. Den samla behovsindeksen er utrekna ved hjelp av eit sett kriterier og vektorer som seier noko om kvifor kommunane sine utgifter varierer, og vert nytta til å berekne kommunen sitt trekk eller tillegg i utgiftsutjamninga.

Samla har Vaksdal ein behovsindeks som er 1,1605, dette betyr at kommunen får meir pr innbyggjar en landsnittet. Indeksen i 2017 er redusert frå 2016 og 2015. Store deler av utgiftsutjamninga er knytt til alderssamansetjinga i kommunen.

Som vist er det spesielt for innbyggjarar over 67 år at Vaksdal kommune skil seg ut, og vert kompensert deretter. Samanlikna med 2016 er det lagt til grunn noko redusert utgiftsbehov knytt til eldre og noko auke i «smådriftsulemper»

SSB: Kostra Befolkningsprofil pr 2017

Nøkkeltall	Enhet	Vaksdal	Landet uten Oslo	Hordaland
Innbyggere (antall)	antall	4 127		
Fødte per 1000 innbyggere (per 1000)	per 1000	10,9	10,2	11,4
Døde per 1000 innbyggere (per 1000)	per 1000	13,1	8	7,1
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	prosent	9,3	10,7	9,2
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	prosent	70,4	62,7	62
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkn	prosent	1,2	1,6	1,9
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	prosent	11,3	15	14,5

Andre inntekter

Vaksdal har inntekter knytt til vasskraftressursar. Kommunen har konsesjonsskraft som delvis vert nytta til eige bruk og delvis vert omsett i marknaden. Synkende kraftprisar har medført at dei kraftrelaterte inntektene til kommunen har vorte redusert dei seinare åra. Konsesjonskrafta for 2017 vart seld på årskontrakt på kraftbørsen. Vekslande og til dels svake strømprisar gjennom året medførte lågare pris- og innmatingskostnad og netto gevinst for kommunen vart vel 1 mill over budsjett. Inntektene svinger frå år til år og kommunestyret har vedtatt ein handlingsregel for korleis gevinsten skal nyttast utanom drifta.

Kommunen har hatt eigedomsskatt for alle eigedommar sidan 2010. Eigedomsskatt frå kraftverk har utgjort størstedelen av inntektene. Likningsgrunnlaget for eigedomsskatt frå vasskraft er m.a. basert på gjennomsnittlege kraftprisar siste 5 år, og i dei siste åra har kommunen oppleve redusert eigedomsskatt frå vasskraftverk. Dette, saman med endringane i eigedomsskatten frå 2019, vil medføre reduserte inntekter for kommunen i åra frametter. Inntektene frå eigedomsskatt er nytta i drifta og har dekkja kostnader utover det behovet dei frie inntektene kan dekke.

Samla inntekter kr 37,3 mill frå eigedomsskatt fordeler seg frå 10,7 mill frå bustader og fritidsbustader og 26,6 mill frå verk og bruk, næring m.v

Pensjonskostnader og premieavvik

Premieavvik er differanse mellom årets betalte pensjonspremie og berekna pensjonskostnad. Pensjonspremier skal dekke dei auka pensjonsforpliktingane som har påløpt i løpet av året, og vert berekna etter ordinære aktuarmessige prinsipp.

Årets premieavvik vart i stor grad dekkja av premiefondet på ca 7 mill. Pr 31.12.2017 har kommunen eit oppsamla premiavvik på kr 36.524.142,42 som skal avskrivast over hhv 15, 10 og 7 år.

Kommunen har eit stort oppsamla premieavvik samanlikna med andre kommunar, men oppbygging av eit amortiseringsfond for å dekke inn dette har vore eit godt strategisk grep. Amortiseringsfondet kan også nyttast til å dekke tap på aksjar og obligasjonar. Amortiseringsfondet vart oppretta i 2007, og pr 31.12.2017 er dette fondet kr 44.473.113. Fondet er ikkje nytta til amortisering av premieavvik i 2017. Det er venta auka premieavvik for kommunen dei komande åra og avskrivinga bør dekkast av fondet. Premieavvik og amortisering av tidlegare års premieavvik medfører ingen likviditetsmessige endringar.

Amortisering av premieavvik tidlegare år	Premieavvik 7 år	Premieavvik 10 år	Premieavvik 15 år	Sum
Akkumulert premieavvik per 31.12. i fjor	6 521 556	14 455 799	17 448 135	
Tidlegare amortisert premieavvik				
Premieavvik per 01.01. i år	6 521 556	14 455 799	17 448 135	38 425 490
Premieavvik i året	35 515			35 515
Amortisering i året av premieavvik tidlegare år	-1 091 651	-2 428 903	-2 923 729	-6 444 283
Premieavvik per 31.12. i år	5 465 420	12 026 896	14 524 406	32 016 722
Arbeidsgjevaravgift premieavvik	770 624	1 695 792	2 047 941	4 514 358
Premieavvik inkl. arbeidsgjevaravgift	6 236 044	13 722 688	16 572 347	36 531 080

Samla pensjonsforplikting i balansen er kr 575.395.532. Det vert elles vist til note 3.

Finansinntekter og utgifter

	Regnskap 2016	Oppr.budsjett 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2017	Avvik 2017
Renteinntekter og utbytte	-3 503 952	-2 720 000	-2 720 000	-3 948 336	-1 228 336
Gevinst finansielle instrumenter	-8 852 469	0	-2 000 000	-5 333 815	-3 333 815
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	4 989 427	8 202 000	5 302 000	5 464 105	162 105
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	4 622 240	0	0	1 026 194	1 026 194
Avdrag på lån	13 800 000	14 700 000	14 700 000	14 700 747	747
Netto finansinnt./utg.	11 055 246			11 908 895	-3 373 115

Renteinntekter og utbytte frå andre selskap har vore 1,2 mill betre enn budsjetttert. Utbytte frå BKK frå regnskapsåret 2016 er 1,877 mill.

I budsjett 2017 justert pr 2 tertial er det sett opp netto gevinst på finansielle instrument på 2 mill. Erfaringar frå svvingar i netto gevinst, gjer at kommunen tilpassar driftsbudsjetta utan at ein skal vere avhengig av denne gevinsten. Det har vore lav avkastning dei seinare åra, unntak i 2016 då avkastninga vart betre. Netto gevinst i 2017 var 3,8 mill, og det er såleis eit positivt budsjettavvik på 1,8 mill.

Frå finansrapporten 2017,
Bergen Capital Management
(Forvaltar)

Totalavkastning etter 3. tertial 2017 er på 4,23 %, dette er 0,02 prosentpoeng over "normalporteføljen". Aksjeporteføljen har levert 16,21 %, 4,03 prosentpoeng under benchmark. Obligasjonsporteføljen har levert 2,05 %, 0,66 prosentpoeng over benchmark som er norske statsobligasjoner med 3 års durasjon. "Normalporteføljen" består av 15 % aksjer og 85 % obligasjoner.

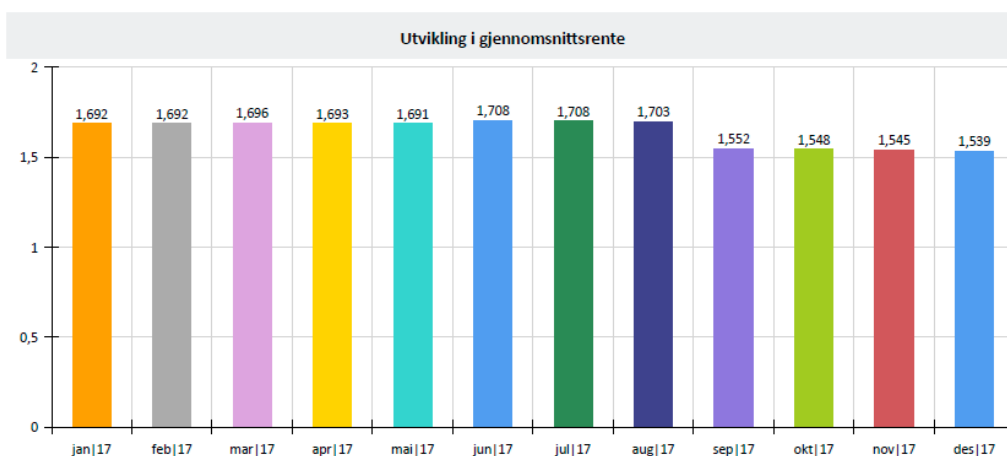
AKTIVAKLASSE	I %	BENCHMARK	AVVIK
Sertifikat/obligasjoner	2,05 %	1,39 %	0,66 %
Aksjer	16,21 %	20,24 %	-4,03 %
Totalt	4,23 %	4,22 %	0,02 %

Det har oppstått avvik mot aksjebenchmark som er Oslo Børs (OBX) fordi Vaksdal kommune sin akseportefølgje har ein annan og breiare samansetning.

Aksje og eideelar (finansielle

anleggsmidlar) er opplista i note 5.

Grunna lave renter vart rentekostnadane nedjustert ved 2.tertil, samla vart det eit mindre negativt avvik mot budsjett. Lån er refinansierte med lågare rente i løpet av året. Avdrag har vorte betalt i samsvar med vedteke budsjett. 5-årige leasingavtarar vert klassifisert som finansiell leasing og skal førast som avdrag i rekneskapen.

Vaksdal kommune nyttar Bergen Capital Management (BCM) i samband med låneopptak. Det vert vist til finansrapport frå BCM for ytterlegare detaljar.

Frå finansrapporten for 2017, BCM (vedlegg)

Faktiske fastlånerenter for offentlig sektor er ved utgangen av året på anslagsvis 1,50 %, 1,85 %, 2,25 % og 2,50 % for 3, 5, 7 og 10 års løpetider. Lengre rentebindinger bør vurderes på den delen av porteføljen som skal ha fastrente, her vurdert på bakgrunn av våre anslag på budsjettrenter (anslag på korte renter i neste 4 års periode) fra august. Selv om vi ikke forventer en rask økning i kortrentene, vil vi, dersom oppturen nasjonalt og internasjonalt fortsetter få en brattere rentekurve (større forskjell mellom korte og lange renter). Isolert sett taler dette for å ikke utsette rentebindinger på den renteeksponerte delen av porteføljen. Usikkerheten rundt det norske boligmarkedet og virkningen av renteøkningene internasjonalt, taler likevel for at rentebindingene bør gjøres gradvis og ved behov.

Langsiktig lånegjeld

Den langsiktige lånegjelda har auka med kr 8 253 551 i 2017. Ein større del av investeringane har vorte finansiert med løpande inntekter i staden for lån. Handlingsregel for bruk av konsesjonskraft er døme på tiltak for å bruke «vekslande» inntekter til investeringar i staden for løpande drift. Lånegjelda er venta å auke monaleg basert på vedtak om investeringar i planperioden.

	Pr 31.12.14	Pr 31.12.15	Pr 31.12.16	Pr 31.12.17
Husbanken	38 507 097	38 012 144	37 166 940	34 821 247
Kommunekreditt/KLP	10 075 000	-		0
Kommunalbanken	152 668 554	161 365 536	108 249 246	270 331 490
Sertifikatlån	45 810 000	55 560 000	151 483 000	0
Sum lån i bank	247 060 651	254 937 680	296 899 186	305 152 737
Andre lån	3 208 249	3 029 661	2 999 854	2 999 854
Sum lån	250 268 900	257 967 341	299 899 040	308 152 591

Andre lån er forskotering av FV 569, der lån til Modalen er på kr 2.375.758,- og lån til Vaksdal Næringssselskap på kr 624.096,-. Note 6 viser langsiktig gjeld og avdrag på lån.

Skjema

Rekneskapsskjema 1A – drift gir ei samla oppstilling av frie disponible inntekter, renter og avdrag, avsetningar, fordeling til investering og drift og meir/mindreforbruk.

Regnskapsskjema 1A - drift	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Oppr. budsjett 2017	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	103 284	100 700	100 000	100 840
Ordinært rammetilskudd	151 042	147 427	147 027	147 839
Skatt på eiendom	37 349	37 000	34 000	33 134
Andre direkte eller indirekte skatter	3 369	3 100	3 100	3 353
Andre generelle statstilskudd	2 429	0	0	3 223
Sal av konsesjonskraft	9 159	7 900	7 900	0
Sum frie disponible inntekter	306 634	296 127	292 027	288 389
Renteinntekter og utbytte	3 948	2 720	2 720	3 504
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	5 334	2 000	0	8 852
Renteutg., provisjoner og andre fin. utg.	5 464	5 302	8 202	4 989
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1 026	0	0	4 622
Avdrag på lån	14 701	14 700	14 700	13 800
Netto finansinnt./utg.	-11 909	-15 282	-20 182	-11 055
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	11 395	11 395	2 200	1 700
Til bundne avsetninger	3 735	3 100	3 100	3 600
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	11 195	11 195	0	1 479
Bruk av ubundne avsetninger	0	20	0	20
Bruk av bundne avsetninger	4 479	1 675	1 675	1 721
Netto avsetninger	544	-1 605	-3 625	-2 080
Overført til investeringsregnskapet	10 512	7 300	7 300	1 407
Til fordeling drift	284 756	271 940	260 920	273 846
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	276 371	271 940	260 920	262 651
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	8 385	0	0	11 195

Rekneskapsskjema 1B – driftsbudsjettet viser fordeling per rammeområde

Regnskapsskjema 1B- drift	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Oppr. budsjett 2017	Regnskap 2016
Fellesområde Økonomi	29 383	27 715	28 213	27 956
Tenestekområde Helse og omsorg	120 791	120 798	122 264	110 995
Tenestekområde Oppvekst	87 104	82 783	71 362	85 004
Tenestekområde Samfunnsutvikling	39 093	40 644	39 081	38 697
Sum	276 371	271 940	260 920	262 651

Investeringar

Det har vore høg aktivitet på investeringssida i 2017. Nokre av prosjekta er ferdigstilt, medan mange prosjekt går over fleire år.

Helse og omsorg

Det er lagt inn 8 mill kroner til prosjektet for omlegging av helse- og omsorgstenestene og ombygging. Det er aktuelt å nytte Husbanken sine låne- og tilskotsordningar til dette prosjektet. Det har vore planlegging og anbodsinnhenting i 2017, oppstart hovudprosjekt 2018. Det er brukt innovasjonsmidlar til velferdsteknologiprogram.

Oppvekst

Arbeidet med ny barne og ungdomskule på Dale samt forprosjekt for tilbygg for Vaksdal skule er starta opp og vil gå over fleire år. Kostnadane i 2017 vart høgare enn budsjettert i året, vedtatt byggeprogram og kostnadsramme ligg til grunn for prosjektet samla. Planlegging av oppveksttun på Stamnes er i gang og hovuddelen av prosjektet skjer i 2018. Løyvde midlar frå årsoverskotet til læremidlar i skule er brukt til innkjøp av Chromebook i ungdomsskulen.

Samfunnsutvikling

Tilstandsregistrering bygg vart fullført i 2017 med dokumentasjon av administrasjonsbygga. Det er gjennomført noko oppgradering av kommunale bygg m.a. brannsprinkling av dei eldste omsorgsbustadane i Daletunkvartalet og oppgradering av utleigebygg. Prosjektet med utlegebustader på tomten til tidlegare Jamne barnehage er utsatt jf. vedtak.

Vidare arbeid med infrastruktur og realisering av bustadprosjektet Stanghelle Vest/Tettaneset har pågått i 2017 og første byggetrinn vert lagt ut for sal tidleg i 2018. Det er gjennomført moglegheitstudie for Bergsdalen. Kommuneplanen sin arealdel er under arbeid med mål om endeleg vedtak i 2018. Parallelt med det statlege prosjektet for ny veg og bane arbeider kommunen med områdeplanar for stasjonsbyane Vaksdal og Stanghelle. Kommunen har lagt vekt på å synleggjere potensialet for utvikling i stasjonsbyane som grunnlag for uttale til planprogrammet for den statlege reguleringsplanen. Arbeidet har vore krevande og det er henta inn ekstern kompetanse for å supplere vårt fagmiljø. Kostnadane har dermed overstege løyvinga til områdeplanane i 2017. Noko er dekkja av tilskot i året og det vert søkt om tilskot også i 2018. Meirkostnaden er dekkja inn av restmidlar på andre prosjekt. Eventuelle justeringar vert vurdert i samband med behandling av årsrekneskap, tertialer og økonomiplan.

Av årsoverskotet i 2016 vart det løyvd ekstra midlar til asfaltering som i hovudsak er nytta på Vaksdal og Dale. Det er gjennomført veg- og trafikksikring m.a. på Vaksdal. Arbeidet med geodata og digitalisering av byggesaksarkiv vil halde fram utover i 2018.

Investeringar går ofte over fleire år, samla oversikt over aktivitetar/prosjekt i året ligg som vedlegg under samfunnsutvikling. Det vert vist til note 12 som viser oversikt over investeringar pr prosjektnr.

	Oppr. Budsj.2017	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Kommentar
FELLES ØKONOMI - SENTRALT BUDSJETTERT				
IKT- OG DATASIKKERHEITSLØYSING	1 200 000	1 200 000	1 450 640	2016/2017
INVESTERING KYRKJER - ÅRLEG LØYVING	200 000	200 000	200 000	Overført KF
HELSE OG OMSORG				
PROSJEKT DEMENSSENTER/HELSEHUS - BYGG	6 000 000	6 000 000	80 077	pågår 2018
PROSJEKT DEMENSSENTER/HELSEHUS - UTSTYR	2 000 000	2 000 000	86 462	Pågår 2018
INNOVASJON I OMSORG	300 000	300 000	390 110	2016/2017
OPPVEKST				
Investeringar bygg for oppvekst				
DALE BARNE- OG UNGDOMSSKULE	3 500 000	3 500 000	5 929 357	2017/2018
TILBYGG VAKSDAL SKULE	1 500 000	1 500 000	721 948	2017/2019
STAMNES OPPVEKSTTUN	4 000 000	4 000 000	383 572	2017/2020
VENTILASJON DALE BARNEHAGE	1 000 000	1 000 000	591 541	2017/2021
OPPRUSTING UTEOMRÅDE SKULAR/BARNEHAGE	200 000	200 000	182 999	
SAMFUNNSUTVIKLING				
Investeringar kommunale bygg				
OMBYGGING/OPPGRADERING KOMMUNAL UTEIGEBUSTADER	2 000 000	2 000 000	1 531 500	
FOLKEHELSE OG FAMILIE - SAMLOKALISERING HERADSHUS	700 000	700 000	250 000	2017/2018
BUSTADER JAMNE	2 000 000		163 201	UTSATT
TILSTANDSREGISTRERING ADMINISTRASJONSBYGG	600 000	600 000	568 144	
ANDRE BYGG	3 900 000		452 276	
STANGHELLE VEST - TETTANESSET BUSTADOMRÅDE	19 200 000	19 200 000	5 850 772	2017/2018
MØTEPLASSAR / GRØNTANLEGG / NÆRMILJØ	300 000	300 000	0	2018
TRAFIKKSIKRINGSTILTAK	200 000	1 200 000	1 110 570	
Samferdsel og rastiltak				
TEKNISK STASJON MASKINER/UTSTYR	1 800 000	1 800 000	3 388 828	2016/2017
RASSIKRING/RASVURDERING	150 000	150 000	22 241	2017/2018
OPPRUSTING KAIER	450 000	450 000	0	2017/2018
KOMMUNALE VEGAR-OPPGRADERING	200 000	200 000	450 000	2016/2017
KOMMUNALE BRUER- OPPGRADERING	450 000	450 000	0	2018
Plan og geodata				
DIGITALISERING ARKIV	800 000	800 000	96 726	2017/2018
MOGLEGHEITSTUISE BERGSDALEN	400 000	400 000	404 225	
OMRÅDEPLAN VAKSDAL	1 000 000	1 000 000	1 865 453	2017/2018/2019
OMRÅDEPLAN STANGHELLE	1 000 000	1 000 000	2 748 664	2017/2018/2019
Brannvern				
BRANNSTASJON VAKSDAL - FORPROSJEKT	100 000	100 000	0	2018
FEIEBIL	500 000	500 000	0	2018
Vassforsyning, sjølvkost				
KOMMUNALE VASSVERK	1 500 000	1 500 000	355 559	2017/2018
Avlaup, sjølvkost				
FORNYING AV LEIDNINGSNETT OG PUMPESTASJONAR	1 500 000	1 500 000	115 200	2017/2018
AVLAUPSANERING VAKSDAL	5 000 000	5 000 000	0	2018
OPPGRADERING DALEVÅGEN AVLAUPSRENSSEANLEGG	500 000	500 000	0	2018
AVLAUPSANERING STANGHELLE	500 000	500 000	0	2018
Sum	64 650 000			

Hovudtal drift

Nærare kommentarar til tala finn ein i vedlegga.

Fellesområde økonomi

Under fellesområde økonomi er all føring av avskrivning og motpost avskrivning vist.

Felleskostnader administrasjon/politisk og alle tilskot til andre vert ført her, det same gjeld premieavvik og amortisering av tidlegare års premieavvik. Konesesjonskraft er tatt ut i 2017. Det er meirkostnader til ymse tilskot og på andre mindre postar. Nærare om postane i vedlegg.

Fellesområde Økonomi	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Sum	*21 597 910	27 948 423	27 715 157	29 382 613	-1 667 456

* inkl inntekter frå konsesjonskraft

Tenesteområde helse og omsorg

Frå 2.tertial 2017 vart helse- og omsorgstenestene samla i ei eining. Sjukeheimstenesta, heimebaserte tenester, rehabiliteringstenester, legetenesta og rus og psykiatri inngår i eininga. Helsestasjon, barnevern og NAV vart lagt til Oppvekst. Budsjettet er justert med desse endringane.

Kjøp av tenester frå andre kommunar som legevakt og ØHD-senger, utgifter til staten for utskrivingsklare pasientar og tilskot til AO-senter vert ført her. Tenesteområdet vart tilført 9 mill i budsjettjustering i andre tertial for å dekkja meirkostnader ved auka behov i 2017.

Tenesteområde Helse og omsorg	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Sum	*128 363 811	*125 709 302	120 797 603	120 791 246	-6 357

* regnskap etter tidlegare organisering, ikkje direkte samanliknbart.

Tenesteområde oppvekst

Frå 2. tertial 2017 vart Barnehage utvida med Vaksdal Introsenter (VIS). Helsestasjon, barnevern og PPT er frå nyttår samla i ei tverrfagleg avdeling saman med skule. NAV er plassert under kommunalsjefen.

Endringane i organisering er i regnskapsåret 2017 ført under felle oppvekst. Utgiftene til økonomisk sosialhjelp har auka dei siste åra og er samla 1,7 mill over budsjett i 2017. Barnevern har eit negativt avvik på 0,6 mill.

Barnehage har eit meirforbruk på 1,3 mill i året. Kostnadar til barnehageplassar i andre kommunar (Modalen og Bergen) utgjer hovuddelen med 1,2 mill over budsjett. Skule har eit negativt avvik på 0,6 mill.

Tenesteområde Oppvekst	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Felles oppvekst	3 122 614	4 333 024	*16 185 238	*18 555 033	-2 369 795
Skule	49 780 877	44 740 777	45 157 000	45 754 735	-597 735
Barnehage/Vaksdal Intro senter	22 181 992	21 222 998	21 441 000	22 793 911	-1 352 911
Sum	75 085 483	70 296 799	82 783 238	87 103 679	-4 320 441

*PPT, helsestasjon, barnevern, NAV sosial er inkludert i 2017.

Tenesteområde samfunnsutvikling

Løyvde midlar frå årsoverskotet kr 0,5 mill til miljøtiltak er overført til fond for bruk i 2018 etter vedtatt plan. Det er sjølvkostområdet (VAR) som gir overskot.

Tenesteområde Samfunnsutvikling	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Samfunnsutvikling	30 340 279	41 490 686	40 644 002	39 093 488	1 550 514
Samfunnsutvikling - sjølvkost	-3 008 447	-2 794 182		-2 594 394	2 594 394
Sum	27 331 832	38 696 504	40 644 002	36 499 094	4 144 908

Organisasjon

Kommuneorganisasjonen er den største arbeidsplassen i Vaksdal. Om lag 450 personar fordelt på om lag 320 årsverk inkludert vikarar har kommunen som arbeidsgjevar. Menneska som arbeider her er vår viktigaste ressurs. Mange fagprofesjonar og yrkesgrupper er representert for å løyse kommunen sitt mangfold av oppgåver.

Overordna mål og strategiar

Visjon og verdigrunnlag

Gjennom arbeidet med kommuneplanen er det utarbeida visjon og verdiar for kommunen. Verdiane skal liggje til grunn for kommunen sine val og målsetjingar. Vår visjon er «bynært bygdeliv». Overordna verdiar er uttrykt som «Nyskapande – Open – Samhald».

Gjennom organisasjonsutviklingsarbeidet (OU) arbeidde heile kommuneorganisasjonen med felles verdiar og valde «respekt – tillit – kompetanse – løysingsorientert». Desse verdiane høver godt inn under våre overordna verdiar fastsett i kommuneplanen.

Visjon, verdiar, etikk og samfunnsansvar utgjer ei felles plattform. Administrasjonsutvalet har satt i gang rullering av arbeidsgjevarpolitikken i 2017.

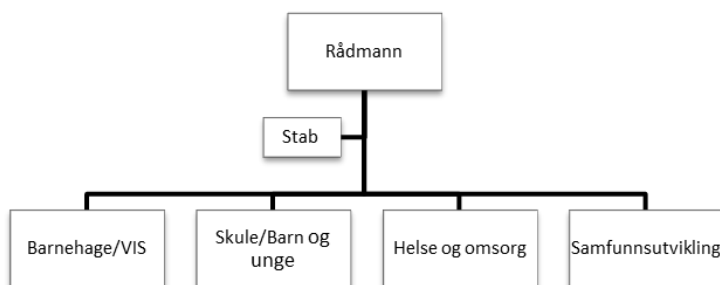
Mål og strategiar for organisasjonen

- Vaksdal kommune skal ha ein sunn økonomi og gjennom god økonomistyring sikre økonomisk handlingsrom med dei inntektene me har
- Me møter innbyggjarane med dialog og profesjonalitet
- Me arbeidar systemisk og heilskapleg for å gje rett teneste til rett nivå til rett tid til lågast mogeleg kostnad
- Me legg vekt på lokal identitet og kultur i samfunnsutvikling og tenesteyting
- Me har det godt på jobb og er stolte av kommunen vår

Justert organisering i 2017

I året er det gjort organisasjonsendringar i helse og omsorg og oppvekst. Vi er organisert i to nivå med rådmann, stab og 4 resultateiningar.

Omsynet til samordning, effektiv oppgåveløysing og kvalitet for brukarane ligg til grunn for organiseringa. Organiseringa skal ivareta krav til rolledeling og gjennom det sikre god internkontroll. Godt leiarskap er avgjerande for å hente ut potensialet i organisasjonen og god leiing er avgjerande for innovasjon og utvikling.

Både strategisk leiing på rådmanns nivå og operativ leiing på einingsleiarnivå er noko redusert i 2017. Prioritering av større utviklingsoppgåver ligg til grunn. I ei utfordrande tid for kommunen er det viktig å finne rett nivå for strategisk og operativ leiing for å sikre tilstrekkeleg kapasitet, kompetanse og endringskraft balansert mot økonomi.

Ein handlekraftig organisasjon fangar opp og responderer hurtig på behovsendringar, styrer etter fellesskapets beste løysningar og er god på intern og ekstern samhandling.

Administrativt delegeringsreglement omhandlar ansvar og fullmaktsnivå i organisasjonen. Mål og resultatkrav er nedfelt i leiaravtalar.

Kommunen nyttar ulike styringsmodellar for å iverksetje politiske vedtak, prioriteringar og mål, og å skape best mogelege resultat og kvalitet i tenestene:

Linjestyring – styring av basisorganisasjon

Prosjektstyring – styring av mellombels organisasjon som eit prosjekt eller program

Kontraktstyring – styring av tenester som vert kjøpt frå andre

Eigarstyring – styring av selskapa som kommunen eig heilt eller delvis

Styringssystemet (verksemdsstyring) er rådmann sitt verktøy for iverksetjing og oppfølging av politiske vedtak, mål og prioriteringar. Verksemdsstyringa skal:

- vera basert på mål- og resultatstyring som overordna styringsprinsipp
- sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak
- sikre etterleving av lover og forskrifter
- integrere risikostyring og internkontroll
- sikre ei formålstenleg organisering, effektive arbeidsprosesser og riktig ressursbruk
- sikre læring, forbetring og innovasjon

Kommunen har etiske retningslinjer nedfelt i arbeidsgjevarstrategien. Etikk og etiske problemstillingar er eit sentralt tema i HMT – arbeidet og i arbeidet med kvalitetsutvikling i heile organisasjonen. Kommunen skal vera ein open og solid organisasjon med høyt etisk standard.

En hensiktsmessig organisering, effektive arbeidsprosesser og god ressursbruk skal sikre at innbyggjarane mottar tenester av rett kvalitet og til rett tid, og at organisasjonens ressursar vert nytta på ein effektiv måte og innafor vedtatte økonomiske rammer.

Rådmanns har årleg en gjennomgang av risikostyring og internkontroll for å sikre «betryggende kontroll». Løpande oppfylging og rapportering gjennom året skjer i styringslinja og gjennom rådmanns stab. Verktøyene er vidareutvikla og rutiner er gjennomgått og revidert. Kvalitetssystemet er eit verktøy for bl.a kvalitetsutvikling, risikostyring og avvikshåndtering. Arbeidet med nye regler for personvern, som skal tre i kraft i heile EØS området i mai 2018, har pågått gjennom året.

Kommunen har prioritert utviklingsarbeid høgt i 2017. Gjennom Lev Vel i Vaksdal-prosjektet pågår det omfattande kompetanse-, innovasjon og utviklingsarbeid innafor helse og omsorg. Store deler av organisasjonen er involvert i aktiviteter og tiltak, kommunen samarbeider også aktivt med ulike FoU miljø og andre kommunar. Oppvekst har hatt eit gjennomgåande utviklingsarbeid gjennom regionsamarbeidet over fleire år. Både barnehage, skule og PPT er involvert. I 2017 har kommunen i tillegg vore med i Udir sitt program og har både delteke på samlingar nasjonalt og hatt besøk av rettleiarkorpset lokalt.

Alle organisasjonar er i stadig endring. Endringstakten i samfunnet aukar og stiller nye krav til oss. Det skal gjennomførast tilpassingar til reduserte budsjettammer og effektivisering av tenestetilbodet i alle einingar og på alle nivå. Arbeidet vil krevje gode leiarar, medverknad frå tilsette, samarbeid med tillitsvalde og aktiv stabsstøtte i gjennomføringa. Det er viktig at organisasjonen har kompetanse og gode system når ein gjennomfører endring og omstilling. Her er kommunen sine rutinar for omstilling og eit formalisert og godt samarbeid med arbeidstakarorganisasjonen viktige verktøy for å sikre at prosessane blir gjennomførte på ein god og korrekt måte.

Kommunen som arbeidsgjevar

Kommunesektoren skal møte framtidens behov og endringane som skjer i samfunnet. Dette krev ein nyskapande og endringsdyktig organisasjon med gjennomføringskraft til å utvikle tenester og arbeidsformer. For å lukkast er det avgjerande å ha motiverte og engasjerte medarbeidarar med riktig kompetanse.

Vårt overordna mål for arbeidsgjevarpolitikken er definert som

- Vaksdal kommune er ein attraktiv arbeidsgjevar
- Vaksdal kommune er ein nyskapande, dynamisk og lærande organisasjon

Det er utarbeida mål og strategiar for følgjande innsatsområder i arbeidsgjevarpolitikken:

- o Etikk og samfunnsansvar
- o Medarbeidarskap og leining
- o Samarbeid og arbeidsmiljø
- o Innovasjon og utvikling
- o Kompetente medarbeidarar
- o Mangfald og likeverd

Arbeidsgjevarpolitikken er under revidering. Desse måla vil inngå i komande handlingsprogram. Revisjon av tilhøyrande planar og ev reglement vert lagt inn som tiltak under desse overordna måla.

Stillingar

Tala er frå HRM systemet pr 31.12. Det vil alltid vere ein del variasjonar ift vikariat og vakante stillingar som ikkje er tatt med i tabellen. Endringar i organisering i perioden gjer at tala ikkje kan samanliknast heilt.

	2014		2015		2016		2017	
	årsverk	personar	årsverk	personar	årsverk	personer	Årsverk	personer
Felles*	23,95	33	25,1	31	30,5	37	34,37	41
Skule	74,02	92	68,52	86	61,26	88	69,82	86
Barnehage (VIS frå 2017)	44,4	48	44,5	47	43,34	49	55,8	61
Heimetenesta	65,67	92	59,29	82	56,68	87	111,53	185
Sjukeheimstenesta	66,82	120	60,91	107	49,79	97		
Folkehelse og familie	19,8	25	22,11	28	20,1	25	49,67	62
Samfunnsutvikling	47,95	58	49,48	62	46,84	63		
samla	342,61	468	329,01	443	308,51	446	321,19	435

* variasjon i innhald ulike år. 2017: Rådmann og stab, Lærlingar, HTV/HVO og Frivillighetssentralen, Helsestasjon, barnevern, NAV, PPT

Kommunen har mål om å auke til 12 lærlingar i 2017 og 2 kvart år til 2019. I løpet av 2017 har Oppvekst hatt 6 og Helse og omsorg har 4 + 6, samfunnsutvikling 1 og stab 1 i 2017. Tala er inkludert praksiskandidatar. I tillegg har kommunen studentar i praksis, praksisplassar gjennom NAV og busette flyktningar i språk og arbeidspraksis.

Mellombels tilsette 31.01.2017 etter AML §14-9 a og b

14-9 a når arbeidet er av midlertidig karakter

- 1 person (1 årsverk) mellombels oppgåve som utgår

14-9 b for arbeid i stedet for en annen eller andre (vikariat)

- 5 personer (3,1 årsverk) i sjukevikariat (kort)
- 9 personer (6,5 årsverk) i sjukevikariat etter maksdato (lang)
- 11 personer (7,7 årsverk) i vikariat for personar i foreldrepermisjon,
- 2 personar (1,47 årsverk) i vikariat for personar med utdanningspermisjon

Generelt er det god søknad til faste stillingar i kommunen. Kommunen har tilsett i 17 faste stillingar, herav er 4 nye, resten er interne i ny stilling. Vi klarer generelt å rekruttere godt kvalifisert personar. Rekruttering av leiarar og tilsette med spesialistkompetanse er meir krevjande. Det er likevel tidvis vanskar med å rekruttere

til natt- og helgestillingar i pleie og omsorg. Vikarhenting er krevjande både innafor barnehage, skule og helse og omsorg. Det var 47 tilsette som slutta i Vaksdal kommune i 2017, (mot 48 tilsette som slutta i 2016).

Lønsvekst

I tillegg til sentralt oppgjer vart det gjennomført lokale lønsforhandlingar for alle tilsette i 2017. Ramme for oppgjeret var 2,4%, herav lokal pott på 0,9%. Følgande føringar er lagt til grunn i hovudtariffavtalen; *Motivere til kompetanseutvikling, Motivere til mer heltid, Beholde, utvikle og rekruttere, Sikre kvalitative gode tjenester, Fremme og ivareta likestilling mellom kjønna.* For det lokale oppgjeret er i tillegg *Lokal lønspolitik* lagt til grunn.

Likestilling, inkludering og mangfold

Vaksdal kommune skal arbeide aktivt, målretta og planmessig for å fremje likestilling og hindre diskriminering. Organisasjonen skal vera prega av openheit, inkludering og mangfald – utan diskriminering på grunnlag av etnisitet, livssyn, kjønn, funksjonsevne, alder eller seksuell orientering. Dette gir retning for kommunen sin rolle som samfunnsutviklar, tenesteyter og arbeidsgjevar og er tatt inn i styringdialogen internt.

Kommunen har som mål å redusere uønska deltid og øke heiltidsstillingar. Det er særleg helse og omsorg som har deltidsstillingar. Undersøkingar viser at kommunen har lite uønska deltid, dei fleste som søker større stilling vil få det når noko er ledig.

Ganske mange har i dag mellom 80 – 100% stilling i helse og omsorg. Med dei arbeidstidsordningane som er mest brukt vil detet gje fleire deltidsstillingar på helg, noko me også ser av statistikken at me har fått. Det har over tid vore arbeidd med nye alternative turnusar. Arbeidet med årsturnus i 2017 som skulle gje rom for større stillingar vart til slutt avslått av sjukepleiarforbundet. Det er særleg dette med noko meir helgejobbing som skaper utfordringer. Kommunen held fram med ordinær turnus, men er i gang med ny utgreiing knytt til heiltidsstillingar på ein sjukeheim jf budsjettvedtak 2018. Når tenestene er samla i ei eining gir det og fleire mogelegheiter for å organisere arbeidet på nye måter.

Ved utgangen av året var gjennomsnittleg stillingsstorleik 67,40.

	2016	2017
Kommunen samla	0,73	0,67
Helse og omsorg	0,6	0,57

Kommunesektoren er kvinnedominert. Andelen kvinner i Vaksdal kommune er 81% og menn 19%. I leiinga var fordelinga 71% kvinner og 29% menn. Kommunen har som mål å få tilsett fleire menn i barnehage og skule. Andelen menn i barnehage har gått ned, mens det har auka i skule.

Vaksdal kommune ønsker å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn og fleire har fått arbeid i kommunen dei siste åra. Kommunen har også mange i ulike typar praksis. I stillingar i kommunen er det i dag formelle krav til kvalifikasjoner. Det er utfordringer når det gjelder dokumentasjon av utenlandsk utdanning. Gode ferdigheter i norsk er nødvendig, både i møte med brukar, kollegar og saksbehandling. Gjennom programmet i VIS arbeider kommunen med å sikre best mogeleg kvalifisering for jobb.

Alder og pensjon

55 år og eldre: 132 personar som utgjer 104,93 årsverk = 32,92 % av totalt antall tilsette Under 30 år: 35 personar som utgjer 18,44 årsverk = 8,73% av totalt antall tilsette

Seniorpolitikk: Det er 28 personar som har mottatt seniorbonus i 2017.

KLP:

AFP 62-64: Det er 1 person som har tatt ut full AFP i 2017

AFP 65-66: Det er 0 person som har tatt ut full AFP i denne aldersgruppa i 2017

Alderspensjon: Det er 3 personar som har gått av med alderspensjon gjennom KLP i 2017

Statens Pensjonskasse (SPK):

AFP 62-67: Det er 3 personar som har teke ut AFP i 2017.

1 som gjekk frå delvis AFP til full AFP, 1 som gjekk ut i full AFP og 1 som gjekk ut i delvis AFP.

Inkluderande arbeidsliv – IA og sjukefråver

Vaksdal kommune har inngått IA avtale og har fokus på målsetnadane i IA arbeidet. Verkemiddel i arbeidet:

Kartlegging av arbeidsmiljø: Vernerundar, medarbeidarundersøking (kvart 2 år) mv.

Lokal IA Handlingsplan

Lokale arbeidsmiljøgrupper

Bedriftshelseteneste

HMT system og verneteneste

Partssamarbeid

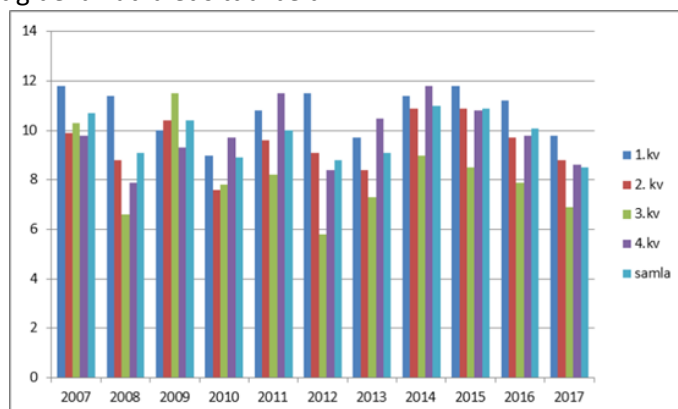
Dialog mellom legane, NAV og kommuneorganisasjonen

Samarbeid med ulike kompetansemiljø

Arbeidsmiljøutvalet (AMU) er eit partssamansett utval md 8 medlemmer, fire frå arbeidstakarsida og fire frå arbeidsgjevarsida. Oppfølging av IA –arbeidet er ein viktig del av utvalet sitt arbeid.

Handlingsplan sjukefråvær

Målsetnaden om eit sjukefråvær i den kommunale organisasjonen på **7 %** vert vidareført. Sjukefråveret i kommunen har over tid vore for høgt og arbeidet vårt for å redusere sjukefråveret er gjennomgått og forsterka i perioden. Tidleg dialog, tettare oppfølging og betre koordinering ved tilrettelegging er fleire tiltak saman med arbeidsmiljøgrupper og kompetansehevingstiltak lokalt.

Arbeidet har gradvis gitt resultat og sjukefråveret for året samla er 8,5% mot 10,1% førre år.

Den største nedgangen er i helse og omsorg og det er ei gledeleg utvikling for ein sektor som har slitt med høgt sjukefråver over lang tid. For å samanlikna gjennom året er oppsettet etter gamal organisering i heile 2017.

Eining	1/17	1/16	2/17	2/16	3/17	3/16	4/17	4/16	2017	2016	2015	Måltal
Barnehage	9,7	13,4	8,5	12,3	7,6	5,1	9,7	8,8	8,9	9,8	13,3	8
Skule	9,5	8,5	9,3	8,9	7,2	2,5	11,5	6	9,4	6,4	4,8	5
Folkehelse og familie	6,2	5	4,8	3,7	1,5	5,2	1	9,4	3,4	5,9	11,3	7,5
Samfunnsutvikling	11,7	12	8	7,2	9	7,8	10,7	10,6	9,9	9,4	11,5	7
Heimetenesta	14,8	13,8	13	15,7	9,4	15,1	12	13,5	12,3	14,5	13,8	9,5
Sjukeheimstenesta	9,7	13,3	10,8	15,1	8,6	14,7	9,1	13,2	9,6	14,1	17,5	9,5
Rådmann, stab, PPT, lærlinger mm	7,3	7,8	7,1	5,4	4,9	5,3	6	5,8	6,3	6	2,2	2,5
Kommunen samla	9,8	11,3	8,8	9,8	6,9	8,5	8,6	9,8	8,5	10,1	10,9	7

Sjukefråveret har auka i kommunesektoren ifylgje tal frå KS. For kommunane samla er sjukefråveret 9,9 % og det er høgast fråver i barnehage og helse og omsorg.

Medarbeidarundersøking

Det er gjennomført medarbeiderundersøking i mars 2017. Oppslutning var svært god med 73%. Verktøyet er nytt av året. 10-faktor er eit forskingsbasert verktøy frå KS. Undersøkinga er både medarbeiderskaps- og

leiingsorientert og legg spesiell vekt på mestring, motivasjon og bruk av kompetanse. Den har femdelt skala med påstander hvor 1 er svært uenig og 5 er svært enig. Det er utarbeida handlingsplaner som vert fylgt opp av dei lokale arbeidsmiljøgruppene som består av verneombod, tillitsvalde og leiarar. 10-faktor teorien vert brukt i lokalt arbeidsmiljøarbeid og i utviklings- og leiarproram.

Medarbeidarundersøking 2017 – resultat heile kommunen

1	Oppgavemotivasjon	4,1
2	Mestringstro - tiltro til egen jobbkompetanse.	4,2
3	Opplevd selvstendighet	4,1
4	Bruk av kompetanse	4,1
5	Mestringsorientert ledelse	4,1
6	Rolleklarhet – tydelig kommuniserte forventninger	4,1
7	Relevant kompetanseutvikling	3,5
8	Fleksibilitetsvilje – villighet til å være fleksibel på jobb	4,3
9	Mestringsklima - kultur for å samarbeide og gjøre hverandre gode	4,0
10	Nytttemotivasjon– ønske om å bidra til nytte og måloppnåelse for andre	4,6

Vedlegg 1: Tenesteområde og einingar

Tenesteområde oppvekst

Tenesteområde oppvekst omfattar barnehagar, skular, PPT, barnevernet, helsestasjonen, VIS og NAV

Kommunen har 4 kommunale barnehagar i sentra Stamnes, Dale, Stanghelle og Vaksdal. Barnehagen har ansvar for det pedagogiske tilbodet til det einskilde barn i barnehagen – i forståing og samarbeid med foreldra, jf Lov om barnehage. Kommunen betaler kompensasjon etter statleg sats til andre kommunar når born frå Vaksdal går i private barnehagar der. I tillegg betaler kommunen etter kommunestyrevedtak tilskot til Modalen kommune for borna frå Eidsland og Eksingedalen som nyttar barnehage i Modalen.

Kommunen har 5 skular fordelt på Dale, Stanghelle, Vaksdal, Stamnes og Eksingedalen. For elevane frå Eidsland krins kjøper kommunen skuleplassar i Modalen for dei som ynskjer det.

PPT har òg hatt ansvaret for Modalen kommune og Samnanger kommune. Sein haust 2017 sa Samnanger kommune opp samarbeidsavtalen og vidare drift av PPT vert i samarbeid mellom Modalen og Vaksdal kommune. Kontoret er lokalisert på Dale.

Frå 2. tertial 2017 vart Barnehage utvida med Vaksdal Intro senter (VIS). Helsestasjon, barnevern og PPT er samla i ei tverrfagleg avdeling saman med skule. NAV er plassert under kommunalsjefen.

Økonomi

Tenesteområde Oppvekst	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Felles oppvekst	3 122 614	4 333 024	*16 185 238	*18 555 03*	-2 369 795
Skule	49 780 877	44 740 777	45 157 000	45 754 735	-597 735
Barnehage/Vaksdal Intro senter	22 181 992	21 222 998	21 441 000	22 793 911	-1 352 911
Sum	75 085 483	70 296 799	82 783 238	87 103 679	-4 320 441

*PPT, helsestasjon, barnevern, NAV sosial er inkludert i 2017.

Endringane i organisering er i regnskapsåret 2017 er ført under felles oppvekst. Ramma er dermed utvida frå tidlegare. Utgiftene til økonomisk sosialhjelp har auka dei siste åra og er samla 1,7 mill over budsjett i 2017. Barnevern har eit negativt avvik på 0,6 mill.

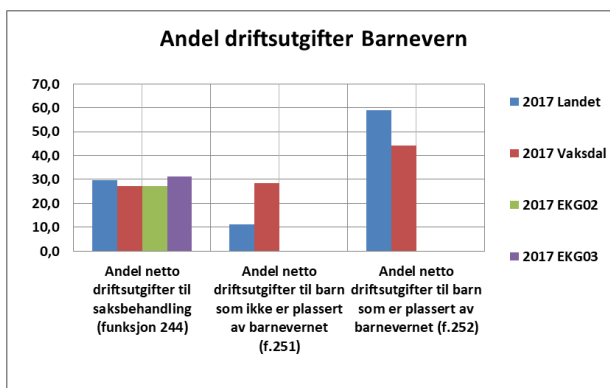
Barnehage har eit meirforbruk på 1,3 mill i året. Kostnader til barnehageplassar i andre kommunar (Modalen og Bergen) utgjer hovuddelen med 1,2 mill over budsjett. Oversikt over desse kostnadane kjem med faktura mot slutten av året. Skule har eit negativt avvik på 0,6 mill.

Framover blir det viktig å kvalitetssikre budsjettet så godt som mogeleg og vidare gjennom god økonomistyring avdekke ev. avvik og justere drifta for å gå i balanse.

Barnevern

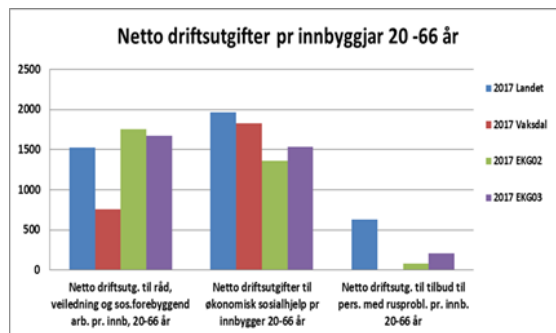
Barnevernet har fokus på tidleg innsats i familien. Kommunen er med i eit prosjekt for å utvikle Kvello metodikken for god undersøking og sakshandsaming, og var 2017 med i effektiviseringsnettverk i regi av KS.

Barnevernstenesta inngår i tverrfagleg avdeling for barn og unge. Barnevernet i Vaksdal gjennomførte i 2017 felles fagdag for alle tilsette i barnehage og skule med tema vold og overgrep. Tal meldingar til barnevernet er aukande. I 2014 hadde tenesta 47 meldingar, i 2015 59 meldingar, i 2016 62 meldingar, og i 2017 var det 71 meldingar

NAV

153 personar har fått utbetalingar frå sosialtenesta i 2017 mot 125 i 2016. Nav er i kontakt med 67 ungdommar under 30 år. Dette er mange, og arbeide med denne gruppa er eit hovud-satsingsområde i 2018. NAV Vaksdal har i 2017 delteke med informasjon og opplæring av flyktningar i introduksjonsprogrammet.

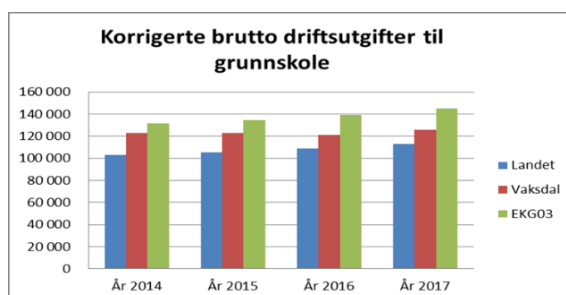

Helsestasjonen

Helsestasjonen registrerte 46 fødsler i 2017. Alle nybakte foreldre fekk heimebesøk. Det var 3 samlingar med open helsestasjon, nokre gonger er det oppsett tema, andre gonger er helsesøster tilgjengeleg for kontakt. Fysioterapeut var òg med på open helsestasjon i 2017. Skulehelsetenesta har hatt kontakt med 465 elevar, ein til ein eller i grupper.

Skule

Førebels KOSTRA-tal viser at skulane i Vaksdal nytta noko meir i driftsutgifter pr. elev enn i 2016. Samanlikna med kommunegruppa nyttar vi noko mindre, medan vi nyttar meir enn landet elles.

I 2017 fekk skulane vidareført tilskot frå staten til tidleg innsats. Tilskotet vart nytta til å oppretthalda delingstimar på 1. – 4. årssteg i kjernefaga norsk, engelsk og matematikk.

Tabellen under viser eit meir detaljer ressursbruken i skulane i Vaksdal dei siste åra:

Indikator og nøkkeltall	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
Årsverk for undervisningspersonale	53,4	52,9	49,9	47,5	42,6	45,0	43,6
Antall elever per årsverk til undervisning	10,2	9,9	10,7	10,8	13,0	11,8	12,1
Antall assistentårsverk i undervisningen	10	11	11	11	10	11	15
Antall elever per assistentårsverk i undervisningen	47,3	41,8	44,1	43,6	48,4	43,1	32,9
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	19,3	21,1	21,1	22,1	23,5	24,3	33,3
Lærertetthet 1.-7. trinn	10,1	10,3	11,0	11,1	14,4	12,8	13,1
Lærertetthet 8.-10. trinn	13,9	12,3	13,4	13,2	13,9	13,0	13,3
Lærertetthet i ordinær undervisning	14,1	12,8	14,2	14,3	16,9	15,1	15,5
Andel årstimer til undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	94,2	96,7	99,4	96,0	99,7	100	97,8
Lærertimer som gis til undervisning	34 123	33 593	30 870	30 228	26 338	28 522	28 249
Undervisningstimer totalt per elev	70	72	66	66	54	60	59

I tillegg til kvalitetsvurderinga i barnehage og skule, og tilsyn i barnehage, vert kvalitet i skule òg målt gjennom ulike undersøkingar og målingar som elevundersøkinga, nasjonale prøvar og grunnskulepoeng. Vidare følgjer resultat frå grunnskulepoeng og nasjonale prøvar.

	Vaksdal 2010/11	Vaksdal 2011/12	Vaksdal 2012/13	Vaksdal 2013/14	Vaksdal 2014/15	Vaksdal 2015/16	Vaksdal 2016/17	Landet 2016/2017
Grunnskulepoeng*	37,6	37,2	36,3	38,6	37,3	39,9	41,5	41,4

* Grunnskulepoeng er gjennomsnittskarakter for elevane x 10

Grunnskulepoenga for elevane som gjeikk ut av 10. årssteg i 2017 viser resultat over resten av landet.

Gjennomsnitt skalapoeng, nasjonale prøvar 2017

5. årssteg	Vaksdal	Hordaland	Landet
Lesing	46	49	50
Rekning	49	50	50
Engelsk	49	50	50

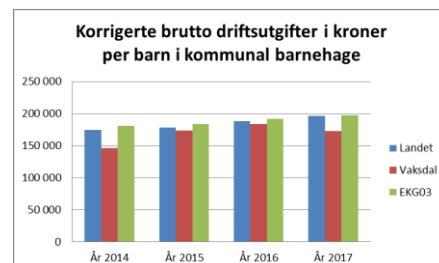
8. årssteg	Vaksdal	Hordaland	Landet
Lesing	51	49	50
Rekning	52	50	50
Engelsk	52	50	50

Tabellane over viser at skulane i 2017 skåra lågare enn fylket og nasjonalt nivå på alle dei nasjonale prøvane på 5. årsteg. På 8. årsteg skorar ein betre enn fylket og nasjonalt. Svakest resultat var det i lesing på 5. Årsteg.

Barnehage

Tal barn i barnehage har vore stabilt dei siste åra. Nokre barn i kommunen går i barnehage i Modalen, nokre få i andre nabokommunar. Totalt 188 barn hadde plass i Vaksdal kommunale barnehage ved utgangen av 2017.

Førebels KOSTRA-tal for barnehage viser at Vaksdal dei siste åra har hatt ei jamn auke i ressursbruk, medan ein i 2017 redusera utgiftene pr. barn. I 2016 var Vaksdal omlag jamt med kommunegruppa og landet, medan tala frå 2017 viser at utgiftene er under både kommunegruppa og landet elles.

Tabellen under viser del born i barnehagen i ulike aldersgrupper, del minoritetspråklege og opphaldstid samanlikna med kommunegruppa og landet elles.

	Vaksdal 2013	Vaksdal 2014	Vaksdal 2105	Vaksdal 2016	Vaksdal 2017	KG 3 2017	Landet 2017
Del barn 1-5 år med barnehageplass	82,0	87,3	82,3	72,5	79,4	90,6	91,3
Del barn 1-2 år m bhg.pl i f.t. barn 1-2 år	54,9	71,4	62,8	51,4	66,4	81,4	82,5
Del barn 3-5 år med bhg.pl i f.t. barn 3-5 år	93,0	94,7	95,9	91,1	89,9	96,8	97,0
Del minoritetspråklege born i f.t. innvandarar born 1-5 år	76,7	85,2	71,9	63,2	76,5	81,5	77,1
Del i bhg med opph.tid 33 t el.meir pr veke	91,1	91,7	91,3	89,3	92,9	96,0	98,1

Del born 1-5 år med barnehageplass viser ein oppgang med 6,9 % frå 2016 til 2017. Det er born 1-2 år som bidreg til oppgangen. Vaksdal ligg under både kommunegruppa og landet elles i høve del born i barnehage.

Tabellen viser fordelinga av born i barnehagane i Vaksdal ved utgangen av 2017

	0 år (2017)	1 år (2016)	2 år (2015)	3 år (2014)	4 år (2013)	5 år (2012)	Sum
Dale bhg	0	0	0	11	16	9	18
Stamnes bhg	0	2	2	3	3	4	14
Knutatunet bhg	0	15	28	16	12	12	83
Vaksdal bhg	0	8	18	16	10	11	63
Modalen bhg	0	1	3	2	2	2	10
Sum	0	26	51	48	43	38	188
Busett i Vaksdal	45	48	62	54	44	39	292

Hausten 2017 hadde Vaksdal barnehage 4 avdelingar, Knutatunet barnehage 5 avdelingar, Dale barnehage 2 avdelingar og Stamnes barnehage 1 avdeling. Grunna stor søknad av born 1-2 år til 2017/2018 vart det oppretta ny avdeling på kjøkkenet i Vaksdal barnehage for 12 store barn. Dette har fungert veldig bra. Føresette, tilsette og born gjev gode tilbakemeldingar. Foreldreundersøkinga i barnehage 2017 viser at foreldra i stor grad er fornøgd med tilbodet til borna. Vaksdal har om lag same skår som Hordaland og landet elles.

Kategori (skala 1-5)	Vaksdal	Hordaland	Nasjonalt
Ute- og innemiljø	4	4,2	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,4	4,6	4,6
Barnets trivsel	4,7	4,7	4,7
Informasjon	3,9	4,2	4,2
Barnets utvikling	4,5	4,6	4,6
Medvirkning	4	4,2	4,2
Henting og levering	4,1	4,3	4,4
Tilvenning og skolestart	4,4	4,5	4,5
Tilfredshet	4,3	4,5	4,5

I kvalitetsmelding for skule og barnehage som vert lagt fram våren 2018 vil ein gå grundigare inn i mål, tiltak og resultat i høve kvaliteten i skulane og barnehagane i Vaksdal, både når det gjeld læringsmiljø og læringsresultat.

Barnehage og VIS

Økonomi	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Barnehage/Vaksdal Intro senter	22 181 992	21 222 998	21 441 000	22 793 911	-1 352 911

Utgifter til barnehageplassar i andre kommunar har vore den største økonomiske utfordringa i 2017 og utgjør med kr - 1,2 mill store delar av det negative avviket. For eiga drift har barnehage god økonomistyring. Barnehagane er fleksible og flyttar ressursar internt i barnehagane der det er behov. Dette gjev ein større kontroll på variable lønnskostnader. Endringar i lov om utvida rett til barnehageplass med auke barnetal som kom i året og ordninga med redusert foreldrebetaling har vore kostnadsdrivande og er ikkje fullt ut kompensert i rammetilskotet.

Vaksdal Introsenter er rekneskapsmessig i balanse og det er sett av kr 5,1 mill til bruk i introperioden.

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

- *Barnehagen legg til rette for at føresette kan delta aktivt i utforminga av tilbodet.*

Barnehagane har gjennomført foreldreundersøking. Foreldreundersøkinga 2017 hadde ei deltaking på 73,71 %. Barnehagane nyttar lærande møte med gruppearbeid for å involvera føresette på foreldremøte. Kommunikasjonsverktøyet VIGILO er teke i bruk. Dette er eit tiltak etter foreldreundersøkinga der det kom fram at det var ønske om betre informasjon og kommunikasjon mellom barnehage og heim. Informera SU om viktige saker om drifta og nyttar dei som ein god samarbeidspartnar.

- *Dei tilsette har god kompetanse om borna si utvikling, både språkleg og sosialt*

Alle barnehagane har jobba med Språkløypene frå Udir. Dette er felles kompetanseutvikling gjennom ulike tema og aktivitetar som er sentrale for språkutvikling hjå alle barnehagebarn. Metoden «Grep om begreper» og programmet «De utrolige Årene» er godt implementert i kvardagen.

Barnehagane har ein handlingsplan mot mobbing som er kjent og i bruk. Det satsast på kompetanseheving om godt barnehagemiljø, mellom anna ved fagdag for alle tilsette om psykisk helse hjå barnehagebarn. Denne satsinga vil halde fram i 2018.

- *Minst 55 % av dei som deltek i introduksjonsprogrammet, går over i jobb eller ordinær utdanning etter at programmet er avslutta.*

Kommunen busette 41 personar i 2016 og 38 i 2017 (inkludert familegjeforening) og det har vore stor aktivitet i Vaksdal Introsenter. Majoriteten av deltakarane er i gang med arbeidsretta norskopplæring med språkpraksis i to-årig introduksjonsprogram. Av dei som er avslutta i Intro i 2017 har 7 personar gått ut i arbeid og 8 personar er under oppfølging i NAV (praksis/tiltak, studier mv).

Tilsette/HMT

Det har vore jamleg fokus på sjukefråvær i alle personalgrupper. Arbeidsmiljøgruppa i barnehagen arbeider særskilt godt og systematisk og det vert opplevd som positivt arbeid. Sjukefråveret i barnehage i 2017 enda på 8,9 % , mot 9,8 i 2016 og 13,3 i 2015. Målet var 8 %. Det er vanleg at nye i barnehage går gjennom ein periode med kortare sjukefråvær. Det er stort fokus på smittevern og hygiene.

Barnehagane gjennomførte vernerundar i 2017 og alle tilsette har hatt tilbod om medarbeidersamtalar.

Skule

Økonomi	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Skule	49 780 877	44 740 777	45 157 000	45 754 735	-597 735

Eininga har hatt god økonomistyring sjølv om drifta har vore stram. Skulane er nøktern med vikarbruk og flyttar ressursar internt i skulen der det er behov. Dette gjev ein større kontroll på variable lønskostnader. Avviket skuldast utgifter til andre kommunar.

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

- Elevane opplever læring i eit trygt og godt læringsmiljø*

Skulane arbeider systematisk med elevane sitt skulemiljø, jf. internkontroll § 9. I august 2017 vart det innført nye lovkrav knytt til eit trygt og godt skulemiljø for elevane. Det er auka fokus på at tilsette skal følgje med og kunne avdekke om elevane ikkje har det trygt og godt. Skulane har i løpet av året teke i bruk ulike verkty for å avdekke korleis elevane har det på skulen. Alle skulane held fram med systematisk arbeid med PALS som verkty for auka sosial utvikling og PPT gjev jamleg rettleiing.

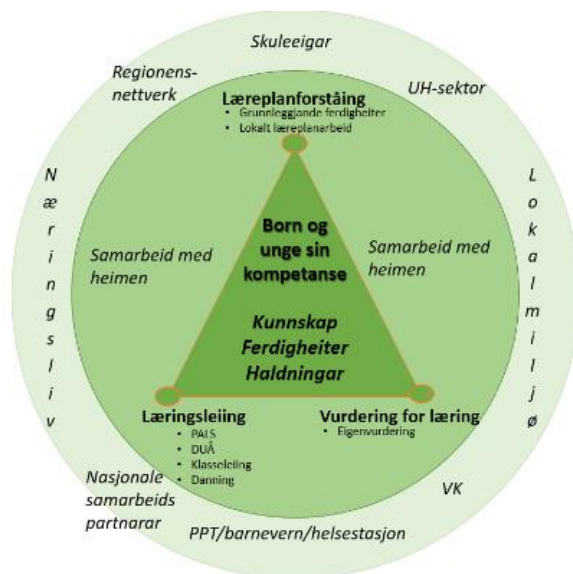
- Elevane deltek i vurdering av si eiga læring*

Det har vorte jobba med ulike tilnærmingar på skulane i høve vurdering av elevane sin kompetanse og alder. Arbeidet med vurdering har i 2017 har vore nært knytt opp mot elevmedverknad.

- Skulane auka kompetanse for læring i faga norsk, matematikk og engelsk, for å betra læringsresultata.*

Vaksdal fekk i 2017 tilbod om rettleiing for kompetanseutvikling gjennom Utdanningsdirektoratet. Prosjektet starta med ståstadsanalyse av alle skulane i januar og resultatet vart samla i ein felles utviklingsplan. Hovudsatsingsområda vart læreplanforståing, vurdering for læring og læringsleiing, herunder blant anna grunnleggjande ferdigheiter og elevmedverknad.

Skulane starta òg eit kvalitetsutviklingsprosjekt i SFO der fokusområder har vore måla som er sett i Kommunedelplan Oppvekst mot 2020. I utviklingsarbeidet har alle tilsette i SFO delteke saman med rektorane.

Tilsette/HMT

Det har vore jamleg fokus på sjukefråvær i alle personalgrupper. Sjukefråveret har auka sidan førre år og resultatet enda på 9,4 % i 2017, mot 6,4 % i 2016. Målet var 5 %. Skulane har gjennomførte vernerundar i 2017 og tilsette har hatt tilbod om medarbeidersamtalar.

Tenesteområde helse og omsorg

Tenesteområde helse og omsorg vart justert i 2017, og me har no ei helse og omsorgseining. Eininga utfører tenester i heile skalaen for tenesteyting og femner om alle alders- og diagnosegrupper. Målsetnaden er at den einskilde i størst mogleg grad kan meistra eige liv.

Økonomi

Frå 2.tertial 2017 vart helse- og omsorgstenestene samla i ei eining. Sjukeheimstenesta, heimebaserte tenester, rehabiliteringstenester, legetenesta og rus og psykiatri inngår i eininga. Helsestasjon, barnevern og NAV vart lagt til Oppvekst. Budsjettet er justert med desse endringane.

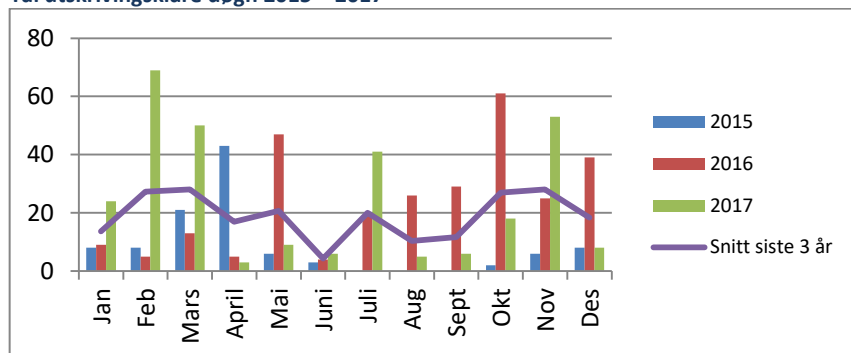
Kjøp av tenester frå andre kommunar som legevakt og ØHD-senger, utgifter til staten for utskrivingsklare pasientar og tilskot til AO-senter vert ført her. Tenesteområdet vart tilført 9 mill i budsjettjustering i andre tertial for å dekkja meirkostnader ved auka behov i 2017.

Tenesteområde Helse og omsorg	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap	Avvik 2017
Sum	*128 363 811	*125 709 302	120 797 603	120 791 246	-6 357

* regnskap etter tidlegare organisering, ikkje direkte samanliknbart.

Pr 2. tertial hadde tenesteområdet eit negativt avvik på 5,7 millionar med prognose på rundt 9 millionar ved års slutt. Fleire utskrivingsklare vinteren 2016/2017 medførte at det vart brukt 8-10 sjukeheimplassar meir enn det som var budsjettert. Tenesteområdet fekk etter 2. tertial auka budsjetttramme med 9 millionar og gjekk med dette i balanse i f.t. revidert budsjett. Fleire tiltak vart iverksett for å redusera overforbruk.

Tal utskrivingsklare døgn 2015 – 2017

Avdelingar og faggrupper har samarbeida godt rundt utviklings- og effektiviseringstiltak, både internt i tenesteområdet og kommunen og eksternt med spesialisthelseteneste og kompetansemiljø. Mykje av dette arbeidet er knytt til prosjektprogrammet «Lev Vel i Vaksdal» med tilhøyrande underprosjekt. Prosjektprogrammet har framdrift i tråd med vedtekne styringsdokument. Det meste av utviklingsarbeidet skjer i drift eller nær knytt til drifta, noko som gjer implementering av ny kompetanse og nye metodar enklare. I 3. tertial starta prosjektering av bygg for helse og omsorg. Ein vil starta med bygningsmasse og uteområde ved Vaksdal sjukeheim og Jamnetunet, det som skal utgjera Ressursenter for demens. Mindre bygningsmessige endringar har vorte utført på Helsehuset for å effektivisera drift og leggja til rette for tverrfagleg samarbeid og heilskaplege pasientforløp. (Aktivitetsoversikt for «Lev Vel i Vaksdal» pr. 31.12.2017 er vedlagt)

Det er i 2017 søkt om tilskot knytt til utviklingsarbeid, innovasjonsprosjekt og kompetanseheving. Me har totalt fått kr 1.206.000 i tilskot frå Fylkesmannen innan desse områda i tillegg til kr. 600.000 til styrking av habiliterings-/rehabiliteringsfeltet.

Deloitte gjennomførte i perioden november 2016 til juni 2017 forvaltningsrevisjon av kvalitet innan helse og omsorg etter bestilling frå Kontrollutvalet i Vaksdal kommune. Rapporten som peika på forbettringsområde,

vart gjennomgått i tenesteområdet og sett i samanheng med ny kvalitetsforskrift som trådte i kraft 01.01.2017. Handlingsplan vart utarbeida, og tiltak knytt til forbetningsområda vart iverksett. Det er teke i bruk nye verktøy og metodar knytt til kontinuerleg forbetningsarbeid og risikovurdering.

Fylkesmannen utførde i 2017 tilsyn med tenester knytt til Elvavegen. Styringsdokument og journalar vart gjennomgått, og tilsette, brukarar og pårørande vart intervjuet. Kommunen fekk ingen merknad eller avvik ved dette tilsynet.

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

- *Utgjeing, planlegging og gjennomføring av tiltak som styrkar manglande trinn i omsorgstrappa.*

Justering av organiseringa i helse og omsorg vart gjort i 2. tertial for å få meir effektiv drift og organisering som støttar betre opp om utviklingsarbeidet og tverrfagleg samarbeid. Dei tverrfaglege ressursane vart styrka med auke på fysio- og ergoterapisida for å betra kapasitet og kompetanse innan førebygging og rehabilitering. Fleire prosjekt har vorte gjennomført rundt utprøving av nye metodar, t.d. bruk av teknologi og samarbeid med frivillige. Ny kunnskap og eigna metodar/verktøy vert implementert i drift fortløpande.

- *Alle einingar skal gjennomføra brukarundersøkingar.*

Det vart gjennomført innbyggjarundersøking for alle i aldersgruppa 67 – 75 år i samarbeid med Senter for omsorgsforskning Vest, Høgskolen på Vestlandet. Brukarundersøking blant pasientar og pårørande innan heimetenesta og sjukeheimstenesta vart utført i samband med forvaltningsrevisjon. Den planlagde brukarundersøkinga innan fysio- og ergoterapitenesta vart utsett grunna omlegging i tenesta.

- *I løpet av året skal første trinn av brukarlab for teknologi på Helsehuset vera etablert.*

Det vart etablert brukarlab på Helsehuset i slutten av april. Produkt frå utprøvingssprosjektet vart utplassert saman med andre hjelpemiddel og produkt. Pc med nett-tilgang er plassert ved brukarlab og vert nytta til opplæring av brukarar og til rettleiing og informasjon om aktuelle app-ar og nettsider. Me har gjennom året delteke i fleire prosjekt/samarbeid med eksterne for utprøving av aktuell teknologi, og fleire av produkta vert plassert i brukarlab etter avslutta utprøving.

- *Tildelingskriterier for tenester skal reviderast med endringar som følgje av lovendring som gir rett til sjukeheim eller liknande bustad.*

Lokal kommunal forskrift for langtidsopphald vart utarbeida, sendt på høyring og vedteken av Kommunestyret i 3. tertial. Forskrift og tildelingskriterier vert revidert når nasjonal forskrift er utarbeida.

Helse og omsorg

Eininga har to avdelingar: Helsehuset på Dale som også omfattar heimebaserte tenester og Ressurssenter demens på Vaksdal. I tillegg kjem fagavdelingane ergoterapi, fysioterapi, legekontor, rus- og psykiatri.

Økonomi	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Helse og omsorg	*	*	115 900 753	115 887 493	13 260

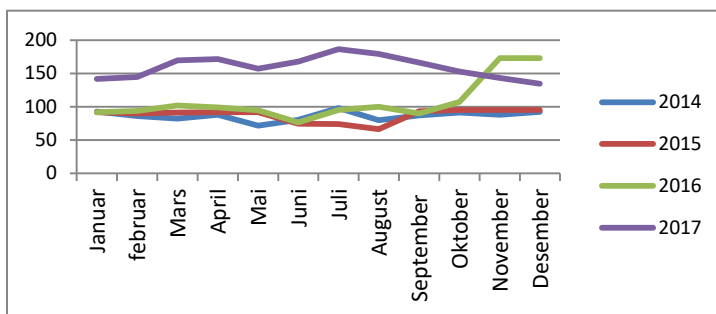
* regnskap etter tidlegare organisering, ikkje direkte samanliknbart.

Pr 2. tertial hadde tenesteområdet eit negativt avvik på 5,7 millionar med prognose på rundt 9 millionar ved års slutt. Fleire utskrivingsklare vinteren 2016/2017 medførte at det vart brukt 8-10 sjukeheimsplassar meir enn det som var budsjetttert. Det medførte auka bemanning. Også heimetenesta hadde overskridingar på lønspostar, særleg knytt til Elvavegen og bemanning i ferien.

Ramma vart justert pr 2.tertial og fleire tiltak vart iverksett for å redusera overforbruk. Tal plassar på overbelegg på korttidsavdelinga er redusert, og overforbruket i Elvavegen stagnerte etter ny turnus som var betre tilpassa døgnrytmen til brukarane. På inntektssida vart refusjonar noko høgare enn budsjetttert, og saman med innkomne tilskot betra dette botnlinja.

Ein av dei positive effektane av den nye organiseringa er at det er lettare å finne gode løysingar på tvers og raskare hente ut synergier ved endring på drifta.

Systematisk tverrfagleg samarbeid mellom institusjonslege, sjukepleiarar, ergoterapeut, fysioterapeut og forvaltning har redusert liggetida på korttid/rehabilitering. Gjennom året var det utfordringar knytt til å ta i mot utskrivingsklare pasientar frå sjukehus. Tiltak vart satt i verk for å få meir målretta oppfølging og rehabilitering på avdelinga slik at pasientar raskare kunne kome tilbake til eigen heim.

Belegg korttid for perioden 2014-2017

Rus- og psykiatri er eit lågterskeltilbod der brukar sjølv kan ta kontakt med tenesta for bistand. I 2017 var det registrert vel 80 brukarar. Hovudtyngda av dei som vert henvist, har angst og depresjon. Tenesta nyttar metodikken læring og meistring og hadde i 2017 desse gruppetilboda: psykososial gruppe, treningsgruppe saman med fysioterapeut, rusførebyggjande gruppe for dei med tung rusproblematikk. Det psykososiale kriseteamet hadde 1,5 fagdag og to møte i 2017.

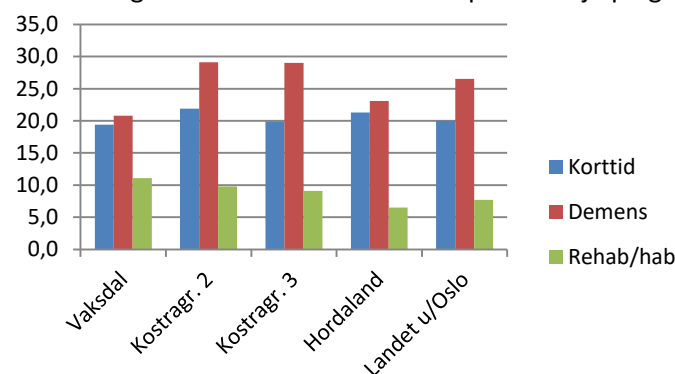
Legekontoret hadde også i 2017 ei effektiv drift med vel 31 000 konsultasjonar. Det er lita til inga ventetid, og øyeblikkeleg hjelp vert gitt på dagen. Ny akuttmedisinforordning med auka krav til kompetanse trådte i kraft, og alle tilsette på legekontoret har hatt opplæring. Felles interkommunal legevakt på Voss har fungert godt, og det er ikkje meldt om avvik knytt til Vaksdal kommune.

Fysio- og ergoterapitenesta leverer tenester til brukarar i heile kommunen, til heimebuande og til dei som bur på institusjon. Fysioterapeut driv treningsgruppe saman med rus og psykiatri i tillegg til bassenggruppe og gruppe for hjarte- og lungesjuka. Fysioterapeutane (kommunal og dei med driftstilskot) har totalt behandla ca. 520 pasientar. I andre halvdel av 2017 vart driftstilskotet auka med 50 % frå 2,5 til 3 årsverk, og ny ergoterapeut vart tilsett i desember. Ergoterapeut mottok 192 henvisingar i 2017, og det vart sendt 152 søknadar om hjelpemiddel til Hjelpemiddelsentralen.

Oppdaterte tall frå NAV Hjelpemiddelsentral Hordaland

Aktivitetsstatistikk frå NAV Hjelpemiddelsentralen Hordaland							
1251 Vaksdal Kommune							
ÅR	Antall aktive brukara	Antall brukere med utleverte hjelpemidler i perioden	Antall nye brukere i perioden	Antall MORS	Antall hjelpemidler utlevert	Antall hjelpemidler innlevert	Samlet verdi for utleveringer
2012	663	157	48	5	1116	355	2 917 704,50
2013	672	147	55	39	892	512	3 160 069,10
2014	622	140	36	34	754	542	1 896 283,00
2015	621	150	49	49	1668	517	1 875 669,27
2016	620	176	56	32	809	519	2 717 965,00
2017	633	160	50	31	920	412	2 871 748,00

Forvaltningskontoret fatta 945 vedtak på helsehjelp og bistand i 2017, innvilga helsehjelp og avslag.

Prosentvis del spesialplassar av tal sjukeheimplassar

Litt over 20 % av sjukeheimplassane er på grupper for personar med demens. Dette er noko lågare enn dei me samanliknar oss med.

Tal brukarar av heimebaserte tenester 2013 – 2017:

	2015	2016	2017
Heimehjelp***	132	136	141
Heimesjukepleie	140	147	160
Dagsenter	37	45	53
Tryggleiksalarm	94	106	116
Matombringning (inkludert kantina på Daletunet)	39	49	47
Avlastning**	8	8	9
Støttekontakt	25	28	30*
Omsorgsløn	13	12	12
Personleg assistent	9	10	10

*inkludere vedtak frå forvaltningskontoret og rus-og psykiatritenesta.

**Avlastning, støttekontakt, omsorgsløn, personleg assistent – tala er henta frå Kostra skjema 6 i profil.

***Tala er henta frå rapportsystemet til profil

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

- *Innføra ernæringskartlegging som ein del av dei systematiske prosedyrane i heimetenesta.*

Gjennom 2017 deltok heimetenesta med tverrfagleg team i ernæringsnettverk under Pasientsikkerheitskampanjen «I trygge hender». Endringar er implementerte for meir målretta arbeid med ernæring.

- *Flytta dagsenter for psykisk utviklingshemma til andre lokale i samarbeid med AO-senteret.*

Arbeidet starta i 2017, men det var ikkje tilstrekkeleg finansiering for å få tiltaket gjennomført. Prosjektet vert vurdert på nytt i 2018.

- *Vurdera sam lokalisering av avdelingar som kan ha nytte av å samarbeida.*

Det er gjennomført organisasjonsmessige endringar innan helse og omsorg i året. Tre einingar vart slått saman til ei eining, deler av tidlegare folkehelse og familie vart overført til oppvekst. Det vart etablert ressurscenter for demens og anna kognitiv svikt på Vaksdal. På Dale vart heimebaserte tenester, korttid, ergo-og fysioterapi (rehabilitering), rus, psykiatri og legeteneste samla organisatorisk med omsorgsbustader og institusjonsplassar i et helsehus.

- *Implementera systematisk brukarundersøking på korttidsavdelinga.*

Brukarundersøkingar har ikkje vorte innført systematisk på korttidsavdelinga, men det har vore stort fokus på brukarmedverknad og metodar som baserar seg på brukar sine ressursar. Tenesta etterstrebar å ha ein god og forutsigbar dialog med pasient og pårørande med særleg fokus på innkost og avreise, og rutinar er innført for å sikra dette. Tavlemøte er innført, og alle brukarar vert spurt «kva er viktig for deg?».

Det vart oppretta Brukarutval for institusjonane i 2017. Her er leiargruppa i helse og omsorg representert saman med tilsette sine representantar og verneombod, ein representant frå Eldrerådet og tre representantar frå pårørande. Brukarutvalet skal vera eit rådgjevande organ som skal bidra til å styrka brukarmedverknad og auka kvaliteten på institusjonstenestene.

- *Ta i bruk metodar som mogeleggjør brukarmedverknad frå personar med demens og deira pårørande for å nytta innspela ved utforming av Ressurscenter for demens.*

Brukarutval for sjukeheimane vart oppretta i 2017. Forskingsprosjektet «MedvirkDem» har framdrift i følgje plan, og referansegruppe er oppretta og har gitt innspel i planlegging og ved utforming av intervjuguide. Eldrerådet, to pårøranderepresentantar og Nasjonalforeningen for folkehelse ivaretek brukarperspektivet i referansegruppa.

- *Iverksetja program for fagutvikling ved ein av institusjonane.*

Eit team på 10 tilsette deltek i «Demensomsorgens ABC» som er eit toårig program i regi av Kompetansesenter for aldring og helse og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjeneste. I tillegg til ulike

eksterne program er det etablert eit internopplæringsprogram i haust.

- *Gjennomføra prosjekt med fullelektronisk journalføring på ei sjukeheimsgruppe.*

Trådløst nett er installert på Vaksdal sjukeheim. Digitalt arkiv er under etablering med plan om fullstendig konvertering frå papirarkiv i 1. tertial 2018. Tilsette har fått opplæring i EPJ (elektronisk pasientjournal), og rutinar og opplæringsplan er under utarbeiding.

Tilsette/HMT

Vernerundar er gjennomført, handlingsplanar er utarbeida og avvik lukka. Arbeidsmiljøgruppene har vore aktive, frå hausten 2017 har det vore ei felles arbeidsmiljøgruppe for eininga. Alle tilsette har fått tilbod om medarbeidersamtale/utvikingssamtale. Medarbeidarundersøking vart gjennomført i 1. tertial, og resultatane er gjennomgått og vert jobba med i etterkant.

Kvardagen kan vera tøff med mange krav og mange ulike utfordringar. Helse og omsorg valde hausten 2017 å ha fokus på metodikken Samspelsmetoden Dialog slik at tenesta får til godt samspel mellom seg og pasient/pårørande.

Sjukefråveret er markant redusert på alle område. Tydleg og systematisk oppfølging av sjukemeldte og tilsette i permisjon har vore ein av nøklane for å redusere fråveret. Sjukeheimstenesta har med 9,6% fråver tilnærma nådd måltalet på 9,5%. Tilsvarende var tal for 2016 og 2015 h.h.v. 14,1% i og 17,5 %. Heimetenesta er redusert frå 14,5% i 2016 til 12,3% i 2017. Tenestene frå tidlegare folkehelse og familie har på to år gått frå 11,5% til rekordlåge 3,4%.

Tenesteområde samfunnsutvikling

Tenesteområdet samlar ulike fagmiljø som saman er viktig for folkevekst, næringsutvikling og entreprenørskap, omdømme og identitet.

Tenesteområde har eininga Samfunnsutvikling, i tillegg finn ein funksjonar og tilskot under rådmann/stab som tilhøyrrer dette område. Stimuleringsmidler til bustader og etablering kr 0,7 mill, tilskot til arbeid med næringsutvikling gjennom Vaksdal Næringssselskap AS kr 1,0 mill, tilskot til frivillig arbeid gjennom frivillingsentralen kr 0,75 mill og medlemskap og samarbeid med Bergen og Omland Friluftsråd vedkomande badeplasser mv. og tilskot til ulike aktiviteter i ulike stader i kommunen.

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

- *Arbeid med områdeplaner for Vaksdal og Stanghelle*

Arbeidet med områdereguleringane i stasjonsbyane er godt i gang, og tilpassar seg framdrifta i den statlege planlegginga av ny E16/jernbane til Stanghelle/Helle.

- *Inngå avtale om utbygging på Stanghelle vest med akseptabel økonomisk risiko for kommunen.*

Arbeidet med realisering og første byggetrinn påtår.

- *Aktiv deltaking i statleg reguleringsplan for ny veg og bane Arna - Stanghelle.*

Det har vore aktiv deltaking i referansegrupper, god dialog og mange treffpunkt med prosjektet gjennom året. Kommunen har fremja sine syn og har utarbeida eigne rapportar og framstillingar for å synleggjera og styrka våre innspel til prosjektleiinga.

- *Gjennomføre utbygging av nytt vassverk Vaksdal og tiltak knytt til avlaup.*

Reguleringsplan for Vaksdal vassverk er også ferdigstilt og arbeidet med utbygging er i gang.

- *Planlegging av ny barne- og ungdomsskule på Dale samt tilbygg på Vaksdal skule.*

Året har vore prega av planlegging av ny barne- og ungdomsskule på Dale. Endeleg byggeprogram vart vedtatt i haust.

Ny kommuneplan, samfunnsdel vart vedtatt på nyåret 2017 og arbeidet med arealdelen kom i gang. Det er utarbeida ei mogelegheitsstudie for Bergsdalen til bruk i planen. Det er i tillegg gjort eit stort arbeid med temaplan for *Kartlegging og verdisetting av friluftslivområde*, for heile kommunen.

Vaksdal kommune fekk 500.000 kr i skjønnsmidlar frå Fylkesmannen samt 150 000 frå Fylkeskommunen til arbeid i samband med statleg plan for veg og bane. Kartverket har innvilga kr 37.500,- som er nytta til registrering av tilgjenge for dei mest sentrale og mest nytta servicefunksjonane i tettstadene og friluftsområda i kommune.

Det er innvilga kr. 125.000,- til trafikksikringsplan for Dale. Denne er under arbeid, og vil også innehalde mogleg løysing for kollektivterminal og skuleveg mellom nyeskulen og Turbinen. Etter søknad til Hordaland fylkeskommune fekk kommunen tilskot på kr.175.000 til mindre fysiske trafikksikringstiltak. Bruk på vegsikring på Langhellevegen og Stavensevegen. Kommunen fekk og tilskot frå Hordaland fylkeskommune på kr. 0,5 mill. til punktutbetring og trygg skuleveg. Tilskotet vart nytta til intensivbelysning på gangfelt og sikringsrekkverk ved kryss E16/Fv 343 på Vaksdal.

Frivillige lag og organisasjonar er viktige institusjonar for eit godt nærmiljøet i bygdene våre, og nok eit år har eldsjelene lagt ned eit fantastisk arbeid. I 2017 vil me spesielt trekke fram dugnadsinnsatsen på Vaksdal i samband med dugnad for Vaksdal sentrum samt Sildastadskjæret. Eldsjeler og dugnadsarbeid er viktig for å få til ei god samfunnsutvikling og skape godt bumiljø i bygdene og tettstadane. Det

Vaksdal kommune fekk i 2017 spelemidlar til følgjande prosjekt:

Ballbane på Bergo Kr. 300.000

Ballvegg på Vaksdal idrettsplass Kr. 219.000

Vaksdal kommune delar kvart år ut ein kulturpris. Prisen er ein gåvesjekk på kr. 10.000.- og eit maleri laga av kunstnaren Charles Lunde. I 2017 gjekk kulturprisen til Morten Skage.

Vaksdal kommune delar kvart år ut eit kulturstipend. Prisen er ein gåvesjekk på kr. 10.000.-. I 2017 gjekk kulturstipend til Oda Kristine Øygard Steinkopf.

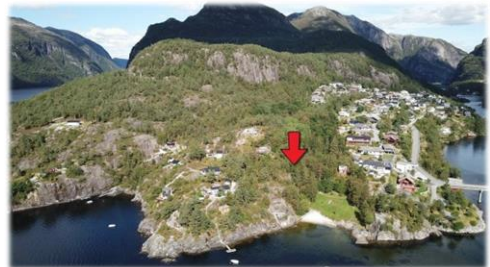
Samfunnstryggleik og beredskap

Overordna beredskapsplan er oppdatert og revisjon av andre beredskapsplaner skjer fortløpande.

Fylkesmannen hadde tilsyn med beredskap i 2017 og det vart gitt merknad og avvik, avviket vert lukka når arealplanen er vedtatt.

Prosjekt

- Prosjektering av ny barne- og ungdomskule på Dale med mellombels skule for barnetrinnet på Stanghelle.
- Planlegging av oppvekstun på Stamnes.
- Planlegging av tilbygg Vaksdal skule.
- Meiopent bibliotek på Vaksdal
- Stanghelle vest/Tettaneset, arbeid med realisering
- Oppstart forprosjekt for bygg for helse og omsorg.
- Rehabilitering av kommunal bustad i Vaksdalsgarden 10.
- Etablering av mellombygg i Elvavegen.
- Ventilasjon Dale barnehage.
- Nye anleggsmaskinar til teknisk drift.
- Kartleggingsprosjekt «Faresonekartlegging skred i bratt terreng» er gjennomført i haust i samarbeid med NVE. Det er NGI (Norges Geotekniske Institutt) som fekk tildelt oppdraget. Endeleg rapport skal liggja føre i mars/april.
- Framlegg til Hovudplan kommunale vegar. Utført av Rambøll AS
- Rehabilitering/vøla av ballbane på Bergo.
- Trafikksikringstiltak i kryss E16/fylkesveg 343 på Vaksdal. Tiltak intensivbelysning og kanalisering av trafikantar.
- Vegsikring kommunal veg Langhellevegen og Stavnesvegen

Det har vore investert meir i vedlikehald og utvikling av fleire kommunale bygg enn på mange år.

Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling er organisert i avdeling for kommunalteknisk drift og avdeling for plan, kultur og forvaltning. Det har vore fokus på å gje kundane våre og den kommunale organisasjonen rask og god service.

Økonomi

Tenestoområde Samfunnsutvikling	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Samfunnsutvikling	30 340 279	41 490 686	40 644 002	39 093 488	1 550 514
Samfunnsutvikling - sjølvkost	-3 008 447	-2 794 182		- 2 594 394	2 594 394
Sum	27 331 832	38 696 504	40 644 002	36 499 094	4 144 908

Utan inntektene frå sjølvkost ville eininga hatt eit underskot på vel 1,0 mill kr. Kostnadane i 2017 utan VAR er høgare enn budsjettet, hovudsakleg grunna drift og vedlikehald av kommunale bygg der det dokumenterte vedlikehaldsetterslepet er stor.

Mål og måloppnåing / Tenesteproduksjon

Område	Mål	Årsresultat
Arbeidsmiljø	Godt arbeidsmiljø med sjukefråvær under 7 %	 Sjukefråvær på 9,9 %, opp 0,4 % i høve til 2016.
Kommunale bygg	Arealeffektiv og trygg bygningsmasse	 Vedlikeholdsplan er utarbeidd for delar av bygningsmassen. Oppgradering av bygg i Elvavegen og bygg på Jamnatunet er utført. Ikkje nådd mål om reduksjon av bygningsmasse.
Nærmiljø og møteplassar	Nærmiljø og møteplasser skal vere ein trivselsfaktor i lokalsamfunna og vere tilgjengeleg for alle.	 1 Kunstprosjekt i offentlege rom er i gong. Promoteringsbenken på Bergen stasjon er sett opp. Medverknadsprosjekt (filmprosjekt) i Vaksdal vert gjennomført 2018/2019. 2 Prioritert grøntområde i sentrum av Dale og Vaksdal er utført og vil fortsatt bli prioritert i 2018. 3 Avikling/avhending av 7 leikeplasser er ikkje utført.
Kulturskulen	Være ein endå meir attraktiv arena for born og unge i Vaksdal Kommune	 19,5% ledig kapasitet i desember, betre enn 2. tertial, men ikkje så godt som me hadde som mål

Brukarundersøkingar i 2017

Det vart i 2017 gjennomført tre brukarundersøkingar i eininga: Teknisk og eigedom, og reinhald – med kommunalt tilsette som brukarar – og kulturskulen spurde sine elever med føresette om brukaropplevinga.

I kulturskulen kom det få svar i år, kun 8 respondentar mot 32 i 2015. Dei som svarte var stort sett godt nøgde med tilbodet, standarden og informasjonen i kulturskulen. Ei vedvarande problemstilling er at innbyggjarane ynskjer undervisning i den bygda dei bur i. Men på dei som reiser eller allereie har eit tilbod lokalt, ventar dyktige lærarar, formålstenlege lokalar og eit passeleg tal framvisingar. Viktigast av alt, så godt som alle elever svarar med toppkarakter på spørsmål om dei trivst, og ingen av respondentane mistrives.

Tilsette/HMT

Eininga har behov for variert og spesialisert kompetanse innanfor eit omfattande fagfelt.

Per 31. desember 2017 var det 105 fast tilsette i Samfunnsutvikling, av desse 35 deltidstilsette i brannvernet. Om ein ser bort i frå deltidstilsette brannmannskap er kvinneandelen 40 % (39 % i 2016) med 49,6 årsverk.

Sjukefråværet gjekk opp 0,4 % i 2017 og er framleis høgt, 9,9 % mot mål om 7 %.

Sjukefråvær samfunnsutvikling	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kommunalteknisk drift	7,0 %	8,6 %	14,6 %	12,3 %	 13,8 %	11,9 %	13,1 %
Plan, kultur og forvaltning	2,2 %	5,6 %	4,1 %	4,4 %	 7,1 %	3,9 %	1,7 %
Totalt samfunnsutvikling	5,4 %	7,7 %	11,3 %	10,9 %	 11,5 %	9,5 %	9,9 %

I 2017 vart det i fast stilling tilsett tre reinhaldarar, ein prosjektingeniør samt brannmannskap. Ingen tilsette gjekk av med pensjon i 2017.

Vernerundar har vore gjennomført i 2016. Medarbeidarundersøkinga hadde høg svarprosent og er følgt opp av arbeidsmiljøgruppa. Etter ein stor fellessamling har alle avdelingar ved utgangen av året hatt arbeidsøkter som identifiserar kva som fungerer og kva som ikkje fungerer, med påfylgjande rutineendringar.

Aktivitetsoversikt:

Kultur, landbruk og nærmiljø

Kulturminnestien på Stamnes vart opna sumaren 2017 – i dag ei populær tur i nærområdet. Skulen på Vaksdal og Vaksdal Idrettslag var godt i gang med å planlegge sin lokale sti i årsskiftet. Det kom inn ein søknad til årets «vern og vøl»-tilskot. gode samarbeidet mellom kommune, innbyggjarar, lag og organisasjonar vart halde fram i fjor.

Sommaren 2017 vart det gjennomført ei kartlegging av tilgjengeleg til viktige sentrums- og servicefunksjonar i tettstadene, samt i nokre av dei viktigaste og mest brukte friluftslivområda. Kartlegginga er i hovudsak knytt til universell utforming for tilkomst med rullestol/rullator og for synshemma. Data er levert Kartverket, som har ei eigen kartløyising for dette, og som vert promotert inn mot grupper som treng universalt utforma løyisingar for tilgjenge.

Vaksdal folkebibliotek hadde ein marginal nedgang i utlånet i 2017 i forhold til 2016. Totalt var det registrert 9.649 utlån i 2017, medan det i 2016 var registrert 9.791 utlån. Eit sentralt mål var å skapa meir aktivitet i biblioteket. 2017 var et aktivt år med ei rekkje arrangement i biblioteket, med joleverkstadar, forfattartreff for ungdomsskule-elevar, teaterframsyning for born, Sommarles for born frå 1.- til 7. klasse og litteraturarrangement for vaksne.

Ungdommens kulturmønstring (UKM) er eit kulturtiltak for born og unge i heile Noreg. Vaksdal kommune har vore med sidan 1996. I 2017 var det om lag 120 ungdommar som var med på den lokale mønstringa i Forsamlingshuset og Turbinen. Av desse så vart det plukka ut 6 ungdommar som representerte kommunen under fylkesmønstringa.

Bandtilbodet er ein formidabel suksess. Det er for ein stor del kulturskulelærar Morten Skage si fortjeneste. Det er eit stadig tilslag av elevar til band, og det er utfordringar med kapasiteten. Ved årsskiftet 2017/18 utvida kulturskulen frå tre til fire band – tre med elevar i barneskulealder, og eitt med ungdomsskuleelevar. Dei fleste av elevane på band går på andre tilbod i kulturskulen i tillegg. Det er utfordrande med rekruttering på enkelte instrument. Enkelte korpsinstrument er det for lite søknad på, sjølv om det er aspirantar som spelar desse instrumenta i korpsset. Kulturskulen har gått gjennom ei mindre omdisponering av lærarressursar der pianotilbodet er vidareført innan eksisterande ressurs. Ukuleleprosjektet med dei eldste i barnehagane er eit rekrutteringstiltak. Hausten 2017 starta kulturskulen opp grupper med ukulele for førsteklasingar på Stanghelle, for å følgje opp desse ungane. Satsinga ser ut til å fungere godt, og me fekk god respons på tilbodet. Førsteklassingane var med på julekonsert, og fleire konsertar er planlagde.

Villmarksleiren på Småbrekke vart ikkje avvikla i 2017, men det vert leir i 2018.

Turbinen

Både hall, styrkerom og møterom har vore mykje nytta i 2017. Ein har opplevd auke i bruken på alle område. Idrettslaga bidreg med mykje dugnad til vakthald under aktivitetar. Fysioterapeutar har kontor i 3.etasje

Landbruk (jord og skog)

Det er handsama 41 delegerte saker i 2017, medan 9 saker var oppe til politisk handsaming. Fem saker vart handsama etter konsesjonslova, med vilkår om buplikt i to av sakene. To saker er handsama etter jordlova, og kring 22 daa med jordbruksjord er omdisponert til andre føremål. Høvesvis 46 og 28 føretak søkte om produksjonstilskot i jordbruket og regionalt miljøtilskot. Det vart løyvd 132 000,- i SMIL-midlar, fordelt på fire søknadar, og tildelt kr. 84 000,- frå Vaksdal

Landbruksfond. Kommunen gav løyve til nydyrking av 28 daa, og det er inngått avtale med veterinær om veterinærtjenester på dagtid for fire år (2017-2019). Vaksdal kommune organiserte innsamling av landbruksplast frå gardsbruk i kommunen, og beitelaga sank 2887 sauer, 4808 lam og 130 geiter frå fjellbeite.

Årets avverking i skogbruket var 135 m³ med gran og 12 m³ med furu, totalt 142 m³, til ein verdi av kr. 38 432,-. Det vart planta om 5 900 planter med gran.

NIBIO gjennomført periodisk ajourhald av arealressurskartet i Vaksdal kommune (AR 5) i 2017. Registreringa viser at kommunen har 9 233 daa med jordbruksareal, fordelt på følgjande markslag:

Fulldyrka jord : 7 789 daa	Overflatedyrka jord: 1 245 daa	Innmarksbeite: 3 199 daa
----------------------------	--------------------------------	--------------------------

Det er 20 godkjende hjortevald i kommunen, der 13 vald har bestandsplan. Kommunestyret sette ned mistearealet for felling av hjort frå 1 500 til 1 000 daa. Det var tildelt 260 løyve og felt 244 dyr, som er ny fellingsrekord med heile 94 i fellingsprosent.

Det er gjeve 5 dispensasjonar til motorferdsle i utmark i 2017, og 11 løyvehavarar har løyve til ervervskøyning med snøskuter (tildelt i 2016). Kalkforbruket i Ekso i 2017 var 365 tonn.

Kommunalteknisk drift

Den 7. desember gjekk det eit sørperas på vegen opp til Stanghelle skule.. Vegen var stengt i ei veke og ein husstand vart evakuert. Ca. 130 m³ eller om lag 25 billass med lausmassar vart kjørt vekk.

23. desember gjekk det eit nytt skred lengre nede i fjellsida. Synfaring vart utført av Kommunen og oppryddinga av raset utførte personell inn leigt av Staten Vegvesen. I tillegg gjekk det eit lite lausmasse ras ved Toskedalsvatnet, som raskt vart fjerna av lokale bebuarar.

Reasfaltering av kommunale vegar vart utført i 2017, kring 900 meter på Vaksdal og 1.100 m på Dale. Vegen til Boge vannbehandlingsanlegg vart opprusta med blant anna ny tilkjøyrte grus og forbetring av grøfter og stikkrenner. Grusdelen av vegen mellom Grøsvik og Toskedalen vart grusa opp og grøfter og stikkrenner utbetra. Det vart utbetra vegmur på strekninga Haugen Fjellanger. Veg/grønt har utført maskinell kantslått av om lag 31 km grøft. I tillegg er det behandla 12 km grøft med sprøyting med gift. Det vart utført rehabilitering med bruk av strømpa på ein overvassleidning i Flordalen på Vaksdal.

For Kyrkja vart det utført leigearbeid i form av fjerning av gravsteiner- sletting av graver samt slått på gravplassar. Det vart grave 49 graver, av desse er det 10 urner og 2 stykk utanbygds.

Grønt avdelinga har økt vedlikehalds standarden i sentrum, det er sett ned ein god del vårløkar og i tillegg utbetring av skifer og støypekantar i gågata. Gangveg til Vaksdal Idrettsplass vart ferdigstilt og det vart utført ein større oppryddingsjobb på den gamle jernbanetraseen frå Langhelle til Stavenes. Her vart det kjørt vekk fleire lass med attgløymt skrap i form av gamle bilar og anna stålskrap.

Eigedom.

Reinhald har i 2017 utført reinhaldet i samsvar med planar for dagleg, periodisk og hovudreint. Reinhalds-avdelinga har delteke i ny skule på Dale, modulskele på Stanghelle og utredning av planar til framtidig vaskeri.

Vaskeriet har vaska tøyet til ca. 60 bebuarar på Daletunet og Vaksdal sjukeheim. Det er blitt vaska ca 119 senger og nattbord til korttidsavdelinga, og ca. 150 sett med arbeidsklede pr/veke til heimetenesta. Vaskeriet står også for bestilling av lintøy til sjukeheimane, vask av matter til Kommunale bygg og vask av klede til brannvesenet.

Det er utført årskontrollar på følgjande utstyr:

- Heiser på alle Kommunale bygg samt lukking av alle avvik.
- Leikeutstyr i alle barnehagar og skular samt overlevering av rapporter til eigarar.
- Brannsentralar og nødløys på alle bygg samt lukking av alle avvik.
- Sløkkjeutstyr: Pulverapparat og brannslangar
- Sprinklerkontroll på Daletunet, Vaksdal Sjukeheim og Turbinen

- EL. Kontroll på alle skular og Barnehagar
- Utført radon målingar ved, Stanghelle skule og barnehage, Vaksdal Skule og barnehage..
- På Kommunale hjelpemidlar er det ein merkbar auking i etterspørsel, sjå aktivitetsoversikt helse og omsorg.

Vedlikehald og oppgradering utført på Kommunale bygg i 2017:

Vaksdal Skule.

- Ny brannsentral på SFO og ny innbrotalarm på skule delen
- Utbetring av fasadar, laus murpuss fjerna og sikra.
- Montering av leikeanlegg med fallunderlag.

Eksingedalen Skule.

- Ny brønnpumpe montert samt ny vassleidning.

Stanghelle Skule.

- Etablert sikker rømningsveg frå tak med gjerde og brannstigar
- Støydemping med plater i 2 stk. klasserom
- Tetting av lekkasje gjennom vegg til samfunn sal samt utskifting av kledning.

Dale Skule.

- Asbestsikring av skuleanlegg etter pålegg.
- Stor lekkasje i kjeller barneskulen vart handtert av Eigedom, samt nyetablering av lærarplasser i 3 etasje.

Vaksdal Sjukeheim.

- Brannsentral og sjukesignal skifta etter lynnedslag.
- Utskifting av defekte lampar 45 stk.
- Oppsett av garasje for straumaggregat .
- Ny brannsentral for Jamnatunet
- Utskifting av alle låsesylindrar på terrassedørar Jamnetunet (Brann førebyggjande)

Heradshuset

- Ombygging 5 etg. Rådmannsfløy
- Utbetring av skifer på tak samt utskifting av 7 stk. vinduer i takløft.
- Muggsopp sanering på loftet og 3 stk. kontor, samt opp pussing

Dale Barnehage.

- Nytt ventilasjonsanlegg i nytt ventilasjonsrom.
- Bygget vart malt, samt utbetring av 2 kontor.

Vaksdal Klubbhus.

- Utskifting av varmtvassstank

Sveabrekko.

- Reingjøring av fasade og deler av bygget er malt , nytt gjerde er montert og råteskader utbetra.

VA Stasjonar.

- 7 stk. VA stasjonar er reingjort og malt utvendig.

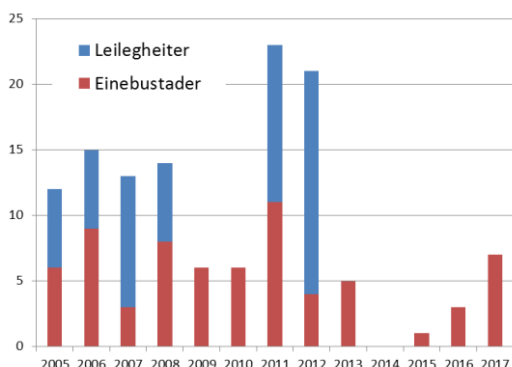
Vassforsyning og avlaup.

Arbeidet med ny vassforsyning på Vaksdal er no satt i gang igjen. Opprustinga av Boge vassverk vert derfor satt på vent til det nye vassverket i Sædalen er ferdigstilt. Vassprøvar er utført etter godkjent plan frå mattilsynet. Vatnet har halde god kvalitet og det er ikkje påvist større avvik gjennom året. Lia vasspumpestasjon har blitt fornya med nytt røyropplegg, ny pumpe, frekvensomformar og alt elektrisk utstyr er skifta. I samband med BKK sitt nybygg, er det skifta ut kum og ventilar til BKK og Eikhaugen. Det har blitt skifta ein hydrant i Bjørkelia på Vaksdal.

Me har hatt eit vassleidningsbrot på Stanghelle i løpet av året. Årleg service er utført på alle UV anlegg, vasspumper, avlauspumper og overvaking. Søk etter avlaupsvatn på avvege er utført utan at det er oppdaga noko slikt.

Byggjesaker

Det er motteke 129 og handsama i alt 110 byggje-, seksjoneringssaker, mellombels bruksløyver og ferdigattester. Det er byggjemeldt 7 nye hytter, og 1 driftsbygning, og 2 næringsbygg. Det vart ikkje byggjemeldt nye bustader i 2017. Det er gjeve ferdigattest / mellombels bruksløyve for 7 nye bustadeiningar, og 14 ferdigattester og mellombels bruksløyve for mindre tiltak.

Det er gjeve 8 dispensasjonar i 2017, frå plan og 100- metersbeltet frå sjø og vassdrag, alle er sendt til Fylkesmannen for klagevurdering. Det er motteke 1 klage på vedtak om dispensasjon. Denne klagen vart trekt etter politisk handsaming i kommunen. Det er handsama 11 delingssaker. Den lovpålagde sakshandsamingstida er overhalde i meir enn 95 % av sakane. Det er kjøpt 2 hytter på Stanghelle vest, Tettaneset. Desse skal nyttast til bustadforemål i samband med framtidig bustadutbygging. Det vart ikkje selt bustadtomter i 2017.

Nye heilårsbustader tatt i bruk 2005 – 2016

Det er slutført 34 saker ikkje-utførte saker. 19 halde i løpet av året. I deler VA-prosjekt og årleg Informasjon, rådgjeving og utført gjennom heile året. og «Historiske ortofoto» av arkiv». I byrjinga av året gjekk avdelinga til innkjøp av nytt oppmålingsutstyr(GPS).

etter matrikkellova i 2017. Ved årsskiftet var det 2 oppmålingsforretningar som krev feltarbeid vart av vintersesongen har avdelinga vore involvert i oppdatering av eigedomsskattetakst. Innmåling/utstikning internt og eksternt vart Geovekstprosjekt «Laser oppgradering 5 punkt» pågår, og ein har delteke i prosjekt «Digitalisering

Brannvern

I 2017 fekk Vaksdal kommune avslag på søknad til DSB om dispensasjon for kompetansekrav til ny brannsjef. Kommunestyret vedtok difor å inngå samarbeid med Bergen brannvesen frå 2018. Ein har gjennomført dei planlagde tilsyn for særskilte brannobjekt samt feiing og tilsyn i private bustader. Det er gjennomført fleire kompetansetiltak for mannskapa.

Felles økonomi

Under fellesområde økonomi er all føring av avskrivning og motpost avskrivning vist.

Felleskostnader administrasjon/politisk og alle tilskot til andre vert ført her, det same gjeld premieavvik og amortisering av tidlegare års premieavvik. Konesesjonskraftinntekter er ikkje ført her.

Fellesområde Økonomi	Rekneskap 2015	Rekneskap 2016	Budsjett 2017	Rekneskap 2017	Avvik 2017
Politisk del	3 347 834	3 344 214	4 014 107	4 153 308	-139 201
Ymse tilskot	5 770 200	6 747 410	5 810 924	6 886 523	-1 075 599
Rådmann/stab	*12 479 876	17 856 799	17 890 126	18 342 782	- 452 656
Sum	*21 597 910	27 948 423	27 715 157	29 382 613	-1 667 456

* inkl inntekter frå konsesjonskraft

Under fellesøkonomi er det budsjettert kostnader til drift av politisk styre, utval og råd og ordførar/ varaordførar, revisjon, tilskot til Kyrkjeleg Fellesråd, Frivilligsentral, andre religiøse formål. Regnskapet viser et mindre avvik på politisk del. Ymse tilskot har eit samla meirforbruk på 1 mill, fordelt på Kyrkjeleg fellesråd, Frivilligsentral og andre tilskot.

Under fellesøkonomi er felleskostnader for stab og støttefunksjoner samla. Staben dekker desse fagområda for heile kommuneorganisasjonen: økonomi, HR, post/arkiv, løn, innbyggarservice/informasjon, politisk sekretariat, skatteinnkreving og enkelte innbyggjartenester, samla 12,3 stilling. Regnskapet viser eit meirforbruk på 0,45 mill. Meirkostnader politisk og adm. er delvis knytt til gjennomføring av stortingsval i 2017.

Av felleskostnader er dette dei største postane:

- 5 mill. Drift og utvikling av IKT inkl programvare, lisensar og datakommunikasjon (nett). Kostnader til drift er stabil, men kostnader til fiberlinjer er aukande pga. mange bygg og aukande digitalisering. Programvare og lisensar aukar.
- 1 mill. Kjøp av/samarbeid om tenester til erstatning for egen t.d kapitalforvaltning (BCM), innkjøpssamarbeid (Bergen), arbeidsgjevarkontroll (Bergen), interkommunalt arkiv (IKAH)
- 1,5 mill til AFP pensjonar, seniorbonus og forsikringar
- 2,35 mill til medlemskap KS, LVK, BOF m. fl. og til kjøp av juridiske eller andre konsulentteneste
- 0,2 mill til kompetanse- og velferdstiltak organisasjon
- 1 mill felleskostnader til bedriftshelseteneste, telefoni, annonsar, frankering, renter og gebyr bank, abonnement/årsgebyr personal og løn

Mål og måloppnåing

- *Vidareutvikling av styringsdata og økonomistyring, slik at me kan følgje utviklinga tett gjennom året og ved behov iverksette tiltak*

Dette er ei hovudoppgåve for økonomi og HR i samarbeid med einingane og leiding. Det er etablert ein betre økonomimodell i oppgradert økonomi-, løns- og HR system.

- *Leie innføringa av KF Kvalitet*

HR har hatt ansvaret for implementering av systemet. Avviksmodul er tatt i bruk.

- *Etablere gode kontrollaktiviteter basert på ROS-analyser. Å utnytte funksjonaliteten i kvalitetssystemet vil være en del av dette arbeidet*

Rådmanns internkontroll er oppgradert i 2017. Kvalitetssystemet er under oppbygging og funksjonaliteten vert tatt i bruk.

- *Effektivisere arbeidsprosesser gjennom god utnytting av modular i Visma*

Ny Visma har elektroniske prosesser og flyt som gir raskare og tryggare behandling. Kommunen tar i bruke alle løysingar som vert tilgjengelege.

- *Vidare utvikling mot digitalt førsteval og digital dialog*

Saman med NH-kommunane er det laga handlingsplanar for vidare utvikling. Ny portal med meir funksjonalitet vert klar i 2018.

Vedlegg 2. Økonomisk oversyn

Regnskapsskjema 1A - drift	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Oppr.budsjett 2017	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	103 284 267	100 700 000	100 000 000	100 839 719
Ordinært rammetilskudd	151 042 489	147 427 000	147 027 000	147 838 585
Skatt på eiendom	37 349 261	37 000 000	34 000 000	33 134 222
Andre direkte eller indirekte skatter	3 368 645	3 100 000	3 100 000	3 353 008
Andre generelle statstilskudd	2 429 481	0	0	3 223 394
Sal av konsesjonskraft	9 159 451	7 900 000	7 900 000	
Sum frie disponible inntekter	306 633 594	296 127 000	292 027 000	288 388 929
Renteinntekter og utbytte	3 948 336	2 720 000	2 720 000	3 503 952
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	5 333 815	2 000 000	0	8 852 469
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	5 464 105	5 302 000	8 202 000	4 989 430
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1 026 194	0	0	4 622 240
Avdrag på lån	14 700 747	14 700 000	14 700 000	13 800 000
Netto finansinnt./utg.	-11 908 895	-15 282 000	-20 182 000	-11 055 248
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	11 395 438	11 395 438	2 200 000	1 700 000
Til bundne avsetninger	3 735 111	3 100 000	3 100 000	3 599 715
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	11 195 438	11 195 438	0	1 479 356
Bruk av ubundne avsetninger	0	20 000	0	19 853
Bruk av bundne avsetninger	4 478 643	1 675 000	1 675 000	1 720 579
Netto avsetninger	543 532	-1 605 000	-3 625 000	-2 079 927
Overført til investeringsregnskapet	10 512 271	7 300 000	7 300 000	1 407 283
Til fordeling drift	284 755 960	271 940 000	260 920 000	273 846 470
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	276 371 026	271 940 000	260 920 000	262 651 028
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	8 384 934	0	0	11 195 442

Regnskapsskjema 1B- drift	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Oppr.budsjett 2017	Regnskap 2016
Fellesområde Økonomi	29 382 613	27 715 157	28 213 000	27 955 876
Tenestekområde Helse og omsorg	120 791 246	120 797 603	122 264 000	110 994 647
Tenestekområde Oppvekst	87 103 679	82 783 238	71 362 000	85 004 001
Tenestekområde Samfunnsutvikling	39 093 488	40 644 002	39 081 000	38 696 504
Sum	276 371 026	271 940 000	260 920 000	262 651 028

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap i fjor
<i>Driftsinntekter</i>				
Brukerbetalinger	19 359 530	17 253 320	16 477 760	18 168 306
Andre salgs- og leieinntekter	24 876 917	22 380 134	22 110 011	25 946 419
Overføringer med krav til motytelse	49 091 605	32 313 568	31 812 274	51 351 295
Rammetilskudd	151 042 489	147 427 000	147 027 000	147 838 585
Andre statlige overføringer	25 166 823	10 715 483	10 715 483	19 970 844
Andre overføringer	18 755 016	18 250 000	18 250 000	12 110 030
Skatt på inntekt og formue	103 284 267	100 700 000	100 000 000	100 839 719
Eiendomsskatt	37 349 261	37 000 000	34 000 000	33 134 222
Andre direkte og indirekte skatter	3 368 645	3 100 000	3 100 000	3 353 008
Sum driftsinntekter	432 294 552	389 139 505	383 492 528	412 712 429
<i>Driftsutgifter</i>				
Lønnsutgifter	205 931 812	196 135 643	193 366 024	199 558 510
Sosiale utgifter	57 203 659	65 548 784	65 011 549	58 060 388
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	64 621 554	61 136 414	59 646 414	60 853 081
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	42 144 168	38 214 841	30 012 841	36 765 307
Overføringer	26 954 907	15 383 707	16 085 707	29 203 968
Avskrivninger	16 819 752	16 000 000	16 000 000	16 796 677
Fordelte utgifter	-1 084 439	-10 475 696	-10 745 819	-1 535 420
Sum driftsutgifter	412 591 412	381 943 693	369 376 716	399 702 511
Brutto driftsresultat	19 703 140	7 195 812	14 115 812	13 009 918
<i>Finansinntekter</i>				
Renteinntekter og utbytte	3 948 336	2 720 000	2 720 000	3 503 952
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	5 333 815	2 000 000	0	8 852 469
Mottatte avdrag på utlån	35 336	60 000	60 000	120 666
Sum eksterne finansinntekter	9 317 487	4 780 000	2 780 000	12 477 087
<i>Finansutgifter</i>				
Renteutgifter og låneomkostninger	5 464 105	5 302 000	8 202 000	4 989 430
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1 026 194	0	0	4 622 240
Avdrag på lån	14 700 747	14 700 000	14 700 000	13 800 000
Utlån	35 000	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	21 226 046	20 002 000	22 902 000	23 411 670
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-11 908 559	-15 222 000	-20 122 000	-10 934 583
Motpost avskrivninger	16 819 752	16 000 000	16 000 000	16 796 677
Netto driftsresultat	24 614 333	7 973 812	9 993 812	18 872 012
<i>Interne finanstransaksjoner</i>				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	11 195 438	11 195 438	0	1 479 356
Bruk av disposisjonsfond	0	20 000	0	19 853
Bruk av bundne fond	9 495 573	2 681 188	2 681 188	4 593 652
Sum bruk av avsetninger	20 691 011	13 896 626	2 681 188	6 092 861
Overført til investeringsregnskapet	10 512 271	7 300 000	7 300 000	1 407 283
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	18 785 438	11 395 438	2 200 000	4 585 937
Avsatt til bundne fond	7 622 680	3 175 000	3 175 000	7 776 215
Sum avsetninger	36 920 389	21 870 438	12 675 000	13 769 435
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	8 384 955	0	0	11 195 438

Regnskapsskjema 2A - investering	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Investeringer i anleggsmidler	33 549 462	65 150 000	64 650 000	21 706 514
Utlån og forskutteringer	1 553 661	2 000 000	2 000 000	3 278 911
Kjøp av aksjer og andeler	1 254 678	1 254 678	0	1 155 786
Avdrag på lån	3 869 577	1 400 000	1 400 000	2 948 137
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	1 744 733	0	0	5 166 456
Årets finansieringsbehov	41 972 110	69 804 678	68 050 000	34 255 803
<i>Finansiert slik:</i>				
Bruk av lånemidler	13 185 216	36 020 000	36 020 000	19 873 521
Inntekter fra salg av anleggsmidler	247 600	3 000 000	3 000 000	853 775
Tilskudd til investeringer	764 000	0	0	1 100 000
Kompensasjon for merverdiavgift	4 277 996	12 930 000	12 930 000	2 799 420
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	3 307 739	1 400 000	1 400 000	4 744 992
Andre inntekter	56 625	0	0	496 720
Sum ekstern finansiering	21 839 176	53 350 000	53 350 000	29 868 427
Overført fra driftsregnskapet	10 512 271	7 300 000	7 300 000	1 407 283
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	9 620 663	9 154 678	7 400 000	2 980 093
Sum finansiering	41 972 110	69 804 678	68 050 000	34 255 803
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Oppr.budsjett 2017	Regnskap 2016
<i>Inntekter</i>				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	247 600	3 000 000	3 000 000	853 775
Andre salgsinntekter	56 625	0	0	496 720
Overføringer med krav til motytelse	871 019	0	0	1 290 575
Kompensasjon for merverdiavgift	4 277 996	12 930 000	12 930 000	2 799 420
Statlige overføringer	764 000	0	0	700 000
Andre overføringer	0	0	0	400 000
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0
Sum inntekter	6 217 240	15 930 000	15 930 000	6 540 490
<i>Utgifter</i>				
Lønnsutgifter	2 297 738	0	0	816 644
Sosiale utgifter	876 842	0	0	276 042
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	25 896 886	64 950 000	64 450 000	17 518 157
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0	0
Overføringer	4 477 996	200 000	200 000	3 095 671
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0	0
Sum utgifter	33 549 462	65 150 000	64 650 000	21 706 514
<i>Finanstransaksjoner</i>				
Avdrag på lån	3 869 577	1 400 000	1 400 000	2 948 137
Utlån	1 553 661	2 000 000	2 000 000	3 278 911
Kjøp av aksjer og andeler	1 254 678	1 254 678	0	1 155 786
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	264 000	0	0	2 370 827
Avsatt til bundne investeringsfond	1 480 733	0	0	2 795 629
Sum finansieringstransaksjoner	8 422 648	4 654 678	3 400 000	12 549 289
<i>Finansieringsbehov</i>	35 754 870	53 874 678	52 120 000	27 715 313
Dekket slik:				
Bruk av lån	13 185 216	36 020 000	36 020 000	19 873 521
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	2 436 720	1 400 000	1 400 000	3 454 417
Overført fra driftsregnskapet	10 512 271	7 300 000	7 300 000	1 407 283
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	6 569 408	1 754 678	0	1 341 056
Bruk av bundne driftsfond	2 469 577	0	0	1 639 037
Bruk av ubundne investeringsfond	581 679	7 400 000	7 400 000	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	35 754 870	53 874 678	52 120 000	27 715 313
Udekket/udisponert	0	0	0	0

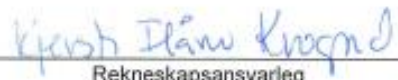
BALANSEN

Kap.		Saldo 31.12	Saldo 01.01
	Eiendeler	1 362 894 645	1 275 425 135
2.2	Anleggsmidler	1 061 728 859	997 377 724
2.27-2.29	Faste eiendommer og anlegg	471 213 448	460 484 018
2.24-2.26	Utstyr, maskiner og transportmidler	27 372 909	22 363 480
2.22-2.23	Utlån	31 314 506	32 197 901
2.21	Aksjer og andeler	30 600 287	29 345 609
	Pensjonsmidler	501 227 710	452 986 715
2.1	Omløpsmidler	301 165 786	278 047 411
2.13-2.17	Kortsiktige fordringer	33 137 097	31 548 147
2.18	Premieavvik	36 524 142	43 842 968
2.12	Aksjer og andeler	14 740 022	14 278 570
2.11	Obligasjoner	76 332 700	74 138 700
2.10	Kasse/bank/post	140 431 825	114 239 026
	Egenkapital og Gjeld		
2.5	Egenkapital	424 698 632	356 645 804
2.56-2.58	Disposisjonsfond	82 864 459	70 648 429
2.51-2.52	Bundne driftsfond	38 389 170	40 262 063
2.53-2.54	Ubundne invest.fond	41 614 792	41 932 470
2.55	Bundne invest.fond	4 797 627	5 786 471
	Endring regnskapsprinsipp AK drift	1 370 615	1 370 615
	Endring regnskapsprinsipp AK invest	(6 031 986)	(6 031 986)
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk	8 384 955	11 195 438
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk		
2.5900	Udisponert i investeringsregnskap	-	-
2.5980	Likviditetsreserve	-	-
2.5990	Kapitalkonto	253 309 000	191 482 304
	Gjeld		
2.4	Langsiktig gjeld	883 548 123	858 188 900
2.41-2.42	Pensjonsforpliktelser	575 395 532	558 289 860
2.43-2.44	Sertifikatlån	-	-
2.45-2.49	Andre lån	308 152 591	299 899 040
2.3	Kortsiktig gjeld	54 647 890	60 590 430
2.31	Kassekreditt	-	-
2.32-2.39	Annen kortsiktig gjeld	54 647 890	60 590 430
	Sum EK og gjeld	1 362 894 645	1 275 425 135
	Memoriakonti		
2.9	Memoriakonto	-	-
2.9100	Ubrukte lånemidler	75 128 263	52 293 479
2.9200-2.9899	Andre memoriakonti	11 787 608	11 754 253
2.9999	Motkonto for memoriakontiene	(86 915 871)	(64 047 732)

(negativt tall)

Dato 15.02.18

Rådmann

Rekneskapsansvarleg

Vedlegg 3. Noter Rekneskap

Rekneskapsprinsipp

Rekneskapene til Vaksdal kommune vert utarbeidd i tråd med rekneskapsprinsipp som framkjem av kommunelova § 48. rekneskapsforskrifta § 7, samt god kommunal rekneskapsskikk. Som det framkjem av forskrift om årsrekneskap og årsberetning for kommunar § 7, er all tilgang og bruk av midlar i året som vedkjem kommunen si verksemd i drifts- eller investeringsrekneskapen (anordningsprinsippet). Det skal ikkje førekoma rekneskapsføring av tilgang og bruk av midlar som berre vert ført i balanserekneskapen.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er rekneskapsført brutto, det vil sei at det ikkje er gjort frådrag for tilhøyrande inntekter til utgiftene- og omvendt. Videre er dei tatt med i årsrekneskapen for vedkomande år, enten dei er betalt eller ikkje. For utgifter og inntekter som enkeltvis ikkje kan fastsetjast eksakt for tidspunktet for rekneskapsavlegginga, vert det registrert eit anslått beløp. Justering i henhold til eksakt beløp vert føretatt påfølgjande år.

For lån er den delen av lånet som faktisk er bruk, som vert ført i investeringsrekneskapen. Ubrukte lånemidlar er registrert som memoriapost

Klassifiserings- og vurderingsreglar for anleggsmidlar, omløpsmidlar og gjeld

I tråd med forskrift om årsrekneskap og årsberetning for kommunar § 8, er anleggsmidlar eigedelar bestemt til varig eige eller bruk for kommunen i balanserekneskapen. Eigedelar som ikkje oppfyller kravet til vari eige eller bruk, vert klassifisert som omløpsmidlar. Anleggsmidlar vedt vurdert til anskaffingskost om omløpsmidlar til det lågaste av anskaffingskost og verkeleg verdi (lågaste verdis prinsipp). Lågaste verdis prinsipp vert fråvike i tilfeller der det er i tråd med god kommunal rekneskapsskikk for rekneskapsføring av sikring.

Anleggsmidlar med avgrensa levetid, vert avskrive med like store årlege beløp over levetida til anleggsmiddelet.

Avskrivingsperioden er i tråd med forskrift om årsrekneskap og årsberetning for kommunar § 8 andre ledd.

Avkriving starter seinast året etter at anleggsmiddelet er anskaffa eller tatt i bruk. Ved verdifall som ikkje er forbigåande, vert anleggsmiddelet nedkrive til verkeleg verdi.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidlear vert vurdert til verkeleg verdi.

Gjeld som er tatt opp med formål i tråd med kommunelova § 50 vert klassifisert som langsiktig. Anna gjeld er kortsiktig.

Langsiktig gjeld vert vurdert til opptakskost, og vert oppskriven ved varig aukaing i forpliktinga.

Kortsiktig gjeld vert vurdert til høgaste av opptakskost og verkeleg verdi. Dette vert fråvike i tilfeller der det er i tråd med god kommunal rekneskapsskikk for rekneskapsføring av sikring. Der kortsiktig gjeld vert vurdert likt som

Markedsbaserte finansielle omløpsmidlear vert det vurdert til verkeleg verdi.

Tap på fordringar

Kundefordringar vert vurdert til pålydande verdi med frådrag for mulige tap. Det vert årleg føreteken ein gjennomgang av kundemassen og konstaterte tap skal utgiftsførast. I tillegg vert det føreteken ein konkret gjennomgang av kundemassen for å kunne føreta ei avsetjing på kundar der risikoen for tap føreligg.

Meirverdiavgift

For dei relevante tenesteområda vert det nytta reglar i tråd med meirverdiavgiftslova. Dette gjeld vann, avlaup, renoasjon, feiing og kraft. For øvrige tenesteområde vert det kravd meirverdiavgiftskompensasjon.

Sjølvkostutrekningar

Sjøvkost er fastsett i tråd med retningslinjer av Kommunal- og Regionsdepartementet som framkjem i dokument H2140.

Pensjonar

Pensjonar vert ført i tråd med rekneskapsforskrifta § 13 om rekneskapsføring av pensjon.

Organisering							
Vaksdal kommune er organisert i to-nivå med rådmann og 4 einingar.							
Vi har ett kommunalt foretak pr. 31.12.17: Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringsenter							
Interkommunale samarbeid mv:							
<u>BIR AS</u>							
Askøy, Bergen, Fusa, Kvam, Os, Osterøy, Samnanger, Os, Sund, Vaksdal							
<u>BKK AS</u>							
Bergen. Askøy, Lindås, Fjell, Sund, Kvam, Meland, Radøy, Voss, Meland, Øygarden, Austrheim, Vaksdal, Gulen, Fedje, Høyanger, Masfjorden, Granvin							
<u>Bergen og Omland Friluftsråd (BOF) §27</u>							
Bergen og Omland Friluftsråd (BOF) er et interkommunalt samarbeidsorgan som har til oppgave å sikre, tilrettelegge og stå for daglig drift av bade- og friluftsområder i Bergensregionen. Rådet, som ble etablert i 1937, har følgende medlemskommuner:							
Askøy, Austevoll, Austrheim, Bergen, Fjell, Fusa, Lindås, Meland, Os, Radøy, Sund, Tysnes, Samnanger, Vaksdal og Øygarden.							
Osterfjorrådet §27		Modalen, Østerøy, Vaksdal					
IUA Bergen §27		Kommunane i Hordaland + 2 i Sogn og Fjordane					
LVK §27		Kraftkommunar					
Kommunekraft §27		Kraftkommunar					
Vest Brann og redningsregion							
<u>DIHVA (IKS), driftsalliansen for Vann og Avlaup</u>							
Askøy, Bergen, Eidfjord, Fjell, Fusa, Gulen, Jondal, Kvam, Kvinnherad, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen, Os							
<u>Interkommunalt arkiv (IKS):</u>		Alle kommunar i Hordaland, unntatt Bergen					
<u>Vertskommunesamarbeid §28a/b:</u>							
Krisesenter:		Bergen er vertskommune					
Barnevern Modalen/Vaksdal:		Vaksdal er vertskommune					
IKTNH drift:		Osterøy er vertskommune					
Interkommunal legevakt natt/helg:		Voss er vertskommune					
110-sentral:		Bergen er verstskommune					
ØH-tilbud Voss		Voss er vertskommune					
Hjorteforvaltning Vaksdal, Modalen, Voss		Vaksdal er vertskommune					
Hjorteforvaltning Vaksdal, Osterøy		Osterøy er vertskommune					
<u>Anna</u>							
Midthordland skule- og barnehage region:		Os, Samnanger, Fusa, Tysnes, Austevoll, Vaksdal					
Lokalsjukehus Voss:		Samarbeid med kommunane i sjukehusområde					
Vassområdet Voss-Osterfjorden:		Osterøy, Vaksdal, Voss, Bergen, Lindås					
Forum nye Bergensbanen:		Kommunar langs Bergensbanen					
Osterfjord Næringssamarbeid:		Modalen, Vaksdal, Osterøy					
Veterinærteneste		Modalen, Vaksdal, Voss, Ulvik, Granvin					
Plan og geodatta, fagforum:		Nordhordland Digitalt					
PPT		Modalen og Samnanger (slutt 2017) kjøper tenester frå oss					
Innkjøpssamarbeid m/Bergen		Tilslutta innkjøpssamarbeid med Bergen					
Arbeidsgjevarkontroll		Avtale med Bergen					
Kjøp skuleplassar		Avtale med Modalen					
Invest in Bergen /Etablererservice		samarbeid med kommunar og HFK om etablerertjeneste og næringsstøtting					
Lista er ikkje uttømmende							

1. Endring i arbeidskapital				
Arbeidskapitalen til kommunen viser kor likvid kommunen er. Vidare uttrykkjer endringa i arbeidskapital				
Konto	Balanserekneskap	31.12.2016	31.12.2017	Endring
x.x	Omløpsmidlar	278 047 411	301 165 786	23 118 375
x.x	Kortsiktig gjeld	60 590 430	54 647 890	-5 942 540
	Arbeidskapital	217 456 981	246 517 896	29 060 916
Drifts- og investeringsrekneskap år 2017		Beløp	Sum	
<i>Anskaffing av midlar</i>				
	Inntekter driftsrekneskap	432 294 552		
	Inntekter investeringsrekneskap	6 217 240		
	Innbetaling ved eksterne finanstransaksjonar	24 939 423		
Sum anskaffing av midlar		463 451 215	463 451 215	
<i>Bruk av midlar</i>				
	Utgifter driftsrekneskap	412 591 412		
	Utgifter investeringsrekneskap	33 549 462		
	Utbetalingar ved eksterne finanstransaksjonar	27 903 962		
	Avskrivninger			
Sum bruk av midlar		474 044 836	474 044 836	
	Avskrivninger	16 819 752		16 819 752
Anskaffing - bruk av midlar			6 226 131	
<i>Endring ubrukte lånemidlar</i>				
x.x	IB konto	52 293 479		
x.x	UB konto	75 128 263		
Endring ubrukte lånemidlar		22 834 784	22 834 784	
*) Auking framgår som (+), og reduksjon framgår som (-).				
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsrekneskap			29 060 915	
Differanse endring arbeidskapital balanse og drifts-/investeringsrekneskap			-0	

2. Ytingar til leiande personar og revisor						
Ytingar til leiande personar framkjem under. Med leiande personar meiner ein rådmann og ordførar. Vidare						
					2016	2017
	Løn og anna godtgjering til rådmann				944 566	1 015 888
	Løn og anna godtgjering til rådmann for verv i kommunal samanheng					
	Løn og anna godtgjering til ordførar				801 953	802 210
	Løn og anna godtgjering til ordførar for verv i kommunal samanheng					
					2016	2017
	Revisjon				161 043	214 951
	Rådgjeving				168 453	236 614
	Sum				329 496	451 565

3. Pensjonsforplikting					
Pensjonsforplikting-, midlar og utgifter vert rekneskapsført i tråd med forskrift om årsrekneskap og årsberetning for kommunar § 13. Kommunen si					
Netto pensjonskostnad					
Under framkjem berekna pensjonskostnader i året. Pensjonskostnad i året er endringa i forplikting frå byrjinga til slutten av året.					
Netto pensjonskostnad i året		Beløp			
Nåverdi pensjonsopptening i året		22 027 366			
Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting		21 967 337			
Forventa avkasting på pensjonsmidlane		-21 347 939			
Netto pensjonskostnad		22 646 764			
Premieavvik					
Pensjonspremie til betaling i året		24 330 505			
Administrasjonskostnad		-1 648 225			
Avregning frå tidlegare år		-22 646 765			
Premieavvik i året		35 515			
Arbeidsgjevaravgift premieavvik		5 008			
Premieavvik inkl. arbeidsgjevaravgift i året		40 523			
Pensjonsmidlar, pensjonsforplikting og berekna akkumulert premieavvik					
Under framkjem balanseført premieavvik til framtidig amortisering. I tråd med endringane i rekneskapsforskrifta frå 2011,					
Amortisering av premieavvik tidlegare år		Premieavvik 7 år	Premieavvik 10 år	Premieavvik 15 år	Sum
Akkumulert premieavvik per 31.12. i fjor		6 521 556	14 455 799	17 448 135	
Tidlegare amortisert premieavvik					
Premieavvik per 01.01. i år		6 521 556	14 455 799	17 448 135	38 425 490
Premieavvik i året		35 515			35 515
Amortisering i året av premieavvik tidlegare år		-1 091 651	-2 428 903	-2 923 729	-6 444 283
Premieavvik per 31.12. i år		5 465 420	12 026 896	14 524 406	32 016 722
Arbeidsgjevaravgift premieavvik		770 624	1 695 792	2 047 941	4 514 358
Premieavvik inkl. arbeidsgjevaravgift		6 236 044	13 722 688	16 572 347	36 531 080
Under framkjem balanseførte pensjonsforpliktingar og pensjonsmidlar. Pensjonsforpliktinga er berekna ut frå langsiktige forutsetjingar om avkasting.					
Balanse 31.12	2017	2016	2015	2014	2013
Brutto bokført pensjonsforplikting	-566 230 183	-545 276 937	-527 215 252	-515 525 910	-464 958 364
Bokførte pensjonsmidlar	501 227 710	452 986 713	438 705 100	409 115 231	377 890 155
Netto pensjonsmidlar	-65 002 473	-92 290 224	-88 510 152	-106 410 679	-87 068 209
Arb.gjevaravg. av netto pensjonsforplikting	-9 165 349	-13 012 922	-12 479 931	-15 003 906	-12 276 617
Berekningsforutsetjingar					
Berekningsforutsetjingane er regulert i rekneskapsforskrifta § 13.5					
<i>Selskap</i>	Diskonteringrente	Lønsvekst	G-regulering	Avkasting	
SPK	4 %	2,97 %	2,97 %	4,20 %	
KLP	4 %	2,97 %	2,97 %	4,50 %	

4. Varige driftsmidler (anleggsmidler)

Anleggsmidler vert vurdert i tråd med rekneskapsforskrifta § 8. Følgjande anleggsmiddelgrupper vert nytta for avskrivning:

Anleggsmiddel-gruppe	Avskrivings-plan	Eigedelar
Gruppe 0	0 år	Tomter og andre ikke avskrivb. anl.midler
Gruppe 1	5 år	Edb-utstyr, kontormaskiner og liknande.
Gruppe 2	10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og
Gruppe 3	20 år	Brannbilar, parkeringsplassar, trafikklys,
Gruppe 4	40 år	Bustader, skular, barnehagar, idrettshallar,
Gruppe 5	50 år	Forretningsbygg, lagerbygg,

Anleggsmidler

Konto XXX-XXX	Gruppe 0	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5
Anskaffingskost 01.01	26 372 471,37	2 274 281,00	15 954 697,24	18 124 276,48	297 528 159,34	122 593 613,15
Tilganger ila. året	2 612 738,67	2 014 233,63	6 022 999,00	6 225 135,00	14 945 683,00	1 570 145,00
Avganger ila. året						
Anskaffingskost 31.12	28 985 210,04	4 288 514,63	21 977 696,24	24 349 411,48	312 473 842,34	124 163 758,15
Akk. avskrivning per 01.01	0	2 174 646,00	5 279 080,00	4 147 397,00	28 916 394,00	9 758 329,00
Avskrivning i året	0	729 255,00	1 973 245,00	1 495 698,00	9 291 698,00	3 329 856,00
Nedskrivning					832 324,00	
Akk. avskrivning per 31.12	-	2 903 901,00	7 252 325,00	5 643 095,00	39 040 416,00	13 088 185,00
Bokført verdi per 31.12.	28 985 210,04	3 559 259,63	20 004 451,24	22 853 713,48	302 349 820,34	120 833 902,15

5. Aksjar og andelar (anleggsmidler)

Finansielle anleggsmidler:

Selskap	Balanseført verdi 31.12.17	Marknadsverdi	Eigarandel
KLP	12 005 860,00		Egenkapitaltilskudd
BIR AS	805 000,00		805 aksjer er 1,61%
A/S Biblioteksentralen	1 800,00	1 800,00	6 andeler à 300,-
Vaksdal næringspark A/S	787 024,00		3500 aksjer er 100%
Kommunekraft A/S	1 000,00	2444,14	1 aksje
BKK A/S	15 492 603,00		549 a-aksjer
Business Region Bergen AS	20 000,00		20 aksjer à 1000,-
Modalen - Eksinged. billag A/S	678 000,00		88 aksjer
Vaksdal næringsselskap A/S	602 000,00		602 aksjer 67,55%
Vaksdal Senter	202 000,00		
Fjord Norge A/S	5 000,00	4 199,12	1 aksje
Sum	30 600 287,00	8 443,26	

Det er kjøpt aksjer og andelar for kr. 1.254.678,- i KLP

6. Langsiktig gjeld og avdrag på lån

Kommunen si lånegjeld			PR. 31.12.2017					Side 1 av 2			
LÅNE	KONTONR.	LÅNGJEVAR	FØREMÅL	OPPT.	OPPHAVELEG	RENTE	AVDR.	LÅNET VAR	AVDRAG I	LÅNET ER	RENTES
NR.				ÅR	STORLEIK	FOT	TID	01.01.2017	ÅRET	31.12.2017	
HUSBANKLÅN											
13551797	2 451 928	Husbanken	Vidare utlån	2005	2 000 000,00	1,511 %	25 år	106 993,00	106 993,00	0,00	
13553816	2 451 929	Husbanken	Etableringslån	2006	2 000 000,00	1,581 %	25 år	1 408 769,00	82 423,00	1 326 346,00	
13555096	2 451 930	Husbanken	Startlån, videretild.	2007	2 000 000,00	1,581 %	25 år	1 681 558,00	93 090,00	1 588 468,00	
13556309	2 451 931	Husbanken	Startlån, videretild.	2009	2 000 000,00	1,581 %	25 år	1 523 994,00	77 449,00	1 446 545,00	
13557479	2 451 932	Husbanken	Startlån	2009	3 000 000,00	1,581 %	25 år	2 315 370,00	115 896,00	2 199 474,00	
13559349	2 451 934	Husbanken	Videre utlån	2011	5 000 000,00	1,581 %	25 år	4 017 366,00	177 540,00	3 839 826,00	
13559974	2 451 935	Husbanken	Videre utlån	2012	10 500 000,00	1,584 %	25 år	7 658 732,00	318 980,00	7 339 752,00	
13561828	2 451 936	Husbanken	Videre utlån	2014	1 640 000,00	1,514 %	25 år	1 615 657,00	1 615 657,00	0,00	
13561828	2 451 938	Husbanken	Videre utlån	2014	2 000 000,00	1,514 %	25 år	1 450 414,00	1 450 414,00	0,00	
13563068	2 451 939	Husbanken	Videre utlån	2015	2 000 000,00	1,584 %	25 år	1 903 204,00	69 374,00	1 833 830,00	
13559398	2 451 953	Husbanken	Fossdalsbakkane	2012	14 261 000,00	1,581 %	25 år	11 517 856,00	171 578,00	11 346 278,00	
13564087	2 451 941	Husbanken	Videre utlån	2016	2 000 000,00	1,584 %	25 år	1 967 027,00	66 299,00	1 900 728,00	
13565009	2 451 942	Husbanken	Videre utlån	2017	2 000 000,00	1,584 %	25 år			2 000 000,00	
								37 166 940,00	4 345 693,00	34 821 247,00	
1501.9900. Oq art 3501			Renteutgifter Husbank-lån					634 685,00			
KOMMUNALBANKEN											
20100663	2 476877	Kommunalbanken	Refinansiering	2010	34 330 130,00	3,16 %	22 år	24 967 370,00	1 560 460,00	23 406 910,00	
20150461	2 476881	Kommunalbanken	inv. 2015	2015	19 445 000,00	1,500 %		18 796 840,00	12 375 260,00	6 421 580,00	
20150446	2 476882	Kommunalbanken	Refinansiering	2015	64 485 000,00	1,800 %		64 485 000,00	9 485 000,00	0,00	Refinansiert
20170066	2 476883	Kommunalbanken	Ref. + inv. 2017	2017	81 503 000,00	1,879 %		0,00		81 503 000,00	
20170298	2 476884	Kommunalbanken	Refinansiering	2017	104 000 000,00	0,770 %				104 000 000,00	
20170472	2 476885	Kommunalbanken	Refinansiering	2017	55 000 000,00	1,020 %				55 000 000,00	
								108 249 210,00	23 420 720,00	270 331 490,00	
1502.9900.870 oq 3504			Renteutgifter Kommunalbank-lån					4 162 669,00			
Lån nr. 20070315 er avdragsfritt i låneperioden som er 20 år.											
SERTIFIKATLÅN											
20160038	2 432020	Kommunalbanken	Inv. 2016	2016	47 483 000,00			47 483 000,00		0,00	refinansiert
10757172	2 432021	Nordea	Refinansiering	2016	48 440 000,00			48 440 000,00		0,00	refinansiert
10766769	2 432022	Nordea	Refinansiering	2016	55 560 000,00			55 560 000,00		0,00	refinansiert
								151 483 000,00	0,00	0,00	
kto 1505			Renteutgifter lån sertifikatlån					545 114,30			
ANDRE LÅN											
RV 596	2 455 000	Modalen komm	Forsk. Fylket	2009	2 800 000,00			2 375 758,00	0,00	2 375 758,00	
Rv 596	2 457 001	Vaksdal Næringss	Forsk. Fylket	2009	735 542,00			624 096,00	0,00	624 096,00	
								2 999 854,00	0,00	2 999 854,00	
								Sum	299 899 004,00	27 766 413,00	308 152 591,00
								Avdrag lån inv.	8 892 298,00	Periodisert 2016	
								Avdrag lån til utlån	304 538,00	Periodisert 2016	
									18 569 577,00	Egentlig kostnad	
Avdrag som ikke var betalt pr. 31.12.16 ble kostnadsført i 2016 og ble betalt i 2017 med kr. 9 196 836.-											

Avdrag lån:			
Avdrag		Rekneskap 2016	Rekneskap 2017,
Betalt avdrag eks. utlån		14 407 860	14 395 462
Berekena minste lovlege bidrag		9 492 292	11 440 194
Differanse		4 915 568	2 955 268
<i>Berekena minimumsavdrag (forenkla metode)</i>			
A. Avskrivning i året		16 819 752	
B. IB Anleggsmidlar		453 056 137	
C. IB Lånegjeld		308 152 591	
Minimumsavdrag (A/B*C)		11 440 194	
Langsiktig gjeld i tråd med kommunelov § 50 nr. 6:			
		Rekneskap 2016	Rekneskap 2017
Total lånegjeld UB		299 899 040	308 152 591
Startlån UB		25 649 084	23 457 969
Lånegjeld eks. startlån		274 249 956	284 694 622
Avdragsutgifter eks. startlån		14 407 860	14 395 462

7. Garantiansvar

Garantiansvaret innbefattar garantiar for tilsette sine lån, samt øvreg garantiar som kommunen har ansvar for. Eventuelle tap på garantiar eller innfriing av garantiar vert redegjort for under, samt eventuelle verknader på seinare års har ansvar for. Eventuelle tap på garantiar eller innfriing av garantiar vert redegjort for under, samt eventuelle verknader på seinare års budsjett/rekneskap.

<i>Garanti gitt til</i>	<i>Opprinneleg garanti</i>	<i>Garantibeløp per 31.12</i>	<i>Utløp</i>
BIR A/S	4 011 681,00	3 589 399,00	01.03.2050
Sum garantier	4 011 681,00	3 589 399,00	

8. Finansielle eigedelar og forpliktingar vurdert til verkeleg verdi, herunder MFO

I driftsrekneskapen er det urealiserte/påløpte rentekostnader			309 908,00				
Plassering i:	Urealiserte renter (tap og gevist)	Verdi etter markedskurs i balansen pr. 31.12.17	Påløpte renter	Markedsverdi pr. 31.12.17			
Aksjer	1 148 092,00	14 740 022,00		14 740 022,00			
Obligasjoner	403 600,00	76 332 700,00	309 908,00	76 642 608,00			
Sum	1 551 692,00	91 072 722,00	309 908,00	91 382 630,00			

9. Avsetjingar og bruk av avsetjingar

I tråd med rekneskapsforskrifta § 5 punkt 6 framgår det nedanfor ei oversikt over samla avsetjingar og bruk av avsetjingar i rekneskapsåret, både for kommunen og for den enkelte fondstype. Vi skil mellom samla avsetjingar og

[illegible]

(Opplysningane må, iht. KRS nr. 6, ovennevnte opplysningar innehalde minst same detaljnivå som rekneskapsskjem 1B. Ein kan då ta utgangspunkt i rekneskapsskjem 1B i oversikta. Under er eit eksempel på ulike tenesteområder

Rekneskapsskiema 1B

Tenesteområda sine netto driftsutgifter

Fellesområde sine felles områder		Rekneskapstil i år	Justert budsjett i år	Vedtekte budsjett i år	Rekneskapstil i fjor
1	Fellesområde økonomi	29 383	27 715	28 213	27 956
2	Fellesområde Helse og omsorg	120 791	120 798	122 264	110 995
3	Fellesområde Oppveks	87 104	82 783	71 362	85 004
4	Fellesområde Samfunnsutvikling	39 093	40 644	39 081	38 697

	Pr. 01.01.	Avsetjing	Bruk	Pr. 31.12.
Disposisjonsfond	70 648 429	18 785 438	6 569 408	82 864 459
Bundne driftsfond	40 262 063	7 622 680	9 495 573	38 389 170
Ubundne investeringsfond	41 932 470	264 000	581 679	41 614 792
Bundne investeringsfond	5 786 471	1 480 733	2 469 577	4 797 627
Sum fond	158 629 433	28 152 851	19 116 237	167 666 047

10. Opplysningar om eigenkapitalkontoene				
Gjeld andre eigenkapitalkontoar enn det som framkjem av avsetjingar over. Opplysningane som skal gjevast er:				
Forside	a.	Endring rekneskapsprinsipp		
	b.	Rekneskapsmessig meirforbruk, herunder oversikt over inndekking		
FRA BALANSEN:				
	Kapittel	Saldo 01.01	Saldo 31.12	Endring
Egenkapital	2.5	356 645 804	424 698 632	68 052 828
Kapitalkonto	2.5990	191 482 304	253 309 000	61 826 696
Sum endring for avstemming mot drifts og kapitalregnskapet				6 226 131
FRA DRIFTSREGNSKAPET				
	ARTER	Fra drift		
Sum bruk av avsetninger	930-960	20 691 011		
Årets regnsk.m. merforbruk	980	-		
Avsetninger	530-570	36 920 389		
Årets regnsk.m. mindreforbruk	580	8 384 955		
Overføring til investeringsregnskapet	570	10 512 271		
SUM DIFF. DRIFT		14 102 061		14 102 061
FRA INVESTERINGSREGNSKAPET				
Sum finansiering	910-970	35 754 870		
Overført fra drift	970	10 512 271		
Bruk av lån	910	13 185 216		
Aksjesalg og mottatte avdrag	920,929	2 436 720		
Sum finansieringstrans.	510-560	8 422 648		
Avdrag på lån	510	3 869 577		
Utlån/kjøp av aksjer	520,529	2 808 339		
Udisponert i investering	580	0		
SUM DIFF. INVESTERING		(7 875 930)		(7 875 930)
Forside				
Differanse endring arbeidskapital balanse og drifts-/investeringsrekneskap				-0

11. Kapitalkontoen

Kapitalkontoen skildrar kor mykje kommunen har brukt av sin eigenkapital til å finansiera anleggsmidlar. Dette framkjem som differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidlar og langsiktig gjeld justert for ubrukte lånemidlar.

Saldo 01.01.2017	-191 482 304,21
<i>Auking av kapitalkonto (kreditposteringsar)</i>	
Aktivering av fast eigedom og anlegg	-25 353 701,67
Reversert nedskriving av fast eigedom og anlegg	
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidlar	-8 037 232,63
Kjøp av aksjar og andelar	
Reversert nedskriving av aksjar og andelar	
Utlån	-1 588 660,61
Aktivert eigenkapitalinnskot pensjonskasse	-1 254 678,00
Avdrag på eksterne lån	-27 766 449,10
Auking pensjonsmidlar	-70 245 878,00
Reduksjon pensjonsforpliktingar	-23 667 710,00
<i>Reduksjon av kapitalkonto (debitposteringsar)</i>	
Avgang fast eigedom og anlegg	-
Av- og nedskriving av fast eigedom og anlegg	14 949 576,00
Avgang utstyr, maskiner og transportmidlar	
Av- og nedskriving av utstyr, maskiner og transportmidlar	2 702 500,00
Avgang aksjar og andelar	
Nedskriving av aksjar og andelar	
Avdrag på utlån	2 472 056,19
Avskriving utlån	
Reduksjon eigenkapitalinnskot pensjonskasse	
Bruk av midlar frå eksterne lån	13 185 215,68
Reduksjon pensjonsmidlar	22 004 883,00
Auking pensjonsforpliktingar	40 773 382,53
Urealisert kurstap utenlandslån	
Saldo 31.12.2017	-253 309 000,82

Dale 31.12.17/15.02.2018

Rådmann

Konsulent rekneskap

12. Investeringsoversyn				
Oversikt som viser årets og tidlegare års utgifter knytt til investeringar, samt vedtekne utgiftsrammer for større investeringsprosjekt framkjem her.				
Investering	Utgifter i år gifter føregåande år		Sum utgifter	Budsjett i år
Ek innskudd KLP	1 254 678,00	1 155 786,00	2 410 464,00	1 254 678,00
IKT og datasikkerhetsløsninger	1 450 640,13	276 840,54	1 727 480,67	1 200 000,00
Uteområder skuler	182 998,50	363 060,00	546 058,50	200 000,00
Ombygging 5 etg. Heradshuset	93 193,88	769 054,82	862 248,70	
Samlokalisering 4 etg.	45 374,33	440 332,15	485 706,48	
Samlokalisering folkehelse	250 000,00		250 000,00	700 000,00
Andre bygg			-	3 900 000,00
Oppgradering elvavegen	258 622,92	1 345 770,42	1 604 393,34	
Prosjekt demenssenter/helsehus	80 077,05		80 077,05	5 000 000,00
Prosjekt demenssenter/helsehus utstyr	86 462,00		86 462,00	2 000 000,00
Innovasjon i omsorg	390 110,00		390 110,00	300 000,00
Mobildekning Eksingedalen			-	-
Tettanaset	5 850 771,70	6 032 647,43	11 883 419,13	19 200 000,00
boliger Tveitane	312 738,67	1 846 048,00	2 158 786,67	-
Bustader Døso	270 000,00	363 626,00	633 626,00	-
Fleirbrukshall	117 812,50	65 152 730,10	65 270 542,60	-
Rasvurdering	22 240,75	501 692,88	523 933,63	150 000,00
Kommuneplan	518 978,25	557 655,86	1 076 634,11	
Digitale kartverk	248 083,25	945 921,00	1 194 004,25	
Digitalisering arkiv	96 726,37		96 726,37	800 000,00
Prosjekt Gateadresser	69 120,93	956 354,63	1 025 475,56	-
Vassverk	355 558,96	6 604 683,23	6 960 242,19	500 000,00
Avlaup	115 200,00	1 054 127,00	1 169 327,00	500 000,00
Avlaupssanering Vaksdal			-	5 000 000,00
Oppgradering delavågen avlaupsanl.			-	500 000,00
Avlaupssanering Stanghelle			-	500 000,00
Ombygging Innbyggjarsservice	40 479,39	961 305,05	1 001 784,44	
Tilstandsregistrering adm. Bygg	568 144,00		568 144,00	600 000,00
Trafikksikringstiltak	1 110 569,72	1 168 750,00	2 279 319,72	200 000,00
Oppgradering kommunale vegar	450 000,00	688 684,00	1 138 684,00	200 000,00
Ballbinge Eksingedalen	385 637,42	15 490,00	401 127,42	
Rehabilitering kjøkken Daletunet	7 349,01	9 435,00	16 784,01	
Sprinkleranlegg Daletunet	132 187,91		132 187,91	
Kjøp av bil/mnaskiner tekn. Stasjon	3 388 828,00		3 388 828,00	1 800 000,00
Ventilasjon dale bhg	591 541,39		591 541,39	1 000 000,00
Ny brannstasjon Vaksdal, forprosjekt			-	100 000,00
Ny feiarbil			-	500 000,00
Investeringar kommunale bygg		1 564 226,00	1 564 226,00	2 450 000,00
Ombygging kommunale utleigebustader				800 000,00
Ombygging Vaksdalsgarden 10 (Prestebustad)	1 531 500,30	51 220,00	1 582 720,30	1 200 000,00
Forprosjekt bustader Jamne	163 200,93	239 381,25	402 582,18	2 000 000,00
Stamnes Sentrum	12 399,66	2 777 056,89	2 789 456,55	
Områdeplan Vaksdal	1 865 453,38	118 881,25	1 984 334,63	1 150 000,00
Områdeplan Stanghelle	2 748 663,58	118 900,00	2 867 563,58	1 350 000,00
Moglegheitsstuiise bergsdalen	404 225,00		404 225,00	400 000,00
Vaksdal Idrettspark - gangveg	111 445,93	39 445,00	150 890,93	
Styring og overvaking av bygg og anlegg	258 638,78		258 638,78	4 000 000,00
Dale Barne og Ungdomskule	5 929 356,54		5 929 356,54	3 500 000,00
Vaksdal skule	721 947,95		721 947,95	1 500 000,00
Oppveksttun Stamnes	383 572,30		383 572,30	4 000 000,00
Kjøp av bil Jobbkoordinator	292 000,00		292 000,00	
Andre møteplasser			-	300 000,00
Kommunale bruer			-	450 000,00
Kommunale kaier			-	450 000,00
Chroombook skuler	563 593,50		563 593,50	500.000,00
Langope bibliotek	349 158,77		349 158,77	450 000,00
Sum	34 079 281,65	96 119 104,50	130 198 386,15	70 104 678,00

13. Sjølvkost

SE EGEN NOTE FRA MOMENTUM

Sjølvkost vert definert som den meirkostnad kommunen vert påført ved å produsera ei bestemt vare eller teneste.

[Tilsvarande oversikt for kvart tenesteområde må utarbeidast.]

Sjølvkostområde	Rekneskap i år	Budsjett i år	Rekneskap i fjor
Brukarbetaling/inntekt			
Kalkulatorisk renteinntekt			
Sum inntekter	0	0	0
Direkte kostnader			
Indirekte kostnader			
Avskriving			
Kalkulatorisk rentekostnad			
Sum utgifter	0	0	0
Resultat sjølvkost	0	0	0
Dekningsgrad (%)			
Avsetjing til bundne fond			

15. Mellomverande med KF/kommunelov § 27

Vaksdal kommunale arbeids- og opplæringscenter KF
(AO-SENTERET)

Overføring til AO-senteret i 2017 er på kr. 1.798.700,-.

31.12.2016		31.12.2017	
Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld
129 697,00	87 039,00	21 117,76	

Vedlegg 4: Kommunestyret 2017 –saker

Saksnr	Møtedato	Sakstittel	Status/Kommentarer
01/2017	13.02.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
02/2017	13.02.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
03/2017	13.02.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	ok
04/2017	13.02.2017	STATLEG PLAN FOR VEG OG BANE ARNA - STANGHELLE - ORIENTERINGSSAK	-
05/2017	13.02.2017	SAMFUNNSDELEN AV KOMMUNEPLANEN TIL VEDTAK	Gjeldande
06/2017	13.02.2017	ENDRING AV VEDTEKTER FOR VAKSDAL KOMMUNALE BARNEHAGE	Ok
07/2017	13.02.2017	HFK, TILBOD SEKRETARIATTENESTE	ok
08/2017	13.02.2017	SALSLØYVE FOR EKSINGEDALEN SNARKJØP AS FOR PERIODEN 01.02.2017-30.06.2020	Ok
09/2017	13.02.2017	POLITIREFORMA. KLAGE PÅ VEDTAK	
10/2017	13.02.2017	INTERKOMMUNALT SAMARBEID OM ØYEBLIKKELEG HJELP DØGNILBOD	oppstart 1.4.2017
11/2017	13.02.2017	DRØFTINGAR/ORIENTERINGAR	-
12/2017	13.02.2017	INTERPELLASJON TIL KOMMUNESTYRET 130217 FRÅ MDG	-
13/2017	06.03.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
14/2017	06.03.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
15/2017	06.03.2017	VEDTAK AV PLANSAK OMRÅDEREGULERING TETTANESSET OG STANGHELLE VEST	gjeldande
16/2017	06.03.2017	INNØRØRING AV ELEKTRONISK AVKRYSSING I MANNTALET PÅ VALDAGEN / ENDRING/NEDLEGGING AV VALKRINSAR	Ok
17/2017	06.03.2017	SANKSJONAR ETTER SKJENKEKONTROLL	ok
18/2017	06.03.2017	INTERPELLASJON TIL KOMMUNESTYRET 06.03.2017 - TILTAK FOR Å BEGRENSE PLASTAVFALL I VAKSDAL KOMMUNE	-
19/2017	03.04.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
20/2017	03.04.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
21/2017	03.04.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	Ok
22/2017	03.04.2017	ENDRINGSFORSKRIFT OM MINSTEAREAL FOR JAKT PÅ HJORT I VAKSDAL KOMMUNE, HORDALAND	Ok
23/2017	03.04.2017	HØYRING - REGIONAL AREAL OG TRANSPORTPLAN FOR BERGENSOMRÅDET	Ok
24/2017	03.04.2017	HØYRINGSSVAR TIL REGIONAL TRANSPORTPLAN	Ok
25/2017	03.04.2017	VAL AV TOMT FOR DALE BARNE- OG UNGDOMSKULE	ok
26/2017	03.04.2017	KONKURRANSEUTSETTING AV REVISJONSTENESTER FOR VAKSDAL KOMMUNE	ok
27/2017	08.05.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
28/2017	08.05.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
29/2017	08.05.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	ok
30/2017	08.05.2017	ÅRSMELDING KONTROLLUTVALET FOR 2016	ok
31/2017	08.05.2017	BUDSJETT VAKSDAL KOMMUNALE ARBEIDS OG OPPLÆRINGSSENTER KF	ok
32/2017	08.05.2017	PLANSTRATEGI 2017-2020 - 2 GANGS HANDSAMING	Gjeldande
33/2017	08.05.2017	INTERKOMMUNALT SAMARBEID OM TILSYN MED FORSØPLING FORURENSINGSLOVEN GÅING AV AVTALE MELLOM VAKSDAL KOMMUNE OG BIR AS	Ok
34/2017	08.05.2017	LOKAL "FORSKRIFT OM VASS- OG AVLAUPSGEBYR I VAKSDAL KOMMUNE" ENDRING I PUNKT I GJELDANDE FORSKRIFT	Gjeldande
35/2017	08.05.2017	STANDARD ABONNEMENTSVILKÅR FOR VANN OG AVLØP	Gjeldande
36/2017	08.05.2017	INTERPELLASJON FRA MDG VAKSDAL - TILTAK FOR Å BEKJEMPE PROBLEM MED BRUNSNIGLAR	Tiltak med lokale lag i 2018
37/2017	08.05.2017	INTERPELLASJON FRÅ VAKDAL SV - VAKSDAL KOMMUNE SOM MEDLEM AV TRANSPARENCY INTERNATIONAL	Innmeldt
38/2017	08.05.2017	SØKNAD OM PENGESTØTTE TIL AKSJON E16 VOSS-BERGEN	Innvilga
39/2017	26.06.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
40/2017	26.06.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
41/2017	26.06.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	-
42/2017	26.06.2017	OMLEGGING AV TAKST OG RABATTSYSTEMET FOR VOSSAPAKKEN	ok
43/2017	26.06.2017	DALE 1 KRAFTSTASJON TIL KULTURFØREMÅL - BKK AS VAKSDAL KOMMUNE	avslutta
44/2017	26.06.2017	TILSTAND ADMINISTRASJONSBYGG, NÆRINGSBYGG MED MEIR	ok
45/2017	26.06.2017	REKNESKAP OG ÅRSMELDING VAKSDAL KOMMUNE 2016	ok
46/2017	26.06.2017	REKNESKAP OG ÅRSMELDING 2016 FOR VAKSDAL KOMMUNALE ARBEIDS OG OPPLÆRINGSSENTER KF	ok

47/2017	26.06.2017	TERTIALRAPPORT 1.TERTIAL 2017	ok
48/2017	26.06.2017	HANDLINGSPROGRAM OG ØKONOMIPLAN 2018-2021	Gjeldande
49/2017	26.06.2017	POLITISK DELEGERINGSREGLEMENT	Gjeldande
50/2017	26.06.2017	GJENNOMGANG AV REGLEMENT FOR POLITISKE UTVAL	Gjeldande
51/2017	26.06.2017	SLIK FUNGERER KOMMUNESTYRET BEST	
52/2017	26.06.2017	INTERPELLASJON FRÅ MDG VAKSDAL - REGULERING AV KJØRETILLATELSER FOR VANNSCOOTERE I VAKSDAL KOMMUNE	Forskrift under arbeid
53/2017	26.06.2017	SØKNAD OM SKJENKELØYVE FOR MILANO PIZZERIA VAKSDAL	Avslag meldt
54/2017	18.09.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
55/2017	18.09.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
56/2017	18.09.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	ok
57/2017	18.09.2017	MOBILDEKNING EKSINGEDALEN, GRØSVIK OG TOSKEDAL	venta ferdig 2018
58/2017	18.09.2017	DELTAKING I VEST BRANN- OG REDNINGSREGION	Utsett
59/2017	18.09.2017	DRØFTINGAR/ORIENTERINGAR	Folkevaldprogram
60/2017	16.10.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
61/2017	16.10.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
62/2017	16.10.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	ok
63/2017	16.10.2017	FORVALTNINGSREVISJON AV KVALITET INNANFOR HELSE OG OMSORG	oppfølging og tiltak igang
64/2017	16.10.2017	INNBYGGARFORSLAG OM PLASSERING AV NY SKULE PÅ DALE	Ombudsutval ser på retningslinjer
65/2017	16.10.2017	BYGGEPROGRAM OG KOSTNADSRAMME FOR NY BARNE- OG UNGDOMSKULE PÅ DALE	Saka utsett
66/2017	16.10.2017	DELTAKING I VEST BRANN- OG REDNINGSREGION	Saka utsett
67/2017	16.10.2017	INTERPELLASJON FRÅ KJARTAN HAUGSNES - BARNEHAGEOPPTAK FOR 1 ÅRINGAR	Saka utsett
68/2017	16.10.2017	DRØFTINGAR/ORIENTERINGAR	K5, Ny skule DBU, Forvaltningsrapport, VNS
69/2017	23.10.2017	INNBYGGARFORSLAG OM PLASSERING AV NY SKULE PÅ DALE	ok
70/2017	23.10.2017	BYGGEPROGRAM OG KOSTNADSRAMME FOR NY BARNE- OG UNGDOMSKULE PÅ DALE	ok
71/2017	23.10.2017	DELTAKING I VEST BRANN- OG REDNINGSREGION	Ok, oppstart 2018
72/2017	23.10.2017	INTERPELLASJON FRÅ KJARTAN HAUGSNES - BARNEHAGEOPPTAK FOR 1 ÅRINGAR	Sak til økonomiplan
73/2017	13.11.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
74/2017	13.11.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
75/2017	13.11.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	Ok
76/2017	13.11.2017	DRØFTINGAR/ORIENTERINGAR	Innbyggjarundersøking, kartlegging friluftsområde
77/2017	13.11.2017	TERTIALRAPPORT 2.TERTIAL 2017	Ok
78/2017	13.11.2017	FRAMLEGG TIL ENDRING AV VEDTEKTER FOR VAKSDAL LANDBRUKSFOND -JUSTERING AV GRUNNKAPITAL	Ok
79/2017	13.11.2017	LOKAL FORSKRIFT OM TILDELING AV LANGTIDSOPPHALD I SJUKEHEIM - VEDTAK AV FORSKRIFT	Ok
80/2017	13.11.2017	BORGARLEG VIGSEL I VAKSDAL KOMMUNE FRÅ 2018	Ok
81/2017	13.11.2017	INTERPELLASJON FRA MDG VAKSDAL - BRUK AV GLYSO FAT	Sak til behandling 2018
82/2017	13.11.2017	INTERPELLASJON TIL KOMMUNESTYRET FRÅ HEIDI RONGVED - PERMISJONAR FOR LAG/ORGANISASJONAR/ARBEIDSTAKARORGANISASJONAR	Ok
83/2017	13.11.2017	KLAGE PÅ MELDING OM VEDTAK PÅ SKJENKELØYVE FOR MILANO PIZZERIA VAKSDAL AV 28 JUNI 2017	Ok
84/2017	13.11.2017	MODULSKULE	Ok
85/2017	18.12.2017	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE	-
86/2017	18.12.2017	GODKJENNING AV MØTEBOK	-
87/2017	18.12.2017	DRØFTINGAR/ORIENTERINGAR	Utfylling i sjø, ny DBU
88/2017	18.12.2017	REFERATSAKER OG MELDINGAR	ok
89/2017	18.12.2017	VEDTAK AV REGULERINGSPILAN FOR VAKSDAL VASSVERK - PLAN-ID 2015001	Ok
90/2017	18.12.2017	DIVERSE - ÅRSAVSLUTNING 2017	Ok
91/2017	18.12.2017	HEIDER TIL VIKTIGE PERSONAR I VAKSDAL KOMMUNE	Ok
92/2017	18.12.2017	VERTSKOMMUNESAMARBEID MED BERGEN BRANNVESEN	Ok, oppstart 1.mars 2018
93/2017	18.12.2017	INTERKOMMUNAL LEGEVAKT - BUDSJETT 2018	Ok
94/2017	18.12.2017	BUDSJETT 2018 VAKSDAL KOMMUNALE ARBEIDS OG OPPLÆRINGSSENTER KF	Ok
95/2017	18.12.2017	RENOVASJONSGBYR 2018	Ok
96/2017	18.12.2017	FRAMLEGG TIL BUDSJETT 2018	Ok

Vedlegg 5. KOSTRA 2017 – førebels tal

Finansielle nøkkeltal	Vaksdal	KG 02	KG 03	Hordaland	Landet u Oslo
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,7	2,4	2,2	4,0	2,8
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	5,8	3,0	2,3	4,5	3,5
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	48,7	18,8	21,3	15,4	20,7
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	46,6	75,2	80,1	77,0	75,4
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	204,4	216,5	228,9	201,2	210,4
Frie inntekter i kroner per innbygger	61625	61141	63105	52457	53601

Prioritering	Vaksdal	KG 02	KG 03	Hordaland	Landet u/Oslo
Netto driftsutgifter i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter, konsern					
Barnehage	10,7	11,5	10,9	15,9	14,4
Grunnskule	21	23,1	22,7	24	23,2
Helseteneste	4,7	5,5	6,2	4,5	4,6
Helse og omsorg	46,4	32,6	32,8	29,9	30,9
Sosial teneste	2,2	2,8	2,8	4,6	3,9
Administrativ og politisk styring	7,5	9,8	10,9	6,8	7,7
herav styring og kontroll	1,5	1,5	1,5	0,7	0,9
herav administrasjon	6	8,3	9,5	6,2	6,8

Prioritering	Vaksdal	KG 02	KG 03	Hordaland	Landet u/Oslo
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager, konsern	118 656	146 765	148 668	144 293	143 594
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger, konsern	13 920	15 304	16 211	13 308	13 229
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten, konsern	3 084	3 615	4 400	2 481	2 645
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten, konsern	30 789	21 586	23 384	16 585	17 617
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år, konsern	2 585	3 195	3 416	4 192	3 721
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten, konsern	7 112	11 228	11 777	9 953	10 278
Netto driftsutgifter, administrasjon og styring, i kr. pr. innb., konsern	4 983	6 547	7 808	3 848	4 468

Dekningsgrad	Vaksdal	KG 02	KG 03	Hordaland	Landet u/Oslo
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	79,4	90,5	90,6	91,9	91,8
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	10,9	8,5	9,5	7,1	7,9
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	16,2	13	15,5	11	11,1
Fysioterapiårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	11,3	10,7	11,1	9	9,5
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	96,5	94,3	93,7	94,6
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	15,1	13,4	14,4	13,7	12,6
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	31	26	30	19	21

Produktivitet/enhetskostnader	Vaksdal	KG 02	KG 03	Hordaland	Landet u/Oslo
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage, konsern	172 454	195 202	197 421	205 965	196 246
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per	125 881	134 300	145 592	117 451	115 514
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10. årstrinn	13,3	12	11	15	14,3
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner), konsern	224 657	234 536	235 687	266 031	255 538
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass, konsern	945 375	1 055 579	1 193 531	1 118 609	1 134 314
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	3 165	4 128	3 385	3 679	3 431
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	2 636	4 354	3 491	3 591	3 839
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	1 899	2 489	2 570	2 363	2 712
Bto. dr. utg. i kr pr. km kommunal vei og gate, konsern	105 261	86 758	100 337	177 228	146 535
Brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker, konsern	37 986	20 965	20 300	22 227	20 330

Vedlegg 6. Meldingar

Andre vedlegg:

Vaksdal kommune - rapport gjeldsporteføljen - pr. 31.12.17

Vaksdal kommune – rapport aksjar og obligasjonar – pr 31.12.17

Gebyrfinansierte sjølvkosttenester – Etterkalkyle 2017

Til kommunestyret i Vaksdal kommune

MELDING FRÅ UAVHENGIG REVISOR

Uttale om årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Vaksdal kommune som viser kr 284.755.960 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 8.384.955. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2017, driftsrekneskap, investeringsrekneskap, og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og noter til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er årsrekneskapen som følgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen per 31. desember 2017, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av kommunen slik det er krav om i lov og forskrift, og har overhalde dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon består av årsmelding, men ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga.

Vår uttale om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje slik ytterlegare informasjon, og vi attesterer ikkje denne informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese den ytterlegare informasjonen for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom den og årsrekneskapen eller kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om den tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den ytterlegare informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon, ville vi rapportert om det. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte.

Administrasjonssjefen sitt ansvar for årsrekneskapen

Administrasjonssjefen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, derunder for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapskikk i Noreg. Administrasjonssjefen er også ansvarleg for slik intern kontroll han finn naudsynt for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som gir inneheld vår konklusjon. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tar basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekka, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebære samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, feile presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er føremålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gje uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er føremålstenlege, og vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av administrasjonssjefen, er rimelege.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, og tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir ei dekkande framstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og administrasjonssjefen mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betyding som vi har avdekka i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheter av betyding i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Andre tilhøve

Kommunen sin årsrekneskap er avlagt etter utløpet av frist i loven for avlegging av årsrekneskap.

Bergen, 23. april 2018
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalet
Rådmann

Vaksdal kommune
Att.: Rådmann
Konsul Jebsensgate 16

5722 DALEKVAM

Revisjonsrapport nr. 5 (journalføres)

23. april 2018

REVISJONSRAPPORT 2017

1 Innleiing

Vi har avslutta revisjonen av rekneskapen for 2017. Vi vil i det høve gje ei kort utgreiing for utført revisjon i år og for tilhøve som vi ynskjer å ta opp. Rapporten omhandlar tilhøve som vi meiner bør vere av interesse for leiinga i kommunen.

I vår revisjon har vi gjennomført dei revisjonshandlingane vi har sett som naudsynte for å få stadfesta at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil eller manglar og for å gje vår revisjonsmelding.

Deloitte utfører risikobasert revisjon. Dette vil sei at kontrollmetodar og kontrollomfang vert tilpassa risikoen i organisasjonen og rutinar. Vi kartlegg og vurderer difor dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisere kor det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa.

Basert på utført revisjon har vi notert oss enkelte tilhøve vi meiner kommunen si leiing bør vere merksame på. Vi vil presisere at det er leiinga i kommunen som er ansvarleg for å etablere og oppretthalde ein tilfredsstillande intern kontroll. Som ein del av dette må leiinga sjå til at rekneskapsføringa er i samsvar med lover og forskrifter og at formuesforvaltinga er ordna på ein trygg måte.

2 Uavhengigheit og objektivitet

Vi stadfestar at revisjonsteamet tilfredsstiller dei krava til uavhengigheit og objektivitet for revisorar som reviderer kommunal og fylkeskommunal verksemd, og som går fram av § 79 i kommunelova og som er nærare konkretisert i forskrift om revisjon av kommunar og fylkeskommunar §§ 13 og 14.

3 Revisjonen gjennom året

Ved vår revisjon gjennom året har vi på nokre utvalde rekneskapsområde kartlagt og testa vesentlege interne kontrollar. I tillegg har vi nytta analysar og kontrolltestar som grunnlag for å vurdere kvaliteten på årsrekneskapen. Vidare har vi utført direkte kontroll av utvalde postar i rekneskapen.

Vi har ikkje avdekket tilhøve som var av ein slik karakter eller storleik at dei fører til uvisse med omsyn til den framlagde årsrekneskapen.

3.1 Reiserekningar

Manglar knytt til reiserekningar vart teke opp i revisjonsrapport nummer 2, 3 og 4. Som forventa er det ei forbetring då reiserekningar no vert behandla elektronisk. Vi har likevel oppdaga fleire tilfeldig valde reiserekningar der blant anna beløp for hotell og flybilletter ikkje var dokumentert med kvitteringar som viser beløp, og køyregodtgjersle som ikkje er dokumentert i samsvar med skattebetalingsloven.

Forskrift til skattebetalingsloven §§ 5.6 og 5.9 stiller følgjande krav til opplysningar ved reise-godtgjersle. Følgjande skal vere med:

- Arbeidstakar sitt namn, adresse og underskrift
- Dato og klokkeslett for avreise og heimkomst for kvar reise
- Formålet med reisa
- Kva arrangement arbeidstakaren har delteke på
- Framstilling av reiserute
- Tal på køyrde kilometer
- Namn på passasjer det vert kravd tillegg for
- Namn og type på overnattingsstad
- Oversikt over andre utlegg
- Originale kvitteringar skal leggjast ved

3.2 Rutinar bank

Ved vår gjennomgang av kommunen sine rutinar knytt til utbetalingar frå bank, observerer vi at det berre er krav om ein godkjenner for å utføra utbetalingar. Ei slik einefullmakt utset kommunen for uynskt risiko. I tillegg har kommunen manglande arbeidsdeling. Ein tilsett kan både foreta utbetalingar frå bank og utarbeide avstemming av den same bankkontoen. Lønsansvarleg har tilgang til kontoen for lønsutbetalingar. Kommunen bør difor vurdere rutinane på fullmaktsstrukturen slik at arbeidsdeling føreligg. Vi viser og til revisjonsrapport nummer 2, 3 og 4 der forholdet vart teke opp.

3.3 Rutinar kassatelling

Kontrollteljing kontantkassar 2017 er utført per november. Vi tilrår månadleg oppteljing av kontantkassar.

3.4 Rutinar løn

Månadleg skal ansvarleg for løn på einingane kontrollere at registrerte timar i timeføringssystem stemmer med godkjente timelister. Det skal i tillegg kontrollerast at lønsdata for nyttilsette er rett registrert i systemet.

Det er ingen kontrollspor for desse kontrollane, og dermed kan ikkje tilsett på lønskontoet sentralt vite om denne kontrollen faktisk er utført. Sentralt blir det kontrollert at data frå lønssystem er rett registrert i rekneskapen. Grunnlaget vert berre kontrollert lokalt. Det er då risiko for at enkelte einingar ikkje har kontrollert det dei skal, noko som medfører auka risiko for feil på løn. Vi viser og til revisjonsrapport nummer 4 der forholdet vart teke opp.

3.5 Etterkontroll av faste data i lønssystemet

Kommunen har ingen formell kontroll på at faste data som blir lagt inn i lønssystemet er korrekt. Vi tilrår kommunen å sjå på rutinane sine knytt til innlegging og oppfølging av faste data i lønssystem, herunder avstemming mot pensjonssystema, for å sikre at faste data som ligg i lønssystemet er korrekte.

3.6 Disponering av mindreforbruk driftsrekneskap

Bruk av netto driftsresultat er ei sak for kommunestyret, og disponeringa må såleis vere i samsvar med budsjett. I driftsrekneskapen for 2017 er overføring til investeringsrekneskap og avsetjing til disposisjonsfond høgare enn budsjetterte beløp. Overføring må godkjennast gjennom disposisjonsvedtak.

3.7 Årsmelding og årsrekneskap

Kommunen skal avgje årsmelding og årsrekneskap seinast innan 31. mars, jf. forskrift om årsrekneskap og årsmelding (for kommunar og fylkeskommunar) § 10. Kommunen hadde ikkje avgjeve årsmelding eller årsrekneskap innan 31. mars 2018. Tilhøvet vil verte presisert i vår revisjonsmelding.

4 Revisjonen av årsoppgjeret

Revisjonen av årsrekneskapen har i stor grad vore retta mot å verifisere balansepostane per 31.12.2017. Vi har lagt vekt på å kontrollere at inntekter og gjeld er fullstendig og at eignedelar og utgifter er gyldige og eksisterer. I tillegg har vi kontrollert større inntektspostar som skattar, rammeoverføringar og andre statlege tilskot, og vesentlege utbetalingar, som løn, tilskot og avdrag. Vi har og utført kontrollar av estimat som pensjon og avskrivningar.

Vi har gjennom våre revisjonshandlingar ikkje funne vesentlege formelle eller materielle feil i den framlagde rekneskapen.

5 Avslutning

Dersom noko skulle vere uklårt i framstillinga ovanfor, eller at det er trong for hjelp i samband med tilrådde tiltak eller andre tilhøve, står vi gjerne til teneste.

Vi vil avslutningsvis nytta høve til å takke for samarbeidet.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalet

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 085
Arkivnr: 2017/40-12
Sakshandsamar: Kari Marie Nygard

Saksframlegg

Saksgang

Utal	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	27/18	15.05.2018

Presentasjon av og orientering frå rådmannen i Vaksdal kommune

Bakgrunn

Rådmann Trine Pettersen Grønbech er nå tilbake etter langvarig sjukemelding. Kontrollutvalet ser det som naturleg at ho blir invitert til å koma og presentera seg for kontrollutvalet i møte 15.05.18.

I samband med presentasjonen legg sekretariatet fram utdrag frå «Kontrollutvalsboka» (side 32, 33 og 34). Dette omhandlar forholdet mellom kontrollutvalet og administrasjonen, og vert lagt fram som grunnlag for informasjon og drøfting i møtet.

Forslag til vedtak

Ikkje lagt fram.

Hogne Haktorsen
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg:

- Utdrag frå «Kontrollutvalsboka».

Administrasjonssjefen sin internkontroll

Hovudprinsippa i internkontrollen

Den øvste administrative leiaren i kommunen har eit ansvar for å etablere og følgje opp at kommunen har eit tilfredsstillande internkontrollsystem. Internkontroll er dei system og rutinar som administrasjonssjefen etablerer for å sikre tilstrekkeleg styring, måloppnåing og regeletterleving. Internkontrollen skal sikre at kommunen blir forsvarleg kontrollert. I tillegg er det fastsett konkrete internkontrollkrav i regelverket knytte til bestemte område slik som til dømes HMT og informasjonstryggleik, og dessutan innanfor tenestemåteområde som barnevern, opplæring og helse og sosial.

Internkontrollsystemet i kommunen omfattar mellom anna følgjande sentrale element:

- eit godt kontrollmiljø i kommunen
- mål på sentrale område i kommunen
- ei strukturert risikokartlegging og vurdering av alle områda i kommunen
- føremålstenlege rutinar og prosedyrar som skal sikre måloppnåing, regeletterleving og riktig rapportering
- føremålstenlege informasjons- og rapporteringsrutinar
- rutinar for oppfølging av at internkontrollsystemet fungerer som føresett

Kontrollutvalet sine undersøkingar av internkontrollen

Det er viktig at kontrollutvalet undersøker om kommunen har etablert ein tillitvekkjande og føremålstenleg internkontroll. Dette kan kontrollutvalet gjere til dømes gjennom forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og rekneskapsrevisjon. I ein eventuell forvaltningsrevisjon av internkontrollsystemet i kommunen vil det vere aktuelt å undersøkje i kva grad elementa nemnde over er etablerte.

Moglege prolemstillingar i ein forvaltningsrevisjon om internkontrollen i kommunen

- Gjennomfører kommunen risikovurderingar?
- Korleis er kontrollaktivitetar organiserte?
- Får medarbeidarar på alle nivå tilstrekkeleg informasjon og opplæring til å utføre sine arbeidsoppgåver?
- I kva grad har barneverntenesta eit internkontrollsystem som er i samsvar med regelverket?
- Korleis sikrar kommunen at dei interne kontrollsystema blir vurderte og evaluerte?

Ein forvaltningsrevisjon kan ha den overgripande internkontrollen som tema, med fokus på kva system administrasjonssjefen har etablert for å sikre korrekt og tilstrekkeleg rapportering, etterleving av lover, reglar og vedtak, og at kommunen når dei måla som er sette. Ved forvaltningsrevisjon av ulike tenestemåteområde kan det også vere naturleg å vurdere etterleving av lovbestemte internkontrollkrav innanfor det området som blir revidert.

Også i ein selskapskontroll kan internkontroll vere eit tema. Ein kan undersøkje kva system og rutinar kommunen har etablert for å gjennomføre risikovurderingar, korleis kommunen sørgjer for tilstrekkeleg styring og oppfølging av selskapa og liknande. Dersom selskapskontrollen blir gjort som ein forvaltningsrevisjon, kan ein i tillegg undersøkje internkontrollsystemet i det enkelte selskapet, dersom det blir vurdert som aktuelt.

Internkontroll er eit viktig fokusområde også i rekneskapsrevisjonen, ettersom revisor er pliktig til mellom anna å vurdere internkontrollen knytt til den finansielle rapporteringa.

Samspel og dialog mellom kontrollutvalet og administrasjonssjefen

Administrasjonen og kontrollutvalet har eit felles ansvar for å leggje til rette for ein god dialog og eit godt samspel. Både administrasjonen og kontrollutvalet har som mål å sikre god kvalitet i tenesteproduksjonen og medverke til læring og forbetring i kommunen. Begge partar har difor interesse av at samarbeidet er godt. Ein god dialog mellom kontrollutvalet og administrasjonssjefen kan sikre betre prioritering og planlegging av undersøkingane kontrollutvalet gjennomfører.

«En forutsetning for god samhandling mellom administrasjonen, kommunerevisjonen og kontrollkomiteen er gjensidig respekt for hverandres roller. At man har en felles forståelse for at målet er en positiv utvikling for kommunen. Administrasjonen er synlig til stede på Kontrollkomiteens møter for å svare på spørsmål.»
(Leiar for kontrollkomiteen, Trondheim)

Administrasjonssjefen er den viktigaste kjelda til informasjon om internkontrollen i kommunen. Kontrollutvalet bør difor invitere administrasjonen til å orientere utvalet om aktuelle problemstillingar knytte til internkontrollen. Ein kan også sende administrasjonssjefen kontrollutvalet si møteinnkalling til orientering.

Døme på spørsmål kontrollutvalet kan stille til administrasjonssjefen om internkontroll i kommunen

- Har kommunen etablert eit dokumentert internkontrollsystem?
 - Er internkontrollen tilpassa risiko og vesentlege forhold?
 - Har kommunen tilstrekkeleg kompetanse om internkontroll?
 - Er det etablert føremålstenlege rutinar og prosedyrar som skal sikre måloppnåing, regeletterleving og riktig rapportering?
 - Har kommunen etablert ein fullmaktsstruktur med tydeleg ansvars- og rolledeling?
- Er det etablert eit godt kontrollmiljø i kommunen?
 - Blir det arbeidd med organisasjonskulturen i kommunen?
 - Korleis arbeider kommunen med etikk?
 - Har kommunen etablert varslingsrutinar, og korleis fungerer desse?
- Er det fastsett mål på sentrale område i kommunen?
 - Er det definert tydelege mål på alle tenestekområda?
 - Blir det rapportert på måloppnåing og eventuelle avvik frå mål?
 - Kva system har kommunen for vedtaksoppfølging?
 - Kva rutinar har kommunen for å følge opp rapportar frå statlege tilsyn?
- Er det gjennomført ei strukturert risikokartlegging og vurdering av alle områda i kommunen?
 - Korleis blir risikokartlegginga og vurderinga gjennomført?
 - Blir det sett i verk tiltak for å redusere identifisert risiko?
- Er det etablert føremålstenlege informasjons- og rapporteringsrutinar?
 - Har kommunen rutinar som sikrar at alle vesentlege forhold blir rapporterte til leiinga og kommunestyret?
 - Rapporterer administrasjonen til kommunestyret om internkontrollen i kommunen?
- Er det fastsett rutinar for oppfølging av at internkontrollsystemet fungerer som føreset?
 - Er det gjennomført evalueringar av internkontrollen, anten for kommunen som heilskap eller innanfor enkelte område?

Administrasjonssjefen kan også orientere kontrollutvalet om risikovurderingane administrasjonen gjer når det gjeld internkontroll i kommunen.

Administrasjonssjefen vil ha nytte av arbeidet til kontrollutvalet. Gjennom forvaltningsrevisjonar, selskapskontrollar, rekneskapsrevisjon og andre undersøkingar identifiserer kontrollutvalet forbettrings-område og relevante tiltak som administrasjonen kan nytte i sitt arbeid for å auke tenestekvalitet og effektivitet.

«En viktig forutsetning for god samhandling mellom administrasjonen og kontrollutvalget er gjensidig respekt og tillit, gjensidig forståelse for hverandres ståsted og oppgave, fokus på faglighet og felles målsetting (bedre tjenester for innbyggerne) i fremføringen av saker og i dialogen.»
(Administrasjonssjef, Folldal)

Også risiko- og vesentleganalysane som kontrollutvalet utarbeider (overordna analyse) vil gje administrasjonen god oversikt over risikoområda i kommunen. Dette kan

administrasjonssjefen nytte som innspel til arbeidet sitt med internkontrollen.

Korleis kan kontrollutvalet føre kontroll og tilsyn?

Kontrollutvalet kan gå fram på ulike måtar for å føre kontroll og tilsyn. Forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og rekneskapsrevisjon er dei mest vanlige framgangsmåtene som kontrollutvalet nyttar. Ulike saker krev likevel ulik framgangsmåte. Det er difor viktig at utvalet vel metodar som er effektive for å få tilgang til den informasjonen som er naudsynt for å belyse sakene. Den minst ressurskrevjande tilnærminga er å be administrasjonen om ei orientering. Kontrollutvalet kan også gjennomføre verksemdsbesøk for å bli betre kjent med forvaltninga.

Orientering frå administrasjonen

Kontrollutvalet kan be administrasjonssjefen om å orientere om saker og aktuelle tema i kontrollutvalet. Dette kan gje kontrollutvalet eit grunnlag for å vurdere

om eit saksfelt er tilstrekkeleg belyst, eller om det er behov for ytterlegare oppfølging og undersøking. I nokre tilfelle har administrasjonen, berre gjennom å bli innkalla for å orientere om ei sak, starta eit forbettrings-arbeid før dei møter i kontrollutvalet. Slik kan kontrollutvalet sitt tilsyn medverke til å få sett viktige saker på dagsordenen i administrasjonen.

Vere til stades i møte

Alle kan vere til stades på opne møte i ein kommune, også kontrollutvalet. Kontrollutvalet har rett til å vere til stades i lukka møte i folkevalde organ, jf. kontrollutvals-forskrifta § 4. Eit unntak frå dette er at kommunestyret eller fylkestinget kan fastsetje at kontrollutvalet ikkje har rett til å vere til stades i lukka møte i kommunestyret eller fylkestinget. Kontrollutvalet utøver retten til å vere til stades i lukka møte som organ. Sjølv om ein ikkje kan krevje at det i framkant blir vedteke å utøve denne retten, må ein føresetje at spørsmålet har vore drøfta i utvalet. Enkeltmedlemmer i kontrollutvalet kan dermed ikkje på eige initiativ krevje å vere til stades i lukka møte i folkevalde organ. Varamedlemmer kan vere til stades i lukka møte dersom dei faste medlemmene er forhindra.

Retten til å vere til stades i lukka møte gjeld også revisor, jf. kommunelova § 78 nr. 6. Kontrollutvalssekretæren er underlagt kontrollutvalet og har rett til å vere tilstades i lukka møte i same omfang som utvalet sjølv. Det vil seie at kontrollutvalet kan overlate til sekretæren å utøve utvalet sin rett til å vere tilstades i eit lukka møte.

Verksemdsbesøk

For å bli kjent med den kommunale forvaltninga, og for at tilsette i kommunen skal bli kjende med kontrollutvalet, kan utvalet vitje ulike kommunale verksemdar. Dette kan også omfatte kommunale føretak og selskap. Fleire kontrollutval har etablert ein slik praksis. Kontrollutvalet initierer og gjennomfører vitjingane i samarbeid med sekretariatet. Kor mykje arbeid som blir lagt ned i samband med desse vitjingane, kan tilpassast kva informasjon kontrollutvalet har bruk for og korleis ressurs situasjonen deira er. Føremålet med verksemdsbesøk er mellom anna å:

- bli kjent med verksemda, og å gjere kontrollutvals-arbeidet kjent i kommunen
- undersøkje generelt om krav til internkontroll er kjende i verksemda, og om sentrale føringar knytte til til dømes etikk er kommuniserte
- sjekke utvalde område som til dømes HMT, offentlege anskaffingar og liknande ved å få orientering om og innsyn i system og rutinar
- få innspel til risikoanalysane og planarbeidet til kontrollutvalet

Kontrollutval som ynskjer å etablere ein fast praksis med verksemdsbesøk, kan utarbeide ein prosedyre for

slike besøk. Planlagde besøk kan også inngå i ein eventuell årsplan for kontrollutvalet.

Lese årsmeldingane til kommunen, selskap og regionråd

Årsmeldingane inneheld mykje interessant informasjon. Mellom anna skal kommunen gjere greie for «tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten». Årsmeldinga til kommune gjev dimed informasjon om arbeidet med etikk og internkontroll i kommunen, og dette er det interessant for kontrollutvalet å kjenne til.

Verksemdsbesøk

Kontrollutvalet i Tromsø kommune gjennomfører to til tre verksemdsbesøk i året. Før besøket sender dei ut ei liste til etaten med dokumentasjon som dei ynskjer å få tilsendt før møtet. Dette kan vere oversikt over organisasjonen og arbeidsdeling, internkontrollsystem, organisering av HMT med meir. Informasjonen dannar grunnlag for å bli kjent med verksemda og for å vurdere om internkontrollen fungerer som føresett. Etter møtet blir det skrivi eit referat der kontrollutvalet oppsummerer sitt inntrykk av dei områda som har vore tema for besøket.

Oppsummeringa blir teken inn i årsrapporten til kontrollutvalet, dersom det ikkje er forhold i referatet som tilseier at det bør sendast til kommunestyret. Referatet blir også sendt rådmannen til orientering.

Gransking

Omgrepet gransking blir brukt om ei rekkje tilhøve som kontrollutvalet blir bedt om å undersøkje. Ofte blir omgrepet brukt for å streke under at ein ynskjer å gå grundig til verks for å klåre opp i ei sak.

Gransking blir gjerne forklart som ei utgreiing der føremålet er å avklare faktiske forhold og analysere årsaker, og under dette om ein eller fleire enkeltpersonar har gjort feil. Nokre granskingsoppdrag omfattar også ei vurdering av eventuelt ansvar på individnivå.

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 216
Arkivnr: 2017/52-12
Sakshandsamar: Kari Marie Nygard

Saksframlegg

Saksgang

Utal	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	28/18	15.05.2018

Oppfølging av selskapskontroll om eigarskapskontroll frå 2015 - orientering frå rådmann

Bakgrunn

I 2015 blei det gjennomført selskapskontroll om eigarskapskontroll i Vaksdal kommune. Kommunestyret gjorde slikt vedtak i møte 09.11.16.:

«Vaksdal kommunestyre tek selskapskontrollen til etterretning, og ber rådmannen fylgje opp tilrådingane i rapporten. Kommunestyret ber om ein tilbakemelding med status innan utgangen av 2016.»

Av revisjonsrapporten som blei vedteke i møte 09.11.16, går det fram kva tilrådingar Deloitte kom med. Rådmann blei bede om å følgja opp desse tilrådingane:

1. *Utarbeider ei eigarskapsmelding som jamleg blir oppdatert. Ei eigarskapsmelding kan mellom anna omfatte kva selskap kommunen eig, kvifor kommunen har eigardelar i selskapet, kven som er representert frå kommunen i dei styrande organa og korleis kommunen ønskjer å følgje opp selskapa.*
2. *Kommunen bør formulere ein eigarskapsstrategi for selskap kommunen eig. Omfanget av denne strategien kan tilpassast eigardel i dei einskilde selskapa, men det bør gå fram kvifor kommunen eig selskapet og kva forventningar kommunen har til eigarskapet i framtida. Eigarskapsstrategi for dei einskilde selskapa kan gjerne gå fram av eigarskapsmeldinga.*
3. *Kommunen bør årleg informere kommunestyret om eigarskapa til kommunen slik at dei folkevalde er kjent med eigarskapsforvaltninga til kommunen. Dette kan mellom anna gjerast ved å legge fram eigarskapsmeldinga og eventuelt årsmeldingane til selskapa årleg for kommunestyret. Rutinar for dette kan gå fram av eigarskapsmeldinga.*
4. *Utarbeide retningslinjer for kva kriterium som skal leggjast til grunn ved val av styrerepresentantar. Dette kan gjerne inngå som ein del av eigarskapsmeldinga.*
5. *Utarbeide retningslinjer for utøving av styreverv som medverkar til å klargjere rolle og mandat. Desse kan gjerne inngå som ein del av eigarskapsmeldinga.*
6. *Sikre at alle folkevalde og styrerepresentantar får tilstrekkeleg opplæring knytt til dei ulike aspekta ved eigarskapsforvaltning og styrearbeid.*
7. *Sørgje for at styrerepresentantar blir registrert i Styrevervregisteret enten ved at kommunen og kommunale selskap melder seg inn, eller at dei einskilde styrerepresentantar registrerer seg.*

Besøksadresse: Agnes Mowinckelsgt. 5 - Postadresse: Postboks 7900. 5020 Bergen - Telefon 55 23 90 00
Direkte telefon 55239406 – Mobil 91664183 - E-postadresse: kari.nygard@hfk.no eller kontrollutvalet@hfk.no
Bankgironr. 5201 06 74239 - Foretaksnr. NO 938 626 367 mva.

Drøfting

På grunn av stort arbeidspress i administrasjonen har arbeid med oppfølging av tilrådingane i rapporten etter selskapskontrollen teke lang tid.

Kontrollutvalet har etterspurt informasjon om oppfølgingsarbeidet ved fleire høve, seinast i kontrollutvalsmøte 28.02.18. I møteprotokollen etter dette møtet står følgjande:

«Handsaming i møtet:

Sekretariatet mottok e-post frå rådmannen 28.02.2018 med svar på oppfølging av denne selskapskontrollen. Av svaret går det fram at arbeidet med oppfølginga er vorte forseinka grunna m.a. stor arbeidsmengde i samband med skulesak. Vidare gjekk det fram at arbeidet no er sett i gang og at saka vert lagt fram til politisk handsaming i løpet av våren.

Etter felles drøfting vart slikt vedtak samrøystes vedteke.

Vedtak:

1. *Kontrollutvalet meiner det er lite tilfredsstillande at oppfølginga av denne selskapskontrollen ikkje er ferdig enno.*
2. *Utvalet ber om å få både skriftleg og munnleg tilbakemelding på oppfølging av denne saka til møte i kontrollutvalet 14.05.2018.*
3. *Den skriftlege tilbakemeldinga vert å sende sekretariatet innan 26.04.2018.»*

Framlegg til Eigarskapsmelding for Vaksdal kommune er nå lagt fram som drøftingssak for formannskapet i møte 23.04.18. Sekretariatet har motteke framlegg til Eigarskapsmelding og saksframlegg til formannskapet sitt møte frå rådmann. Dei to dokumenta vert lagt som vedlegg til denne saka.

Rådmann vil vidare koma i møtet og orientera til kontrollutvalet ved å gjennomgå saka og Eigarskapsmeldinga.

Konklusjon

Ut frå saka, dokumenta som ligg føre, og informasjon som kjem fram i møtet, bør kontrollutvalet drøfta kva ein vil gjera vidare i høve oppfølgingsarbeid etter denne selskapskontrollen. Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg:

- Framlegg til Eigarskapsmelding for Vaksdal kommune
- Saksframlegg – Eigarskapsmelding for Vaksdal kommune - drøftingssak

Eigarskapsmelding

Vaksdal kommune

2018 -

Innhold

Vedtakshistorikk	3
Innleiing	4
Formål med eigarskapsmeldinga:.....	4
Bakgrunn.....	4
Eigarskapsmelding definisjon	5
Oppfølging av selskapskontroll.....	6
Selskapsformer	7
Mål.....	8
Visjon og verdigrunnlag.....	8
Effektmål for kommunalt eigarskap:	8
Mål med Eigarskapsmeldinga for Vaksdal kommune:	8
Generelt om styrande dokument ved eigarstyring av kommunale selskap.....	9
Prinsipp for utøving av eigarskap i Vaksdal Kommune	10
Prinsipp for eigarskap i Vaksdal Kommune	10
Kommunens prinsipp for god eigarstyring	10
Nærmare om prinsipp 1: Val av Selskapsform	11
Nærmare om prinsipp 2: «Kommunen set klare mål og resultatkrav til selskapa.»	11
Nærmare om prinsipp 3: «Eigaravgjerder og vedtak kan berre det einskilte eigarorgan fatte/gjere.»	12
Nærmare om prinsipp 4: «Kommunen utøver sin eigaroppfølging gjennom rapportering, dialog og kontroll»	12
Nærmare om prinsipp nr 5: Styret sin samansetnad er kjenneteikna av kompetanse, kapasitet og mangfald ut frå eigenarten ved selskapet.....	14
Nærmare om prinsipp 6: «Styret sitt arbeid bør vere strukturert, kompetent og vere gjenstand for jamnlege evalueringar»	16
Nærmare om prinsipp 7:» Det skal være openheit knytt til kommunen sitt eigarskap i selskap.» ..	17
Nærmare om prinsipp 8: «Kommunen sitt eigarskap skal bidra til samfunnsansvarleg forretningsdrift»	18
Eigaroppfølging – mynde, roller og oppgåver	19
Politisk og administrativ eigaroppfølging	19
Kommunestyret	19
Formannskapet.....	19
Ordføraren.....	20
Fullmektig	20
Valnemnd	20
Eigarmøter mellom kommunen og selskap og foretak	20
Rådmannen	21
Rutinar /årshjul for eigarskapsoppfølging i Vaksdal kommune	22

Eigarstyring oversikt over portefølje	23
Aksjeselskap.....	24
Interkommunale Selskap.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Kommunalt føretak	30
Interkommunalt samarbeid, jf kommunelova § 27.....	30
Samvirkeføretak	34
Vertskommunesamarbeid	35
Anna.....	37
Vedlegg:	39
Aksjeselskap.....	40
Interkommunalt selskap	42
Kommunalt føretak	44
Vertskommune etter kommunelova kapittel 5 A.....	46
Interkommunalt samarbeid (§ 27 selskap).....	46
Framlegg til ny lovføresegn om interkommunalt samarbeid i ny kommunelov (Prop 46 L (2017 – 2018))	47
Selskapskontroll.....	47

Vedtakshistorikk

Utarbeidd	Vedtatt	Ansvar for revidering	Revidert

Innleiing

Formål med eigarskapsmeldinga:

Ei eigarskapsmelding er eit overordna politisk styringsinstrument for verksemdar som er lagt til eit anna rettssubjekt, eige styre, ein vertskommune eller til eit anna interkommunalt organ.

Hovudmålsetnaden med denne meldinga er å gje eit oversyn over Vaksdal kommune sitt eigarskap, samt å etablere reglar og rutinar som skal gjelde ved forvaltninga av eigarskapa.

I eigarskapsmeldinga legg kommunen eigarskapsstrategiar for dei selskap som kommunen har eigarandelar i. Gjennom meldinga vil selskapa få klare styringssignal frå Vaksdal kommune som eigar. På den måten vil eigarskapsmeldinga gje nærmare forventningsavklaringar og tydelege rammer for selskapene som Vaksdal har eigarinteressar i.

Meldinga tek sikte på å gje eit konkret budskap frå eigar om kva som er forventa av dei einskilte selskap. Det går fram av oversynet som er tatt inn til slutt i meldinga. I tillegg er dei einskilte selskapa venta å rette seg etter dei generelle styringsprinsippa som er uttrykt i første delen av eigarskapsmeldinga.

Meldinga tek også sikte på å uttrykkje kommunens forventningar til, og rutinar for, eigarskapsdialogen mellom selskapa og kommunen, under dette informasjon til Kontrollutvalet.

Dessutan uttrykkjer eigarskapsmeldinga konkrete forventningar til aktørane i oppfølginga av eigarskapen, under dette representantar frå kommunen i styrande organ, til styret, til styreleiar og til kommunens eigen oppfølging til dømes gjennom Kontrollutvalet og Rådmannen.

Eigarskapsmeldinga tek også stilling til kva for opplæring kommunen vil gjennomføre for å sikre ei forsvarleg eigarskapsoppfølging.

Endeleg må det nemnast at meldinga er utarbeidd på bakgrunn av gjeldande tilrådingar til kommunens eigarskapsforvaltning, uttrykt gjennom KS sine tilrådingar, NUES og Vaksdal Kommune Eigarskapskontroll av September 2015. I tillegg er det freista å imøtekome framlegg til endringar i forarbeidet til ny kommunelov der det passar.

Bakgrunn

Kommunelova kap 12 med føresegner skal kommunane føre kontroll med forvaltninga av kommunane sine eigarinteresser i selskaper. KS har utarbeidd egne «Anbefalinger om eierskap, leiing og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak» Det er tilrådd å gjere ein gjennomgang av verksemd som er organisert som sjølvstendige rettssubjekt, eller interkommunale organ, ved å lage ei eigarmelding.

Eigarskapsmelding definisjon

Ei eigarskapsmelding er eit overordna politisk styringsinstrument for verksemd som er lagt til eit eige rettssubjekt, eller eit eiga styre etter kommunelova § 27. Ei eigarskapsmelding bør som minimum ha tre hovudpunkt:

- Oversikt over kommunens verksemd som er lagt i selskap og interkommunale samarbeidstiltak
- Prinsipp for eigarstyring
- Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knytt til dei ulike selskapa

I framlegg til ny kommunelov er det foreslått følgjande minimumskrav til ei eigarskapsmelding:

«26-1 Eierskapsmelding

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- *kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring*
- *en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i*
- *kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.»*

Bakgrunnen for dette framlegget er utførleg handsama i NOU 2016: 3 der det mellom anna vert vist til at sjølv om den formaliserte lovgevna for eigarskapa går fram av regelverket som gjeld for den konkrete selskapsformen, er dette noko som gjeld for alle eigarar. Den særskilte kommunale eigaroppfølginga er ikkje lovregulert. Det kan vere trong for eigarmøter eller anna direkte kontakt mellom kommunen og selskapet. Eller det kan gjelde utarbeiding av styringsdokument så som prinsipp for eigarstyring, eigne selskapsstrategiar for den einskilte selskap eller eigarskapsmelding.

I forskningsrapporten *Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap* (NIBR-rapport 2015:1) har Norsk institutt for by- og regionforskning undersøkt i kva grad og korleis norske kommunar tek i vare omsynet til god folkevalgt styring over den delen av verksemda som er organisert i fristilte selskap.

Funna var mellom anna:

«Flere kommuner har imidlertid flere utfordringer med eierstyringen. Dette omfatter blant annet:

- *manglende prestasjonskrav til selskapene*
- *manglende interesse fra lokalpolitikere*
- *ordførere som ikke har tilstrekkelig informasjon for å drive eierstyring*
- *utfordringer med å få til en bred folkevalgt forankring av eierstyringen*
- *manglende involvering av kommuneadministrasjonen.*

I tillegg inngår ofte selskapene i komplekse eierstrukturer som kan gjøre det vanskelig å holde oversikt og fordele ansvar. Dette innebærer risiko for at den politiske kontrollen med selskapene blir svekket, og et demokratisk underskudd.

Vidare understrekar utvalet at:

«Ettersom eksterne virksomheter forvalter offentlige midler og produserer offentlige tjenester er det behov for sterkere rettslige virkemidler for å sikre god eierstyring. Ved å legge kjernevirksomhet ut i et selskap vil kommunens innbyggere bli avhengig av selskapets tjenester. Dårlig eierstyring kan føre til at innbyggerne ikke får det de har krav på. Hensynet til rettssikkerhet er derfor også et argument for skjerpet krav til kommunens eierstyring.»

(Kilde: Prop. 46L (2016 – 2017))

Gjennom lovfesting freistar departementet dermed å oppnå:

- Meir merksemd og medvetskap om eigarstyring
- At det er mogeleg for kommunen sjølv og innbyggjarane å følgje med på viktige kommunale ansvarsområde som vert handtert og utført av selskap
- Forankring av eigarskapspolitikken i breie politiske prosessar

Oppfølging av selskapskontroll

I Vaksdal kommune Eigarskapskontroll (Selskapskontroll 2015) tilrår vår revisjon Deloitte følgjande:

- Utarbeide ei eigarskapsmelding som jamleg blir oppdatert. Ei eigarskapsmelding kan mellom anna omfatte kva selskap kommunen eig, kvifor kommunen har eigardelar i selskapet, kven som er representert frå kommunen i dei styrande organa og korleis kommunen ønskjer å følgje opp selskapa.
- Formulere ein eigarskapsstrategi for selskap kommunen eig. Omfanget av denne Strategien kan tilpassast eigardel i dei einskilde selskapa, men det bør gå fram kvifor kommunen eig selskapet og kva forventningar kommunen har til eigarskapet i framtida. Eigarskapsstrategi for dei einskilde selskapa kan gjerne gå fram av eigarskapsmeldinga.
- Årleg informasjon til kommunestyret om eigarskapa til kommunen, slik at dei folkevalde er kjent med eigarskapsforvaltninga til kommunen. Dette kan mellom anna gjerast ved å legge fram eigarskapsmeldinga og eventuelt årsmeldinga til selskapa årleg for kommunestyret. Rutinar for dette kan gå fram av eigarskapsmeldinga.
- Utarbeide retningslinjer for utøving av styreverv som medverkar til å klargjere rolle og mandat. Desse kan gjerne inngå som ein del av eigarskapsmeldinga.
- Utarbeide retningslinjer for kva kriterium som skal leggjast til grunn ved val av styrerepresentantar. Dette kan gjerne inngå som ein del av eigarskapsmeldinga.
- Sikre at alle folkevalde og styrerepresentantar får tilstrekkeleg opplæring knytt til dei ulike aspekta ved eigarskapsforvaltning og styrearbeid.
- Sørge for at styrerepresentantar blir registrert i Styrevervregisteret enten ved at kommunen og kommunale selskap melder inn, eller at dei einskilde styrerepresentantar registrerer seg.

Selskapsformer

Eigarform	Rettssubjekt	Ansvar for selskapet sine pliktar	Øvste mynde	Lovheimel
Aksjeselskap heleigd	Eige	Avgrensa	Genralforsamlinga	Aksjelova
Aksjeselskap deleigd	Eige	Avgrensa	Generalforsamlinga	Aksjelova
Kommunalt foretak	Integrert del av kommunen	Uavgrensa	Kommunestyret	Kommunelova
Interkommunalt selskap	Eige	Uavgrensa	Representantskap	Lov om interkommunale selskap
Stifting	Sjølvstendig	Avgrensa	Styret	Lov om stiftelser
Vertskommunesamarbeid	Integrert del av kommunen	Uavgrensa	Kommunestyret	Kommunelova
Interkommunal samarbeid	Integrert del av kommunen eller eige rettssubjekt	Uavgrensa	Kommunestyret/styret	Kommunelova § 27
Samverkeføretak	Eige	Avgrensa	Årsmøtet	Lov om samvirkeforetak

Mål

Visjon og verdigrunnlag

Vaksdal kommune har vedtatt «Bynært bygdeliv som sin visjon» jf. Vaksdal kommune samfunnsdel 2017 – 2028)

I samfunnsdelen vedtok kommunen dessutan verdigrunnlaget:

1. Nyskapande
2. Open
3. Samhald

Verdigrunnlaget til kommunen er sektorovergripande og skal liggje til grunn for all kommunal verksemd, også oppfølging av det kommunale eigarskapet.

Effektmål for kommunalt eigarskap:

Kommunen blir ein aktiv og langsiktig eigar og har tilstrekkeleg kontroll over verksemda i selskap kommunen har eigarskap i.

Mål med Eigarskapsmeldinga for Vaksdal kommune:

Sikre heilskapeleg og medveten styring av kommunale eigarinteressar i selskapa.

Sikre at selskap og foretak driv innanfor vedtekne vedtekter.

Gje eit samla oversyn over selskapsrelatert informasjon over foretak, selskap og interkommunale samarbeid kommunen har eigarinteressar i.

Uttrykkje kommunen sin eigarstrategi.

Sikre ein aktiv og systematisk politisk og administrativ oppfølging av eigarskapet og trekkjer under dette grensene for det politiske og administrative arbeidet ved eigarstyringa.

Sikre at kommunens eigarstyring er i samsvar med nasjonale tilrådingar.

Generelt om styrande dokument ved eigarstyring av kommunale selskap

Kommunestyret har generell mynde til å styre alle verksemdar som er organisert innanfor kommunen sine eige organ. Når ei verksemd er organisert som sjølvstendig rettssubjekt, kan ikkje kommunen nytte instruksjon, og må i staden styre gjennom andre verkemiddel eller gjennom eigarstyring.

Styring gjennom eigarposisjon legg avgrensingar på kva form og innhald styringa kan ha. Det er selskapslovgjevinga som legg dei juridiske rammene for eigarstyring og selskapsleiing.

Vedtekter eller selskapsavtale er lovfesta styringsdokument som regulerer dei viktigaste relasjonane mellom eigarane og mellom eigarane og selskapet.

Eigaravtale blir vedteken av alle eigarar i tillegg til vedtekter/selskapsavtale. Eigaravtaler er meint som eit verkty for å skape gjennomsiktige tilhøve og forutsigbarhet i eigarskapet av kommunalt eigde selskap. Eigaravtalene vil ofte innehalde en klarlegging av grunnlaget for etablering av selskapet, eigarane sin bakgrunn for etablering, strategien deira for eigarskapet og tydeleggjering av styringsmekanismene i selskapet. Det er verdt å merke seg at selskapslovgjevinga og vedtekter/selskapsavtale går foran ein slik avtale.

Aksjonæravtale er ein eigaravtale for eigarane i eit aksjeselskap. Aksjonæravtaler blir ikkje alltid inngått mellom alle aksjonærer. Aksjonæravtaler reguler ofte spørsmål som finansiering, aksjeovergang og utbetaling av utbytte.

Tenesteavtale: Kommunalt eigde selskap er ofte oppretta for å utføre tenesteproduksjon på vegne av deltakarkommunane. I desse høva er det turvande å utarbeide avtaler mellom selskapet som tenesteleverandør og kommunen som bestillar av tenester frå selskapet.

Prinsipp for utøving av eigarskap i Vaksdal Kommune

Prinsipp for eigarskap i Vaksdal Kommune

- Vaksdal kommune skal utøve sitt eigarskap profesjonelt innanfor ramma av norsk selskapslovgjevning og vere bygd på ållment aksepterte eigarstyringsprinsipp og på erfaring frå andre samanliknbare kommunar.
- Eigarstyringsprinsippa skal vise korleis kommunen skal opptre som eigar og kva for forventningar kommunen stiller til selskapa. Formålet med prinsippa er å avklare roller og ansvar, sikre opne, ryddige avgjerdssprosser, redusere risiko og fremme verdiskaping.
- Vaksdal kommune sine prinsipp for god eigarstyring gjeld i utgangspunktet i styring av alle heleigde og deleigde selskap.

Kommunens prinsipp for god eigarstyring

1. Kommunen skal etablere og avvikele selskap på bakgrunn av ein grundig analyse av kommunen sitt behov og mål for verksemda.
2. Kommunen set klåre mål og resultatkrav til selskapa.
3. Eigaravgjerder og vedtak kan berre det einskilte eigarorgan fatte/gjere.
4. Kommunen utøver sin eigaroppfølging gjennom rapportering, dialog og kontroll
5. Styret sin samansetnad er kjenneteikna av kompetanse, kapasitet og mangfald ut frå eigenarten ved selskapet.
6. Styret sitt arbeid bør vere strukturert, kompetent og vere gjenstand for jamnlege evalueringar
7. Det skal være openheit knytt til kommunen sitt eigarskap i selskap.
8. Kommunen sitt eigarskap skal bidra til samfunnsansvarleg forretningsdrift.

Nærmare om prinsipp 1: Val av Selskapsform

Val av selskapsform vil gje rammer for utøving av eigarskapen. Kommunen kan i utgangspunktet fritt velje kva for selskapsform ein ynskjer. Men før kommunen avgjer kva for selskapsform som er mest føremålstenleg i høve til dei motiv kommunen har lagt til grunn for danninga av selskapet, er det viktig å gjere ei grundig vurdering. Selskapsformen lyt ta omsyn til dei oppgåver og funksjonar selskapet er meint å utføre, og kva for rammeføresetnader selskapet treng.

Før val av selskapsform skal kommunestyret vurdere følgjande:

- Mogelegheit for politisk styring. Mogelegheit for innretning av aktivt og strategisk eigarskap, samt eigarskapskommunane si reelle styring gjennom representasjonsmodellar
- Økonomisk ansvar: Kva for pliktar tek kommunen på seg vs. Selskapet.
- Risikovurderingar: Økonomisk, marknadsutsikter, miljø- og samfunnstryggleik, kvalitet og kvantitet av den kommunale tenesta og tilhøvet til tenestemottakar/innbyggjar.
- Selskapet sin økonomiske fridom: Pliktar i høve til eit selskap vurdert i høve å halde på egne avgjerder om prioriteringar av ressursbruk.
- Fleksibilitet: endring av eigarforhold7samarbeid med private.
- Tilhøvet til forvaltningslov/offentleglov.
- Regelverket om offentlege anskaffingar.
- Arbeidsgjevarpolitisk strategi.

Nærmare om prinsipp 2: «Kommunen set klare mål og resultatkrav til selskapa.»

Generelt

Eigarstrategien for Vaksdal kommune går fram av den overordna eigarskapsmeldinga til kommunen.

Kommunen som eigar vedtek dessutan mål og rammer for det einskilte selskap gjennom vedtekter og selskapsavtalar. I selskapsspesifikke eigarskapsmeldingar går det fram forventa strategisk retning og mål og forventingar til den einskelte verksemd, under dette mål for utbytte- og avkastningsmål. Eigarstrategiane blir såleis viktige politiske verktøy som kommunestyret som minimum skal vere kjent med.

Styret for det einskilte selskap og foretak har ansvaret for å realisere resultatmåla, og utarbeide strategiar for selskapet innanfor ramma av vedtektene og i samsvar med dei mål og forventningar som kommunen har uttrykt i eigarstrategiane.

For deleigde selskap, der kommunen har ein stor eierandel og/eller som er av stor betydning for Vaksdal kommune, så som Vaksdal næringselskap, bør kommunen ta initiativ ovanfor dei andre eigarane til å utarbeide ein felles eigarstrategi.

Resultatmål og utbyttekrav

Vaksdal kommune skal ha eit strategisk og langsiktig mål med eigarskapet i det einskilte selskap og foretak som kommunen eig heilt eller delvis. Kommunen skal definere og formidle klare mål for avkastning, utbytte og resultat. Eit sentralt omsyn ved fastsetting av utbytte er at selskapets eigenkapital lyt være tilpassa mål, strategi og risikoprofil for verksemda. Rådmannen arbeidar fram framlegg til utbytteforventningar i eigarstrategien for dei selskapa der det i samsvar med vedtektene for selskapet er aktuelt med utbytte. Utbytteforventningar blir handsama i kommunestyret og vert kommunisert til selskapa.

Kapitalstruktur

Kvart einskilt selskap lyt ha ein turvande kapitalstruktur som legg til rette for langsiktig verdiskaping, effektiv måloppnåing og lågast mogeleg kapitalkostnad. Det vil seie at kapitalstrukturen lyt vere tilpassa det einskilte selskap sin situasjon, i tråd med mål, strategi og risikoprofil for selskapet. Styret har eit overordna ansvar for dette. Samstundes lyt kommunen som eigar ha eigne vurderingar av selskapene sin kapitalisering og gjennom dette leie til til ein turvande kapitalstruktur som gir selskapa høve til å realisere ein god forretningsmessig utvikling over tid og som bidreg til effektiv drift. Dårleg tilpassa kapitalstruktur kan mellom anna leie til mindre effektiv drift, feilinvesteringar og svak avkastning på kapitalen eller låg grad av måloppnåing.

Nærmare om prinsipp 3: «Eigaravgjerder og vedtak kan berre det einskilte eigarorgan fatte/gjere.»

Kommunen skal etter aksjelova § 5-1 utøve sitt eigarmynde gjennom generalforsamlinga i eit aksjeselskap. Aksjeloven § 5-1 lyder: «*Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne den øverste myndighet i selskapet*».

Tilsvarande gjeld for interkommunale selskap der eigarane etter Lov om interkommunale selskaper § 7 utøver sitt mynde i selskapet gjennom representantskapet.

På den måte er kommunen sikra ein ryddig rollefordeling mellom eigar og selskapet sine organ. Det skal vere klare ansvarstilhøve mellom styret og eigar og dokumentasjon av vedtak og avgjerder.

For dei kommunale foretaka er det kommunestyret som er eigarorgan som handsamar årsmeldingar og velgjer styret. Kontrollutvalet handsamar årsmeldingar frå foretaka før det vert lagt fram for kommunestyret.

Nærmare om prinsipp 4: «Kommunen utøver sin eigaroppfølging gjennom rapportering, dialog og kontroll»

Selskapsspesifikke eigarstrategier

Utarbeidelser av selskapsspesifikke eierstrategier er et viktig grunnlag for eieroppfølging av det enkelte selskap og foretak som kommunen eier. Gjennom selskapsspesifikke eigarstrategiar evaluerast føremonet med eigarskapen, og mål og forventningar til verksemda blir oppdatert og ytterlegare konkretisert. Desse er tatt inn til slutt i eigarskapsmeldinga.

Ein klår kommunikasjon av eigar sine mål og forventningar gir styret eit avklart grunnlag for strategisk planlegging og rapportering tilbake til eigar.

Informasjonsutveksling og styringsdialog

For informasjonsutveksling og formidling av eigar sine forventningar til selskapa bør det gjennomførast eigarmøter. Eigarmøter, i tillegg til representantskapsmøter og generalforsamlingsmøter, er ein viktig del av eigaroppfølginga. Dialogen mellom eigar og styret er og naudsynt ved viktige, prinsipielle og/eller strategiske avgjerder.

Kommunen vil då utøve eit aktivt eigarskap gjennom årleg rapportering frå selskapa, dialog med selskapa i eigarmøter og gjennom eigarskapsmeldingar. På grunnlag av informasjon og dialog vurderer

ein måloppnåing og styra sin evne til å leie selskapa i samsvar med eigar sine forventningar. Aktiv eigaroppfølging er såleis også grunnlaget for val av styremedlemmer.

Selskapskontroll

Gjennom selskapskontroll, har kontrollutvalet på vegne av kommunestyret (i samsvar med kommuneloven § 80), ansvar for å føre kontroll med at kommunen sin eigaroppfølging er i samsvar med lov, regelverk og kommunens egne overordna prinsipp for eigarstyring

Gjennomgang av eigarskapsmeldinga

Kommunen skal ha en open, langsiktig og forutsigbar eigarpolitikk som er uttrykt i eigarskapsmeldinga. Den justerast ved behov som følgje av vesentlege endringar i overordna rammer for eigarstyring, markedsmessige forhold eller liknande. Kommunen lyt ha ein gjennomgang av kommunen sin eigarstrategi ein gong per valperiode.

Årleg gjennomgang i årleg eigarberetning

Det vert vidare lagt opp til ein årleg gjennomgang av kommunen sine eigarposisjonar som står oppsummert i en årleg eigarberetning. Her vil nøkkelinformasjon om dei einskilte selskapa/foretak, under dette samansetnad av styret, omsetnad og eventuelle avgjerder knytt til selskapet sitt føremon e.l. gå fram. Eigarberetninga vert lagt fram i samband med årsmelding og årsrekneskap.

Krav til selskapa sine årsberetningar

Alle selskap kommunen har eigarinteresser i er rekneskapspliktige og må såleis utarbeide årsberetningar jf. rekneskapslova. For å leie til betre eigaroppfølging og openheit rundt kommunen sine eigarposisjonar bør selskapa opplyse meir i årsberetningane enn minimumskrava som er fastsett i rekneskapslova. I tillegg til minimumskrava er det forventa at selskapa opplyser om mellom anna selskapet sitt føremon, politiske og selskapsspesifikke vedtak, nøkkeltal, langsiktige mål, oppnådde mål (både finansielle og ikkje-finansielle) for året, oppsummering av årets aktiviteter og en redegjørelse om verksemda sitt arbeid med samfunnsansvar som et forklart ytterlegare nedanfor.

Informasjon til kommunen

Alle selskap som kommunen har eigarandeler i skal sende årsmelding til kommunen. Protokoll i etterkant av formelle eigarmøte blir sendt til eigarrepresentant og arkivert av kommunen slik at det er offentleg tilgjengeleg.

Informasjon til Kontrollutvalet

Kontrollutvalet skal uoppfordra bli varsla når generalforsamling/representantskap og tilsvarande organ held møte, og kontrollutvalet har rett til å vere til stades på slike møte.

Løypande handtering av kommunen sitt eigarskap

Løypande handtering av kommunen sitt eigarskap blir utført av rådmannen. Rådmannen er ansvarleg for utvikling av rutinar og forvaltning av desse. All informasjon som tilfallar eigarrepresentantane skal arkiverast i kommunens sak/arkiv system.

Nærmare om prinsipp nr 5: Styret sin samansetnad er kjenneteikna av kompetanse, kapasitet og mangfald ut frå eigenarten ved selskapet.

Val av styrer som kan leie verksemdene på ein god måte er kan hende av dei viktigaste oppgåvene for kommunen si eigarstyring. Målet for kommunen er å setje saman styrekollegier som er best mogeleg kvalifisert og eigna til å ta i vare styret sine oppgåver. Styret sin samansetnad skal vere kjenneteikna av kompetanse, kapasitet og mangfold.

Det følgjer av aksjelova § 6-12 at styret har det fulle og heile ansvaret for forvaltninga av selskapet. Styret skal syte for ei forsvarleg organisering av verksemda og gi overordna rammer for verksemda i form av målsettingar, strategiske planar, retningslinjer og budsjett. Vaksdal kommune vil vektleggje og settje saman styrer der styremedlemmane blir valgt på bakgrunn av kompetanse, erfaring og selskapet sitt behov. Det er den totale formelle og reelle kompetansen til styret som er grunnlaget for vurderinga. Normalt er det trong for administrasjons- og leiarerkompetanse, økonomi / finanskompetanse, bransjekompetanse. Juridisk kompetanse og god kjennskap til kommunen kan også vere ynskjeleg. Anna spisskompetanse kan variere frå selskap til selskap.

Vaksdal Kommune vil ved utvelging og samansetnad av styrer freiste å få god balanse mellom kontinuitet i styrets arbeid og behovet for fornying. Kommunen vil også leggje vekt på mangfald, bl.a. i form av balansert kjønnsfordeling, jf. regl. i kommunelova.

Det skal være relevant kompetanse, og ikkje tilhøve som politisk tilhøve, som avgjer val av styret/styremedlemmar. Politisk erfaring kan likevel vere nyttig kompetanse i eit breitt samansett styre.

Valperiode

I samsvar med selskapslovgjevinga, aksjelova, lov om interkommunale selskap og kommunelova kapittel 11, bør valperioden for styremedlemmane i dei kommunale selskapa og føretaka vere to år. I kommunelova § 66, som regulerer valperioden for styremedlemmane i kommunale foretak, heiter det: «Valgperioden for styremedlemmer er to år med mindre annet er fastsatt i vedtektene. Valgperioden kan ikke settes lenger enn fire år». For å sikre kontinuitet i styra bør halve styret vere på val kvart år.

Gildskap og uavhengighet

KS tilrår inga forbud mot å velgje folkevalte eller tilsette i kommunen til styremedlem i selskap kommunen har eigarrandeler i, men tilrår at kommunen bør vurdere kor ofte vedkommande vil bli inhabil. Skulle ein bli ugild ofte, må ein vurdere om dette vil gjere det lite turvande å velgje den aktuelle personen til styremedlem.

For å unngå uheldig rolleblanding er det som hovedregel tilrådd at faste medlem av formannskapet ikkje sit i styre for kommunale heileigde aksjeselskap. Som eigarorgan bør kommunestyret vere heilt uavhengig til å handsame saker, velgje, og avsettje styrer for dei kommunalt heileigde aksjeselskapa. Ei god eieroppfølging, der verksemda blir vurdert opp mot eigarr sine mål og forventningar, blir best viss det ikkje kan bli stilt spørsmål ved om eigarorganet sine medlemmar er uavhengige.

Valkomite

KS og Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) tilrår bruk av valkomite og at dette bør vere ein del av vedtektene. Kompetente valkomitear med retningslinjer for arbeidet kan leie til ryddige og gode prosesser med å vurdere og fremje eigna kandidater til det einskilte styre. Det bør vedtektsfestast for alle interkommunale selskap at representantskapa velgjer valgkomite. Det bør vedtektsfestast at

deleigde aksjeselskap skal ha valkomite. Det bør utarbeidast eigne instruksar for valkomiteane der ansvaret for å fremje forslag til kompetente styrekandidatar fremgår.

For kommunalt helegide aksjeselskap bør det vedtektsfestas ein felles valkomite for alle helegide selskap. Generalforsamlinga peikar ut ein valgkomite beståande av tre medlemmer

av kommunestyret. Rådmannen kan ha ein sekretariatsfunksjon. Generalforsamlinga velgjer valgkomiteen sin leiar. Ein slik samannsetnad er gunstig med tanke på at medlemmane i kommunestyret er eigarorganet og har kjennskap til dei ulike selskapa. Det bør utarbeidast eigne instruksar for valkomiteane der ansvaret for å fremje forslag til kompetente styrekandidatar fremgår.

Samansetnad av styret

Det er inga fasit for kva som er ein optimal styresamansetnad, korkje når det gjeld tal styremedlemmer, kompetanse, kjønnsamansetnad, alderssamansetnad eller liknande. For å setta kontroll- og rettleiingsansvaret ovanfor den daglege leiinga er det naudsynt med tilpassa kompetanse og erfaring.

Skal eit styre kunne utøve reell styring må styret sin kompetanse og erfaring, utfylle og supplere dagleg leiar. NIBR uttrykkjer at det er særleg styreleiar sin kompetanse som er viktig i så måte: *«For at et styre skal gjøre en god jobb er det viktig at det er velfungerende. Åpenhet, tillit og respekt bør prege styremedlemmenes samhandling og forholdet mellom styret og selskapets administrative ledelse.»*

«Ved siden av å vurdere det enkelte styremedlemmets kompetanse, erfaring og motivasjon for å gå aktivt inn i styrerollen bør valgkomite og eierorgan også leggje vekt på styremedlemmane si evne og vilje til å jobbe saman som eit velfungerande kollegium. Det innebærer blant annet at styret preges av mangfold, både i kompetanse og kjønnsfordeling. Det vises til kommuneloven § 80 a8 og aksjeloven § 20-6 som gjelder kjønnsrepresentasjon i styrer hvor kommuner eller fylkeskommunes eier minst to tredeler av selskapet, dette gjelder også interkommunale selskaper og kommunale foretak. Det anbefales at en slik tilnærming tilstrebes for alle deleide aksjeselskaper kommunen har eierandeler i.»

Godtgjering

Vaksdal kommune skal ha som prinsipp at godtgjering for styret skal vere på eit moderat nivå, og framstå som rimeleg ut i frå styret sitt ansvar, kompetanse, tidsbruk og

Kompleksitet i arbeidet. Leiar sitt lønnsnivå i selskap der kommunen er ein betydeleg eigar skal liggje på eit konkurransedyktig nivå, men ikkje vere lønnsleiande.

Opplæring av styrerepresentanter

Undersøkingar somm KS har utført viser at politikarar generelt manglar kompetanse om styring etter aksjelova, lov om interkommunale selskap og kommunelova. Det er Vaksdal kommune, som eigar, som har ansvar for å sikre at styret har naudsynt kompetanse for å kunne leie selskapet på ein god måte og slik at det når selskapet sine mål. KS tilrår å gjennomføre obligatoriske kurs eller eigarrskapsseminar for folkevalte styremedlem.

Forslag til retningslinjer

- Alle styrerepresentantar valt av kommunen til i aksjeselskar, interkommunale selskap og kommunale foretak lyt gjennomføre eit kurs i styrearbeid og kommunen sin eigarstrategi.
- Kurs i styrearbeid gjennomførast 2 gonger kvar valperiode.
- Kommunestyret skal som del av folkevalgtopplæringa få innføring i kommunen sin eigarstrategi.
- Plan-/økonomiutvalet skal i løpet av dei første 6 månadene av valperioden ha seminar om kommunen sin eigarstrategi.

Nærmare om prinsipp 6: «Styret sitt arbeid bør vere strukturert, kompetent og vere gjenstand for jamnlege evalueringar»

Styret si oppgåve – gjennom kontroll og rådgjeving – er å leie til mest mogeleg effektiv drift for eigar, og realisering av vereksmda sine mål. Styret er ansvarleg for å utarbeide klåre mål og strategiar for selskapet innanfor ramma av vedtektene og dei mål og forventningar som vert formidla fra eigar. Styret sitt arbeid skal vere strukturert, kompetent og bli jamnleg evaluert.

Styret har det overordna ansvaret for forvaltninga av selskapet. Det skal ta ivare ein uavhengig kontrollfunksjon ovanfor selskapet si leiing på vegne av eigarane. Styret skal syte for en forsvarleg organisering av verksemda, tilsette dagleg leiar og føre tilsyn med dagleg leiing og selskapet si verksemd.

Mål og strategi for selskapet

Styret er forventa å utarbeide klåre mål og strategiar for selskapet innanfor ramma av vedtektene og eigar sine resultatmål og forventningar. Ein bør freiste å settje mål som gjer at selskapa kan rapportere på graden av måloppnåing, og at effektivitet og måloppnåing kan vere gjenstand for evaluering.

Risikoprofil og internkontroll

Styret skal fastsettje kva for risikoprofil selskapet skal ha og sjå til at selskapet har god intern kontroll, tilstrekkelege system og ressursar for å sikre at lovføresegn etterlevast og at selskapet har tilstrekkelege system for risikostyring.

Plan for eiga arbeid

Styret lyt ha ein plan for eiga arbeid, arbeide aktivt med eiga kompetanseutvikling og evaluere verksemda si. For å leie til at arbeidet i styret skjer på ein systematisk og

god måte bør styret lage ein årsplan for arbeidet og leggje opp til ein møtefrekvens

som sikrer at styret kan ta ivare sine funksjonar. Styret bør utarbeide instruks for dagleg leiar og for eige arbeid(styreinstruks). Styreleiaren har eit særleg ansvar for å sikre at arbeidet i styret fungerer godt.

Registrering av styreverv

KS tilrår at alle som tar på seg seg styreverv for kommunale selskap bør registrere vervene for allment innsyn. Vaksdal kommune er som folkevalte organ avhengig av tillit når det gjeld både forvaltning og styring. Openheit rundt kva for andre roller lokalpolitikarar har i samfunnslivet er viktig for å unngå mistanke om rolleblanding. Registrering i kommunesektoren sitt eige styrevervregister vil i seg sjølv auke medvedskaper om dei ulike rollane ein lokalpolitikar har og under dette vere til nytte ved vurdering av spørsmål om ugildskap. Alle som tar på seg styreverv for kommunale selskap skal registrere verva på www.styrevervregisteret.no

Styreforsikring

Styremedlem i aksjeselskap er personleg ansvarleg for sine standpunkt i styret og kan pådra seg personleg erstatningsansvar (jf. aksjelova § 17-1). I KS sin tilrådingar om eigarstyring, selskapsleiing og kontroll er det tilrådd at selskapa aktivt gjer ei konkret vurdering av behovet for styreforsikring for styremedlemmane. Forsikringa gjeld det økonomiske ansvaret, ikke det strafferettslege. Vaksdal kommune slutter seg til dette.

Nærmare om prinsipp 7:» Det skal være openheit knytt til kommunen sitt eigarskap i selskap.»

Generelt

Kommunen vil praktisere openheit ved at ållmeinta får tilgong til informasjon innanfor dei rammer som er gitt i selskapslover og forvaltningslova. Høg grad av openheit bidreg til demokratisk innsyn knytt til kommunen sin utøving av eigarskap eierskap.

Kommunen forventar at selskapa er opne om viktige tilhøve knytt til verksemda. Tilgong til oppdatert informasjon på selskapa sine nettsider gjer det mogeleg for kommunen, andre eigarar og interessentar elles (under dette ållmeinta) løypande å vurdere selskapa si verksemd, resultat, utvikling og måloppnåing. Tilgong til relevant informasjon er ein viktig føresetnad for god eigarskapsutøving (St.meld 27).

Vaksdal kommune vil årleg utarbeide ei eierskapsberetning som vert lagt frem for kommunestyret med status for eigarskapen, styresamansetnad og økonomiske nøkkeltal. På denne måten vil også kommunen gjere sitt til å praktisere openheit som er eit sentralt prinsipp for demokratisk omsyn.

Arkivlova

Selskapa som kommunane eig utfører viktige samfunnsmessige oppgåver som er viktig å dokumentere for ettertida. Føremonet med arkivlova er å ta vare på dokumentasjon som har betydeleg verdi slik at dei kan bli tatt vare på og tilgjengeleg i ettertid.

Vaksdal kommune vil arbeide for at dei selskap kommunen opptrer som eigar i skal underkaste seg dei same arkivkrav som offentleg verksemd. I kommunale foretak følgjer dette av lova. I selskap der kommunen har aksjemajoritet vert det tilrådd å følge arkivlova med føresegn.

Dette er ein lekk i at kommunen ynskjer å tilstrebe størst mogeleg openheit rundt eigarskapen sin.

Nærmare om prinsipp 8: «Kommunen sitt eigarskap skal bidra til samfunnsansvarleg forretningsdrift»

Eigarskapsmeldinga skal vise kva Vaksdal kommune vil oppnå med si deltaking og eigarinteresse i selskap og kva kommunen vil med kommunale foretak. Til skilnad frå private eigarar, der ein sterk drivkraft er profitt og økonomisk verdiskaping, har Vaksdal kommune som eigar ein større strategisk fokus på den einskilte teneste og kva plass tenesta har i samfunnsutviklinga kommunen har ansvar for. I dette perspektivet er det i både kommunens og mottakarane sin interesse at kommunen utøver aktiv eigarstyring slik at selskapa og føretaka kan utvikle seg slik Vaksdal kommune som verksemdseigar og ansvarleg for ein total tenesteproduksjon for sine innbyggjarar meiner er rett.

I dag er det forventa at bedrifter integrerer samfunnsansvar i forretningsdrifta og i utøving av eigarstyring. Bedriftane sine interessenter har forventningar til at eigarane tek etiske, miljømessige og sosiale problemstillingar som er relevante i høve til kjerneverksemda på alvor. Dette kan være saker som har betydning for befolkninga generelt og kundane/brukarane spesielt.

Kommunalt eigde bedrifter vert i større grad enn private oppfatta som ein integrert del av samfunnet og folk sine forventningar til miljømessige og sosiale konsekvensane er tilsvarande større.

Vaksdal kommune forventar at alle selskap der kommunen er eigar skal ta eit aktivt samfunns- og miljøansvar. Det er forvanta at selskapa har retningslinjer og eit medvetent forhold til miljøansvar, etiske retningslinjer, HMS, arbeid med likestilling, arbeid mot misligheit og korrupsjon og effektiv ressursbruk ved anskaffingar.

Kommunane forventar at selskapa legg til grunn og innarbeidar dei same etiske retningslinjene og det same miljøansvaret som gjeld for Vaksdal kommune.

Eigaroppfølging – mynde, roller og oppgaver

Som en del av en langsiktig og enhetlig eieroppfølging er det viktig at roller og ansvar på politisk og administrativt nivå er klart.

Politisk og administrativ eigaroppfølging

Kommunestyret

- Kommunestyret er kommunens øvste organ og har såleis ei sentral rolle ved:
- Etablering og avvikling av selskaper
- Vedtaking av kommunal eigarstrategi
- Oppfølging, tilsyn og kontroll med kommunen sine eigarinteresser.
- Handsaming av eigarskapsmeldinga

Kommunestyret skal sjølv fatte vedtak om oppretting/avvikling av eit kommunalt føretak (KF) samt etablere vedtekter for føretaket, jf Kommuneleva §§ 62 og 63. Kommunestyret er direkte overordna styret i eit kommunalt føretak, og utgjør såleis Generalforsamlinga for føretaket. Kommunestyret handamar årsbudsjett og årsmelding/årsrekneskap for KF.

Kommunestyret kan fatte vedtak om deltaking, uttreden, opptak av nye deltakarar samt avvikling av eit interkommunalt selskap (IKS), under dette vedta selskapsavtalen, jf lov om Interkommunalt selskap §§ 4 og 32. Er det lagt til grunn tilskot frå deltakarane som føresetnad for budsjetta, er ikkje budsjetta endelege før kommunestyret har handsama budsjett etter KI § 45. Kommunestyret op nemner kommunen sine representantar til representantskapet i IKSer, jf lov om Interkommunale selskap § 6.

Kommunestyret er avgjerdsorgan ved etablering av aksjeselskap (AS), under dette kjøp og sal av aksjar.

Kommunestyret skal etter kommuneleva tilsvarende fatte vedtak vedrørande deltaking i interkommunalt samarbeid, vertskommunesamarbeid og andre tilsvarende juridiske einingar.

Formannskapet

Formannskapet sitt arbeids- og ansvarsområde er etter kommuneleva:

- Formannskapet skal behandle og innstille til kommunestyret forslag til økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak - §8
- Hastekompetanse etter kommuneloven § 13. Formannskapet gis myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av anna organ, når det er nødvendig at vedtak treffes så raskt at det ikkje er tid til å innkalle dette.

Formannskapet er kommunen sitt økonomiutval. Formannskapet handsamar alle økonomisaker av overordna art, og alle økonomisaker som krev budsjettendring skal formannskapet handsame. Formannskapet har særleg ansvar for at det vert utarbeidd gode målsetjingar, planar og andre styringsdokument for tenestene innan utvalet sitt arbeids- og ansvarsområde. Gjennom dette

arbeidet, og gjennom oppfølging av administrasjonen sitt arbeid, skal utvalet bidra til at dei tenestene Vaksdal kommune gjev er så gode som råd.

Kommunestyret har særskilt delegert mynde til formannskapet mellom anna når det gjeld:

- Næringsarbeid – ta initiativ til nærings- og utviklingsarbeid i Vaksdal kommune i samarbeid med Vaksdal Næringsselskap. Næringssaker av økonomisk art som ikkje er delegert til Vaksdal Næringsselskap.

Ordføraren

Ordføraren er kommunens representant i årsmøter/generalforsamlingar der slik representasjon ikkje er særskilt utpekt av kommunestyret.

Ordfører kan bemyndige ein eller fleire representantar til å møte for seg. I dei tilfeller kommunestyret har valt kommunen sine representantar til representantskap, vert det rekna som at delegasjonen er gitt.

Fullmektig

Med dei unntak som er nemnt nedanfor, har fullmektigen alle dei rettar kommunestyret har som eigar. Endring av formålsparagrafen i vedtektene og sal av kommunen sine aksjer skal på førehand ha vore lagt fram for kommunestyret.

Kommer innkalling til generalforsamling for seint til å kunne fremjast som sak for kommunestyret, blir saka lagt fram for formannskapet til avgjerd. Er det heller ikkje tid til å leggje saka for formannskapet avgjer fullmektigen stemmegjevingsspørsmålet på veigne av kommunestyret.

Den som møter som fullmektig pliktar å rapportere tilbake til kommunestyret etter avholdt generalforsamling. Dette kan i praksis foregå ved at vedkommande rapporterar tilbake til rådmannen som så oppsummerar og rapporterar resultat frå generalforsamlingar og representantskapsmøter i ein årleg eigarberetning som går til kommunestyret.

Retningslinene gjeld og for ekstraordinær generalforsamling.

Valnemnd

Valnemnda er valgkomite for kommunens styremedlemmer. Også for aksjeselskap og interkommunale selskap der desse selskapene ikkje har egne valkomitear.

Valnemnda si innstilling bør grunngjevast skriftleg og leggje vekt på dei krav som går fram av eigarskapsmeldinga her.

Eigarmøter mellom kommunen og selskap og foretak

Det bør etablerast ei ordning med eigarmøter med dei viktigaste verksemdene, der kommunen har ein dominerende påverknad. I eigarmøta får kommunen informasjon om verksemdene og høve til å

formidle forventningar til utviklinga av verksemda. Forventningar til avkastning, utbytte og resultat vil vere ein sentral del av dialogen med det einskilte selskap.

Grunnleggjande for all informasjon som blir gitt frå selskapa i eigarmøta må vere dei lovmessige krav til at alle eigarar skal handsamast likt. Av denne grunn er det viktig å halde fram at saker som krevjer tilslutnad frå eigarane skal takast opp i representantskapa for selskapa (IKS) og generalforsamling (AS). Signal frå eigarane til styret skal og bli fremja i deasse organ.

Møta bør leggjast slik at dei gir kommunen grunnlag for, og rimeleg tid til, å ta ivare eit aktivt eigarskap gjennom å forberede og fremje saker til selskapene sitt representantskap og generalforsamling. For rådmannen blir slike eigarmøter eit verdifullt tilskott til den administrative oppfølginga av eigarskapen.

Rådmannen

Rådmannen har ansvar for å halde seg orientert om all verksemd som blir driven på vegne av kommunen, også den som foregår i kommunen sine selskap og føretak. Rådmannen har med det ansvar for den administrative kontakten med leiinga i selskapa. Rådmannen skal følgje med på at selskapa rapporterar slik det blir forventa og legg fram saker for Politisk handsaming.

Rådmannen bistår kommunen sine representantar i representantskap, bedriftsforsamlingar og generalforsamlingar med å avklare kommunen sine vedtekne eigarstrategiar og politisk vedtekne standpunkt og krav.

Rutinar /årshjul for eigarskapsoppfølging i Vaksdal kommune

Tidspunkt	Handling
Kvart fjerde år	I konstituerande møte etter val, opnemner kommunestyret føretak og representantar til generalforsamlingar/representantskap der Vaksdal kommune har eigarskap/eigarinteressar. Kommunestyret velgjer Kontrollutvalet. Etter konstituerande kommunestyremøte vert det organisert eigarseminar som del av folkevaltopplæringa for kommunestyret, der kommunen sitt eigarskap er tema. Eigarseminaret lyt vere avholdt innan 6 månader etter konsituerande møte. Etter eigarseminaret vert Eigarskapsmeldinga handsama. Under dette arbeidet vert det arbeidd fram kompetanseplan for eigarskapsforvaltninga som omfattar: Folkevalte • Kommunestyret • Formannskapet (plan/økonomiutvalet) Eigarskapsrepresentantar • Utsendingar • Styreleiar • Styremedlemmar Eigarskapsmeldinga vert rullert seinast innan 31.12 året etter konsituerande møte. Kontrollutvalet legg fram plan for selskapskontroll som vert handsama og endeleg vedteke av kommunestyret. Kommunestyret kan ta stilling til eventuelt trong for å utarbeide retningslinjer for Kontrollutvalet sin kontroll med kommunen sine interesser i selskap, og kva for dokument som skal sendast til Kontrollutvalet (jf framlegg til ny kommunelov § 23-6 (4))
2 kvart år	Delta på opplæringsprogram i handtering av kommunalt eigarskap.
Årleg	I første tertial: handsame saker til generalforsamlingar/representantskap og gje fullmakt og føringar til eigarrepresentantane i generalforsamlingane/representantskapa. I første tertial: Handsame åreberetning og årsmelding for kommunale føretak, og under dette vurdere om styringsdokumenta er tilstrekkelege. Saman med kommunestyret si handsaming av årsrekneskapen og årsmeldinga: Kommunestyret får gjennomgang av eigarskapsmeldinga til handsaming. Som del av dette arbeidet plan for kompetanse i kommunalt eigarskap vurdert og eventuelt justert. Kontrollorgana gjennomfører selskapskontroll.
2 kvart år	Delta på opplæringsprogram i handtering av kommunalt eigarskap.
Løypande/når sak oppstår	Treffe vedtak om oppretting av kommunale føretak, selskap el. Kommunen sine prinsipp for eigarskap er førande for vurderingane. Etablere/justere vedtekter for eigarorgana. Handsame lovpålagte oppgåver og ta stilling til eventuell delegering.

Eigarstying oversikt over portefølje

Aksjeselskap

Selskap: Vaksdal Næringsselskap	
Stiftingsår	1997
Selskapets formål:	Å fremja næringsutvikling i Vaksdal kommune gjennom å utvikla eksisterande verksemder og ressursar samt skapa ny verksemd, herunder å førestå rådgjeving og finansieringshjelp til næringsverksemd. (jf vedtektene)
Kommunens eigarandel:	67,55 % - 602 aksjar Etter vedtektene skal Vaksdal kommune ha minst 51 % av aksjane. Vaksdal kommune skal ha to styremedlemmar.
Kommunens representantar:	Jan Hansen, (Karin Nordheim Flatekval personleg vara) Brita Hesjedal Lunde, (Frode K. Dyvik personleg vara), Bjørn Roald (Karin Groth personeleg vara)
Om verksemda:	Det skal ikkje utbetalast utbytte til aksjonærane. Eventuelt overskot skal avsetjast til vidare realisering av selskapet sitt formål. Styret skal ha 5- 7 personar med personlege varamenn. Ordinær generalforsamling skal haldast i Vaksdal kvart år innan juni månad. Dagleg leiar utøver det daglege ansvaret, jf aksjelova. Kontorstad er Vaksdal kommune.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap
Kommunens forventningar:	Retningsliner for bruk av fond og eigenkapital er særskilt vedtekne ved oppstart av selskapet: <i>«Selskapets fond og eigenkapital skal anvendast til vidareutvikling av eksisterande næringsliv, etablering av ny verksemd og til andre næringsfremjande formål. Det skal leggjast vekt på prosjekt som kan gje lønsame og varige arbeidsplassar i Vaksdal kommune. Fond og eigenkapital skal anvendast i samsvar med den til kvar tid gjeldande næringsplan for Vaksdal kommune. Det kan ikkje gjevast støtte til sanering av gjeld eller til den løpande drift av verksemder eller kommunen. Det kan heller ikkje gjevast støtte til verksemder som vert gjeve betydelege overføringar over statsbudsjettet. Dette gjeld særleg dei tradisjonelle primærnæringane.»</i> I retningslinene vert det i tillegg uttrykt at hovudregel er at fondets støtte ikkje overstig 50% av det totale kapitalbehov for eit prosjekt. Statlege stønadsordningar skal som hovudregel søkjast først, og det skal ikkje vere stønad til same tiltak frå stat og kommune. Det er krav om eigenkapital som vert individuelt vurdert. Saker som gjeld refinansiering skal vurderast omhyggjeleg og endeleg vedtak skal alltid gjerast av styret for VNS. Endring av retningsliner kan vedtakast av generalforsamlinga. Hovudverkemiddel for fondet skal vere tilskott. Desse skal finna sitt grunnlag i selskapets fondsmidlar. Styret pliktar til ei kvar tid å forvalte og sikra selskapets eigenkapital. Selskapets eigenkapital kan nyttast til følgjande formål: • Aksjeteikning • Ansvarlege lån • Lån på særskilte vilkår • Plassering av likvide midlar på eigen rentebærande disponibel konto Elles forventar kommunen at: • VNS samarbeider med eksisterande næringsliv og andre offentlege myndigheitar • Er ein drivkraft for utvikling av ny og eksisterande næringsverksemd • Gir rettleiing og motivering av etablerarar fram til realisering og finansiering av prosjekt • Arbeidar i og med nettverk og nettverkstenester lokalt og regionalt, og opprettar og formidlar lokal idebank for etablering/etableringsområde Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde	Vedtektene, stiftingsdokument og saka bak oppretting av selskapet. Rekneskapstal for Vaksdal kommune 2017.

Selskap: Modalen Eksingedalen Billag	
Stiftingsår	1977 (aksjeselskap først seinare)
Selskapets formål:	Dekkje transportbehovet for Modalen og Eksingedalen
Kommunens eigarandel:	88 aksjar
Kommunens representantar:	Ordførar (varaordførar varamedlem)
Om verksemda:	Rutekøyring er selskapet si primærsatsing. Med nytt, komfortabelt materiell har selskapet ruter i Vaksdal og Modalen kommune på oppdrag for kollektivselskapet Skyss . Selskapet driv også turkøyring, taxi, godsrutar, anna transport samt verkstad.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap
Kommunens forventningar:	Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	Rekneskapstal for Vaksdal kommune 2017, årsmelding MEB 2016, heimesida

Selskap: BKK AS	
Stiftingsår	1920
Selskapets formål:	«Vår visjon, Vi gir morgendagen nye muligheter, tar utgangspunkt i BKKs stolte tradisjon for pionervirksomhet. Denne tradisjonen er verdifull for konsernet. Å bidra til en bærekraftig og god utvikling av samfunnet preger vår forretningsidé og vårt samfunnsengasjement.»
Kommunens eigarandel:	549 a aksjer – 0,37 %
Kommunens representantar:	Ordførar (varaordførar varamedlem)
Om verksemda:	Våre hovedaktiviteter er <u>vannkraftproduksjon</u> , energiomsetning og infrastruktur til <u>strøm</u> og <u>fiber</u> . I tillegg har vi aktiviteter innen <u>fjernvarme</u> , <u>energimåling</u> , <u>entreprenørtjenester</u> og <u>internett og telekomløsninger</u> .
Økonomiske nøkkeltal:	Balanseført verdi pr 31.12.2016: 15 492 603,00
Kommunens forventningar:	BKK skal vere Verdiskapande, Samfunnsansvarleg, Offensiv og Påliteleg. Selskapet skal drive innanfor akseptabel risiko, vere innovativ og ein viktig aktør for utvikling av vasskrafta som ligg til deltakarkommunane. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde	Vedtekter, selskapsavtale, årsmelding med årsrekneskap 2016, heimesida til BKK

Selskap: Kommunekraft AS	
Stiftingsår	1993
Selskapets formål:	I vedtektene § 2 Selskapets formål heter det: «Selskapets formål er å formidle aksjeeiernes disponible kraft, herunder konsesjonskraft, og drive annen virksomhet tilknyttet slik formidling.»
Kommunens eigarandel:	1 aksje
Kommunens representantar:	Ordførar
Om verksemda:	Kommunekraft er eit uavhengig nonprofit selskap. Kommunekraft AS formidler bistand til aksjonærkommuner medå innhente tilbud på og inngåelse av - Fastpriskontrakter - Spotpris med påslag - Forvaltningskontrakter Kommunekraft AS er ikke selv part i avtalene. Kommunekraft AS bistår også kommuner som ønsker å - inngå avtale med egne innbyggere eller e-verk - inngå avtaler med industri eller andre bedrifter - inngå avtaler om tilbakesalg til konsesjonær - reforhandle eller forlenge allerede inngåtte avtaler
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap
Kommunens forventningar:	Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Finansielt og Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde	Vedtekter, selskapsavtale, årsmelding med årsrekneskap 2016

Selskap: Fjord Norge AS	
Stiftingsår	
Selskapets formål:	Fjord Norges visjon er å være det mest profesjonelle og slagkraftige destinasjonsselskapet i Europa. Selskapets skal posisjonere Fjord Norge som verdens mest attraktive destinasjon for natur- og opplevelsesferier.
Kommunens eigarandel:	1 aksje
Kommunens representantar:	Ordførar
Om verksemda:	<i>«Fjord Norge AS er landsdelsselskapet for de fire Vestlandsfylkene. I tett samspill med destinasjonsselskapene og næringen, leder vi det internasjonale markedsarbeidet for Fjord Norge regionen.»</i>
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap
Kommunens forventningar:	Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter. <i>«Fjord Norge AS skal gjennom målrettet internasjonal markedsføring bidra til økt trafikk og sesongforlengelse og dermed tilrettelegge for bedret lønnsomhet i reiselivstilknyttede bedrifter i regionen. Fjord Norge AS skal ved formidling av markeds- kunnskap bidra til at reiselivsnæringen i regionen tilbyr markedstilpassede produkter og teneste»</i>
Kjelde	Vedtekter

Selskap: Vaksdal Næringspark	
Stiftingsår	1998
Selskapets formål:	Utvikling av næringsområde i Vaksdal kommune
Kommunens eigarandel:	100%
Kommunens representantar:	Kjartan Haugsnes, personeleg varamedlem: Arne Normann
Om verksemda:	« Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers» Vedtatt avvikla
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	Eige sak om framtidig eigarskap: « <i>Kommunestyret ber rådmannen legge fram sak om avvikling av Vaksdal Næringspark i si noverande form. Saka må omfatte både rein avvikling av Vaksdal Næringspark samt mogelegheiter for og konsekvensar av ei eventuell samanslåing av Vaksdal Næringspark med Vaksdal Næringsselskap.</i> » Kommunens eigarskap er av finansiell og samfunnsøkonomisk karakter
Kjelde:	K- sak 105/97, Årsrekneskap og årsrapport 2017, Brønnøysund, vedtekter, K sak 74/2015

Selskap: Vaksdal Senter Utvikling AS	
Stiftingsår	2008
Selskapets formål:	Å eige og utvikle Vaksdal senter, samt dertil høyrande verksemd. Å organisere eit samarbeid for å fremje og styrke drift av Vaksdal senter.
Kommunens eigarandel:	200 aksjar; 8,7%
Kommunens representantar:	Truls Morten Kaland
Om verksemda:	Aksjonæravtalen vart inngått mellom Vaksdal kommune, Coop Hordaland AS, Sæterdal AS og Vaksdal Senter AS. Selskapet er eigarselskap for aksjonæranes eigardel i Valsdal senter i Forretningsbyggets 1. etg. samt fellesarealer.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap
Kommunens forventningar:	Selskapet skal bidra til utvikling av Vaksdal senter og Sameiget Vaksdal senter. Selskapet skal også utvide samarbeidet med øvrige næringsdrivande i nærmiljøet. Kommunens eigarskap er av finansiell og samfunnsøkonomisk karakter
Kjelde:	Stifelsesdokument av 21.01.2008, Samarbeidsavtale av 05.07.2007, F- protokoll 07.05.2007, Årsrekneskap og årsrapport 2016, Brønnøysund

Interkommunale Selskap

Selskap: BIR	
Stiftingsår	01.07.2002
Selskapets formål:	BIRs visjon er å vere vestlendingane sin eiga miljøbedrift som skal vere eit moderne og tillitvekkande selskap.
Kommunens eigarandel:	1,61 %
Kommunens representantar:	Bedriftsforsamling: Ordførar (varaordførar varamedlem) BIR klagenemd: Arne Normann
Om verksemda:	Konsernet BIR har en todelt struktur, delt mellom offentlege renovasjonsoppgåver og konkurranseutsatte tenester. ‘ <i>«Hovedmålene for BIR er å tilby god service, opprettholde et godt omdømme, bidra med miljøfremmende tjenester, opprettholde stabile og lave priser til husholdningskundene, samt gi avkastning til eierne. BIR utnytter ressursene i bosset og tar ut verdier i hele avfallets verdikjede.»</i> (årsrapport 2016)
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap
Kommunens forventningar:	Selskapets strategi skal vere i samsvar med Nasjonal Avfallsstrategi. Det gir lav strategisk risiko. Selskapet skal ha ein markedsrisiko som er tilpassa konjunktusvingningar, strukturendringar og endringar i marknaden sjølv med låg strategisk risiko. Selskapet skal utvikle miljøvenlege tiltak for avfallshandtering, vere innovativ og kostnadsberande. Selskapet lyt arbeide for auka kunnskap om miljøvennleg avfallshandtering både privat og profesjonelt. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	Selskapsavtale, årsmelding med årsrekneskap for 2016, heimesida

Selskap: DIHVA (Driftsassistansen i Hordaland. Vann og Avløp IKS)	
Stiftingsår	2000
Selskapets formål:	«Selskapets formål er å være et kompetansesenter for vann- og avløpstjenester.»
Kommunens eigarandel:	Årleg avgift knytt opp mot innbyggjartal.
Kommunens representantar:	Willy Andre Gjesdal (adm) Vara: Dag Seim (adm)
Om verksemda:	«Selskapet skal utføre og formidle tjenester og produkter, slik som driftsassistanse eller driftsansvar, kvalitetssikring, analysevirksomhet, opplæring, erfaringsutveksling og informasjonsvirksomhet. Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler eller delta i andre foretak i den grad dette er formålstjenlig.»
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap
Kommunens forventningar:	Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	Vedtekter, heimeside, årsrekneskap for Vaksdal kommune 2017

Selskap: Interkommunalt arkiv	
Stiftingsår	1987
Selskapets formål:	IKAH sitt føremål er å arbeide for at verdifullt arkivmateriale i eigarkommunane vert teke vare på og sikra som informasjonskjelder for samtid og ettertid, og gjort tilgjengeleg for offentleg verksemd, forskning og andre administrative og kulturelle formål, jf. Lov om arkiv § 6 (arkivlova).
Kommunens eigarandel:	Årleg avgift etter innbyggjartal. 2,85 %
Kommunens representantar:	Varaordførar (ordførar varamedlem)
Om verksemda:	IKAH tilbyr ei rekkje tenester innan arkivforvaltning: • Arkivplan • Arkivrutinar • Planlegging av arkivfunksjon • Ordning, periodisering • Depotteneste • Kurs Selskapet skal yte deltakarane desse tenestene som er finansierte gjennom det årlege driftstilskotet: a) ordning og katalogisering av deltakarane sine eldre arkiv b) utarbeiding og revisjon av overordna arkivplanar for deltakarane c) lokale kurs om arkivfaglege emne d) tilsyn med at arkivdanning og arkivlokale hos deltakarane er i samsvar med føresegnene i lov om arkiv og forskrift om offentlege arkiv e) rettleiing om arkivfaglege spørsmål f) rettleiing om bevaring av elektroniske arkiv Selskapet skal drive fagleg utviklingsarbeid for å gi deltakarane nødvendig og oppdatert rettleiing om arkivfaglege spørsmål. Kvar deltakarkommune har rett til å få utført arbeid i samsvar med kommunen sitt driftstilskot. Styret gjer vedtak om dei årlege rammene for dette arbeidet. Interkommunalt arkiv i Hordaland og den einskilde deltakarkommunen avtalar årleg kva oppgåver dette arbeidet skal omfatte.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap
Kommunens forventningar:	Selskapet skal yte deltakarane desse tenestene som er finansierte gjennom det årlege driftstilskotet: a) ordning og katalogisering av deltakarane sine eldre arkiv b) utarbeiding og revisjon av overordna arkivplanar for deltakarane c) lokale kurs om arkivfaglege emne d) tilsyn med at arkivdanning og arkivlokale hos deltakarane er i samsvar med føresegnene i lov om arkiv og forskrift om offentlege arkiv e) rettleiing om arkivfaglege spørsmål f) rettleiing om bevaring av elektroniske arkiv Selskapet skal drive fagleg utviklingsarbeid for å gi deltakarane nødvendig og oppdatert rettleiing om arkivfaglege spørsmål. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	Selskapsavtalen, årsmelding med årsrekneskap 2016, heimesida.

Kommunalt føretak

Selskap: AO Senteret	
Stiftingsår	2004
Selskapets formål:	Foretaket skal tilby personar som ikkje kan få arbeid på det ordinære arbeidsmarkedet, arbeidsoppgåver som er tilpassa den einskilde si yteevne. Arbeidet i verksemda skal bidra til å utvikle ressursar hjå deltakarane gjennom kvalifisering og tilrettelagde oppgåver. Målgruppa for foretaket må kunne utføre arbeid i.h.t. føremål den yrkeshemma må ha fått tilsagn om, og ha rettigheter til uførepensjon eller andre ytingar frå NAV stat.
Kommunens finansiering:	Avtale om medfinansiering av tiltaket mellom Vaksdal kommune og NAV.
Kommunens representantar:	Anita Sævild (leiar) personleg varamedlem: Ann Marit Mehus Lie, Magne Hestad (nestleiar) personleg varamedlem: Jan Hansen, Evelyn Boge (personleg varamedlem ordførar Eirik Haga), Roald Hesjedal personleg varamedlem: Line Eide Vik
Om verksemda:	Deltakarane i tiltaket er tilsett i eit arbeidssamvirke, med produksjon og omsetnad av varer og tenester.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap
Kommunens forventningar:	Vilkår og regelverk for tiltaket vert fulgt. AO- senteret skal tilby lovmessige og forsvarlege tenester til målgruppa etter det til einkvar tid gjeldande regelverk og rammer fastsatt av kommunestyret. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	K sak 40/04, vedtekter for AO- senteret, Avtale om medfinansiering mellom AO senteret KS og Vaksdal kommune 01.02.2010

Interkommunalt samarbeid, jf kommunelova § 27

Selskap: Bergen og Omland friluftsråd	
Stiftingsår	
Selskapets formål:	Friluftsrådet si oppgåve er i samarbeid med deltakarkommunane, offentlege etatar på alle nivå og interesserte organisasjonar å arbeide for: a) Sikring, tilrettelegging og drift av friluftsområder av forskjellig slag til ållmeint bruk b) Større forståing for « <i>friluftslivets betydning, betre friluftskultur og utbredelse av friluftsliv</i> »
Kommunens deltaking:	BOF er eit interkommunalt samarbeidsorgan mellom kommunane Askøy, Austevoll, Austrheim, Bergen, Fjell, Fusa, kvam, Lindås, Meland, Os, Osterøy, Radøy, Samnanger, Sund, tysned, Øygarden og Vaksdal. Vaksdal kommune har rett til å opnemne ein repesenant med stemmerett.
Kommunens representantar:	Ordførar
Om verksemda:	Friluftsrådets faste organ er årsmøtet, styret og eit sekretariat som står for dagleg drift. Rådet har mynde til å ta opp lån og pantsette eigedom og verdiar.
Økonomiske nøkkeltal:	Deltakarkommunane skal betale tilskott til BOF. Årsmøtet fastset eit årleg per capita beløp tufta på innbyggjartal førre år. Budsjettframlegg som innebærer meir enn 2% reell auke i tilskottet krevjar 2/3 fleirtal på årsmøtet. Går fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	BOF skal utøve verksemda i samsvar med føremålet for selskapet, og dei til einkvar tid gjeldande vedtekter. Framlegg til forretningsplan og budsjett for neste år skal sendast deltakarkommunane

	for orientering. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	Vedtekter vedtatt på årsmøtet 26.03.2015, årsmedling med årsrekneskap for 2017.

Selskap: Osterfjordrådet	
Stiftingsår	1999
Selskapets formål:	Næringsutvikling i samarbeid med Osterøy og Modalen kommunar
Kommunens representantar:	Ordførar (varaordførar varamedlem)
Om verksemda:	Oppretta i samband med vidareføring av Vaksdal Næringssselskap. Målsetnaden var å stimulere til næringsutvikling i ostefjordregionen. Fylkeskommunale regionale midlar har vore ein viktig del av satsinga. Kommunane har delt på å ha leiarskapen.
Økonomiske rammar:	Går fram av budsjett og årsrekneskap
Kommunens forventningar:	Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	Ksak /99

Selskap: IUA Bergen region (interkommunalt utvalg mot akutt forurensning)	
Stiftingsår	2012
Selskapets formål:	Formålet med samarbeidet er å ivareta deltakerkommunens lovfestede plikt til å ha en interkommunal beredskap mot akutt forurensning.
Kommunens representantar:	Vaksdal kommunen har rett til å opnemne ein representant til årsmøtet. Ordførar (varaordførar varamedlem)
Om verksemda:	IUA Bergen region (interkommunalt utvalg mot akutt forurensning) er opprettet i medhold av lov av 13.mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) §§ 43 og 44 og lov av 25. september 1992 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 27. Deltakerkommunene har delegert sin myndighet etter forurensningsloven § 47 til IUA Bergen region. Delegasjonen fritar ikke kommunene fra den lovfestede plikten til å ha en beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning i egen kommune. Delegasjonen innebærer at årsmøtet i IUA Bergen region skal forvalte samarbeide Samarbeidet omfatter følgende kommuner: Askøy, Austevoll, Austrheim, Bergen, Eidfjord, Fedje, Fjell, Fusa, Granvin, Gulen, Hyllestad, Kvam, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen, Os, Osterøy, Radøy, Samnanger, Solund, Sund, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden Det geografiske virkeområdet er begrenset til deltakerkommunene. På land følger virkeområdet kommunegrensene. Virkeområdet på sjøen går ut til den norske grunnlinjen. IUA Bergen region sine faste organer er årsmøtet, styret og et sekretariat som står for den daglige drift.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	Vedtekter for IUA avdeling Bergen

Selskap: LVK	
Stiftingsår	1977
Selskapets formål:	«LVK har som formål å ivareta medlemskommunenes interesser i alle spørsmål med tilknytning til kraftutbygging, energi, kommuneøkonomi og naturmiljø. Beskatning av kraftanlegg og andre økonomiske og naturfaglige rammebetingelser for energiforsyningen står sentralt i arbeidet. LVK skal delta i den energipolitiske debatten og bidra til å fremheve de miljømessige fortrinn vannkraften har som fornybar og forurensningsfri energikilde. LVK vil ikke engasjere seg i konkrete fordelingsspørsmål medlemskommunene imellom, med mindre de berørte kommuner ønsker det. LVK er partipolitisk nøytral.» Arbeidet skjer innenfor rammen av det arbeidsprogram landsmøtet til enhver tid har vedtatt. LVK organiserer kommuner som er vertsskap for vannkraftutbygging.
Kommunens representantar:	
Om verksemda:	«LVK er en ad-hoc organisasjon, hvor kun leder er fast ansatt. Organisasjonen er bygget opp med et landsmøte, landsstyre, arbeidsutvalg og sekretariat. I 2013 ble det opprettet to permanente underutvalg, - energirådet og eiendomsskatteutvalget (ESU).»
Økonomiske nøkkeltal:	«LVKs utgifter dekkes ved en årlig kontingent som hver medlemskommune betaler til sekretariatet innen utløpet av februar hvert år. LVK ønsker å ha en robust egenkapitalreserve for å møte uforutsette utgifter knyttet til viktige politiske saker og andre prinsipielle spørsmål som er av stor betydning for organisasjonen og dens medlemmer. Landsmøtet tar stilling til hvilke reserver som til enhver tid anses hensiktsmessig, og hvilke aktiviteter egenkapitalen skal brukes til. Landsstyret treffer nærmere vedtak mellom landsmøtene der dette er nødvendig. Kontingentens størrelse fastsettes av landsmøtet.» Går ellers fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	LVK skal ivareta medlemskommunane sine interesser i alle spørsmål om kraftutbygging. LVK er partipolitisk nøytral og tar ikkje stilling for eller mot vannkraftutbygging. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	Vedtekter, årsmelding for 2016 .

Selskap: Vest brann og redning	
Stiftingsår	2017
Selskapets formål:	«Formålet er å utvikle og ivareta et langsiktig faglig samarbeid mellom selvstendige brannvesen i Bergensregionen innen følgende fagområder: • Brannforebyggende arbeid • Brann- og redningsberedskap • Beredskap mot akutt forurensning • Nødmeldingstjeneste (110-sentral) Vest brann- og redningsregion skal ikke være arbeidsgiver, men skal basere den faglige utviklingen på personell tilknyttet det enkelte brannvesen.»
Kommunens representantar:	Vaksdal kommune har rett til å opnemne ein representant til årsmøtet. Ordførar
Om verksemda:	Bergen kommune er administrasjonskommune, og utøver dette ansvaret gjennom Bergen brannvesen. Verkeområdet for verksemda følger grensene for deltakarkommunane: Askøy, Austevoll, Austrheim, Bergen, Eidfjord, Fedje, Fjell, Fusa, Granvin, Gulen, Hyllestad,

	Kvam, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen, Os, Osterøy, Radøy, Samnanger, Solund, Sund, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden. Gjennom det regionale brannsamarbeidet skal kommunane få tilgang til spesialtenester og spisskompetanse innan alle relevante fagområde. Dette inneber også tilgang til fagsystem, prosedyrar, faglege nettverk og kvalitetsstandardar. Det regionale brannsamarbeidet er regulert gjennom eit felles overordna plandokument basert på risikobiletet i regionen og som byggjer bru mellom brannordningane i den enkelte kommune. Dette vil gje ei tydeleg og føreseieleg skildring av samvirket mellom lokale kapasitetar og regionale forsterkningsressursar. Det regionale planverket vil vere felles operative handlingsplan for kommunane som kvitterer ut risiko definert i m.a. overordna ROS-analysar og i fylkes-ROS.
Økonomiske nøkkeltal:	Samarbeidet vert finansert ved tilskott frå deltakarkommunane slik at deltakarkommunane betaler eit grunntilskot som skal vere 20% av det samle budsjett for kommande driftsår. I tillegg betalar kvar deltakarkommune eit tilskott per innbyggjar som samla skal utgjere 80% av det samla budsjett for kommande driftsår. Det vert oppretta eit bunde driftsfond. Årsmøtet vedtek kva for formål fondet skal nyttast til. Vest brann- og redningsregion kan ikkje ta opp lån eller på annan måte pådra deltakarkommunane pliktar utover det som følgjer av vedtekne budsjetttrammar. Kommunar som utfører spesialoppgåver på vegne av deltakarkommunane kan få fordelt tilskott ut i frå kriterier vedtekne av styret og budsjett. Den enkelte kommune må sjølv dekkje kostnader til beredskap som står i samsvar til kommunens ROS- analyse og brannordning, samt kostnader til generell kompetanseutvikling i eige brannvesen. Økonomiske nøkkeltal elles går fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	Samarbeidet skal sikre tilgang til naudsynt kompetanse og ivareta ein god beredskap i kommunen, koordinering av kompetanseutvikling og beredskapen i regionen. Samarbeidet skal samla styrke kommunalt og regionalt brannvern gjennom formalisert samarbeid for dei aktuelle fagområda.
Kjelde:	K sak 71/2017, Vedtekter for Vest brann og redning

Selskap: IKT NordHordland (IKTNH)	
Stiftingsår	2018 (fram til etablering som §27- selskap er det adm. Vertskommunesamarbeid jf koml § 28- 1 a (og b).
Selskapets formål:	Samarbeidet skal ivareta samarbeidskommunane sine oppgåver innan IKT knytt til drift, driftstøtte, service, informasjonssikkerheit, samt utvikling, implementering og forvaltning av kostnadseffektive driftsløysingar og tenester.
Kommunens eigarandel:	Vaksdal kommune 4123 innbyggjarar som gir ein eigardel på 8,8%
Kommunens representant:	Vert valt ved realisering
Om verksemda:	Samarbeidet er organisert gjennom tre organ; representantskap, styre og dagleg leiar. IKT Nordhordland er leverandør av IKT tenester til kommunane Lindås, Osterøy, Modalen, Vaksdal, Meland, Radøy, Austrheim, Fedje og Masfjorden. Osterøy er kontorkommune.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	IKTNH skal bidra til at kommunenes tenester er trygge, sikre og innovative. IKTNH skal levere i samsvar med den til einkvar tid gjeldande strategiplan, vedteken av kommunestyra i samarbeidet. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	K sak 17/2018. Vedtekter for IKTNH som koml. § 27- samarbeid.

Samvirkeforetak

Selskap: KLP	
Stiftingsår	1949
Selskapets formål:	Å ta i vare medlemmanes trong for tenestepensjonsordninger. Selskapet kan også tilby andre forsikringsprodukt, enten sjølv eller gjennom andre selskap. Selskapet kan drive eller delta i einkvar verksemd som har naturleg tilhøyre til forsikringsverksemd, og einkvan annan verksemd som er tillatt for forsikringsselskap, under dette administrasjon og forvaltning av pensjonskassar.
Kommunens eigarandel:	Eigenkapitalinnskott
Om verksemda:	KLP leverar pensjons-, finans-, og forsikringstenester til både offentlege og private.
Økonomiske nøkkeltal:	Sjå årsrekneskapen for selskapet.
Kommunens forventningar:	KLP tek i vare kommunen si lovfastsatte oppgåve for tenestepensjon. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde	Vedtekter, selskapsavtale, årsmelding med årsrekneskap for 2016.

Selskap: Biblioteksentralen	
Stiftingsår	
Selskapets formål:	«Hovedformålet for Biblioteksentralen er å være serviceorgan for og hovedleverandør av produkter og tjenester til offentlige bibliotek, skoler og andre offentlige institusjoner. I tillegg kan Biblioteksentralen etablere og investere i virksomheter med det formål å betjene det totale bok-, informasjons- og kunnskapsmarkedet. Biblioteksentralen skal drives etter vanlige bedriftsøkonomiske prinsipper, slik at det skapes økonomisk trygghet og utviklingsmuligheter og slik at medlemmenes interesser ivaretas på beste måte. Biblioteksentralen har ikke økonomisk fortjeneste i seg selv som formål for virksomheten - herunder heller ikke for medlemmene, jf. § 15».
Kommunens eigarandel:	«§ 4 Ansvarsinnskudd Foretakets driftskapital tilveiebringes ved at medlemmene innbetaler andeler á kr. 300,- etter følgende regler: a) Kommunene minst 1 andel for hver 1200 innbyggere, men minst 1 andel. Tallet for statens siste folketelling før innmeldingsdagen legges til grunn.»
Om verksemda:	«Biblioteksentralen SA er et samvirkeforetak med skiftende kapital og skiftende medlemstall. Foretaket har forretningskontor i Oslo kommune. Medlemmenes ansvar er begrenset til andelskapitalen. Som medlemmer kan opptas: 1. Landets kommuner. 2. Landets fylkeskommuner 3. Norsk Bibliotekforening 4. Kommunenes Sentralforbund (KS) 5. Universiteter, vitenskapelige høyskoler og statlige høyskoler som omfattes av Lov om universiteter og høyskoler (Lov av 1.4.2005 nr. 15). Biblioteksentralens organer er årsmøtet og styret.»
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og rekneskap.
Kommunens forventningar:	Biblioteksentralen skal vere eit kompetansesenter for kommunal bibliotekdrift. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	Vedtekene, årsmelding med årsrekneskap 2016.

Vertskommunesamarbeid

Selskap: Interkommunal Legevakt	
Stiftingsår	2016
Selskapets formål:	Voss interkommunale Legevakt skal dekkje det ansvaret kommunane har etter lov av 24. juni 2011 nr. 30 om helse. Og omsorgstenester § 3-2(1) nr. 3 bokstav 2, med tilhøyrande føresegner i forskrifte av 20.03.2015 nr. 231; Akuttforskriften.
Kommunens representantar:	Kvar deltakarkommune kan stille med to representantar i Samarbeidsutvalet for legevakt, jf samarbeidsavtalen pkt. 11.
Om verksemda:	Samarbeidet er eit administrativt vertskommunesamarbeid med heimel i kommunelova § 28- 1 a. Samarbeidsavtalen er inngått med heimel i kommunelova § 28 – 1 b. Vertskommunen er delegert mynde til å utøve ansvaret for den interkommunale legevakten på samarbeidskommunanes vegne, slik det er uttrykkeleg uttrykt i samarbeidsavtalen pkt 4 og 5.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og rekneskap. Vertskommunen har ansvaret for utarbeiding og oppfølging av budsjett, rekneskap, rapporteringar, søknader m.m., jf samarbeidsavtalen pkt. 10. Økonomisk styring og oppgjer er regulert i samarbeidsavtalen pkt 15 – 21.
Kommunens forventningar:	Innbyggjarane i Vaksdal kommune skal ha eit lovmesseg og forsvarleg tilbod om legevakt i samsvar med føresetnadene i det til einkvar tid gjeldande regelverk. Vertskommunen skal syte for ei forsvarleg organisering av tenestene som er i samsvar med samarbeidsavtalen og lov, forskrift og anna regelverk. Vertskommunen skal halde samarbeidskommunane turvande orientert til at samarbeidskommunane kan overvake og vere trygga at tilbodet vert utført innan dei rammer som lovgjevar fastset, og innan dei økonomiske rammer som er lagt til grunn i samarbeidsavtalen mellom kommunane. Vesentlege endringar i tilbodet skal samarbeidskommunane vere varsla om i god tid på førehand slik at samarbeidskommunane har reell høve til å påverke. Krav til tenesta er elles uttrykkeleg regulert i samarbeidsavtalen pkt 7. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	K sak 61/2016, Samarbeidsavtale av 2016. Årsrapport 2017.

Selskap: Administrativt vertskommunesamarbeid om hjorteforvaltning med Voss og Modalen kommunar, kml § 28 b	
Stiftingsår	2016
Selskapets formål:	Administrasjon av hjortevald som inngår i kommuneoverskridande bestandsplanområde for hjort.
Kommunens representasjon:	Vaksdal er vertskommune
Om verksemda:	Vaksdal kommune vert vertskommune etter § 17 i <i>Forskrift om forvaltning av hjortevilt</i> , med administrativt ansvar for å gjennomføre lovpålagte oppgåver og å treffe avgjerder etter delegert mynde frå Voss kommune og Modalen kommune, jf. § 28-1 b. i Kommunalova. Voss og Modalen vert samarbeidskommunar. Reglar i Vaksdal kommune, gjevne i medhald av <i>Forskrift om forvaltning av hjortevilt</i> , vert gjeldande for vald i samarbeidskommunane som inngår i Vaksdal - Evanger bestandsplanområdet og Storfjellet bestandsplanområde.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	Vertskommunesamarbeidet skal gje auka fagleg kompetanse og stabilitet, samt effektivisere dei lovpålagte oppgåvene kommunane har til einkvar tid. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	K sak 51/2016. vertskommuneavtalen mellom Vaksdal, Voss og Modalen kommunar

Selskap: Administrativt vertskommunesamarbeid om hjorteforvaltning med Osterøy kommunar, kml § 28 b	
Stiftingsår	2016
Selskapets formål:	Administrasjon av hjortevald som inngår i kommuneoverskridande bestandsplanområde for hjort.
Kommunens representasjon:	Vaksdal er vertskommune
Om verksemda:	Vaksdal kommune vert vertskommune etter § 17 i <i>Forskrift om forvaltning av hjortevilt</i> , med administrativt ansvar for å gjennomføre lovpålagte oppgåver og å treffe avgjerder etter delegert mynde frå Voss kommune og Modalen kommune, jf. § 28-1 b. i Kommuneleva. Voss og Modalen vert samarbeidskommunar. Reglar i Vaksdal kommune, gjevne i medhald av <i>Forskrift om forvaltning av hjortevilt</i> , vert gjeldande for vald i samarbeidskommunane som inngår i Vaksdal - Evanger bestandsplanområdet og Storfjellet bestandsplanområde.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	Vertskommunesamarbeidet skal gje auka fagleg kompetanse og stabilitet, samt effektivisere dei lovpålagte oppgåvene kommunane har til einkvar tid. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	K sak 52/2016. vertskommuneavtalen mellom Vaksdal, Voss og Modalen kommunar

Selskap: Kriesesenter	
Stiftingsår	2011
Selskapets formål:	Drift av kriesesenter på vegne av samarbeidskommunane
Kommunens eigarandel:	Vertskommunesamarbeid jf koml § 28 -1 bokstav a, jf b.
Om verksemda:	Bergen er vertskommune og har delegert dei oppgåver og mynde som er naudsynt for å utøve drifta på vegne av samarbeidskommunane. I samarbeidsavtalen er det lagt til grunn årleg rapportering frå vertskommunen til samarbeidskommunane, samt årleg møte mellom vertskommunen og samarbeidskommunane. Samarbeidskommunane skal følgje med og melde frå og eventuell svikt i tilbodet. Samarbeidskommunane kan be om særskilte møte med vertskommunen. Vertskommunen skal drive fagleg utviklingsarbeid som samarbeidskommunane vert invitert inn i.
Økonomiske nøkkeltal:	Går fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	Innbyggjarane i Vaksdal kommune skal ha eit lovmessege og forsvarleg tilbod om kriesesenter i samsvar med føresetnadene i det til einkvar tid gjeldande regelverk. Vertskommunen skal halde samarbeidskommunane turvande orientert til at samarbeidskommunane kan overvake og vere trygga at kriesesentertilbodet vert utført innan dei rammer som lovgjevar fastset, og innan dei økonomiske rammer som er lagt til grunn i samarbeidsavtalen mellom kommunane. Vesentlege endringar i tilbodet skal samarbeidskommunane vere varsla om i god tid på førehand slik at samarbeidskommunane har reelt høve til å påverke. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde	K- sak. Samarbeidsavtalen.

Selskap: Administrativt vertskommunesamarbeid om barnevern med Modalen og Vaksdal kommunar, kml § 28 b	
Stiftingsår	2012
Selskapets formål:	Drift av felles barnevern
Kommunens representasjon:	Vaksdal er vertskommune
Om verksemda:	Rådmanenn i Modalen kommune videredeleger si mynde til åfatte vedtak etter Lov om barneverntenester som gjeld Modalen kommune sine innbyggjarar til rådmannen i Vaksdal kommune. Vaksdal kommunen er ansvarleg fir å utføra dei oppgåver Modalen kommune har etter lov om barneverntenester og som ikkje er lagt til statlege organ. Modalen kommunen er medansvarleg med å setje i verv vedtak, enten i form av å bidra med personell, eller yte midlar til drift av tiltak. Saker av prinsipiell betydning skal leggjast fram for politisk handsaming i begge kommunane.
Økonomiske nøkkeltal:	Modalen kommune kjøter denne tenesta frå Vaksdal kommune med ein fastpris som vert regulert i samsvar med deflatoren, samt refusjon for klientretta tiltak, jf Samarbeidsavtalen § 7. Går fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	Vertskommunesamarbeidet skal gje auka fagleg kompetanse og stabilitet, samt effektivisere dei lovpålagte oppgåvene kommunane har til einkvar tid. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde:	K sak 43/12. Samarbeidsavtale mellom Vaksdal og Modalen kommunar av 04.07.2012

Anna

Selskap: Invest In Bergen	
Stiftingsår	2016
Selskapets formål:	Invest in Bergen vert etablert som eit «næringsutviklingsprogram» i Hordaland Fylkeskommune med eige kostnads- og finansieringsbudsjett. Invest in Bergen skal ha ei viktig rolle i å vere kommunane sin representant i møte med investeringsinteressenter.
Kommunens eigarandel:	Fylkeskommunal drift med samarbeidssavtale med kommunane i Hordaland. Samarbeidet er regulert gjennom samarbeidsavtale som er handsama i kommunestyret. Finansieringsmodell med kr/innbyggjar: kr. 4 pr innbyggjar kvart år.
Kommunens representantar:	Ordførar
Om verksemda:	Fylkeskommunen har arbeidsgjevaransvaret for dei tilsette og har det administrative ansvaret. Fylkeskommunen leiår styringsgruppa.
Økonomiske nøkkeltal:	Fylkeskommunen er ansvarleg for drifta og bidrag med same beløp pr innbyggjar som kommunane som deltek i samarbeidet. Går elles fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	Invest in Bergen skal leggje Strategisk Næringsplan for Bergensregionen 2015 – 2020 til grunn for sitt arbeid. Invest in Bergen skal vidareutvikle og ta i vare arbeidet tidlegare gjort av Business Region Bergen. Særleg vekt skal leggjast på marknadsføringsaktivitetar, innsal av regionen, kontinuerleg oppdatering av næringsarealguiden og nettsidene til Invest in Region Bergen» Det er særleg viktig at Invest in Region Bergen styrkar regionen sin samla evne til å drive strategisk næringsutvikling og er ein god og tidleg relevant støttespelar og kompetanseutviklar for kommunanen i Bergensregionen. For Vaksdal er det viktig å understreke aust-aksen og innsal av potensialet langt Bergensbana og E16. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde	K sak 88/16 Samarbeidsavtale

Selskap: Etablerarsenteret	
Stiftingsår	2016
Selskapets formål:	Etablerarsenteret skal arbeide utadretta i fylket og vil samarbeide tett med dei eksisterande nærings- og etableraraktørane i kommunane/regionane
Kommunens eigarandel:	Fylkeskommunal drift med intensjonsavtale med kommunane i Hordaland. Samarbeidet er regulert gjennom samarbeidsavtale som er handsama i kommunestyret. Finansieringsmodell med kr/innbyggjar: kr. 3,- pr innbyggjar kvart år.
Kommunens representantar:	Administrativ delteking i styringsgruppa som blir leia av Næringssjefen i Hordaland Fylkeskommune.
Om verksemda:	Etablerarsenteret skal arbeid utadretta i fylket og samarbeide tett med dei eksisterande i kommunane/regionana som t.d. regionråd, næringshagar, inkubatorar og liknande. Etablerarsenteret vil inngå i innsatsgruppa for innovasjon og entreprenørskap på Næringsseksjonen. Organiseringa skal og sikre ei meir heilskapeleg utvikling av etablerertenestene i Hordaland ved å kople Kom- an.no satsinga til fylket og Etablerarsenteret tettare saman.
Økonomiske nøkkeltal:	Fylkeskommunen er ansvarleg for drifta og bidrag med same beløp pr innbyggjar som kommunane som deltek i samarbeidet. Går elles fram av budsjett og årsrekneskap.
Kommunens forventningar:	Etablerarsenteret må vere ein profesjonell og tilgjengeleg aktør som framsyner heile regionen som attraktiv å etablere seg i. Det er viktig at tiltak for etablerarar framstår som eit heile og at det er tydeleg kompetansefordeling mellom Etablerarsenteret og regionale/kommunale aktørar. Etablerarsenteret har ei viktig rolle i å støtte etablerarar i alle kommunane og er ein spydspiss for kompetanseutvikling for regionen og særleg små kommunar i den. Kommunen sitt motiv for eigarskapen er av Samfunnsøkonomisk karakter.
Kjelde	K sak 88/16 Samarbeidsavtalen

Vedlegg:

Nærmere om selskapsformen aksjeselskap, interkommunale selskap og kommunalt føretak.

Kort om vertskommunesamarbeid

Kort om kommunelova § 27- selskap

Franlegg til ny lovføresegn i kommunelov (Prop 46 L (2017 – 2018))

Nærmere om selskapskontroll

Aksjeselskap

Heimel og rettsleg stilling

Føresegna om aksjeselskap er regulert i aksjelova av 19.07.1997 nr 44. Eit aksjeselskap er eit eige rettssubjekt.

Deltakarane har eit avgrensa ansvar for selskapet sine pliktar, avgrensa til ansvar for innskoten kapital. Eiggarane rår dermed heller ikkje fritt over selskapet sine inntekter og formue.

Aksjekapitalen i eit aksjeselskap må vere på minimum kr 30.000,-

Kva er selskapsforma eigna til?

Lovgjevinga set inga grenser for kven som kan vere eigar i eit aksjeselskap. Selskapsforma kan difor vere tenleg viss det er ynskje om å ha ulike grupper eigarar, både fysiske og juridiske personar, og ulike juridiske personar. Selskapsforma eignar seg der kommunen ynskjer å ha eit heilt klårt avgrensa ansvar – til den innskotne kapitalen.

Styrande organ

Generalforsamlinga

Generalforsamlinga er aksjeselskapet sin øvste mynde. Og aksjeeigarane utøver sin eigarmynde gjennom generalforsamlinga.

Generalforsamlinga kan treffe vedtak i alle selskapssaker med mindre lova seier noko anna.

Som øvste mynde for selskapet kan generalforsamlinga instruere andre selskapsorgan, gjere om avgjerdne deira og direkte treffe avgjerd i saker som ligg til andre selskapsorgann, med mindre særlov seier noko anna.

I generalforsamlinga møter kommunen normalt med ein representant. Dette kan vere ordføraren, jf kommunelova § 9. Viss ordførar sjølv ikkje møter kan kommunen stille med fullmektig.

Kommunestyret kan gjennom vedtak instruere representanten om stemmegjeving.

I heleigde kommunale aksjeselskap kan kommunestyret vedta at kommunestyret eller anna utval er generalforsamlinga.

Aksjonæravtalar

Aksjonæravtalar vert nytta for å regulere tilhøvet mellom aksjonærane.

Aksjonæravtalen kan regulere ulike eigarspørsmål så som stemmerett, innskottplikt og forkjøpsrett.

Styret

Styret har det overordna ansvaret for forvaltninga av selskapet. Hovudregelen er at det er styret som tilset og er overordna dagleg leiar.

Dagleg leiar

Dagleg leiar skal styre selskapet etter dei planer, retningslinjer og prinsipp som styret har vedtatt, og rapporterar til styret.

Styring og kontroll

Aksjonæren har rettar i selskapet ut i frå eigarandelen sin.

For kommunen er det difor viktig at eigarandelen er tilpassa kommunen sitt formål med eigarskapet.

Viss ein aksjonær eig over 90% av aksjekapitalen og stemmene i eit aksjeselskap kan vedkommane majoritetsaksjonær tvangsutløyse dei øvrige aksjonærane i selskapet, og konsernbidrag kan gi mellom selskap i konserntilhøve.

Vedtak om endring av vedteker for eit aksjeselskap krevjar minst to tredeler av stemmene – 67%. Det same gjeld avgjerder om fusjon eller fisjon, forhøye eller setje ned aksjekapitalen, opptak om konvertible lån, vedtak om omdanning og vedtak om oppløysing av selskapet.

Alminneleg fleirtal trengs for avgjerder om val av styremedlem, godkjenninga v årsrekneskap og vedtak og utdeling av utbytte. Vedtak og aksjonæravtalar kan regulere behov for breiare, men ikkje snevrare tilslutnad for slike saker.

Viss ein aksjonær har meir enn ein tredjedel av stemmene – 34%, vil denne normalt har negativ kontroll over mange vesentlege avgjerder i selskapet. Dette gjeld særleg vedtektsendringar.

Kommunen sine økonomiske interessar

Økonomisk risiko i høve til eigaradel i aksjeselskap er direkte knytt til verdien av aksjekapitalen som kommunen har skutt inn.

Interkommunalt selskap

Heimel og rettsleg status

Samarbeid mellom fleire kommunar og/eller fylkeskommunar kan ein organisere som interkommunalt selskap (IKS) etter lov om interkommale selskap av 23.01.1999 nr. 6. Lova heimlar at interkommunale selskap er eigne rettssubjekt, som både rettsleg og økonomisk er skilt frå deltakarkommunane. Selskapet har følgeleg sin eigen formue og eine eigne inntekter og svarar sjølv for sine pliktar. Det er selskapet sjølv som inngår og er part i avtalar og har partsstilling i rettssaker og ovanfor forvaltningsmyndigheitane. Selskapsdeltakarane har uavgrensa ansvar for selskapet sine pliktar. Når

Kva er selskapsforma eigna til?

I eit interkommunalt selskap kan berre kommunar og fylkeskommunar vere deltakarar. Lovpålagte oppgåver, samt tenester der det kan vere regningssvarande og strategisk å løyse oppgåvene i fellesskap er døme for verksemd som selskapsforma typisk er nytta til. Men tilsvarande gjeld for regionale utviklingsoppgåver, prosjekt og anlegg.

Utøving av offentleg mynde og forvaltningsoppgåver vil etter sin karakter krevje overføring av mynde viss oppgåvene skulle bli lagt til eit interkommunalt selskap, og det kan vere avgrensningar i særlovgjevinga som hindrar dette.

Styrande organ

Representantskapet

Representantskapet er øvste mynde for eit IKS. Det er eigarane sitt organ, og deltakarkommunane sin eigarmynde vert utøvd av representantskapet. Dette vil seie at den einskilte deltakarkommune ikkje kan utøve eigarmynde direkte ovanfor selskapet korkje i høve styret eller administrasjon.

Kvar deltakarkommune skal ha minst ein representant i representantskapet. Deltakarkommunane kan gjennom representantskapet treffe vedtak som bind styret, og det kan gjere om vedtak som styret har gjort.

Gjennom ei rekkje føresegn legg lova særlege oppgåver til representantskapet: Det gjeld faststiiing av rekneskap, budsjett, økonomiplan og val av revisor, samt vedtak om sal eller pantsetting av fast eigedom eller andre større kapitalinvesteringar, eller vedtak om å gjere investeringar som er av vesentleg betydning for selskapet eller ein eller fleire av deltakarane.

Styret

Eit interkommunalt styre skal ha eit styre og ein dagleg leiar som står ansvarleg for forvaltninga av selskapet. Det høyrar under styret å forvalte selskapet på vegne av deltakarkommunane. Styret leiar selskapet si verksemd og det har ansvar for forsvarleg forvaltning av verdiane i selskapet, og at selskapet er driven i samsvar med formålet.

I forvaltninga av selskapet er styret underlagt representantskapet, og må følgje vedtak og retningslinjer som representantskapet vedtek. Forvaltninga må vere innanfor ramma av selskapsatalen og årsbudsjettet for selskapet.

Dagleg leiar

Dagleg leiar skal styre selskapet etter dei planer, retningslinjer og prinsipp som styret har vedtatt, og rapporterar til styret.

Selskapsavtale

Av lova følgjer det vidare at det skal liggje føre ein selskapsavtale som skal ha eit visst minimumsinnhald.

I selskapsavtalen kan ein dessutan fastsetje at representantskapet skal godkjenne visse saker som elles høyrer innunder styret sin mynde.

Samla sett gir desse føresegna deltakarkommunane i utgangspunktet større innflytelse over styringa av selskapet enn det aksjelova gir deltakarane i eit aksjeselskap. Dette har først og fremst samanheng med at selskapsdeltakarane har uavgrensa ansvar for selskapet sine pliktar. Når deltakarane påtek seg eit størreansvar er det også naturleg å utvide mogelegheitane for å styre.

I ein eigaravtale vil deltakarinteressane i selskapet kunne uttrykkast tydeleg, og det er pålagt representantskapet å utføre tilsyn med visse styringsoppgåver ovanfor styret. Det gjeld mellom anna krav om interne kontrollsysteme, reglar om økonomistyring, strategiutvikling og finansforvaltning.

Arbeidsgjevaransvaret

Dagleg leiar vert tilsett av styret med mindre vedtektene fastset at representantskapet skal tilsette dagleg leiar. Tilsette har selskapet som sin arbeidsgjevar, med dagleg leiar som øvste administrative leiar. Det ligg til styret å utvikle arbeidsgjevarpolitiske retningslinjer for selskapet, med mindre anna er fastsett i selskapsavtalen. Lov om interkommunale selskap regulerar tilsette sin representasjon i styret.

Kommunen sitt økonomiske ansvar og risiko

Kvar at deltakarane har eit uavgrensa ansvar for ein prosent eller ein brøkdel av selskapet sine samle pliktar. Dete skiljer interkommunale selskap frå aksjeselskap, der deltakaransvaret er avgrensa.

Ansaret kan avgrensast gjennom selskapsavtalen. Men samla skal deltakarane sine ansvarsdelar utgjere selskapet sine samla pliktar.

I selskapsavtalen kan ein gje heimel for å byggje opp fond for gjennomføring av investeringar og til naudsynt driftskapital. Fonsdoppbygginga skal stå i høve til selskapet sine oppgåver og pliktar.

Representantskapet kan vedta utdeling av selskapet sine midlar, etter framlegg eller samtykke frå styret. Det kan skje etter at rekneskapet for siste rekneskapsår er fastsett.

Styring, tilsyn og kontroll

Forskriftene til lova heimlar reglar om årsbudsjett, økonomiplan, krav til årsrekneskap og årsmelding, periodevis rapportering og KOSTRA- rapportering. Av lova § 18 følgjer at selskap der deltakarane betalar tilskott vert budsjettet for selskapet først endeleg etter at deltakarkommunane har ferdighandsama sine budsjett, jf kommunelova § 45 nr. 4.

Kommunalt føretak

Heimel og rettsleg status

Kommunale føretak er ein del av kommunen som rettssubjekt, og heimla i kommunelova kap 11. Eit kommunalt føretak er ikkje eit eige selskap med rettsleg eller økonomisk sjølvstende, men er ein del av kommunen og såleis underlagt kommunestyret som øvste mynde.

Kommunestyret fastset verksemda føretaket skal drive gjennom føresegn om formål i vedtektene. Det same gjeld for den ytre ramma av styret sitt mynde. Kommunestyret kan gjennom vedtekene eller andre typer vedtak gje bindande pålegg for føretaket. Kommunestyret vedtek sjølv både stifting og oppløysing av kommunalt føretak.

Kva er selskapsforma eigna til?

Reglane om kommunalt føretak tek særleg sikte på å gje eit alternativ for meir sjølvstendig organisering av kommunale oppgåver. Organisasjonsforma vert som regel nytta når både forretningsmessige og samfunnsmessige omsyn skal takast i vare. Det er likevel ikkje avgrensningar i sjølve kommunelova når det gjeld kva for oppgåver kommunen kan leggje inn i eit kommunalt føretak.

Styrande organ

Føretaket er leia av eit styre som har alminneleg mynde til å fatte avgjerd for føretaket. Føretaket er leia av styret og dagleg leiar. Dette er obligatoriske organ. Kommunestyret velgjer sjølv styremedlemmane med mindre anna framgår av delegasjonsvedtak, jf kml § 62 (2). Val av styre skjer etter reglane om forholdsval og fleirtalsval, jf kml §§ 36, 38 og 35 nr 4. Styret har eit overordna ansvar for organiseringa av føretaket si verksemd. Leiaransvaret gjeld ikkje berre den forretningsmessige siden av verksemda, men generelt forvaltninga av dei verdiar og oppgåver kommunen har lagt til føretaket. Det er styret og dagleg leiar som opptrer utad på kommunen sine vegner. Etter kommunelova § 69 kan det sjølvstendige mynde som styret har bli avgrensa gjennom vedtekter. Då må vedtektene fastsetje at nærare bestemte saker må vere godkjente av kommunestyret for å vere bindande for kommunen.

Dagleg leiar vert tilsett av styret. Dagleg leiar står i eit direkte underordnings- og ansvarstilhøve til styret. Styret er igjen underlagt kommunestyret.

Arbeidsgjevaransvaret

Dagleg leiar har det overordna ansvaret for dei tilsette i kommunale føretak. Kommunen sin overordna arbeidsgjevarpolitikk legg rammane også for det kommunale føretaket. Det gjeld mellom anna seniorpolitikk, likestilling, tariffområdet og kompetanseutvikling. Ved brot i lønsforhandlingar trer konserntankegongen inn. Det vil seie at brot som er oppstått i eit føretak får verknader for heile det gjelande området i kommunen. Føretaket kan vere medlem i KS Bedrift.

Kommunen sitt økonomiske ansvar og risiko

Føretaket er ein del av kommunen og såleis underlagt kommunestyret sitt budsjettmynde. Dermed set dei kommunale budsjettvedtaka rammar for føretaket si verksemd, og styret er bunden av kommunestyret sine budsjettvedtak. Føretaket kan forplikte kommunen innanfor desse rammane, og kommunen er kontraktsmotpart i dei avtalene som føretaket inngår.

Styring, tilsyn og kontroll

Kommunens styrings. Og kontrollmogelegheiter er fleire og meir omfattande i kommunalt føretak inn i sjølvstendige selskap. Av forskrift til Kommunalova fælgjer reglar for årsbudsjett og økonomiplan, samt krav om KOSTRA- rapportering. Kontrollutvalet skal handsame årsmelding og årsrekneskap for føretaket, før kommunestyret får dei til handsaming.

Kommunalova sine føresegn om konserntankegong gjeld tilsvarande slik at føresegn om handsaming av rekneskapsmessig overskot eller underskot gjeld også for føretaket.

Kommunale føretak har ei sjølvstendig stilling i høv kommunens administrasjonssjef. Det betyr at rådmannen ikkje har instruksjons- eller omgjeringsmynde ovanfor dagleg leiar. Rådmannen kan

likevel isntruere dagleg leiar om å ikkje iverksetje eit tilatk eller ei sak før kommunestyret har handsama saka. Rådmannen har såleis høve til å leggje ei slik sak fram for kommunestyret.

I saker som føretaka fremjar for kommunestyret har rådmannen ansvar for fullstendig sakshandsaming, jf kml § 23.

Vertskommune etter kommunelova kapittel 5 A

Rettsstilling og lovgjeving

Lov om kommunar og fylkeskommunar kapittel 5 A omhandlar vertskommunesamarbeid. Vertskommunemodellen er meint nytta for lovpålagte oppgåver for utøving av offentleg mynde. Modellen føreset at ein kommune (vertskommunen) utføre einskilte oppgåver på vegne av andre kommunar (samarbeidskommunar) Vertskommunen har delegert mynde til å utføre oppgåvene, men samarbeidskommunane er ansvarleg for tenesta i høve eigne innbyggjarar.

Styrande dokument:

Kommunestyret vedtek sjølv om kommunen skal inngå vertskommunesamarbeid.

Samarbeidet er tufta på avtale mellom kommunane. Viktige føresegn for samarbeidet, under dette samarbeidskommunane sine forventningar og rutinar for styringsdialog mellom vertskommunen og samarbeidskommunane skal gå fram av samarbeidsavtalen.

Det er to variantar av vertskommunesamarbeid:

- Adminsitrativt vertskommunesamarbeid (koml § 28 -1b)
- Vertskommune med interkommunal folkevalt nemnd (koml § 28-1c)

Interkommunalt samarbeid (§ 27 selskap)

Rettsleg stilling og lovgjeving

Kommunelova § 27 har reglar om samarbeidsavtalar mellom kommunar når samarbeidet er organisert med eige styre. Gjennom vedtektene kan det heimlast at eit interkommunalt samarbeid får ansvar og mynde som eit eige rettssubjekt.

Styrande organ:

Styret for interkommunalt samarbeid må tildelast ein viss sjølvstendig mynde til å ta avgjerder. Dette mynde må ein avgrense til avgjerder som omhandlar drift og organisering av verksemda. Styret sin

mynde er difor avgrensa. Styret si rolle og tilhøvet til samarbeidskommunane må utformast i vedtektene.

Kommunestyret:

Kommunestyret gjer sjølv vedtak om oppretting av styre.

Vedtekter:

Vedtektene inneheld føresegn om formål og om styret sin kompetanse til å :

Ta opp lån eller på annan måte pådra deltakarne økonomiske pliktar. Vidare kan vedtektene ha føresegn om eigarstyring, til dømes at einskilte typer saker skal leggst fram for deltakarkommunane før styret fatter vedtak i saka.

Framlegg til ny lovføresegn om interkommunalt samarbeid i ny kommunelov (Prop 46 L (2017 – 2018))

«§ 17-1 Interkommunalt samarbeid

Kommuner og fylkeskommuner kan utføre felles oppgaver gjennom et interkommunalt samarbeid.

Et interkommunalt samarbeid skal foregå gjennom et interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefellesskap, vertskommunesamarbeid, interkommunalt selskap, aksjeselskap eller samvirkeforetak, en forening eller på en annen måte som det er rettslig adgang til.

Om samarbeidet omfattes av reglene om offentlige anskaffelser vurderes ut fra reglene om offentlige anskaffelser.»

Reglane om dei einskilte samarbeidsformane er så utdjupa i framlegg til kommunelov kap 18 – 21.

Selskapskontroll

Selskapskontroll er heimla i kommunelova § 77 nr 5:

«Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunes interesser i selskaper m.m.»

Ansaret og oppgåvene under dette er vidare regulert i Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner kapittel 6.

Kommuneloven § 80 gir kommunen en innsynsrett i selskaper som fullt ut, direkte eller indirekte, er eid av kommunen. Innsynsretten gjelder for kommunens kontrollutvalg og den som på utvalgets vegne utfører selskapskontrollen.

Selskapskontrollen kan delast i to:

- Eigarskapskontroll, det vil seie den obligatoriske delen av selskapskontrollen som omfattar kontroll med forvaltninga av kommunen sine eigarinteressar, under dette å kontrollere om den som utøver eigarinteressane gjer det i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader.
- Forvaltningsrevisjon, det vil seie den friviljuge delen av selskapskontrollen som omfattar systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, måloppnåing og verknader ut frå kommunestyret sine vedtak og føresetnader.

Selskapskontroll omfattar alt kommunalt eigarskap som er organisert med heimel i andre lover enn kommunelova, samt interkommunalt samarbeid etter kommunelova kap 5 og som er eige rettssubjekt. Det betyr at Interkommunale Selskap (IKS), aksjeselskap og samverkeføretak er inkludert. Kommunale føretak organisert etter kommunelova kap 11 og interkommunalt samarbeid i medhald av kommunelova kap 5 er derimot ikkje omfatta av selskapskontroll, ettersom desse organisasjonsformane ikkje er å rekne som sjølvstendige rettssubjekt.

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
23/2018	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	23.04.2018

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Trine Pettersen Grønbech		18/473

EIGARSKAPSMELDING FOR VAKSDAL KOMMUNE - DRØFTINGSSAK

Vedlegg:

Eigarskapsmelding versjon for drøftingssak 12.04.2018

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Saka vert lagt fram for drøfting.

- 1.1 Formannskapet sluttar seg til framlegget til eigarskapsmelding og ber rådmannen leggje fram sak om Eigarskapsmelding for endeleg politisk handsaming med følgjande tillegg/endingar:
- 1.2 Formannskapet sluttar seg til framlegget til eigarskapsmelding og ber rådmannen leggje fram sak om Eigarskapsmelding for endeleg politisk handsaming.
2. Eigarskapsmeldinga vert lagt fram etter at kommunen har fått årsberetning for 2017 i hende frå selskapa.

Saksopplysningar:

Kort om saka

Eigarskapsmeldinga vert snarleg lagt fram for handsaming. Ettersom det er første gong kommunen utarbeidar eigarskapsmelding er det turvande å drøfte opplegg og innhald med formannskapet som plan/økonomiutval før saka vert ferdigstilt. Framlegg til eigarskapsmelding reiser ei rekkje prinsipielle problemstillingar som det er viktig å få politisk eigarskap til, og avklaring av, for at den ferdig vedtekne eigarskapsmeldinga skal bli eit godt styringsverktøy for kommunalt eigarskap. Arbeidet har i hovudsak freista å utarbeide eigarskapsmeldinga i samsvar med framlegg til ny kommunelov sine krav til eigarskapsmelding, i tillegg til selskapskontroll for Vaksdal kommune, KS sine tilrådingar for godt kommunalt eigarskap og NUBR sine tilrådingar til godt eigarskap.

Eigarskapsmeldinga gir også uttrykk for eigarstrategi for dei enkelte selskapa. Det er første gong kommunen legg fram ei eigarskapsmelding, noko som gjer at det har vore naudsynt å gå gjennom tilgjengeleg dokumentasjon for alle eigarskap kommunen har. Til dels har dette vore krevjande, og tilgjengeleg informasjon har vist seg å vere ufullstendig. Det er naudsynt med brei politisk gjennomgang av oversynet over den kommunale porteføljen, og særleg formlueringane av kommunens føremål med selskapa, for å sikre at dette er i samsvar med politiske føresetnader. Formuleringane er henta frå tilgjengeleg informasjon, så som vedtekter, selskapsavtaler og årsmelding.

I samsvar med føresetnader til lovføresegn om eigarskapsmelding i ny kommunelov er alle selskap kommunen har eigarinteressar i tatt med, også der kommunen eig berre ein aksje. Vaksdal kommune har i det store ikkje store eigardeler i aksjeselskap eller interkommunale selskap. For Vaksdal Næringsselskap er situasjonen annleis, der har kommunen aksjemajoriteten. For dette selskapet foreslår rådmannen at det vert utarbeidd ein selskapsstrategi i samarbeid med dei andre eigarane. Dette er eit utprega politisk arbeid som treng politisk forankring også under saksførebuinga. Ein mogeleg framgangsmåte er å vert etablere ei eiga arbeidsgruppe med saksordførar og rådmannen som sekretær for dette arbeidet

Samstundes pågår det eit arbeid med evaluering av organisasjonsform for AO- senteret, frivilligsentralen, IKTNH og evaluering av Interkommunal Legevakt (IKL). Det er naturleg å samanfatte dette arbeidet med eigarskapsmeldinga. Det kan og vere turvande å leggje endeleg handsaming av eigarskapsmeldinga til kommunen har fått tilsendt årsmelding frå alle selskap, slik at me har oppdatert og samla informasjon for året 2017 i gjeldande eigarskapsmelding.

Bakgrunn

Heimel

- Vedtak i kommunestyre 09.11.2015 sak 70/2015: Oppfølging tiltak etter selskapskontroll.
- Ikkje lovkrav i gjeldande rett, men i framlegg til føresegn om eigarskapsmelding i ny kommunelov
- NUBR sine tilrådingar
- KS sine tilrådingar for eit godt og aktivt eigarskap.

Innhaldet i eigarskapsmeldinga

Ei eigarskapsmelding er eit overordna politisk styringsinstrument for verksemd som er lagt til eit eige rettssubjekt, eller eit eiga styre etter kommunelova § 27. Ei eigarskapsmelding bør som minimum ha tre hovudpunkt:

- Oversikt over kommunens verksemd som er lagt i selskap og interkommunale samarbeidstiltak
- Prinsipp for eigarstyring
- Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knytt til dei ulike selskapa

Kva eigarskap som er omfatta

Gjeldande kommunelov har ikkje føresegn om eigarskapsmelding men i framlegg til ny kommunelova er det foreslått å lovfeste følgjande minimumskrav:

26-1 Eierskapsmelding

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- 1. kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring*
- 2. en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i*
- 3. kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.*

Bakgrunnen for dette framlegget er utførleg handsama i NOU 2016: 3 der det mellom anna vert vist til at sjølv om den formaliserte lovgjevnaden for eigarskapa går fram av regelverket som gjeld for den konkrete selskapsformen, er dette noko som gjeld for alle eigarar. Den særskilte kommunale eigaroppfølginga er ikkje lovregulert. Det kan vere trong for eigarmøter eller anna direkte kontakt mellom kommunen og selskapet. Eller det kan gjelde utarbeiding av styringsdokument så som prinsipp for eigarstyring, eigne selskapsstrategiar for den einskilte selskap eller eigarskapsmelding. Vidare understrekar utvalet at:

«Ettersom eksterne virksomheter forvalter offentlige midler og produserer offentlige tjenester er det behov for sterkere rettslige virkemidler for å sikre god eierstyring. Ved å legge kjernevirksomhet ut i et selskap vil kommunens innbyggere bli avhengig av selskapets tjenester. Dårlig eierstyring kan føre til at innbyggerne ikke får det de har krav på. Hensynet til rettssikkerhet er derfor også et argument for skjerpet krav til kommunens eierstyring.»

Arbeidsmetodikk

Arbeidet er bygd på:

- Framlegg til ny kommunelov
- KS tilrådingar for godt kommunalt eigarskap
- NUBR sine tilrådingar for god eigarstyring
- Selskapskontroll for Vaksdal kommune (2015)
- K- vedtak 70/2015
- Andre kommunar sine eigarskapsmeldingar (som er gjort tilgjengeleg): Odda kommune, Levanger kommune, Verdalen kommune, Trondheim kommune, Kvinesdal kommune, Kristiansand kommune, Bergen kommune, Folldal kommune
- Arkivsøk/anna søk etter dokumentasjon for styringsdokument knytt til kommunens eigarskap

Særleg om framlegg til eigarstyringssprinsipp

Tufta på dette bakgrunns materialet ligg det framlegg om følgjande prinsipp for eigarskap i Vaksdal kommune som så vert konkretisert i kommunens prinsipp for god eigarstyring.:

Prinsipp for eigarskap i Vaksdal kommune:

- Vaksdal kommune skal utøve sitt eigarskap profesjonelt innanfor ramma av norsk selskapslovgjeving og vere bygd på ållment aksepterte eigarstyringssprinsipp og på erfaring frå andre samanliknbare kommunar.
- Eigarstyringssprinsippa skal vise korleis kommunen skal opptre som eigar og kva for forventningar kommunen stiller til selskapa. Formålet med prinsippa er å avklare roller og ansvar, sikre opne, ryddige avgjerdssprosesser, redusere risiko og fremme verdiskaping.
- Vaksdal kommune sine prinsipp for god eigarstyring gjeld i utgangspunktet i styring av alle heleigde og deleigde selskap.

Kommunens prinsipp for god eigarstyring

1. Kommunen skal etablere og avvikele selskap på bakgrunn av ein grundig analyse av kommunen sitt behov og mål for verksemda.
2. Kommunen set klåre mål og resultatkrav til selskapa.
3. Eigaravgjerder og vedtak kan berre det einskilte eigarorgan fatte/gjere.
4. Kommunen utøver sin eigaroppfølging gjennom rapportering, dialog og kontroll
5. Styret sin samansetnad er kjenneteikna av kompetanse, kapasitet og mangfald ut frå eigenarten ved selskapet.
6. Styret sitt arbeid bør vere strukturert, kompetent og vere gjenstand for jamnlege

evalueringar

7. Det skal være openheit knytt til kommunen sitt eigarskap i selskap.
8. Kommunen sitt eigarskap skal bidra til samfunnsansvarleg forretningsdrift.

Vurdering

Auka fokus på eigarskapsforvaltninga er viktig og naudsynt. Ei gjennomarbeidd og godt forankra eigarskapsmelding vil vere eit viktig tiltak for å betre styringa med kommunale selskap. Mange kommunar har utfordringar med eigarstyringa, noko lovarbeidet fram mot ny kommunelov viser.

I forskningsrapporten *Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap* (NIBR-rapport 2015:1) har Norsk institutt for by- og regionforskning undersøkt i kva grad og korleis norske kommunar tek i vare omsynet til god folkevalt styring over den delen av verksemda som er organisert i fristilte selskap. Funna var mellom anna:

«Flere kommuner har imidlertid flere utfordringer med eierstyringen. Dette omfatter blant annet:

- manglende prestasjonskrav til selskapene
- manglende interesse fra lokalpolitikere
- ordførere som ikke har tilstrekkelig informasjon for å drive eierstyring
- utfordringer med å få til en bred folkevalgt forankring av eierstyringen
- manglende involvering av kommuneadministrasjonen.

I tillegg inngår ofte selskapene i komplekse eierstrukturer som kan gjøre det vanskelig å holde oversikt og fordele ansvar. Dette innebærer risiko for at den politiske kontrollen med selskapene blir svekket, og et demokratisk underskudd.

Gjennom lovfesting freistar departementet å oppnå:

- Meir merksemd og medvetskap om eigarstyring
- At det er mogeleg for kommunen sjølv og innbyggjarane å følgje med på viktige kommunale ansvarsområde som vert handtert og utført av selskap
- Forankring av eigarskapspolitikken i breie politiske prosessar

Departementet understrekar at eigarskapsmeldinga skal innehalde eit total oversyn over organisasjonsformar der kommunen har satt ut si verksemd, uavhengig av storleik og reell høve til å påverke styringa av selskapet gjennom eigarrepresentasjon i generalforsamling e.v. I tillegg til dei tradisjonelle selskapsformane omfattar det også kommunale føretak, vertskommunesamarbeid og noverande kommunelova § 27- samarbeid.

Gjeldande rett har som sagt ikkje føringar korkje for at det skal utarbeidast ei eigarskapsmelding eller kva for innhald denne skal ha. Det er like fullt lagt til grunn i lovforarbeidet at eit aktiv eigarskap må innehalde dei minimumskrava som lovframlegget viser til. Denne eigarskapsmeldinga er freista haldt i samsvar med desse førsegna.

Kva for viktige strategiske grep er det som gjerast i denne meldinga:

1. Eigarskapsmeldinga uttrykkjer og utdjuper framlegg til kommunens prinsipp for eigarstyring.
2. I prinsippa er det tatt inn krav til vurdering av formål med eigarskapen for det einskilte selskap. Det vert stilt krav til val av styre og til styrets kompetanse og arbeid. Det er uttrykt kva for oppfølging og dialog det skal vere mellom kommunen og selskapa. Og det er uttrykt kva oppgåver, ansvar og mynde som ligg til kommunestyret, formannskapet, ordførar, fullmektig og rådmannen når det gjeld oppfølging av eigarskapen.

3. I tillegg er det gitt eit oversyn over den kommunale eigarskapen der kommunens forventningar til det einskilte eigarskapet er uttrykt. Dette er tilstrekkeleg som eigarstrategi for selskapa. (jf mellom anna «selskapskontroll Vaksdal kommune 2015)
4. Derneft er det gitt eit oversyn over regelverket for dei einskilte eigarskapsformene, og korleis høve til politisk styring heng saman med val av selskapsform og val av formål med selskapet.
5. Eigarskapsmeldinga skal med dette vere lett tilgjengeleg som styringsreiskap både for kommunen og for selskapa.
6. Arbeidet må halde fram, oppdaterast og forbetrast, noko som er ein føresetnad i framlegg til årshjul/rutine for styringsdialog og oppdatering.

Proessen vidare:

Eigarskapsmeldinga lyt bli oppdatert i samband med handsaming om sak om AO- senteret, evaluering av Interkommunal legevakt og utarbeiding av styringsdokument for IKTNH som § 27 – samarbeid.

I tillegg til dette er det ei sak under arbeid om framtidig organisering av Frivilligsentralen. Men det er sjølvstendig uvisst kva for organisering kommunestyret vil vedta.

Sjølv om all form for eigarskap skal vere med i oversynet, er det eit selskap der kommunen har eigarandelar som er store nok til at kommunen øver stor påverknad på selskapet. Det gjeld Vaksdal Næringssselskap der kommunen har aksjemajoriteten. For dette selskapet kan det vere føremålstenleg å utarbeide ein eigen selskapsstrategi. Dette arbeidet er av utprega politisk karakter og må gjerast saman med dei andre eigarane. Ei arbeidsgruppe med politisk saksordførar med rådmannen som sekretær kan vere ein effektiv måte å arbeide på som sikrar politisk forankring under heile prosessen.

Konklusjon

Framlegg til eigarskapsmelding vert lagt fram for drøfting for å sikre naudsynt forankring for innhaldet før saka vert lagt fram for endeleg politisk handsaming. Saka kjem tilbake til formannskapet som vedtakssak.

Vaksdal kommune
Arkivsak: 216
Arkivnr: 2017/46-4
Sakshandsamar: Kari Marie Nygard

Sekretariat for kontrollutvalet

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	29/18	15.05.2018

Vurdering av om Deloitte er uavhengig i høve til Vaksdal kommune

Bakgrunn

I samsvar med forskrift om revisjon (revisjonsforskrifta) § 12 skal oppdragsansvarleg revisor for kommunar og fylkeskommunar ha ført ein heiderlegandel. Oppfølging av dette kravet ligg til kontrollutvalet, jamfør merknader til nemnte paragraf.

Jf. revisjonsforskrifta § 15 skal oppdragsansvarleg revisor kvart år, og elles ved behov, gje ei skriftleg eigenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalet.

Oppdragsansvarleg revisor for Vaksdal kommune hjå Deloitte, Unni-Renate Moe, har sendt over ei slik eigenvurdering. Eigenvurderinga ligg ved saka.

Drøfting

I kontrollutvalsforskrifta § 4 heiter det:

§ 4. Tilsyn og kontroll

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Som det går fram av denne forskrifta har kontrollutvalet ansvar for å sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Kontrollutvalet si handsaming av ansvarlege revisorar si eigenvurdering, vil vera ein lekk i å sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Dei spesifikke lovheimlar om uavhengighet, jf. kommunelova § 79, samt forskrift om revisjon, §§ 13-14, er medtekne i eigenerklæringa.

I nokre kommunar har revisor utført oppgåver / prosjekt for kommunen, som ikkje er tinga av kontrollutvalet. Det er ingen ting i vegen for at dette kan gjennomførast, dersom det ikkje kjem i konflikt med uavhengighet og objektivitet eller er arbeid av stort omfang. Det bør difor opplysast om revisor har utført oppdrag for kommunen ut over det som er bestilt av kontrollutvalet, og størrelsen på oppdraget.

Sekretariatet har motteke stadfesting frå Deloitte om at dei ikkje har hatt oppdrag utover bestilling frå kontrollutvalet.

Besøksadresse: Agnes Mowinckelsgt. 5 - Postadresse: Postboks 7900. 5020 Bergen - Telefon 55 23 90 00
Direkte telefon 55239406 – Mobil 91664183 - E-postadresse: kari.nygard@hfk.no eller kontrollutvalet@hfk.no
Bankgironr. 5201 06 74239 - Foretaksnr. NO 938 626 367 mva.

Sekretariatet kan såleis ikkje sjå at det framkjem opplysningar i eigenerklæringa som svekkar revisor sin uavhengighet i høve Vaksdal kommune.

Konklusjon

Sekretariatet finn ikkje at det framkjem opplysningar i eigenerklæringa som svakkar Deloitte sin ansvarlege revisor sin uavhengighet i høve til Vaksdal kommune. Sekretariatet vil rå til at kontrollutvalet godkjenner uavhengighetserklæringa frå ansvarleg revisor Unni-Renate Moe hjå Deloitte.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar uavhengighetserklæringa frå ansvarleg revisor Unni-Renate Moe, vedr. om Deloitte er uavhengig i høve Vaksdal kommune, til etterretning.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg:

- Uavhengighetserklæring frå Deloitte datert 12.04.18.

Til Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Tel.: +47 55 21 81 00
 Fax: +47 55 21 81 33
 www.deloitte.no

Uavhengighetserklæring

Deloitte AS v/partner Unni-Renate Moe si eigenvurdering av uavhengighet følger punktvis i høve til krav i kommunelova § 79 og revisjonsforskriftene §§ 13 og 14:

Pkt. 1: Tilsetjingstilhøve	<i>Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen har ikkje anna stilling hos kommunen eller i verksemdar som kommunen deltek i.</i>
Pkt. 2: Medlem i styrande organ	<i>Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen er ikkje medlem av styrande organ i noko verksemd som kommunen deltek i.</i>
Pkt. 3: Deltek i eller har funksjonar i anna verksemd, som kan føre til interessekonflikt eller svekka tillit	<i>Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen har ikkje funksjonar i noko verksemd som kan føre til interessekonflikt eller svekka tillit til rollen som revisor for Vaksdal kommune.</i>
Pkt. 4: Nærstående	<i>Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen har ikkje nærstående som har tilknytning til Vaksdal kommune som er av betydning for vår uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt 5: Rådgjeving- eller andre tenester som er eigna til å påverke revisors habilitet	<i>Vi stadfester at det for tida ikkje vert ytt rådgjeving- eller andre tenester til Vaksdal kommune som kjem i konflikt med krav til uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt. 6: Tenester under kommunen sine egne leiings- og kontrolloppgåver	<i>Vi stadfester at det for tida ikkje vert ytt tenester til Vaksdal kommune som høyrer inn under kommunen sine egne leiings- og kontrolloppgåver.</i>
Pkt. 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Vi stadfester at Deloitte for tida ikkje opptre som fullmektig for Vaksdal kommune.</i>
Pkt. 8: Andre særegne tilhøve	<i>Vi kjenner ikkje til at det ligg føre andre særegne tilhøve som er eigna til å svekke tilliten til Deloitte AS som revisor for Vaksdal kommune.</i>

Bergen, 12. april 2018
 Deloitte AS

Unni-Renate Moe
Unni-Renate Moe
 statsautorisert revisor

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 216
Arkivnr: 2017/28-43
Sakshandsamar: Kari Marie Nygard

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	30/18	15.05.2018

Revisjonsplan for Vaksdal kommune 2018

Bakgrunn

Kontrollutvalet i Vaksdal kommune har ansvar for at det vert gjennomført rekneskapsrevisjon i kommunen, jf. kommunelova § 77.4, der det m.a. står:

«Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.»

Vidare har kontrollutvalet ansvar for å sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning, jf. forskrift om kontrollutvalg § 4, der det m.a. står:

«Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning.»

Drøfting

Kontrollutvalet si handsaming av revisjonsplan og informasjon om rekneskapsrevisjonen så langt i 2018, vil vera ein lekk i å sjå til at kommunen sine rekneskaper vert revidert på ein tryggande måte og at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Sekretariatet har motteke revisjonsplan for 2018, som ligg ved saka.

Slik sekretariatet ser det, bør kontrollutvalet få høve til å koma med innspel til fokusområde i interimisrevisjonen som skal gjennomførast dette året, dersom dei ønskjer det, sjølv om det er revisjonen som fastset den endelege revisjonsplanen.

Konklusjon

Dersom det ikkje kjem fram noko spesielt i møtet vert det tilrådd at kontrollutvalet tar informasjonen frå Deloitte AS til orientering.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar revisjonsplanen og informasjonen om rekneskapsrevisjonen så langt i 2018 frå Deloitte AS til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg:

- Revisjonsplan for Vaksdal kommune 2018

Område	Angrepsmåte	Ansvarlig	Tidspunkt
Oppstartsmøte med økonomisjef og rådmann	Revisjonen har oppstartsmøte med økonomisjef og rådmann tidlig på høsten for å gå kort gjennom revisjonsprosessen og for informasjonsutveksling om evt. endringer. I møtet vil misligheter og rutiner knyttet til forebygging og avdekking av misligheter bli vektlagt.	Deloitte	Okt./Nov.
Rutiner	Vi vil kartlegge og teste vesentlige rutiner i kommunen: • Kostnader/innkjøp • Lønn • Inntekter Fokus her vil være på etablert intern kontroll på de ulike områdene.	Deloitte - interimrevisjon	Okt./Nov.
Utgifter	Detaljkontroll av utgifter.	Deloitte - interimrevisjon	Okt./Nov. og feb./apr.
Investeringer/finans	Påse at kommunen har vedtatt et finansforvaltningsreglement. Påse at finansforvaltningsreglementet følges.	Deloitte - interimrevisjon	Okt./Nov. Feb.-april
Kontrollutvalgsmøte	Revisor skal i etterkant av interimrevisjonen informere kontrollutvalget om evt. vesentlige funn.	Deloitte	Nov.
Mva.kompensasjon	Revisor skal foreta kontroll av hver termin for mva.kompensasjon før denne sendes inn og signeres. Økonomisjef skal derfor sende nødvendig dokumentasjon (tall i omsetningsoppgave og oversikt over alle transaksjoner for den aktuelle termin) til revisor <u>senest fem virkedager</u> før frist for signering. Frist for innsendelse er innen 1 måned og 10 dager etter utløpet av hver termin, jfr Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. § 7. For 3. termin er det utsatt frist. Økonomisjef er ansvarlig for innsendelse og for å gi beskjed til Deloitte når oppgaven er klar til signering.	Økonomisjef og Deloitte Økonomisjef og Deloitte	Løpende
Offisielt regnskap	Årsregnskapet skal bestå av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger, jfr. Forskrift om årsregnskap og årsberetning § 3. Notekravene i § 5 er et minimumskrav.	Rådmann Rådmann	Frist for avleggelse 15.02 og 31.03.

Område	Angrepsmåte	Ansvarlig	Tidspunkt
	Årsregnskapet skal være avlagt innen 15.02, jfr. Forskrift om årsregnskap og årsberetning § 10, 3. ledd. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold og senest 31. mars, jfr. Forskrift om årsregnskap og årsberetning § 10, 3. ledd. Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt, jfr Forskrift om årsregnskap og årsberetning § 10, 1. ledd.	Rådmann Rådmann	
Offisielt regnskap til revisor	Revisor skal motta årsregnskapet umiddelbart etter avleggelse. Dette medfører at revisor skal motta driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger datert 15.02, uten ugrunnet opphold etter avleggelse. Dette for å kunne foreta revisjonen tidsriktig. Dersom regnskapet ikke er avlagt 15.02, vil revisors beretning inneholde informasjon om dette. Avstemminger må ikke være ferdigstilt ved avleggelse av regnskapet, men samtlige avstemminger må være ferdigstilt til dato for revisjonsbesøk i februar/mars. Årsberetning skal sendes til revisor umiddelbart etter at den er avlagt 31.03. Dersom dato for avleggelse ikke overholdes, vil revisors beretning inneholde en informasjon om dette. Årsberetningen skal signeres for å bli vurdert som avlagt.	Økonomisjef Økonomisjef Økonomisjef	
Offisielt regnskap	Ved mottak av endelig regnskap, vil vi påse følgende: • Regnskapsmaterieill mottas innen 15.02. • Regnskapsoversikter henger sammen • Nødvendige noteopplysninger er utarbeidet • Avslutning av regnskapene er iht. forskrift • Avstemming av kretsløp er foretatt (Egenkapital, arbeidskapital og anleggsmidler/langsiktig gjeld) • Budsjettall stemmer med vedtatt budsjett • Korrekte tall medtatt i årsmeldingen	Deloitte - årsoppgjør	Feb. -april

Område	Angrepsmåte	Ansvarlig	Tidspunkt
	KOSTRA-rapportering korrekt foretatt Vi vil også foreta en analyse av regnskapstall mot budsjett og fjorårstall.		
Bank	Bankavstemming	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Investeringer og utlån	- Verdsettelse og klassifisering av verdipapirer - Avkastning på verdipapirer - Utlån husbankmidler mm	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Fordringer	- Kundereskontro mot regnskap - Tap på krav (inkl. innbetalingskontroll) for fordringer generelt inkl. vurdering av kundefordringer og utlån - Kreditsaldoer - Periodisering inntekter	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Forskuddsbetalte utgifter	Avsetninger	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Driftsmidler	- Anleggsregister mot regnskap - Aktivering - Salg - Avskrivninger iht. regelverk - Gjennomgang prosjektrekskap	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Påløpte utgifter	- Vurdere om kommunen har tilfredsstillende rutine for å identifisere avsetning for påløpte utgifter - Vurdere avsetningene som er gjort	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Leverandørgjeld	- Leverandørreskontro mot regnskap - Debetposter - Utbetalingskontroll	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Langsiktig gjeld	- Lån iht. låneavtale/bekreftelse fra långiver - Låneopptak er i samsvar med kommuneloven - Memoriakontoer (samsvar mellom opptak av lån, bruk av lån og bevegelse på konto for ubrukte lånemidler) - Rentekostnader - Avdrag iht. vektingsregel	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april

Område	Angrepsmåte	Ansvarlig	Tidspunkt
	Oversikt over garantier		
Egenkapital/fond	- Evt. bevegelser kontrolleres mot avsetninger og bruk i driftsregnskap og investeringsregnskap - Kapitalkonto	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Inntekter	- Analyse av inntekter - Skatteinntekter - Rammetilskudd	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Utgifter	- Analyse av utgifter - Periodisering iht. anordningsprinsippet - Selvkostregnskap	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Lønn	- Analyse av lønnskostnader - Kontrolloppstilling over innberettet beløp - Feriepenger - Pensjon - Skattetrekk - Arbeidsgiveravgift - Sykepengerefusjoner	Deloitte - årsoppgjør	Feb. – april
Attestasjoner	Div. attestasjoner	Deloitte	Løpende
Revisjonsberetning	Revisor skal avgi revisjonsberetning senest 15. april, jfr Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 5.	Deloitte	Senest 15. april
Kontrollutvalget	Økonomisjef og rådmann skal sende årsregnskap inkludert årsberetning til sekretariatet umiddelbart etter ferdigstilling slik at sekretariatet kan forberede sak til kontrollutvalget	Rådmann/ økonomisjef	Umiddelbart etter ferdigstilling, i god tid før møte i kontrollutvalget

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Arkivsak: 217
Arkivnr: 2017/105-16
Sakshandsamar: Kari Marie Nygard

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	31/18	15.05.2018

Forvaltningsrevisjon av sakshandsaming, arkivering og journalføring - løypemelding ved Deloitte

Bakgrunn

Kontrollutvalet bestilte forvaltningsrevisjon av saksførebuing og offentlig sakshandsaming i møte 28.02.2018 ved at det vart gjort slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalet bestiller forvaltningsrevisjon av saksførebuing og offentlig sakshandsaming frå Deloitte AS, med utgangspunkt i forslag til prosjektplan og ev. innspel under drøftinga i møtet.*
2. *Det vert akseptert ein samla timeressurs på inntil det timetal som ligg i forslag til prosjektplan.*
3. *Det vert også akseptert opsjon på ev. presentasjon av rapporten i Vaksdal kommunestyre fakturert etter timeforbruk, inntil 6 timar.*
4. *Det er ønskeleg at Deloitte kjem med forslag til prioritering av forslag til tiltak som går fram av revisjonsrapporten.*
5. *Kontrollutvalet ønskjer at revisjonsrapport er klar frå Deloitte si side innan utgangen av september 2018, ferdig verifisert og med rådmannen sin uttale vedlagt og/eller innarbeidd.*

Av den godkjende prosjektplanen framgår det at føremålet med forvaltningsrevisjonen er:

«Føremålet med forvaltningsrevisjonen vil vere å undersøkje om Vaksdal kommune har system og rutinar som sikrar ei forsvarleg saksførebuing av politiske saker og at henvendingar frå borgarane i kommunen blir svara på i samsvar med lovkrav. I tillegg er det eit føremål med prosjektet å undersøkje om kommunen praktiserer offentlig sakshandsaming.»

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen formulert følgjande problemstillingar:

1. **I kva grad er det etablert system og rutinar som sikrar ei forsvarleg saksførebuing av politiske saker?**
 - a) *Er det etablert malar/sjekklistar som kan nyttast som støtte/hjelpemiddel i samband med utarbeiding av politiske saker?*
 - b) *I kva grad blir det gjennomført systematiske konsekvensanalysar i saksførebuingane (t.d. med omsyn til økonomi, miljø osv.) og blir sentrale partar høyrte?*
 - c) *I kva grad blir det føreslått framdriftsplanar og fristar for gjennomføring i administrasjonen sine saksutgreiingar og forslag til vedtak?*

Besøksadresse: Agnes Mowinckelsgt. 5 - Postadresse: Postboks 7900. 5020 Bergen - Telefon 55 23 90 00
Direkte telefon 55239406 – Mobil 91664183 - E-postadresse: kari.nygard@hfk.no eller kontrollutvalet@hfk.no
Bankgironr. 5201 06 74239 - Foretaksnr. NO 938 626 367 mva.

- d) Er det etablert retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning i prosessen med utarbeiding av politiske saker?
- e) Blir det gitt tilstrekkelig tid til saksførebuing i politiske organ?
- 2. **Korleis sikrar kommunen at brev og andre henvendingar blir handsama i samsvar med krav i forvaltningslova?**
 - a) I kva grad har kommunen rutinar som sikrar at henvendingar blir følgt opp?
 - b) Blir brev og e-postar svart på i samsvar med reglane om førebels svar?
- 3. **I kva grad har kommunen rutinar som sikrar offentlegheit i sakshandsaminga?**
 - a) Følgjer den offentlege postlista krav i lov- og regelverk?
 - i. Er den offentleg postlista fullstendig?
 - ii. Har kommunen rutinar som sikrar at postlista blir publisert utan unødig opphald?
 - b) Har kommunen ein oppdatert arkivplan som oppfyller krava i regelverket?
 - c) Har kommunen rutinar for å sikre at inn- og utgåande dokument blir registrert i samsvar med krav i regelverket? Omfattar ev. system og rutinar for arkivering og journalføring at alle typar inn- og utgåande meldingar, og under dette særleg:
 - i. E-post sendt direkte til eller frå leiar/sakshandsamar
 - ii. Tekstmeldingar (SMS)
 - iii. Telefonsamtalar som har relevans for sakshandsaminga
 - d) Har kommunen rutinar for å sikre at organinterne dokument blir registrerte i samsvar med regelverket?
 - e) Er det rutinar for skjerming av informasjon i postlista?
 - f) Er det rutinar for å vurdere førespurnader om innsyn?
 - g) Har kommunen rutinar som sikrar at lukking av møte i politiske organ skjer i samsvar med regelverket?

Det er formulert slik avgrensing av prosjektet:

«Prosjektet tar for seg politiske vedtak fatta i kommunestyret og politiske utval. Administrative vedtak som er vedtatt etter delegeringsreglementet er ikkje omfatta av dette prosjektet. Vidare har revisjonen avgrensa fokus til sakshandsaminga som føregår i kommunen sitt sentrale sakshandsamingssystem, og vil ikkje gjere undersøkingar i eventuelle fagsystem der det føregår sakshandsaming. Endeleg fokuserer revisjonen på kommunen sitt daglegarkiv, og vil ikkje gjere undersøkingar knytt til bortsettingsarkiv eller arkivdepot. Vi vil heller ikkje gjere undersøkingar knytt til den fysiske sikringa av arkivet.»

Drøfting

Det blei gjeve orientering om prosjektet i møte 11.04.18. I dette møtet vil Deloitte orientera på nytt om status og framdrift så langt i prosjektet.

Konklusjon

Dersom det ikkje kjem fram særskilte opplysningar, som f.eks. krev justering ift. prosjektplan, vert det tilrådd at kontrollutvalet tek informasjonen til orientering.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tek informasjonen til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vaksdal kommune
Arkivsak: 033
Arkivnr: 2017/47-9
Sakshandsamar: Kari Marie Nygard

Sekretariat for kontrollutvalet

Saksframlegg

Saksgang

Utal	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	32/18	15.05.2018

Gjennomgang av møteprotokollar

Bakgrunn

I denne saka er tanken at kontrollutvalet skal gjera ei vurdering av saker i møteprotokollar frå andre politiske utval i Vaksdal kommune. Møteprotokollane kan lastast ned frå heimesida til kommunen. Kontrollutvalet kan be om nærare informasjon om enkeltsaker og drøfte ulike problemstillingar som ein finn av særlig interesse i protokollane.

I møte i kontrollutvalet 09.05.2017 blei det gjort vedtak om at særskilt ansvar for gjennomgang av framtidige møteprotokollar skal fordelast slik:

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	Boris Groth
Formannskapet	Odd Jøran Oldervik og Bjørg Aase Nottveit Hop
Levekårsutvalet	Bente Sundheim og Terje Davidsen

Til dette møtet vil det vera aktuelt med gjennomgang av desse møteprotokollane:

- Kommunestyret 07.05.18
- Formannskap/plan- og økonomiutvalet 23.04.18
- Levekårsutvalet 05.03.18 og 16.04.18

Møteprotokollane kan lastas ned frå heimesida til kommunen,
<http://innsyn.sing.no/Vaksdal/innsyn/wfinnsyn.ashx?response=moteplan&>

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kari Marie Nygard
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

PS 33/18 Referatsaker

Fra: Forum for Kontroll og Tilsyn (fkt@fkt.no)

Sendt: 04.05.2018 14:16:29

Til: Forum for Kontroll og Tilsyn

Kopi: Benedikte Vonen; Hilde Margit Vatnar Selnes; Roald Breistein; Dag Robertsen; Synnøve Solbakken; Liv Tronstad; einar.ulla@sfj.no; aprepjeff@gmail.com; john.helge.andersen@gmail.com; sissel.mietinen@ffk.no

Emne: Forum for Kontroll og Tilsyn - medlemsinfo mai 2018

Vedlegg: image002.jpg;image005.png;Kommunal Rapport 3. mai 2018.pdf

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

Kjære medlemmer

Her kommer litt nytt fra Forum for Kontroll og Tilsyn:

- FKT deltok i Stortingshøringen om den nye kommuneloven - Prop. 46 L (2017-2018), 24. april.

Styreleder Benedikte Muruvik Vonen presenterte FKTs innspill i høringen. [Du kan lese mer om det her](#)

- FKT har også avgitt [høringssvar til NKRFs forslag til veileder for sekretariat](#). Høringssvaret ble behandlet i styremøtet 24. april.
- Protokollen fra styremøtet 24. april er lagt ut på [våre medlemssider](#) Hvis du har glemt passordet, kan du bestille nytt fra innloggingssiden. Brukernavnet er din mailadresse
- Husk høringsfristen til vår egen sekretariatsveileder – 16. mai. Den ble sendt med forrige medlemsinfo, 26. mars.
- Det er fortsatt mulighet til å melde seg på [fagkonferansen 29.-30. mai](#). Jeg har holdt av noen rom til evt. etternølere.
- Årsmøtepapirene til årsmøte 29. mai, blir sendt på e-post i senest 15. mai.
- FKT-omtale i media: <https://kommunal-rapport.no/2018/04/kontroll> (Stortingshøringen 24. april) og Kommunal rapport 3. mai («Valdes-saken»), vedlagt

FKT ønsker å serve sine medlemmer på den beste måten. Ta derfor gjerne kontakt med sekretariatet hvis du lurar på noe eller har noen gode tips å komme med for hva FKT bør engasjere seg i. Følg oss ellers på [twitter](#) og [facebook](#)

!! Sekretariatslederne og KU-ledere oppfordres til å videresende denne mailen til andre ansatte i sekretariatet og til kontrollutvalgsmedlemmer, med kopi til FKT. fkt@fkt.no
Da kan jeg legge de til epostlisten for nyhetsbrev.

Ha en riktig fin mai!

Vh Anne-Karin Femanger Pettersen
Generalsekretær

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo | E-post: fkt@fkt.no | Tlf.: 41471166

| www.fkt.no | www.twitter.com/@FKT_no www.facebook.com/FKT.no/

FKT - En møteplass for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg og deres sekretariat

Revisjon vil uttale seg før vedtak

Revisjonen i Valdres og Hallingdal ser det som sin oppgave å si fra om **FEIL OG MANGLER** i rådmennenes saksframlegg til politisk organ.

- Hvis revisjonen mener rådmannens saksframlegg er mangelfullt eller i strid med lov og forskrift, bør den si fra om dette. Det må skje skriftlig til rådmannen og minst fire dager før kommunestyrets møte, sier styreleder Finn Hesselberg til Kommunal Rapport.

Dette er et av punktene i forslaget til selskapsstrategi for Kommunerevisjon IKS, som eies av kommunene i Valdres og Hallingdal. Styrelederen presenterte hovedpunktene for kommunestyret i Øystre Slidre 19. april. Det skal på høring i eierkommunene før det behandles av representantskapet til høsten.

- Slutt på uklare roller

Hesselberg ble i januar valgt som ny styreleder etter lang tids støy rundt selskapet. Forrige styreleder trakk seg i fjor høst etter at to av 12 eierkommuner hadde vedtatt å melde seg ut. Hesselberg håper arbeidet med å få på plass en selskapsstrategi, styreinstruks og instruks for daglig leder, vil skape ro i selskapet.

- Jeg opplever at det er oppslutning i kommunene om denne måten å jobbe på. Målet er å få en felles forståelse av spillereglene. Revisjonen har fått kritikk for uklare roller. Den tiden skal nå være forbi, sier han.

Ifølge forslaget til selskapsstrategi skal revisjonen fortsatt ha en aktiv rolle i kontrollutvalgene, blant annet ved å varsle om risikoområder. Den skal også kunne uttale seg i saker som skal behandles i andre folkevalgte organer. Dette er ikke begrenset til noen typer saker, ifølge Hesselberg.

Revisjonssjef Åge Sandsengen sier det er helt unntaksvis at re-

visjonen uttaler seg om saksframlegg. Han kan ikke huske mer enn et par-tre tilfeller i løpet av sine 22 år som revisjonssjef.

Skreiv direkte til formannskapet

- Vi har rutiner for gjennomgang av kommunestyresaker, som kan være relevante for regnskapsrevisjon. Men vi har ikke praksis på å gjennomgå saker generelt på om de er tilfredsstillende saksutredet, da dette er rådmannens ansvar.

Men han bekrefter at han i fjor høst sendte e-post til formannskapet i Vestre Slidre for å supplere opplysningene i rådmannens saksframlegg.

- Formannskapet fikk dette ved møtestart. I ettertid mener jeg brevet skulle blitt sendt bare til rådmannen, slik jeg legger opp til i selskapsstrategien, sier revisjonssjefen, som heretter skal holde lav profil i media.

- Som hovedregel skal ikke revisjonen uttale seg om saker i offentligheten, men henviser til kontrollutvalget eller ordfører, sier styreleder Hesselberg.

I høringen vil han blant annet vite hva slags praksis eierkommunene ønsker når det gjelder offentliggjøring av dokumenter. Tidligere var det mulig å få direkte tilgang til brev og revisjonsrapporter fra revisjonens hjemmeside.

- Ikke mer offentlig

- Etter ønske fra eierkommuner har vi sluttet å praktisere mer offentlig. Det betyr at revisjonsrapporter ikke blir lagt ut som direkte tilgjengelige dokumenter i postjournalen eller på hjemmesiden. Det er kommunene som eier rapportene og som kom-

SV-politikeren Finn Hesselberg fra Vestre Slidre håper arbeidet med selskapsstrategi vil bidra til å skape ro om det interkommunale revisjonsselskapet, etter lang tids uro. FOTO: ØVIND AUKRUST

menter dem. Den som ønsker rapportene, må i utgangspunktet bestille dem derfra, sier han.

- Er dette i tråd med offentlighetsloven?

- Kommuners krav om at rapporter ikke skal offentliggjøres av andre enn kommunene selv, er ikke i tråd med offentlighetsloven. Men revisjonens praksis er ikke i strid med loven. Den har bare, etter krav fra eierne, sluttet å praktisere mer offentlighet. Hvis noen ber om en rapport som er sendt til kontrollutvalget, vil de få den. Revisjonen vil da samtidig informere kontrollutvalgsleder og ordfører om utleveringsbegjæringen.

- Kommunens ansvar

Styrelederen understreker at de ikke er ferdig med å diskutere denne delen av strategien.

- Mitt ønske er at mer offentlig skal praktiseres. Men hva som skal være offentlig, kan diskuteres. Det er grensetilfeller. For eksempel kan revisjonen vurdere at en rapport bør være offentlig, mens kommunen me-

ner det er lovgrunnlag for å unnta den. I en situasjon med mye uenighet er det kommunene selv som har ansvar for å vurdere dette, sier han.

Hesselberg mener det kan være hensiktsmessig å få Fylkesmannen til å vurdere om praksisen er i samsvar med loven.

Kommunerevisjon IKS har fått kritikk etter å ha gjennomført en granskning i Sør-Aurdal uten vedtak i kommunestyre eller kontrollutvalg. I forslag til selskapsstrategi heter det at «alle oppgaver skal bestilles skriftlig fra kontrollutvalget». Den kan likevel utføre mindre undersøkelser etter skriftlig avtale/bestilling fra kontrollutvalgsleder.

Revisjonen skal også at «påse» at kontroll- og tilsynsarbeidet har nytteeffekt for kommunene og at ressursene prioriteres til områder og kommuner der risikoen er størst.

MARTE DANBOLT, 416 58 639
marthe@kommunal-rapport.no

FAKTA

♦ Kommunerevisjon IKS eies av de 12 kommunene i Valdres og Hallingdal.

♦ To av dem vedtok i fjor å melde seg ut.

♦ Det har siste år vært mange konfliktsaker i media om selskapet.

♦ Kommunal Rapports nettsavis har blant annet omtalt mulige brudd på taushetsplikt og regnskapsregler, samt kritikk av revisjonens rolleforståelse.

♦ Fylkesmannen i Oppland innkalte i fjor revisjonen, kontrollutvalg og politisk og administrativ ledelse i de seks Valdres-kommunene til seminar, for å veilede dem om regelverk og rolleforståelse.

- Feiltolker sin rolle

- Å gå inn i saker før vedtak er fattet, skal revisjonen holde seg langt unna, sier ordfører Eivind Brenna (V) i Vestre Slidre.

Han mener revisjonsselskapet feiltolker sin rolle.

- Det er politikerne som har ansvaret for vedtak. Hvis vi gjør ulovlige vedtak må vi få høre det av revisjonen etterpå. Vi må passe på at vi ikke gir revisjonen en politisk rolle. Det er den balansegangen vi har hatt problemer med, sier Brenna.

Han reagerte sterkt da revisjonssjefen i fjor høst uttalte seg om en sak på e-post til politikere under kommunestyremøte. - Sånn skal vi ikke ha det. Den skal delta i den politiske behandlingen skal være folkevalgt, sier Brenna.

Han er derimot glad for revisjonen skal overlate til kontrollutvalgsleder og ordfører å uttale seg om revisjonsrapporter. Praksis ble strammet inn etter en konfliktsak i fjor.

- Tiltiten til revisors vurderinger ligger i det at de vurderer lovligheten i vedtakene og ikke uttaler seg til avisene om saker de ikke har vurdert helheten i. Det siste virker ikke seriøst.

- Må selv vurdere innsyn

- Revisjonen kan ikke overlate til kommunen å vurdere innsynskrav, sier jurist Kristine Foss i Norsk Presseforbund.

- Selskapet er omfattet av offentlighetsloven og har dermed et selvstendig ansvar for å vurdere innsynskrav. Det er derfor feil når selskapet sier at det er kommunen som skal ha siste ord i spørsmål om utlevering, sier hun til Kommunal Rapport.

Foss påpeker at mer offentlig ikke handler om publisering av dokumenter på hjemmesiden.

- Det er en plikt til å gjøre en avveiling mellom behovet for unntak fra offentligheten opp mot behovet for innsyn, og utlevere hvis hensynet til offentlighet veier tyngst. Denne plikten gjelder for alle opplysninger bortsett fra dem som er underlagt taushetsplikt, og Kommunerevisjonen IKS har plikt til å foreta en selvstendig vurdering av dette når de mottar innsynskrav.

Ordfører Eivind Brenna (V) i Vestre Slidre. FOTO: ØVIND AUKRUST

Kristine Foss, jurist i Norsk Presseforbund.

- Uttrykk for mistillit til rådmannen

- Skal revisjonen rutinemessig kontrollere saksframlegg, må det skje på oppdrag for kontrollutvalget.

Det sier generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen i Forum for kontroll og tilsyn (FKT). Hun sier en slik rutinemessig kontroll vil være langt utenfor det de fleste revisjoner gjør.

- Det er kontrollutvalget som må vurdere om det vil bruke ressurser på det. Hvis kommunen vil engasjere noen til å kvalitetsikre alle saksframlegg, står det fritt til det. Det er i så fall uttrykk for mistillit til rådmannen. Og revisjonen kan fort møte seg selv i

døra, hvis den senere skal revidere et vedtak den tidligere har gitt råd om.

- Kan revisjonen endre eller stoppe et saksframlegg fra rådmannen?

- Nei. I saker som angår den økonomiske forvaltningen av kommunen, kan revisjonen si fra til rådmann og kontrollutvalg, hvis den mener rådmannens saksframlegg inneholder åpenbare feil eller feiltolkninger av lovverk. Hvis saken vedtas og iverksettes med grunnlag av feil lovforståelse, skal revisor rapportere om det til kontrollutvalget i form av nummererte brev.

Pettersen understreker at det er kontrollutvalget som skal føl-

ge opp nummererte brev, og som skal ha dialogen med kommunestyret.

- Revisjonen skal ikke henvende seg direkte til kommunestyret utenom den årlige revisjonsberetningen.

- Heller ikke til ordfører?

- Revisjonen skal forholde seg til rådmannen og kontrollutvalget. Ordfører bør holde seg orientert om revisjonsarbeidet ved å tale og møte i kontrollutvalget, ikke ved direkte kontakt med revisjonen.

FKT er medlemsorganisasjon for kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariater, men har ingen medlemmer i Valdres og Hallingdal.

Hvis kommunen vil engasjere noen til å kontrollere rådmannens saksframlegg, er det et uttrykk for mistillit til rådmannen, sier generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen i Forum for kontroll og tilsyn. FOTO: TERJELIEN

PS 34/18 Eventuelt